

XXV. GODINA.

TEČAJ XXV.

SUBOTIČKA DANICA

ILI

BUNJEVAČKO-ŠOKAČKI

KALENDAR

(SA SLIKAMA)

ZA PRISTUPNU GODINU

1908.

Cina 50 filera.

Štampano u štampariji Lajoša Santo u Subotici.

XXV. GODINA.

INSTITUT „IVAN ANTUNOVIĆ“

Bc.: 26/97. ZP

SUBOTICA

KNJIŽNICA „IVAN KUJUNDŽIĆ“

SUBOTICKA DANICA

ILI

BUNJEVAČKO-ŠOKAČKI

KALENDAR

(SA SLIKAMA)

ZA PRISTUPNU GODINU

1908.

CINA 50 FILIRA.

Carska i kraljevska kuća.

Franjo Josip I. car austrijski i apoštolski kralj ugarski, kralj česki, dalmatinski, hrvatski i slavonski itd. itd. rodio se 12. kol. 1830. postao vladalac 2. prosinca 1848., oženio se 23. travnja god. 1854. s.

Caricom i kraljicom **Elisabetom** vojvotkinjom bavarskom r. 24. prosinca 1837. Umrla je 10. rujna 1898.

Dica kraljeva:

1. Nadvojvotkinja **Gizela** rođ. 12. srpnja 1856. udata za vojvodu bavarskoga Leopolda.

2. Nadvojvoda **Rudolf** cesarević kraljević rođ. 21. kolovoza 1859. oženio se 10. svibnja 1881. belgijskom kraljevnom Štefanijom. Njima se 2.

rujna 1883. rodi kći, nadv. Elisabeta. Umro je 30. siječnja 1889.

3. Nadvojvotkinja **Marija Valerija** rođena 22. travnja 1868. Vinčana 31. srpnja 1890. g. sa nadvojvodom Franjom Salvatorom.

Braća kraljeva:

1. Nadvojvoda **Karlo Ludovik** rođ. 1833; umro je 1896. 19. maja; Dica: a) Nadv. **Franjo** rođ. 1863; b) Nadv. **Oton** rođ. 1865; c) Nadv. **Ferdinand** rođ. 1868; d) Nadv. **Margarita** rođena 1880; e) **Marija Anuncijata** rođena 1876. Naslidništvo kraljevstva pripada muškom potomstvu od ove grane.

2. Nadvojvoda **Ludovik Viktor** rođ. 1842.

Pristupna godina 1908.

Zvizdarstvena označenja godine.

I. Godovni račun.

1. Zvizda takozv. vladalica Misesec.
2. Zlatni broj ili krug misečni 9.
3. Misečno kazalo po Gregor. XXVII. Misečno kazalo po Juliju IX.
4. Nediljno slovo po Gregoriju e d Nediljno slovo po Juliju F. E.
5. Godina daće rimske 6.
6. Krug sunčani 13.

II. Početak godišnjih doba.

Prolíće počima se 21. ožujka u 1 s. 27 č. prije podne. — **Lito** 21. lipnja u 3 s. 10 č. posli podne. — **Jesen** 23. rujna u 11 s. 59 č. ujutro. — **Zima** 22. pros. u 6 s. 33 č. prije podne.

III. Pomrčine.

God. 1908. bit će trih sunčana pomrčanja; kod nas ne će se ništa moći viditi.

1. **Potpuno pomrčanje sunca** bit će 13. siječnja. Počima se 13. u 8 s. 8 m. u veče. Svršiva se 14. u 1 s. 23 m. u noć. Kod nas nevidljivo.

2. **Prstenasto pomrčanje sunca** bit će 28. lipnja posli podne od 2 s. 24 m. do 8 s. 31 m. Vidi se oko Atlanskog mora.

3. **Prstenasto pomrčanje sunca** bit će 23. prosinca izjutra od 10 s. 7 m. do 3 s. 23 m. Vidi se se ništa sa južne polutke zemlje.

Crkvene naredbe.

IV. Pomične svetkovine:

1. Svetkovine zapovidne:

Uskrs	19	travnja
Spasovo	28	svibnja
Duhovi	7	lipnja
Brašančevo	18	lipnja
Advent	29	studena

2. Svetkovine, koje se samo u crkvi obdržavaju:

Ime Isusovo	19	sičnja
Čista srida	4	ožujka
Trnova kruna Isusa	6	ožujka
Sulica i čavli Isusa	13	ožujka
Platno Isusa	20	ožujka
Pet rana Isusovih	27	ožujka
7 žalosti bl. Dvice	10	travnja
Zaštita sv. Josipa	10	svibnja
Srce Isusovo	26	lipnja
Svetk. krvi Isusove	5	srpnja
Angjeli čuvari	6	rujna
Ime Marijino	13	rujna
Sv. krunica	4	listopada
Zaštita Marije	8	studena

V. Postovi.

a) Kvaterni postovi:

U sridu i petak brez mesa a u subota s mesom je slobodno jedared u dan nasititi se.

Prolični: 11., 13., 14. ožujka.

Litni: 10., 12., 13. lipnja.

Jesenji: 16., 18., 19. rujna.

Zimski: 16., 18., 19. prosinca.

b) Posti u oči svetkovina:

Slobodno je tri put jisti i jedared u dan do sitosti.

1. Subota prid Duhove, cio dan brez mesa;

2. Subota prid sv. Petra i Pavla, jedared je dopušteno mesa jesti;

3. U oči Velike Gospojine, cio dan brez mesa;

4. Dan prid Sve Svete jedared u dan je dozvoljeno s mesom se nasititi;

5. Badnjak ili dan prid Božić, cio dan brez mesa.

c) Drugi zapovidni posti:

1. **U korizmi** svaki dan je dopušćeno tri put jisti priko dana, al osim nedilje samo se jedared najisti. U korizmi nediljom slobodno je više puta mesa jisti i to do sitosti.

2. U korizmi je slobodno svaki dan mesa jisti osim ovih dana:

a) čista srida;

b) sride kvaternih postova;

c) svaki petak;

d) veliki četvrtak, velika srida, velika subota.

3. **U adventu:** U sridu je slobodno jedared jisti mesa, i jedared priko dana nasititi se; u petak nije slobodno mesa jisti i samo jedared do sitosti jisti. U druge dane po volji.

4. **U svaki petak** u godini meso je zabranjeno. Ako osim adventa, kvaternog posta i korizme u petak pada svetkovina, slobodno je u taj dan mesa jesti.

VI. Vrime zabranjeno.

Zabranjena je igranka, svirka i svadba od prve nedilje adventa do posli tri kralja i od čiste sride do posli mladog Uskrsa u ponediljak.

VII. Što znače neki kalendar-ski znaci i pokraćenice.

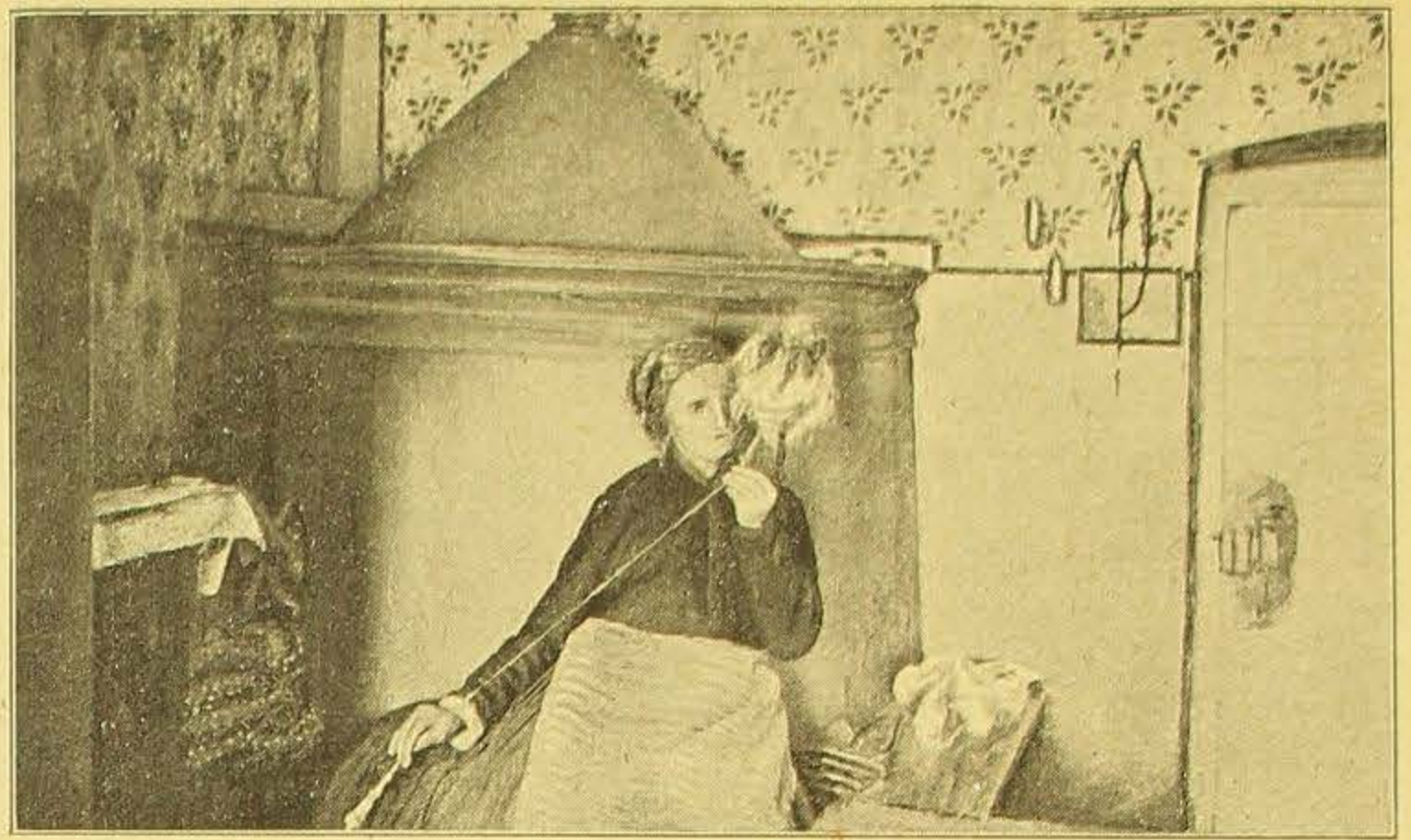
S. = sat; m. = minut; b. = biskup; pp. = rimski papa; m. = mučenik; d. = divica; op. = opat; pust. = pustinjač; ud. = udova; † = post; crveni križ znači post, kad je dopušćeno samo se jedared nasititi.

Nedilje i zapovidni blagdani štampani su crvenim slovi, a dani, koji nisu zapovidni blagdani, al koji se u crkvi obdržavaju, štampani su debelim slovima, n. pr., „**Jakov apoštol.**“

Sičanj

broji 31 dan.

Januar

Dani	Za katolike		Za grčko istoč.	Sunce izlazi	Sunce zalazi
Srida	1 Nova godina		19 Danilo	7 43	4 25
Četvrt.	2 Makarij		20 Ignacije	7 43	4 26
Petak	3 Genoveva †		21 Julijana	7 43	4 27
Subota	4 Tito		22 Anastazije	7 42	4 28
1 Ned. p. Nov. god. Ev.: Simeon i Ana. Luka 2.					
Nedilja	5 Dobromir		23 10 muč. na kr.	7 42	4 29
Poned.	6 Tri kralja		24 Evgenija	7 41	4 30
Utorak	7 Lucijan		25 Božić	7 40	4 31
Srida	8 Radoslav		26 Zbor Bogorod.	7 40	4 32
Četvrt.	9 Nevinka		27 Stevan pr. m.	7 39	4 34
Petak	10 Vilim †		28 20 tis. muč.	7 39	4 35
Subota	11 Zdravko p.		29 Mladenci	7 38	4 37
2 I. ned. p. tri kralja. Ev.: Isus od 12 god. Luka 2.					
Nedilja	12 Nesto op.		30 Anisija	7 38	4 39
Poned.	13 Cesarija		31 Melanija	7 37	4 41
Utorak	14 Hilarijon		1 Seč. Novo leto	7 37	4 42
Srida	15 Pavao p.		2 Silvestar	7 36	4 43
Četvrt.	16 Marcel		3 Malahija	7 36	4 45
Petak	17 Antun op. †		4 Zbor 70 ap.	7 35	4 46
Subota	18 Petar u Rimu		5 Teopempto	7 35	4 48
3 II. ned. p. tri kralja. Ev.: Svadba u Kani. Ivan 2.					
Nedilja	19 Ime Isusovo		6 Bogojavljenje	7 34	4 49
Poned.	20 Fab. i Seb.		7 Zbor Ivana	7 33	4 50
Utorak	21 Janja		8 Georgij	7 32	4 51
Srida	22 Vinko		9 Poljivko	7 32	4 52
Četvrt.	23 Zaruke bl. D.		10 Gregorij	7 31	4 53
Petak	24 Timoteo †		11 Teodorij	7 30	4 54
Subota	25 Obrač. Pavla		12 Tatijana	7 29	4 56
4 III. ned. p. tri kralja. Ev.: Gubavac i stotnik. Mark. 8.					
Nedilja	26 Sv. obitelj		13 Jermilo	7 28	4 58
Poned	27 Ivan zlat.		14 Sava I.	7 27	4 59
Utorak	28 Marga		15 Pavao	7 26	5 01
Srida	29 Franjo Sal.		16 Ver. Petra	7 25	5 02
Četvrt.	30 Martina		17 Antonij V.	7 24	5 03
Petak	31 Petar nol. †		18 Maksim	7 23	5 04

Misečne mine:

● Mlad misec:
3. u 10. s. 43. m.
u veče.

☾ Prvi četvrt:
10. u 2 s. 53 m.
u veče.

☺ Uštap: 18.
u 2 s. 37 m. posli
podne.

☾ Poslidnji če-
tvrt: 26 u 4 s. 17
m. posli podne.

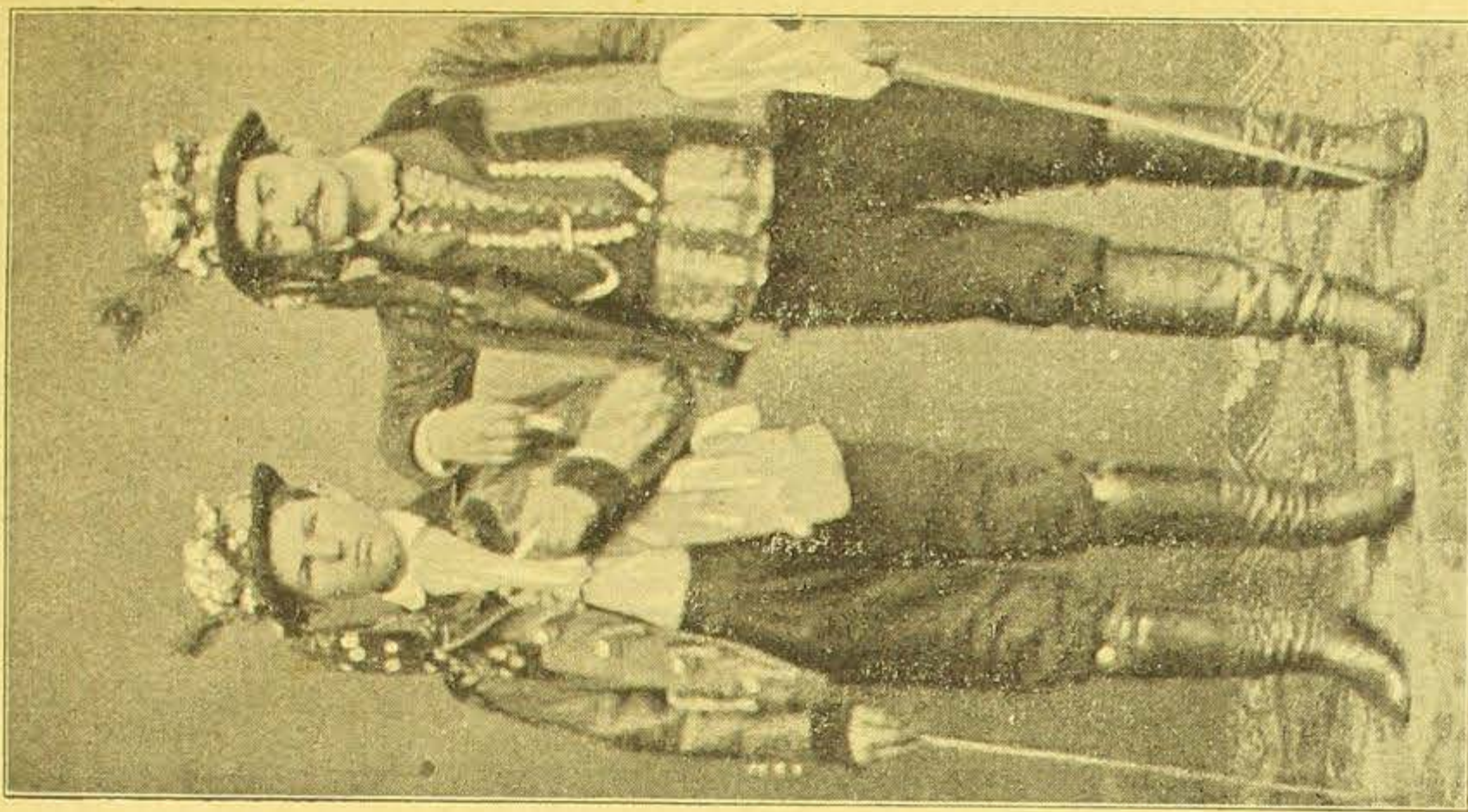
Duljina dana 1.
sič. 8 s. 42 m.
dužina noći 15 s.
18 m. U sičnju
naraste dan 1 s.

Stogodišnje gatanje o vrimentu:

Od 3. do 10.
hladno i vedro
vrime, od 10 do
uštapa ugodno, a
pri kraju ništo po-
pušta i minja se.

Dani	Misec izlazi	Misec zalazi
2	6 00 j	2 15 v
5	9 14 j	5 36 v
12	12 39 v	2 5 j
19	5 32 v	9 1 j
26	1 00 v	11 00 j

j.-jutro; v.-veče.

Veljača

broji 29 dani

Februar

Dani	Za katolike		Za grčko-istoč.	Sunce izlazi	Sunce zalazi
Subota	1 Ignacij †		19 Makarij	7 23	5 06
5 IV. n. p. D. Ev.: Oluja na moru. Matej 8.					
Nedilja	2 Svitlo Marijino		20 Jevtimij	7 21	5 06
Poned.	3 Blaž b.		21 Maksim	7 20	5 07
Utorak	4 Veronika		22 Timotej	7 19	5 09
Šrida	5 Agata		23 Klimente	7 17	5 11
Četvrt.	6 Doroteja		24 Ksenija	7 16	5 13
Petak	7 Vranka †		25 Grigorij N.	7 15	5 14
Subota	8 Ivan Matski		26 Ksenofonij	7 13	5 15
6 V. n. p. D. Ev.; O Simenu dobrom i zlom. Mate 13.					
Nedilja	9 Apolonia		27 Pr. m. Jovana	7 11	5 16
Poned.	10 Skolastika		28 Jefrem	7 09	5 17
Utorak	11 Željko		29 Pr. m. Ignaciji	7 07	5 19
Šrida	12 Damjan		30 3 Jerarha	7 05	5 20
Četvrt.	13 Stipan		31 Kir. i Jovan	7 04	5 22
Petak	14 Valentin †		1 Velj. Trifon	7 03	5 24
Subota	15 Fast i Jov.		2 Sretenije	7 02	5 26
7 Sedamdesetnica. Ev.: Poslenici u vinogradu Mat. 20					
Nedilja	16 Julijana		3 Triodij	7 00	5 27
Poned	17 Donát		4 Izidor	6 59	5 28
Utorak	18 Simun		5 Agota	6 58	5 30
Šrida	19 Konrad		6 Vukol	6 56	5 31
Četvrt.	20 Eleuterij		7 Partenij	6 54	5 33
Petak	21 Eleonora †		8 Teodor	6 53	5 34
Subota	22 Stolica Petra		9 Nikefor	6 52	5 36
8 Šezdesetnica. Ev.: O sijaču. Luka 8.					
Nedilja	23 Margarita		10 Haralampij	6 50	5 37
Poned.	24 Pristupni d.		11 Blaž m.	6 49	5 37
Utorak	25 Matia op.		12 Gjuragj kr.	6 48	5 38
Šrida	26 Drinka, Geza		13 Sava II.	6 46	5 40
Četvrt.	27 Alexander		14 Simeon	6 44	5 42
Petak	28 Leander †		15 Aksentij	6 42	5 44
Subota	29 Roman op.		16 Onisim	6 41	5 46

Misečne mine:

● Mlad misec:
2. u 9 s. 27 m.
izjutra.

☾ Prvi četvrt:
9. u 5 s. 27 m.
izjutra.

☺ Uštap: 17.
u 10 s. 5 m. iz-
jutra.

☾ Poslidnji če-
tvrt: 25. u 4 s. 24
m. izjutra.

Duljina dana 1.
velj. 9 s. 24 m.
Ovoga se miseca
poduiji dan: 1 s.
23 m.

Stogodišnje gatanje o
vrimentu:

Od 2. do 9.
hladno, snig il
kiša; od 9. do
17. snig, vitrovito;
od 17. do 25. ve-
lika zima, jaki
vitrovi; od 25. do
kraja snig, olujno
vrime.

Dani	Misec izlazi	Misec zalazi
2	7 47 j	4 28 v
9	11 8 j	1 8 j
16	4 25 v	7 32 j
23	11 00 v	9 22 j

Ožujak

broji 31 dan.

Marc.

Dani	Za katolike		Za grčko-istoč.	Sunce izlazi	Sunce zalazi	
9	Pedesetnica. Ev.: Isus izliči slipca. Luka 18.					Misečne mine:
Nedilja	1 Poklade		17 Mesopost	6 40	5 47	● Mlad misec:
Poned	2 Simplicij		18 Teodor	6 38	5 49	2. u 7 s. 57. m.
Utorak	3 Kunigunda		19 Leon papa	6 36	5 50	posli podne.
Šrida	4 Kazimir †		20 Arhip	6 33	5 52	☾ Prvi četvrt:
Četvrt.	5 Eusebij		21 Leon p.	6 31	5 53	9. u 10 s. 42 m.
Petak	6 Trnova krun. †		22 Timotej	6 29	5 55	posli podne.
Subota	7 Toma akvinat		23 Mavrikija	6 27	5 56	☺ Uštap: 18.
10	I. ned. korizme. Ev.: Kušanje Isusovo. Mat. 4.					u 3 s. 28 m. iz- jutra.
Nedilja	8 Čista		24 Siropust	6 26	5 57	☾ Poslidnji če- tvrt: 25. u 3 s. 28.
Poned.	9 Franciška		25 Obr. glave Jov.	6 24	5 59	m. posli podne.
Utorak	10 40 mučenika		26 Kassian	6 22	6 00	
Šrida	11 Zorka †		27 Porfirije	6 20	6 01	Duljina dana:
Četvrt.	12 Grgur		28 Prokopije	6 17	6 03	1. ožujka: 15 s.
Petak	13 Sul. i čavli Is. †		29 Vasilje	6 15	6 04	43. m. Dan raste
Subota	14 Matilda †		1 Ož. Ęvdok	6 13	6 05	u ožujku 54 m.
11	II. ned. koriz. Ev.: Priobraženje Isusovo. Mat. 7.					Stogodišnje gatanje o vrimenu:
Nedilja	15 Pačista		2 Teodot	6 11	6 06	Od 2. do 9. uz
Poned.	16 Cirjak		3 Jevtrop	6 10	6 07	siverni vitar ve-
Utorak	17 Gertrud		4 Gerazim	6 08	6 08	dro i hladno a uz
Šrida	18 Ciril Jerus.		5 Konon	6 06	6 09	južni vitar snig il
Četvrt.	19 Josip		6 42 mučenika	6 04	6 11	kiša; od 9. do 18.
Petak	20 Platno Isus. †		7 Vasilje	6 02	6 12	lipo i hladno; od
Subota	21 Benedikto op.		8 Teofilakto	6 00	6 15	18. do 25. me- čava sa snigom;
12	III. ned. kor. Ev.: Isus izgoni gjavla. Luka 14.					od 25. do kraja snig i kiša.
Nedilja	22 Bezimena		9 40 mučenika	5 59	6 16	
Poned.	23 Oton b.		10 Kodrat	5 57	6 17	
Utorak	24 Gavriilo		11 Sofronije	5 55	6 18	
Šrida	25 Blagovist		12 Teofan	5 53	6 20	
Četvrt.	26 Manojlo		13 Nikefor	5 51	6 21	
Petak	27 Pet rana Is. †		14 Venedikto	5 49	6 23	
Subota	28 Ivan kop.		15 Agapije	5 47	6 25	
13	IV. ned. kor. Ev.: Isus nahrani 5000 ljudi. Iv. 6.					
Nedilja	29 Sridoposna		16 Savin	5 46	6 27	
Poned.	30 Kvirin		17 Aleksij	5 44	6 28	
Utorak	31 Amos		18 Kiril	5 43	5 29	

Dani	Misec izlazi	Misec zalazi
1	6 18 j	3 23 v
8	9 36 j	12 5 j
15	3 18 v	6 00 j
22	11 10 v	7 45 j
29	4 51 j	2 22 v

j. -jutro ; v. -veče.

Travanj

broji 30 dani

April.

Dani	Za katolike		Za grčko-istoč.	Sunce izlazi	Sunce zalazi
Šrida	1 Hugo		19 Krisanto	5 41	6 29
Četvrt.	2 Paul. Franjo		20 Jovan	5 39	6 30
Petak	3 Rikardo †		21 Jakov vl.	5 37	6 31
Subota	4 Izidor		22 Vasilij	5 35	6 33
14 V. ned. kor. Ev.: Isusa hoće kamenovati. Iv. 8.					
Nedilja	5 Gluhna		23 Nikon	5 33	6 35
Poned.	6 Sixto		24 Artenij	5 32	6 36
Utorak	7 Epifan		25 Blagovest	5 31	6 37
Šrida	8 Dionisij		26 Zbor Ark. G.	5 30	6 39
Četvrt.	9 Akacij		27 Matrona	5 27	6 40
Petak	10 7. ž. Bl. D. M. †		28 Ilarijon	5 25	6 41
Subota	11 Leon pp.		29 Marko	5 24	6 42
15 VI. ned. kor. Ev.: Svečani ulaz u Jerusolim. Mat. 21.					
Nedilja	12 Cvitnica		30 Jovan	5 20	6 44
Poned.	13 Branislav		31 Ipatije	5 18	6 46
Utorak	14 Tiburcij		1 Trav. Marija	5 16	6 47
Šrida	15 Anastazija		2 Tito	5 14	6 48
Četvrt.	16 Veliki Četvrt. †		3 Nikita	5 12	6 50
Petak	17 Veliki Petak †		4 Josip	5 10	6 52
Subota	18 Velika Sub. †		5 Teodot	5 08	6 53
16 Uskrs Ev.: Uskrsnuće Isusovo. Marko 16.					
Nedilja	19 Uskrs		6 Ievtikije	5 04	6 54
Poned.	20 Uskrs. poned.		7 Georgij	5 03	6 56
Utorak	21 Uskrs Utorak		8 Irodion	5 01	6 57
Šrida	22 Soter i Kajo		9 Evpsihij	4 59	6 58
Četvrt.	23 Adalberto		10 Terentij	4 57	7 00
Petak	24 Gjurgjevo †		11 Veliki Petak	4 55	7 01
Subota	25 Marko		12 Vasilij	4 53	7 03
17 I. n. p. Uskr. Ev.: Isus se ukaže apoštolima. Marko 6.					
Nedilja	26 Mladi Uskrs		13 Voskrs. Kr.	4 52	7 04
Poned.	27 Peregrin		14 Voskrs. pon.	4 51	7 06
Utorak	28 Živko		15 Voskrs. ut.	4 49	7 07
Šrida	29 Petar m.		16 Agonija	4 48	7 08
Četvrt.	30 Kata Sienska		17 Simeon	4 47	7 09

Misečne mine:

● Mlad misec:
1. u 6 s. 2 m. izjutra.

☾ Prvi četvrt:
8. u 5 s. 31 m. u več.

☺ Uštap: 16. u 5 s. 55 m. u več.

☾ Poslidnji četvrt: 23. u 8 s. 27 m. posli podne.

● Mlad misec:
30. u 4 s. 33. m. posli podne.

Duljina dana 1. travnja 12 s. 48 m. podulji se dan 1 s. 43 m.

Stogodišnje gatanje o vremenu:

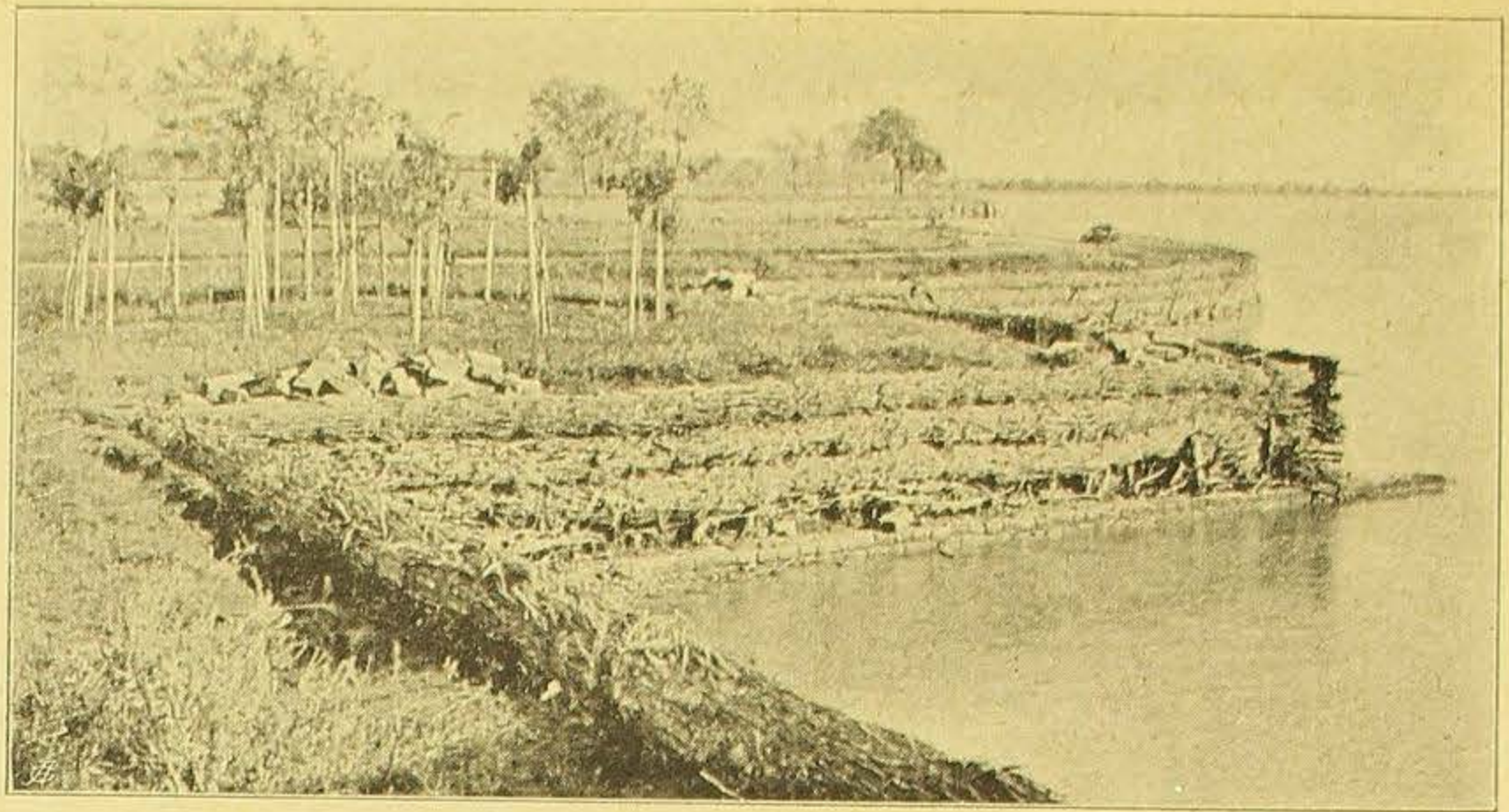
Prva polovina ovoga miseca bit će burna i hladna; od 16. do 23. lipo vrime; od 23. do 30. siverni vitar donosi sniga, južni pak kiše il jakih vitrova.

Dani	Misec izlazi	Misec zalazi
5	8 04 j	12 00 j
12	2 09 v	4 25 j
19	10 12 v	6 10 j
26	3 25 j	1 31 v

Svibanj

broji 31 dan.

Maj

Dani	Za katolike		Za grčko-istoč.	Sunce izlazi	Sunce zalazi
Petak	1 Filip i Jakov †		18 Jovan uč. Gr.	4 47	7 09
Subota	2 Atanazije		19 Jovan vethop	4 46	7 10
18 II. n. p. Uskr. Ev. Isus dobri pastir. Iv. 10.					
Nedilja	3 Našašće Kr.		20 Teodor	4 44	7 11
Poned.	4 Florijan		21 Januarije	4 43	7 12
Utorak	5 Pijo pp.		22 Pren. Teodor	4 42	7 13
Šrida	6 Ivan		23 Georgije	4 40	7 14
Četvrt.	7 Stanko		24 Sava	4 39	7 15
Petak	8 Miholj. †		25 Ev. Marko	4 37	7 16
Subota	9 Grgur Naz.		26 Vasilje ap.	4 35	7 18
19 III. n. p. Uskr. Ev.: Malo i nećete me viditi. Iv. 16.					
Nedilja	10 Zaštita Josipa		27 Simeon	4 34	7 20
Ponep.	11 Mamerto b.		28 Jason	4 32	7 21
Utorak	12 Pankracije		29 Vasilije	4 30	7 22
Šrida	13 Servacije		30 Ap. Jakov	4 29	7 24
Četvrt.	14 Bonifacije		1 Svib. Jeremija	4 28	7 25
Petak	15 Sofija †		2 Atanasije	4 26	7 26
Subota	16 Ivan		3 Timotije	4 24	7 28
20 IV. n. p. Uskr. Ev.: Kad dogje Duh istine. Iv. 16.					
Nedilja	17 Pashal		4 Pelagija	4 23	7 29
Poned.	18 Venancij		5 Irina	4 22	7 30
Utorak	19 Ivo b.		6 Jovan mnog	4 21	7 32
Šrida	20 Bernard		7 Akakije	4 20	7 33
Četvrt.	21 Timotej		8 E. Jovan	4 19	7 34
Petak	22 Helena †		9 Pr. m. Nikole	4 18	7 35
Subota	23 Željko m.		10 Simon 2.	4 17	7 36
21 Ned. V. p. Uskr. Ev.; Ištite i dobit ćete. Iv. 16.					
Nedilja	24 Ivka ud.		11 Kiril i Met.	4 16	7 37
Poned.	25 Urban		12 Epifanije	4 15	7 38
Utorak	26 Filip Ner.		13 Glikerija	4 14	7 39
Šrida	27 Magdalena		14 Isidor	4 14	7 39
Čtvr.	28 Spasovo		15 Pahonije	4 13	7 40
Petak	29 Maksim b. †		16 Teodor osv.	4 13	7 41
Subota	30 Ferdinando		17 Ap. Andronik	4 12	7 41
22 Ned. VI. p. Uskr. Ev.: Kad dogje Utišitelj. Iv. 15.					
Nedilja	31 Petronilla		18 Teodot m.	4 12	7 42

Misečne mine:

Prvi Četvrt: 8. u 12 s. 23 m. posli podne.

Uštap: 16. u 5 s. 32 m. izjutra.

Poslidnji četvrt: 23. u 1 s. 17. m. izjutra.

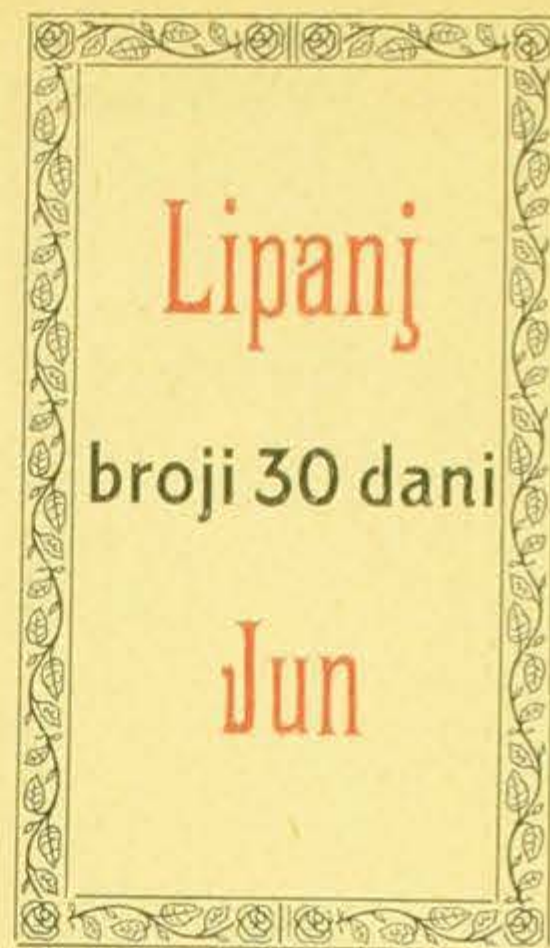
Mlad misec: 30. u 4 s. 14 m. izjutra.

Duljina dana: 1. svibnja 14 s. 22 m. Naraste dan s 1 s. 8 m.

Stogodišnje gatanje o vrimenu:

Od 1. do 8. lipo vrime; od 8. do 16. mnogo kiše; od 16. do 23. kišovito; od 23. do 30 lipo i ugodno.

Dani	Misec izlazi	Misec zalazi
3	6 35 j	11 08 v
10	12 30 v	2 49 j
17	9 12 v	4 37 j
24	1 57 j	1 00 v
31	5 07 j	10 00 v

Dani	Za katolihe		Za grčko-istoč.	Sunce izlazi	Sunce zalazi
Poned.	1 Dragoje		19 Patrikije	4 12	7 42
Utorak	2 Erasmo		20 Talale	4 12	7 43
Šrida	3 Klotilda		21 Car Konst. i Jel.	4 11	7 44
Četvrt.	4 Kvirin		22 Vosnes. Gosp.	4 11	7 45
Petak	5 Dobroslav †		23 Mihajlo	4 10	7 46
Subota	6 Roberto †		24 Simeon	4 10	7 47
23 Ev.: Učitelj Duh sveti. Ivan 14.					
Nedilja	7 Duhovi		25 Obr. gl. Jov.	4 10	7 48
Poned.	8 Duhov. pon.		26 Karpo	4 09	7 59
Utorak	9 Duhov. utor.		27 Terapont	4 09	7 50
Šrida	10 Margareta †		28 Nikita	4 09	7 51
Četvrt.	11 Barnaba		29 Teodosija	4 09	7 51
Petak	12 Ivan Fak. †		30 Isakije	4 09	7 52
Subota	13 Antun padov. †		31 Herma	4 08	7 52
24 I. n. p. Duh. Ev.: Data mi je svaka vlast. Mat. 28.					
Nedilja	14 Sv. Trojstvo		1 Sošes sv. Duha	4 08	7 53
Poned.	15 Vid		2 Duh. poned.	4 08	7 53
Utorak	16 Vranje reg.		3 Lukilijan	4 08	7 54
Šrida	17 Rainer b.		4 Mitrofan	4 08	7 54
Četvrt.	18 Brašančevo		5 Dorotije	4 08	7 54
Petak	19 Gerv. i Prot. †		6 Hilarijon	4 08	7 55
Subota	20 Silverij		7 Teodot	4 08	7 55
25 II. n. p. Duh. Ev.: O velikoj večeri. Luka 21.					
Nedilja	21 Alojzije		8 Teodor	4 08	7 55
Poned.	22 Paulin		9 Kiril	4 08	7 55
Utorak	23 Alban		10 Timotije	4 09	7 55
Šrida	24 Ivan Krstitelj		11 Vartolom	4 09	7 55
Četvrt.	25 Prosper		12 Onotrije	4 09	7 55
Petak	26 Srce Isusovo †		13 Akilina	4 10	7 55
Subota	27 Ladislav kr. †		14 Jelisije	4 10	7 55
26 III. n. p. D. Ev.: O izgubljenoj ovci. Luka 15.					
Nedilja	28 Lav. pp.		15 Lazar	4 11	7 55
Poned.	29 Petar i Pava		16 Tihon	4 11	7 55
Utorak	30 Spomen Pavla		17 Manilo	4 12	7 56

Misečne mine:

☾ Prvi četvrt: 7. u 5 s. 56 m. izjutra.

☺ Uštap: 14. u 2 s. 55 m. posli podne.

☾ Poslidnji četvrt: 21. u 6 s. 26 m. izjutra.

● Mlad misec: 28. u 5 s. 31 m. u večer.

Duljina dana: 1. lipnja 15 s 30 m. U lipnju raste dan do 24. 17 m. a od 24. s pada 5 m.

Stogodišnje gatanje o vremenu:

Do 7. kišovito; do 14. stalna kiša; do 21. promisljivo; od 21. do 28. vitar sa kišom; od 28. do 6. jul. promisljivo.

Dani	Misec izlazi	Misec zalazi
1	5 51	10 56 v
7	11 48	1 12 i
15	8 04 v	3 06
22	12 28	11 55
29	3 47	8 49 v

Srpanj

broji 31 dan.

Jul

Sveti
CIRILE
i
METODE

virovisnici Isusovi
molite se
za nas!

Dani	Za katolike		Za grčko-istoč.	Sunce izlazi	Sunce zalazi
Šrida	1 Bogoslov		18 Leontije	4 12	7 54
Četvrt.	2 Pohod bl. D. M.		19 Juda ap.	4 13	7 54
Petak	3 Oton, Sever †		20 Metodije	4 13	7 53
Subota	4 Berta		21 Julijan	4 14	7 53
27 IV. n. p. D. Ev.; Obilati ribolov. Luka 5.					
Nedilja	5 Ciril i Metod		22 Evsevije	4 15	7 53
Poned.	6 Izaija		23 Agripina	4 15	7 52
Utorak	7 Lipa		24 Ivanj dan	4 16	7 52
Šrida	8 Elisabeta		25 Febronija	4 16	7 51
Četvrt.	9 Brcko m.		26 David	4 18	7 51
Petak	10 Amalija †		27 Sampson	4 18	7 50
Subota	11 Pio p. m.		28 Kir i Jov.	4 19	7 50
28 V. n. p. D. Ev.: Ako vam pravda ne bude veća. Mat. 5.					
Nedilja	12 Ivan Gualb		29 Petar i Pavao	4 20	7 49
Poned.	13 Marga d. m.		30 Sabor 12 ap.	4 21	7 48
Utorak	14 Bonaventura		1 Srp. Kuzm. i D.	4 22	7 47
Šrida	15 Rastanak ap.		2 Pol. halj. Bog.	4 23	7 46
Četvrt.	16 Škapul Gospa		3 Jakint	4 24	7 46
Petak	17 Aleksij †		4 Andrija	4 25	7 45
Subota	18 Kamil		5 Atanasije	4 26	7 44
29 VI n. p. D. Ev.: Isus hrani u pustinji. Mark 8.					
Nedilja	19 Vinko Paul.		6 Sisoj Vel.	4 27	7 44
Poned.	20 Ilija		7 Toma	4 28	7 43
Utorak	21 Daniel pr.		8 Prokopije	4 29	7 42
Šrida	22 Mandalina		9 Ponkracije	4 30	7 41
Četvrt.	23 Apolinar		10 45 muč.	4 31	7 39
Petak	24 Kristina †		11 Eufemija	4 32	7 38
Subota	25 Jakov ap.		12 Proklo	4 33	7 36
30 VII. n. p. D. Ev.: Čuvajte se od lažnih proroka. Mat. 7.					
Nedilja	16 Ana m. bl. D.		13 Gavriilo	4 34	7 34
Poned.	27 Pantaleon		14 Ap. Akila.	4 35	7 32
Utorak	28 Viktor		15 Kirik	4 36	7 31
Šrida	29 Marta		16 Atinogen	4 38	7 30
Četvrt.	30 Dobrila †		17 Marina	4 39	7 29
Petak	31 Ignacij Loj.		18 Jakint	4 41	7 28

Misečne mine:

☾ Prvi četvrt:
6. u 9 s. 25 m.
posli podne.

☾ Uštap: 13.
u 10 s. 48 m.
posli podne.

☾ Poslednji četvrt:
20. u 1 s.
2 m. posli podne.

● Mlad misec:
28. u 8 s. 17 m.
izjutra.

Duljina dana 1.
srpnja: 15 s. i 41
m. a duljina noći
8 s. i 19 m. —
Dan pada u srp.
54 m.

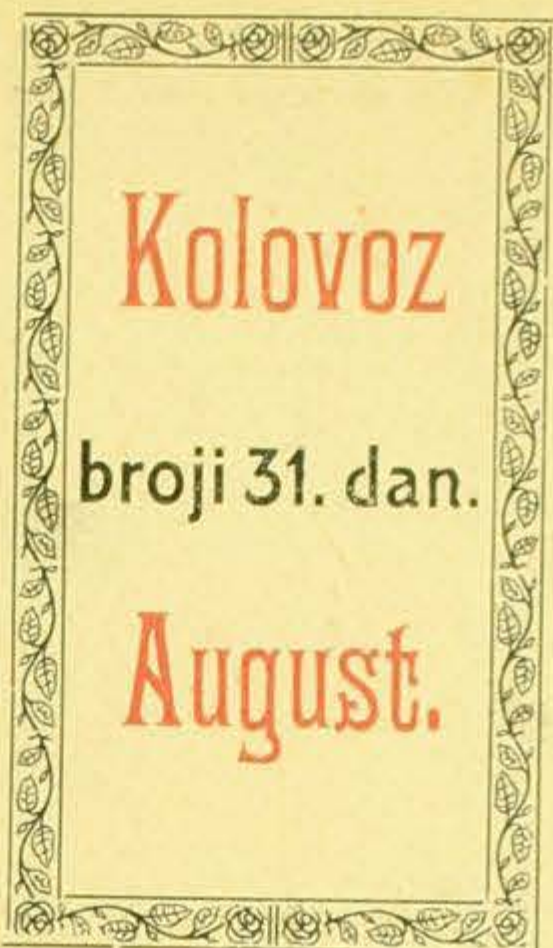
Stogodišnje gatanje o
vrimenu:

Početak miseca
je prominljiv; od
6. do 13. uz si-
verni vitar lipo
vrime, naprotiv
kišovito, ako od
juga duše; od 13.
do 20. lipo; od
20. do 28. velike
kiše.

Dani	Misec izlazi	Misec zalazi
5	10 39 j	11 44 v
12	6 51 v	1 87 j
19	11 19 v	1 04 j
26	2 31 j	7 35 v

Crkva sv. Roke
u
Subatici
i dvi sele
za kolo
pripravljene.

Dani	Za katolike		Za grčko-istoč.	Sunce izlazi	Sunce zalazi
Subota	1 Petar u okovih		19 Makrina	4 42	7 28
31 VIII. n. p. D. Ev.: Nepravedni upravitelj. Luka 16.					
Nedilja	2 Porciunkula		20 Prorok Ilija	4 43	7 27
Poned.	3 Augustin		21 Simeon	4 44	7 26
Utorak	4 Dominik		22 Mar. Magdal.	4 45	7 25
Šrida	5 Snizna Gospa		23 Trofin	4 46	7 24
Četvrt.	6 Priobraženje		24 Christina	4 47	7 22
Petak	7 Kajetan †		25 Sv. Ana	4 48	7 21
Subota	8 Vlastica		26 Iermolaj	4 49	7 19
32 IX. n. p. D. Ev.: Isus oplakuje Ierusalim. Luka 19.					
Nedilja	9 Roman		27 Pantelejmon	4 50	7 18
Poned.	10 Lovrinac		28 Prohor i N.	4 52	7 17
Utorak	11 Susana		29 Kalinik	4 53	7 16
Šrida	12 Klara		30 M. Angelina	4 55	7 15
Četvrt.	13 Hipolit		31 Jevdokim	4 57	7 13
Petak	14 Eusebij †		1 Kol. Makaveji	4 58	7 12
Subota	15 Velika Gospa		2 Ark. Stev.	4 59	7 10
33 X. n. p. D. Ev.: Farizej i carinar. Luka 6.					
Nedilja	16 Roko		3 Isakije	5 00	7 08
Poned.	17 Branislav		4 7 dece u Efesu	5 02	7 07
Utorak	18 Agapit m.		5 Evsignije	5 04	7 05
Šrida	19 Ludovik b.		6 Perobr. Gosp.	5 05	7 03
Četvrt.	20 Stipan kralj		7 Dometije	5 07	7 01
Petak	21 Jovana †		8 Emilijan	5 08	7 00
Subota	22 Timotej		9 Matija	5 09	6 58
34 XI. n. p. Duh. Ev.: Bisomučnik. Mark 7.					
Nedilja	23 Filip Benicij		10 Davrentije	5 10	6 56
Poned.	24 Bartul apošt.		11 Evplo	5 11	6 54
Utorak	25 Ludovik kr.		12 Fotije	5 12	6 52
Šrida	26 Pelagija		13 Maksim	5 13	6 50
Četvrt.	27 Josip kal.		14 Mihej	5 14	6 48
Petak	28 Augustin †		15 Uspen. Bogor.	5 15	6 46
Subota	29 Glav. Ivana		16 Pr. obr. Gosp.	5 17	6 44
35 XII. n. p. Duh. Ev.: Milosrdni Samaritanac. Luka 10.					
Nedilja	30 Roza d.		17 Miron	5 19	6 42
Poned.	31 Rajmundo pr.		18 Flor	5 20	6 40

Misečne mine:

☾ Prvi četvrt: 5. u 10 s. 41 m. izjutra.

☺ Uštap: 12. u 1 s. 59 m. izjutra.

☾ Poslidnji četvrt: 18. u 10 s. 25 m. prije podne.

☉ Mlad misec: 26. u 11 s. 59 m. posli podne.

Duljina dana 1. kol.: 14 s. 46 m. a kraći je dan za mis. d. 1 s. 26 m.

Stogodišnje gatanje o vremenu:

Početak miseca je prominljiv; od 5. do 12. često oluja, od 12. do 18. kišovito; od 18. do kraja lipo.

Dani	Misec izlazi	Misec zalazi
2	9 33 j	10 02 v
9	5 35 v	12 11 j
16	9 45 v	10 08 j
23	1 18 j	6 17 v
30	8 31 j	8 22 v

Rujan

broji 30 dani

Sept.

Dani	Za katolike		Za grčko istoč.	Sunce izlazi	Sunce zalazi
Utorak	1 Egidij		19 Andrija	5 21	6 39
Srida	2 Zenon m.		20 Samuilo	5 22	6 38
Četvrt.	3 Milojka		21 Tadija	5 23	6 36
Petak	4 Rozalia †		22 Agatonik	5 24	6 34
Subota	5 Viktorin		23 Irinej	5 25	6 32
36 XIII. n. p. Duh. Ev.: Deset gubavaca. Luka 17.					
Nedilja	6 Angjeli čuvari		24 Evtih	5 26	6 28
Poned.	7 Regina		25 Vartolomije	5 28	6 26
Utorak	8 Mala Gosp.		26 Adrijan	5 29	6 24
Srida	9 Gorgonije		27 Pimen	5 30	6 22
Četvrt.	10 Nikola Tol.		28 Mojsije	5 31	6 20
Petak	11 Emilian b. †		29 Usjek Jov.	5 33	6 18
Subota	12 Maćedonij m.		30 Sob. srp. pros.	5 34	6 17
37 XIV. n. p. D. Ev.: Ne može se dvama Gosp. služ. M. 7.					
Nedilja	13 Ime Marijino		31 Pol. poj Bog.	5 35	6 15
Poned.	14 Uzviš. križa		1 Ruj. Simeon	5 36	6 13
Utorak	15 Nikomed		2 Mamant	5 37	6 11
Srida	16 Kornelij m. †		3 Joanikije	5 38	6 09
Četvrt.	17 Lamberto m.		4 Vavila	5 39	6 07
Petak	18 Josip Kupert. †		5 Zaharije	5 41	6 05
Subota	19 Januarij †		6 Evdoksije	5 42	6 01
38 XV. n. p. D. Ev.: Mladić Naimski. Luka 7.					
Nedilja	20 Sedam žalosti		7 Zozont	5 43	5 59
Poned.	21 Matej ap.		8 Rožd. Bog.	5 44	5 57
Utorak	22 Toma vil.		9 Joakin i Ana	5 46	5 56
Srida	23 Tekla		10 Minodora	5 47	5 54
Četvrt.	24 Gerardo		11 Teodora	5 48	5 53
Petak	25 Kleofa †		12 Avtonom	5 49	5 51
Subota	26 Justina		13 Kornilije	5 51	5 49
39 XVI. n. p. D. Ev.: Izbiranje pročelja. Luka 14.					
Nedilja	27 Kuzma i D.		14 Krstov dan	5 53	5 47
Poned.	28 Venčeslav		15 Nikita	5 54	5 45
Utorak	29 Miholj		16 Eufimija	5 56	5 43
Srida	30 Jeronim		17 Sofija	5 57	5 42

Miscéne mine:

☾ Prvi četvrt:
3. u 9 s. i 51 m.
posli podne.

☺ Uštap: 10.
u 1 s. 23 m.
posli podne.

☾ Poslidnji če-
tvrt: 17. u 11 s.
33 m. prije podne.

● Mlad misec:
25. u 3 s. i 59
m. posli podne.

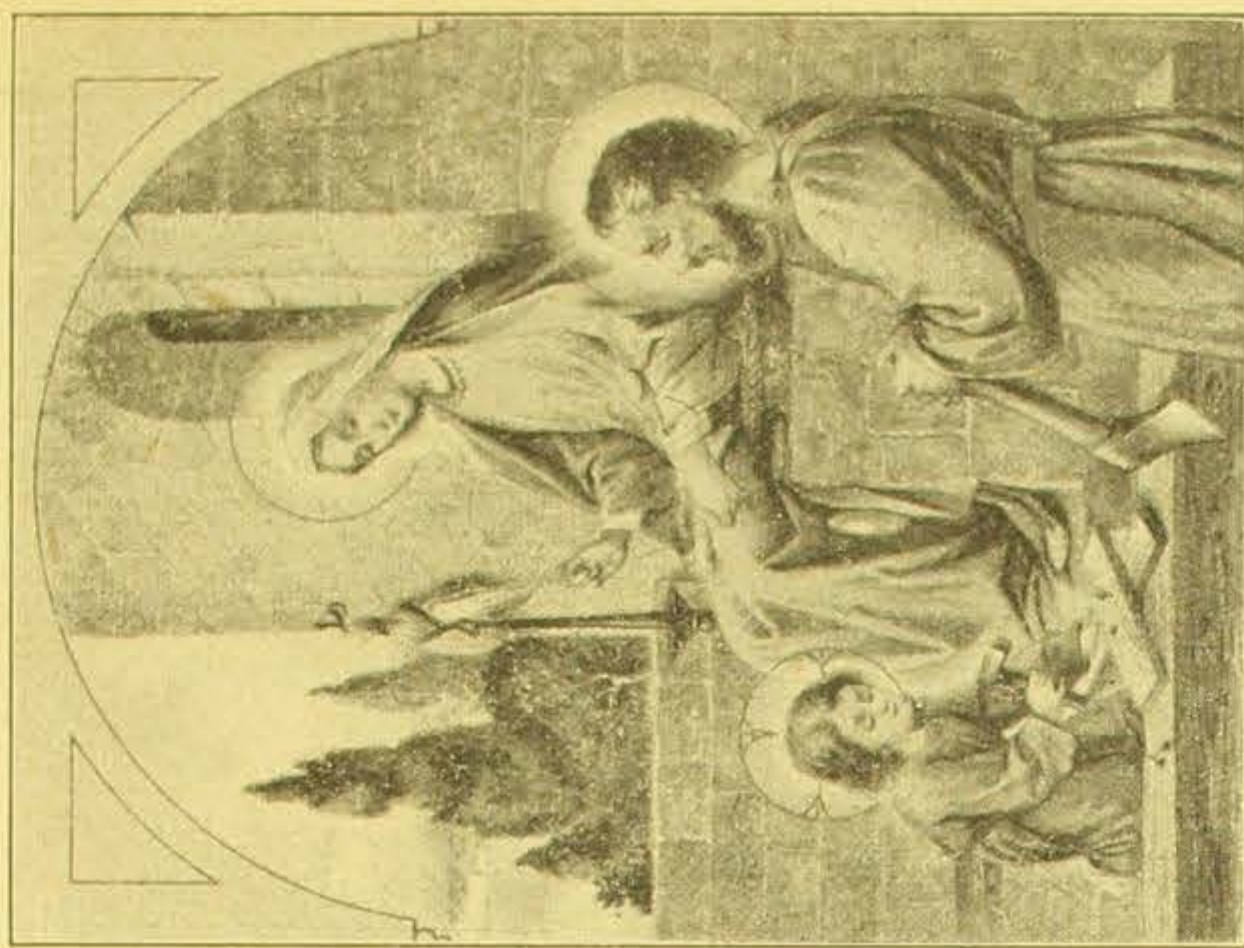
Duljina dana 1.
rujna: 13 s. 18
m.; a kraći je dan
za misec dana 1
s. 3 m.

Stogodišnje gatanje o
vrimenu.

Od 3. do 10.
vitar duše al ipak
ugodno ostaje;
ako duhne od
juga, nastupa ki-
ša, il oluja; od
10. do 17. jako
kišovito; od 17.
25. često oluja;
od 25. do kraja
prominljivo.

Dani	Misec izlazi	Misec zalazi
6	10 41 j	8 47 v
13	4 19 v	11 58 v
20	8 10 v	9 08 j
27	12 05 j	4 53 v

Na početku gazdalačke godine
svejoj Obitelji u zaštitu pripo-
ručamo sve naše radnike.

Listopad

broji 31 dan

Oktober

Dani	Za katolike		Za grčko-istoč.	Sunce izlazi	Sunce zalazi
Četvrt.	1 Remigije b.		18 Evmenije	5 59	5 41
Petak	2 Vitomir †		19 Trofin	6 00	5 40
Subota	3 Lovorka		20 Evstatije	6 02	5 39
40 XVII. n. p. D. Ev.: Najveća zapovid u zakonu. Mat. 22.					
Nedilja	4 Sv. Krunica		21 Kodrat	6 03	5 38
Poned.	5 Placid		22 Foka	6 05	5 36
Utorak	6 Bruno		23 Zač. Jov. kr.	6 06	5 34
Šrida	7 Marko pp.		24 Stefan	6 07	5 31
Četvrt.	8 Brigita		25 Eufrosinija	6 08	5 28
Petak	9 Dionisij †		26 Jovan ev.	6 10	5 26
Subota	10 Vranje Borg.		27 Kalstrat	6 11	5 24
41 XVIII. n. p. D. Ev.: Isus unigje u lagju. Mat. 9.					
Nedilja	11 Nikasij		28 Hariton	6 13	5 22
Poned.	12 Maksim		29 Kirijak	6 14	5 20
Utorak	13 Koloman		30 Grigorije	6 15	5 18
Šrida	14 Kalist		1 List. Pokr. Bog.	6 16	5 16
Četvrt.	15 Terezija op.		2 Kiprijan	6 17	5 14
Petak	16 Gal op.		3 Dionisije	6 18	5 12
Subota	17 Hedviga op.		4 Stevan	6 20	5 10
42 XIX. n. p. D. Ev.: O kraljevskoj svadbi. Mat. 22.					
Nedilja	18 Luka ev.		5 Hariina	6 22	5 08
Poned.	19 Petar		6 Toma	6 24	5 06
Utorak	20 Vendelin		7 Sergije	6 25	5 04
Šrida	21 Ursula		8 Pelagije	6 26	5 02
Četvrt.	22 Kordula		9 Jakov	6 27	5 01
Petak	23 Ivan kap. †		10 Evlampije	6 28	5 00
Subota	24 Rafael		11 Filip	6 29	4 58
43 XX. n. p. D. Ev.: Bolestan sin kralja. Iv. 4.					
Nedilja	25 Krispin n.		12 Prov i Tarah	6 30	4 56
Poned.	26 Dimitrija		13 Karpo	6 31	4 55
Utorak	27 Sabina		14 Paraskeva	6 33	4 53
Šrida	28 Sim. i Juda ap.		15 Jevtimije	6 34	4 52
Četvrt.	29 Zenobij		16 Longin	6 35	4 51
Petak	30 Klaudij †		17 Osija	6 36	4 50
Subota	31 Vuk †		18 Luka	6 37	4 49

Misečne mine:

☾ Prvi četvrt:
3. u 7 s. 14 m.
prija podne.

☺ Uštap: 9. u
10 s. 3 m. u
veče.

☾ Poslidnji če-
tvrt: 17. u 4 s.
35 m. posli podne.

● Mlad misec:
25. u 7 s. 47 m.
izjutra.

Duljina dana 1
listopada. 11 s.
40 m. Pokrati se
dan do konca mi-
seca 11 s. 30 m.

Stogodišnje gatanje o
vrimenu:

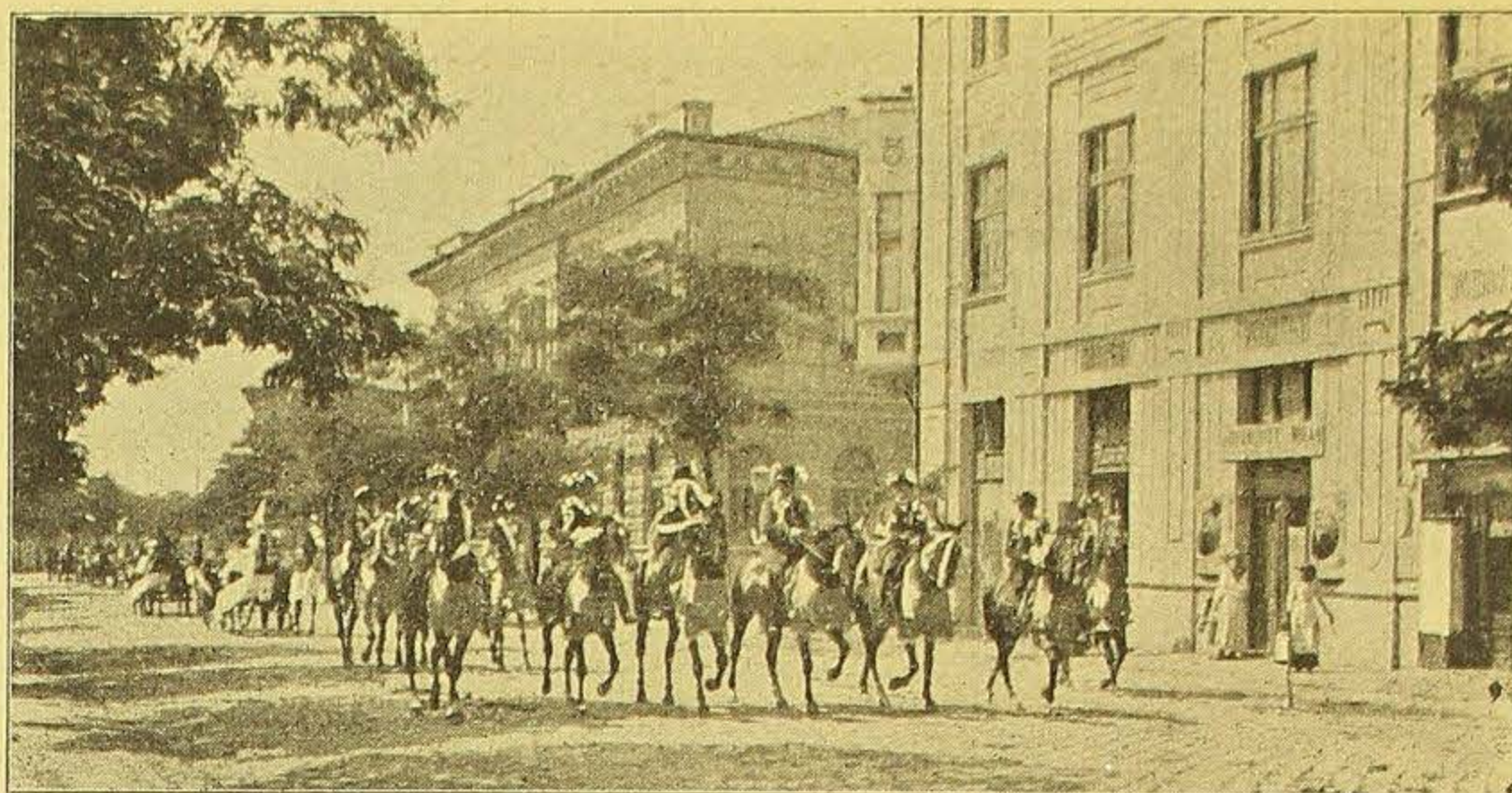
Isprva vitar i
kiša; od 9. do
17. lipo vrime;
u drugoj polovini
hladno, vlažno,
puno oluja.

Dani	Misec izlazi	Misec zalazi
4	3 03 v	10 55 v
11	6 34 v	8 04 j
18	11 55 v	3 26 v
25	6 24 j	5 01 v
31	1 03 v	8 40 v

Studen

broji 30 dani

Novemb.

Dani	Za katolike		Za grčko-istoč.	Sunce izlazi	Sunce zalazi
44	XXI. n. p. D. Ev.: Kralj čini račun. Mat. 18.				
Nedilja	1 Svi Sveti		19 Prorok Joil	6 38	4 49
Poned.	2 Mrtvih dan		20 Artenije	6 40	4 47
Utorak	3 Huberto		21 Ilarion	6 42	4 45
Šrida	4 Karlo Bor.		22 Averkije	6 44	4 43
Četvrt.	5 Marko		23 Jakov	6 46	4 42
Petak	6 Leonardo †		24 Areta	6 48	4 40
Subota	7 Engelberto		25 Markijan	6 49	4 39
45	XXII. n. p. D. Ev.: Farizeji kušaju Isusa. Mat. 22.				
Nedilja	8 Zašt. bl. D. M.		26 Mitrov dan	6 51	4 37
Poned.	9 Božidar		27 Nestor	6 52	4 36
Utorak	10 Andrija av.		28 Terentije	6 54	4 35
Šrida	11 Martin b.		29 Avramije	6 56	4 34
Četvrt.	12 Martin p. m.		30 Milutin	6 57	4 33
Petak	13 StankoKostk†		31 Stohije	6 58	4 32
Subota	14 Josaphat b.		1 Stud. Kuzm.	7 01	4 30
46	XXIII. n. p. D. Ev.: Isus uskrisuje divojku. Mat. 9.				
Nedilja	15 Leopold		2 Akindin	7 02	4 29
Poned.	16 Ivan trog.		3 Gjurgjie	7 03	4 28
Utorak	17 Grgur čudotv.		4 Joanikije	7 05	4 27
Šrida	18 Roman		5 Galaktije	7 06	4 26
Četvrt.	19 Elisabeta		6 Pavao	7 07	4 25
Petak	20 Veco val. †		7 33 muč.	7 08	4 24
Subota	21 Prikaz. Marije		8 Mihail	7 09	4 23
47	XXIV. n. p. D. Ev.: O skončanju svita. Mate 24.				
Nedilja	22 Cilika d. m.		9 Onisifor	7 11	4 22
Poned.	23 Kliment		10 Erast	7 13	4 21
Utorak	24 Ivan od križa		11 Mrata	7 15	4 20
Šrida	25 Katarina		12 Jovan al.	7 17	4 18
Četvrt.	26 Silvester		13 Jovan zlat.	7 18	4 17
Petak	27 Virgilij †		14 Filip	7 19	4 16
Subota	28 Sosten		15 Gurije	7 20	4 16
48	I. n. Adv. Ev.: Bit će zlamenja na nebu. Luka 21.				
Nedilja	29 Advent		16 Matija	7 21	4 15
Poned.	30 Andrija ap.		17 Grigorije	7 21	4 14

Misečne mine:

☾ Prvi četvrt: 1. u 3 s. 16 m. posli podne.

☺ Uštap: 8. u 8 s. 58 m. izj.

☾ Posljednji četvrt: 16. u 12 s. 41 m. prije podne.

● Mlad misec: 23. u 10 s. 53. m. u več.

☾ Prvi četvrt: 30. u 10 s. 44 m. posli podne.

Duljina dana 1. stud: 10 s. 1 m. Ovoga se miseca pokrati dan 1 s. 24 m.

Stogodišnje gatanje o vrimeu:

Od 1. do 8. lipo, tiho vrime; do 16. hladna kiša sa snigom od 16. do 23. mrzne, al kadkad južni vitar otkravi; od 23. do kraja hladno lipo vrime.

Dani	Misec izlazi	Misec zalazi
1	1 49 v	10 02 v
8	5 00 v	7 01 j
15	10 44 v	1 53 v
23	5 17 j	3 21 v
30	12 00 v	9 15 z

Čestitamo Materice i Božić
svim našim prijateljima! Ur.

Prosinac

broji 31 dan.

Decemb.

Dani	Za katolike		Za grčko-istoč.	Sunce izlazi	Sunce zalazi
Utorak	1 Eligij		18 Platon	7 22	4 14
Šrida	2 Bibiana		19 Avdija	7 23	4 13
Četvrt.	3 Vranje		20 Grig. dek.	7 24	4 14
Petak	4 Barbara †		21 Vhod Bogor.	7 25	4 12
Subota	5 Sava op.		22 Filimon	7 26	4 12
49 II. n. Adv. Ev.: Poslan bi angjeo. Luka 1.					
Nedilja	6 Nikola		23 Amphiloh	7 27	4 11
Poned.	7 Ambrozije		24 Katarina	7 28	4 11
Utorak	8 Bezgr. Zaćeće		25 Klimentije	7 29	4 10
Šrida	9 Zenica		26 Alipije	7 30	4 10
Četvrt.	10 Lauret. Gospa		27 Jakov	7 31	4 9
Petak	11 Damas pp. †		28 Stevan	7 32	4 9
Subota	12 Smiljan		29 Paramon	7 33	4 10
50 III. n. Adv. Ev.: Čivuti šalju Ivanu. Iv. 1.					
Nedilja	13 Materice		30 Andrija	7 34	4 10
Poned.	14 Spiridion		1 Pros. Naum	7 35	4 11
Utorak	15 Irenej b.		2 Uroš	7 36	4 11
Šrida	16 Etelka †		3 Sofonije	7 37	4 12
Četvrt.	17 Lazar b.		4 Barbara	7 38	4 12
Petak	18 Oček por. †		5 Sava	7 38	4 13
Subota	19 Stojana †		6 Sv. Nikola	7 39	4 13
51 IV. n. Adv. Ev.: Ivan u pustinji. Iv. 1.					
Nedilja	20 Oci		7 Ambrozije	7 39	4 14
Poned.	21 Toma ap.		8 Patapije	7 40	4 14
Utorak	22 Zeno m.		9 Zaćeće	7 40	4 15
Šrida	23 Viktorija		10 Jovan	7 40	4 16
Četvrt.	24 Badnji dan †		11 Danilo	7 41	4 17
Petak	25 Božić		12 Spiridon	7 41	4 18
Subota	26 Stipan I. muč.		13 Evstahije	7 41	4 19
52 Ev.: Simeon i Ana. Luka 2.					
Nedilja	27 Ivan ap. i ev.		14 Tirs	7 42	4 20
Poned.	28 Mladenci		15 Elevter	7 42	4 21
Utorak	29 Toma		16 Agej	7 43	4 22
Šrida	30 David		17 Danilo pr.	7 43	4 23
Četvrt.	31 Silvester p.		18 Sevastijan	7 44	4 24

Misečne mine:

☺ Uštap: 7.
u 10 s. 44 m. u
veče.

☾ Poslidnji čet-
vrt: 15. u 10 s.
12 m. noćom.

● Mlad misec:
23. u 12 s. 50
m. posli podne.

☾ Prvi četvrt:
30. 6 s. 40 m.
posli podne.

Duljina dana 1.
prosinca: 8 s.
40 m.; do 21.
opane 18 m. a
zatim raste 5 m.

Stogodišnje gatanje o
vrimentu:

Priko cilog mi-
seca vedro i hlad-
no vrime samo
pri kraju snig i
kiša.

Dani	Misec izlazi	Misec zalazi
1	1 26 v	12 j
6	3 29 v	6 02 j
13	9 33 v	12 v
20	4 06 j	1 43 v
27	11 04 j	8 29 v

Maternji jezik.

(S magjarskog; od Emila Abranjića.)

Ima l' taka huda stvora,
Koj' bi gled'o bez otpora,
Gdi mu majku majku milu
Otiskuju ništavilu,
Na nju dižu, huk pomama
S uvredama, s porugama?

Da li gdi-god narod živi,
Koj' se tome ne protivi,
Kad mu jezik bogodani
Ko ismeva i tamani,
Stub njegovu svetilišta,
Bez kojeg je niko, ništa?

Suze roni naša majka,
Haj, na nju se diže hajka,
Hoće da joj grlo stisne,
Ni pred Bogom da ne pisne,
Il joj torbu o vrat žele,
Pa mrvice da joj dele.

Al ne damo s' otoj bedi.
Dogod nam se krv ne sledi,
Dogod vlada božja pravda,
U koju se i crv nada,
Dogod znamo šta j' sramota,
Dok je iskre od života.

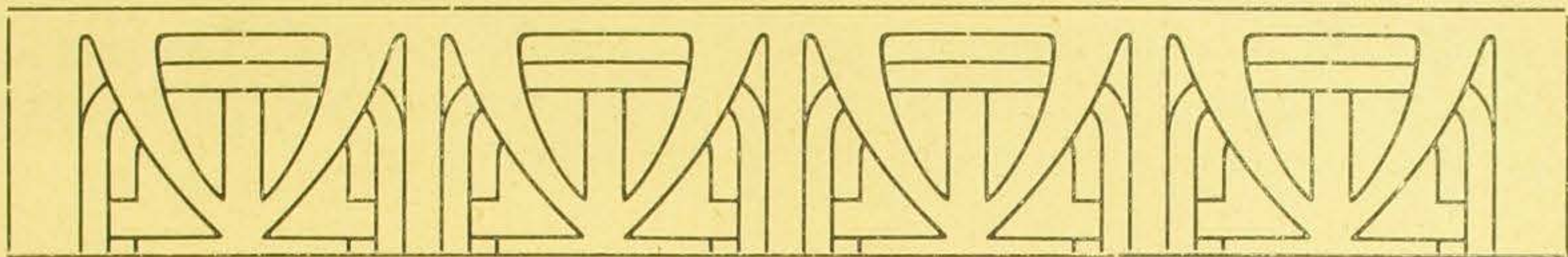
Izgubismo blaga dosta,
Još nam majčin jezik osta,
Pa još i tom zar se preti!?
Pa još i to daj oteti!?
Pred božije nikad lice.
I Bog mrzi kukavice.

Ne daj, brate, ovog blaga,
Poslednjicu tvojih snaga;
Prigrli se k tome žaru
Na života svog oltaru;
Jer donde si ono, šta si,
Dok se žar taj ne ugasi.

A bez njega — da te ima
Milijonskim mil'jonima,
Po svetu bi s trz'o vio
— Ali ne bi narod bio;
Plivom bi te svaki zvao
Vitar bi te razduvao.

Zakun'mo se — drukče zlo je
Pod zastavom svesti svoje:
S tobom živeť, za te mreti,
Amanete majčin sveti,
Stube našeg svetilišta,
Bez kojeg smo — niko — ništa.

Zmaj J. Jovanović.

Sv. Ciril i Metod.

I meĝu najvećima i meĝu najstarijima ima prvi.

Tako i meĝu našim književnicima ima stariji. Mi se rado sićamo Antunovića, Kačića, Rendića, Gundulića, svesrdno čitamo Zmaja Jovanovića, Preradovića, Popovića, Čengića Mažuranićevog i mnoge druge, ali brez da bi i najmanju sjenu bacili na ove i druge naše miljenike, povisti za volju, moramo da reknemo, da je naša knjiga starija, našeg slova povist se proteže priko 1000 godina. Naši prvi književnici su sv. Apoštoli našega kršćanluka sv. Ciril i Metod.

Njevoj svetoj i blagoj uspomeni nek je posvećen ovaj skroman rad. Njevu slavu neka navišćiva 25. Danica Bunjevaca i Šokaca.

U staroj starosti, u godinama kada je kršćanluk svoju sjajnu borbu vodio proti starodavnom poganluku smilovao se Bog i našim pradidovima, te su i oni ugledali svitlost Krsta meĝu prvima skoro narodima ovde u sjevernijoj Europi.

Ima znakova po kojima slutimo da su Slaveni primali kršć. viru već u 6—7. stoleću, ali to se je jatovice i mistimice događalo sve dotle, dok sveta braća Ciril i Metod ne poduzeše lipo dilo virovisništva meĝu narodima slavenskima.

Ova dva sveta i sjajna imena znače pravi početak našega kršćanluka, — a uz to i početak našega slova, našega bogoštovja, naše knjige i kulture.

Život i dilovanje naših svetih apoštola spada u 9. stoleće.

U Solunu na bugarskoj zemlji rodiše se od helenske krvi i plemenitih roditelja dva roĝena brata Metod i Konstantin. Rano stigoše u Carigrad gdje su se latili nauke i naglo napridovali u

mudrosloviji i umjetnostima, osobito Cirilom nazvani Konstantin toliko je napridovo u naukama da su ga prerano već mudracem nazivali. Iza nauka Metod se lati redovničkog života,

postrže se i posveti radnji,
svetoj radnji medju sveti oci;
stade snjima Bogu na molitvu
uze opet knjigu milovati.

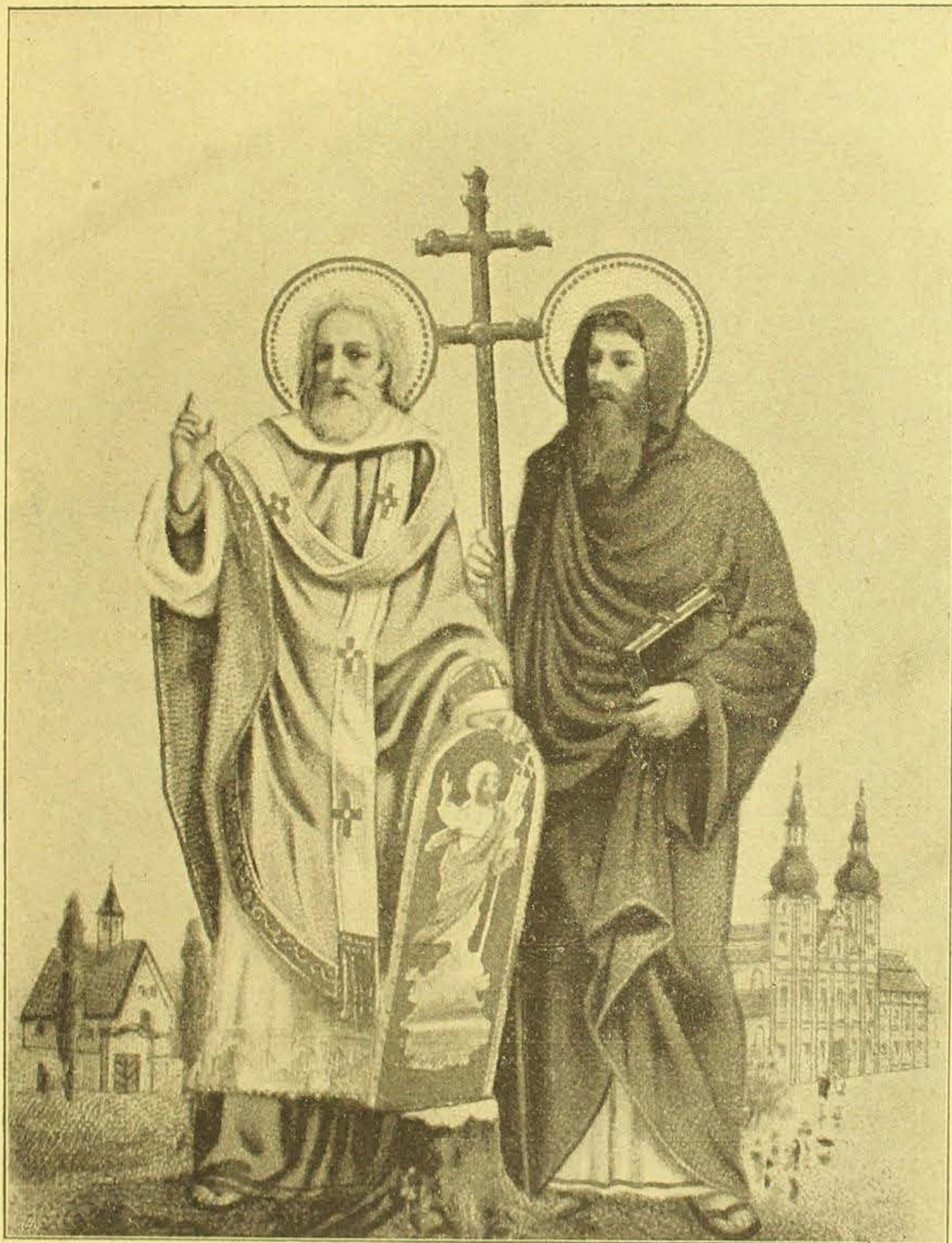
A Konstantin ljeti puno mladji,
ali umom stariji od brata,
te za svoga jošte mlada vieka
bogoslova Grgura prouči.

U Carigradu stizale Cirila časti i odlikovanja, nu on sve izbigne samo radnji privoli i tako postane on i naučiteljem njemu mile nauke mudroslovije. Ali kad vogja Kazara zatraži od carice Theodore učena čovika koji bi obranio viru Isusovu od arapa i žudija; onda car na savit Ignacije patriara priporuči Konstantina, koji tako dospije priko Kersonesa megju Kazare, tamo prid čivutima i poganima osvitla ime kršćanstva, privede ji u zajednicu crkve Isusove i posli dobro obavljena posla vrati se i opet u Carigrad, da se skloni u samostan uz brata svoga Metoda, da se još više usavrši u naukama i kriposnom životu.

Ali se njemu nije dalo dugo uživati u samoći u slagjanom društvu braće svoje redovničke. Jer dogje u Carigrad poslanstvo Ratislava kneza mnogoga maroda u Moraviji, koje u ime svoga gospodara, zatraži Bogu ugodni virovisnika od III. Mihajla cara u Carigradu . . . Ko bi ovakom ogromnom zvanju dorasao, ako ne braća rogjena iz samostana na Krzonu. Ta njeva dila megju Jermencima i Kazarima, njeva skromnost, kojom se sklanjahu iz prid visokih časti: glasno su ji priporučala na veliko dilo, baš u srcu Europe. I gle pripravnosti za mučan i trudan rad! Ni časa ne časili, već kako uzeše put pod noge, odmora ne iskaše dok ne dohitiše zemlje slavenske.

„Tu tolikim marom se late duše kršćanskom naukom oružavati — veli Leon XIII. — da je narod u kratko vrime primio viru Isusovu“. Njev uspjeh su oni postizali i sotim da su jezik naroda poštivali, poznavali što više i njegovali. Kad su proniknuli u tajne jezika, primetili su, da sve glasnike svojim pismenima izraziti ne-

mogu, zato stvore nova pismena, i pomoćju tih novih pismena pišu molitve, knjige, privagjaju sv. pismo i crkvene obrede. Kada je narod vidio, da mu jezik u bogoštovju još sjajniji i nježniji, još

Sv. Ciril i Metod.

miliji biva: lako pristane na viru Christovu, a slova, kojima jim sv. Ciril napiše sv. pismo oni prozvaše: cirilskim slovima ili ćirilicom.

Kada je njevog uspjeha glas puko do Rima, I. Nikola rimski papa želio je pridase i oni vazda virni sinovi crkve, skloni su bili Rimu se pokloniti. Ali kad su stigji u Rim sa lipom milošću,

sa moćima sv. Klimenta, sv. Nikolao papa je već preminuo, njegov naslidnik je bio Adrian II. koji kad je čuo da se veliki apoštoli približavaju, on u pratnji svećenika i virnika, u počast, izagje njima u susret i najsvečanije primiše braću virovisnike. Sa uživanjem je slušao Rim izvištaj njevoga rada. A kad jim se pridbacilo da u službu božiju uvagjaju slavenski jezik, oni uzhićeni od ljubavi za kršćanluk i čovičanstvo tako govorahu o rabljenju jezika mnogoga Slavena, da je rimsko svećenstvo sa Ocem zajedno pohvalilo postupak sv. Cirila i Metoda.

Pa kada su svečano izjavili da su virni kršćanluku i svetoj apoštolskoj stolici Petrovoj, rimski papa Hadrian ji posveti biskupima. I tako se dogodi da je od silne nauke, mnoga tilesna trzanja umoran sv. Ciril kao biskup preminuo, u Rimu blizu moći sv. Klementa u novom grobu što je Hadrian sebi spremio bude sahranjen.

Tako apoštol našega kršćanluka, začetnik našega slova u slavnome Rimu megju cesarima i rimskim papama opočiva.

Iza blažene smrti sv. Cirila brat mu sv. Metod se vrati u poljanu koju je sa bratom obrazdio i tako srićno nastavio Bogu ugodni rad, da je osim Moravske u Panoniji, Bugarskoj, Dalmaciji i Karintiji ne manje zaslužnim se pokazao. Ovde je tmine praznovirja i poganluka razbijao, onde zastarčilo kršćanstvo pozivao na nov živct: tako da svi Slaveni istim oduševljenjem slave začetnicima svoga kršćanluka ovu sv. braću.

Kad je navidnost i ponovo optužila apoštolski trud sv. Metoda i on se pridstavio sv. stolici. Ivan VIII. kao glava crkve svoj je sud tako izrazio da je biskupa Metodija imenovao arcibiskupom i poslao da navišćuje dalje Krista megju Slavenima 1. . . . Novo odlikovanje Metodia novih uspjeha donelo crkvi, koja je po arcibiskupu Metodiju dobila Česku i Poljsku dvi lipe zemlje dva živa i višta naroda . . . Ako pomislimo da neki povisničari čak i u Rusiji spoznaju stope sv. Metodija, te biskupsku stolicu u Kievi njemu priporučuju, onda možemo reći, da je tako zamašnoga apoštolstva malo bilo i u samom kršćanluku. Daleki prostori Azije i Europe su upoznali blagodat ovih naučitelja krčanskih.

Iza moskovskog puta se napokon zavratio sv. Metod u Moravsku, još jednom učvrstio svoje stado. slogom opaso svoje svećenike, suradnike u Isusu, sebi zamjenika i naslidnika namistio, a sam se u Isusu pripravio da pogje u nebeski Rim, di će primiti ne tiaru nego krunu nebesku za lipe zasluge, koje je stekao služ-

bom i marom za viru Isusovu. Oko 885. godine je stigla blaga smrt Metodija u Moravskoj, gdi je i otpočeo svoj uspješni rad za krštenje Slavena.

Narodi su sa velikim počitanjem pohagjali grob Metodijev u Moravskoj kao Konstantinov u Rimu i svojim istrajnim postupkom pridobili su sveopću crkvu, da je ona apoštola Slavena cilome kršćanskom svitu priporučila na štovanje.

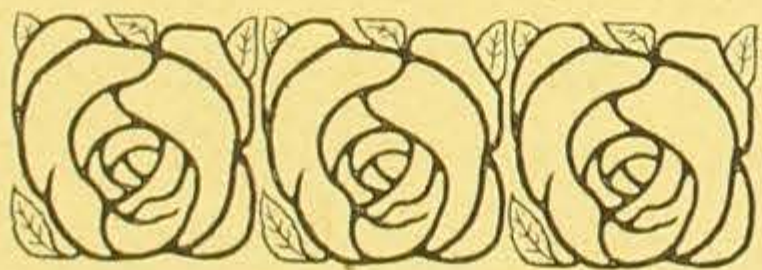
Velikoga imena Leon XIII. je naredio misu časoslovje i blagi dan na čast ovim apoštolima: kojim naregjenjima usavršeno je slavlje sv. braće, velikih apoštola: Cirila i Metoda.

Na nama je red, da se pravim bogoljubnim štovanjem odužimo neumrlim zaslugama naših apoštola sv. Cirila i Metoda.

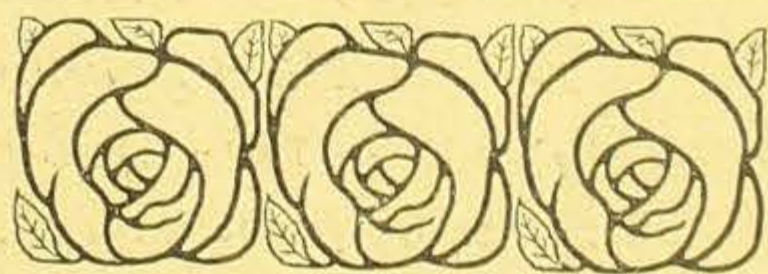
Uredništvo Danice, kada se na ovaj način odužuje uspomeni začetnika vire i nauke naše: ujedno izvršuje i nalog neumrloga našeg Antunovića, koji nam je ovu dužnost kao u amanet ostavio u svom dilu: „Bog s Čovikom“ str. 489.

Bunjevac.

1. Papa *Ivan VIII.* u ovom važnom pitanju ovako (Ep. 257. p 99. in Requestis Arh. Vat.) razlaže: „Upućeni smo po sv. naredbi da ne samo na tri jezika, već svim jezicima Boga hvalimo. Ništa ne smeta veri ni nauci ako se i na slavenskom jeziku piva misa, čitaju evangjelja il govori dobro privedeni i tumačeni po sv. pismu novoga i staroga zakona, ili baš i sva časoslovlja pojeti. Jer ko je stvorio tri glavna jezika, naime: žudinski, grčki i latinski, on je stvorio sve ostale na slavu i diku svoju.“

Domovina.

*Znate l' šta je domovina? —
 Kuća, — gdi smo se rodili.
 Gdi nas majka njegovala
 Uz — pismice glasak mili;
 Zelen granom gdino jela
 Nad krovom se doma svela,
 A pod krovom lakakrila
 Lasta — gnjizdo napravila:
 — Oj! ma gdi se nalazimo,
 Taj dom triba da ljubimo!*

*Znate l' šta je domovina? —
 Dvorac, — gdi smo izodili
 I nejakim ručicama
 Od zemlje — kule pravili;
 Taj bostančić, gdi smo cviče
 Savijali u vinčice
 I u hladu kojeg šbuna
 Najmilije sanke snili:
 — Pa da kuda prolazimo,
 Domovinu tu ljubimo!*

Znate l' šta je domovina? —
 Crkvica ta — božja kuća.
 Gdi na krili pisme' molbe
 U raj nam se digla duša;
 Gdi se skupa svi moljasmu:
 Staro, mlado, rod, tugjina,
 Gdi uz svete riči — nada,
 Sjala nam na obrazima:
 Stog — ma gdi se nalazili,
 Triba ljubiti taj dom mili.

Znate l' šta je domovina? —
 Ono naše sigralište.
 Gdi skakasmu i trčasmu —
 ' Vikom našli zabavište;
 Ona varoš, ono selo,
 Kojih putom smo jahali;
 Polje, kojim leptiriće,
 Sa šeširići — hvatali:
 Pa da kamo prolazimo,
 Domovinu tu — ljubimo!

Znate l' šta je domovina? —
 Kolo plavetnih planina.
 Kudan pastir tužno-mile
 U frulicu — svira pisme;
 Gdi uz stabla mahovita
 Miriši modra ljubica
 I potočić bistre vode
 Naglim tekom biser sipa:
 Da se igdi nalazimo,
 Domovinu tu ljubimo!

* Ostrvo — sziget.

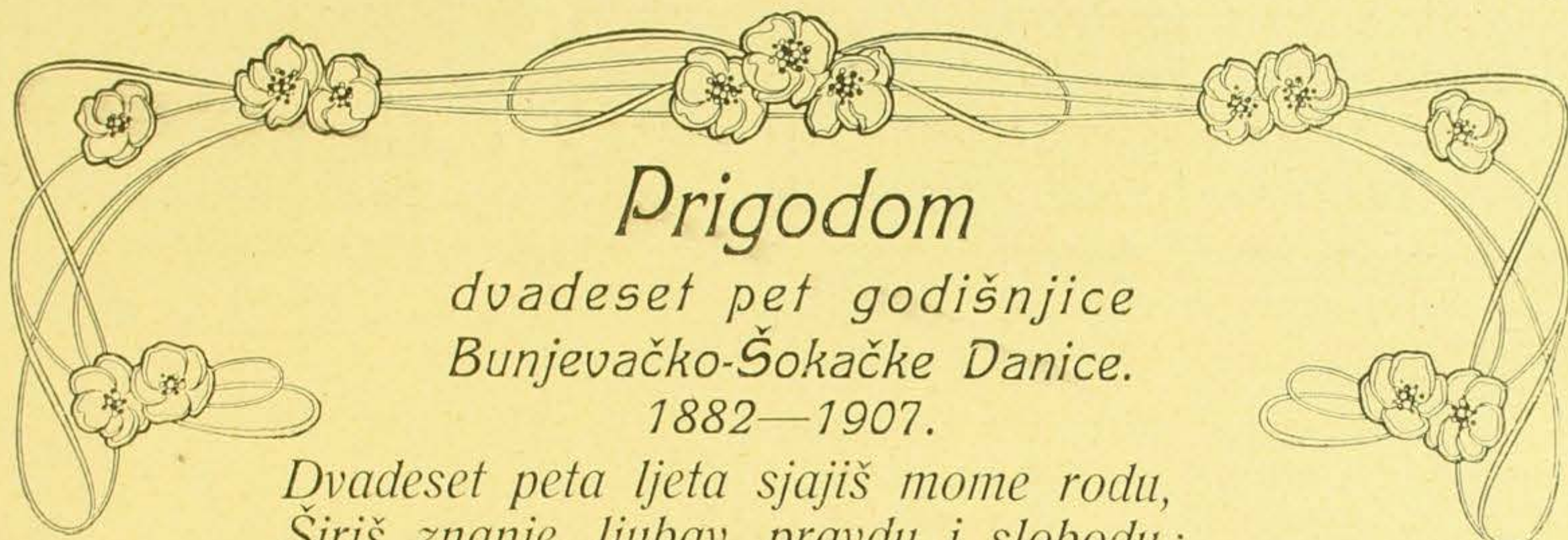
Znate l' šta je domovina?
 Ona zračna lipa ravna
 Gdino vitrić žute vlati
 Na daleko zaljuljava.
 Gdino njiva — znojem puka
 Polivena ' oplodjena,
 Uz trud Bogom blagosovljen
 Daje hleb i sve što treba:
 Stog, da se gdi nalazimo,
 Domovinu tu ljubimo!

Znate l' šta je domovina? —
 Šume, njive, lug, livade,
 ' — Na rikama valovitim
 Ubavno se smišec' ade,*
 Što zahvaća i kud tiče
 Dunav, Tisa, Drava, Sava;
 Svud su grudve nakvasite
 Krvlju naših pradidova:
 Pa da kuda prolazimo,
 Triba — taj dom ljubimo!

Znate l' šta je domovina? —
 Sveća kolvka — nas svijuju;
 ' Slavna zemlja opočinka
 Gdi nam mrtvi sanak sniju;
 Rogjena nam majka — svima,
 Što nas virno prigrljuje;
 Blagosivat svak' ju ima
 Tko joj u krilu stanuje:
 Dužnost svetu tim vršimo
 Domovinu kad ljubimo.

Ponašio K.

Prigodom

*dvadeset pet godišnjice
Bunjevačko-Šokačke Danice.
1882—1907.*

*Dvadeset peta ljeta sjajiš mome rodu,
Širiš znanje, ljubav, pravdu i slobodu;
Mrak te ljudske zlobe potavnio nije
Prosvjetu, napredak sjaj tvoj nama sije.*

*Crnim velom mržnje pokrit su te htjeli,
Ali sinci roda, sokolići smjeli,
Oko tvoga sjaja kupili se jatom
Kao drug uz druga, kao brat sa bratom.*

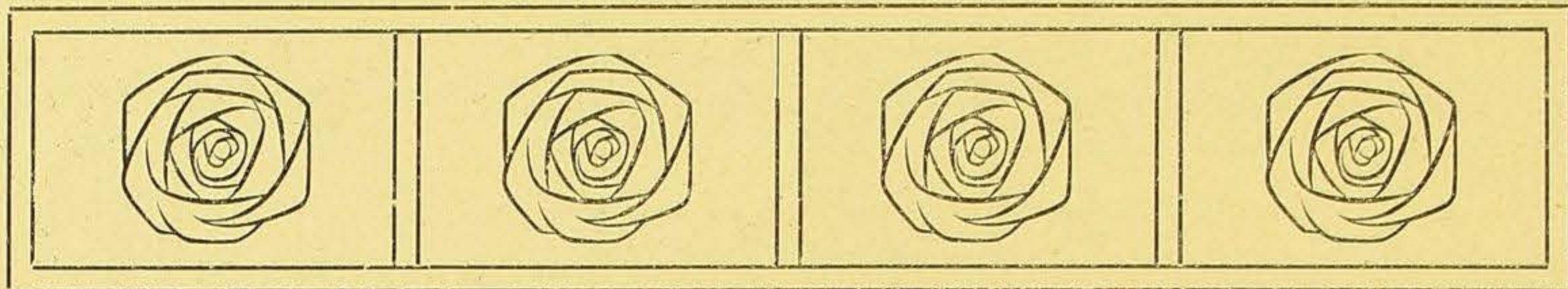
*Noć ne znanja skoro pustila se na nas;
Teške rane tište rod naš još i danas;
Ali da nam jadnim ne bješe još tebe
Nebi možda sami već znali za sebe.*

*Sada uz tvoj sjaj nam vidljive su staze,
Tvoji sinci, rode, k pravim cilju gaze;
Dok ne stignu željni na prosvjete polje,
Gdje će rodu našem biti lakše, bolje.*

*Pohadjaj nam dvore, nizke kolibice,
Tješi, razveseli, bunjevačko lice,
Ohrabri i reci: nismo tudje roblje,
Nek nas žive drugi ne nosu u groblje.*

*Idem i ja, biram sebi put najkraći
Idem svojoj miloj bunjevačkoj braći;
Gdje Danica eto tako liepo svieti
Tamo će se stići k našoj željnoj meti.*

*Sjaj nam samo dalje dok si još na dobi,
Stobom nadamo se i sretnijoj kobi;
Iza Danice nek sine sunce sreće
Nek ponikne pravde i slobode cvieće!* *Miroljub.*

25 godina.

Kada smo mi prija dvadesetpet godina počeli o tom sanjati, da i za naš najbliži rod stvorimo štogod na književnom polju što bi imalo stalnijeg biljega, kada smo mi počimali naš „Neven“ i „Danicu“ onda su slavenski narodi već proslavili tisućgodišnjicu sv. Cirila i Metoda, onda je naša kršćanska knjiga počela već drugu hiljadu godina. Pa dok smo čitali krasna evanđelja ovih apoštola, dok smo gledali lipe spomengnjige tisućgodišnjice našeg slova: mi smo čisto postidni laćali se pera, gdi smo mi uz tisućgodišnjicu primorani da tek počimamo našu knjigu.

Dok se taj stid otimao na lice naše s jedne strane, dotle se skoro silom uvlačila neka i bojazanu u naše srce: Bože hoćemo li uspiti?! Veliki naš Antunović je u njegovim skrajnjim godinama se tako bio mislio da njemu to nije pošlo za rukom. I sami smo osićali, da nam zuji u ušima jeka turskih kopita i praskanja graničarskih pušaka, od koji smo oglunuli, da nismo znali primetiti već lipotu majčinog jezika. Duboko smo osićali na govoru našem turstvo, talijanštinu, nimštinu i magjarštinu: pa smo se starali, ko će nas razumiti? ko li naše pismo pročitati!?

Puni nesigurnosti a sa premalo nade krenismo svoj rad jedino se oslanjajuć na Providnost božiju slidilismo onu želju koja je plamtala u srcu našem na ognjištu ljubavi roda svoga. Što čovik voli, što čovik hoće nije teško; ko se u Boga uzda, a istrajno radi: uspjetće.

I mi smo uspjeti.

Da smo u našim okolnostima privalili 25 godina i danas još živi i „Neven“ i „Danica“, to je već samo po sebi taki uspjeh, za koji smo u prvom redu Bogu dragome, u drugom redu narodu našem, a u trećem redu našim suradnicima najtoplije zahvalni.

Ali naš uspjeh ne stoji samo u tome, da smo mi 25 godina preživili, već i u tom, da smo mi nova uvirenja i novo pokolenje odhраниli u narodu.

Mislilo se i pribacalo se nama da mi ne pišemo bunjevački, da mi pišemo hrvacki ili srpski. Htilo se silom praviti razlike između bunjevačkog i hrvackog jezika. Na toliko je došlo to uvirenje, da je neki svećenik valda čak to reko: od kako bunjevci idju u kasinu bunjevačku, ja skoro da neznam bunjevački Narod je zaista počeo činiti razliku između svojih i tugjih riči, ove je napuštao, one je sve ragje nabio No al i onaj najprostiji govor Bunjevaca naših je na toliko prava ikavska štokavština, da kad je pok. Strossmayer čuo nekoliko prostih Bunjevaca govoriti, reko je: ova braća lipše govore hrvacki nego dikoji naši krajevi. Jest, o tom smo se uvirili i sami putem našeg književnog rada. Osvidočili smo se da ne samo Bunjevci i Šokci govore između se jedan te isti jezik, već potpuno dobro i lako razume nas sva braća Hrvati i Srbi, te su to i posvidočili sotim da su lipim brojem stupili između naše pridbrojnikе. Kao što su oni nas, tako smo i mi nji uvijek razumili, to smo sa onim izvadcima koje smo donosili od hrvackih i srpskih pisaca ne samo posvidočili, nego dali prigode da se narod i sam uvjeri.

Uspjeli smo jer o našem radu nije samo naš narod znao, već su nas primetili osim naše domovine Ugarske i van granica. Pa ako nas i nisu svagdi razumili, nisu hteli naše jade poslušati: ipak su nas primetili. Znađu da nas ima. Jest dok su nas u časopisu „Novi vjek“ čak u Pragu branili, dok su nad našem stanju vironauke čak u Rimu žalili, dotle se ime Bunjevaca i u Pešti sve više i više spominje; i to ne samo radi sprdnje ili iz mržnje nego i sa nekim priznanjem, u koliko se uvažuje naš broj. Dok u Kaćmaru nezavišnjačko-žudinski krugovi ugagjaju Bunjevcima sa takozvanom bunj. bankovnom filialkom; dotle kršč. socialni krugovi u Subatici pokreću bunj. novine, izdaju bunj. društvene knjižice čeljadске, a u velikoj socialnoj skupštini u Pečuhu prošlog lita 25. kolovoza za Bunjevce i Šokce priregjena je obaško bunj. konferencia sa 3 govornika.

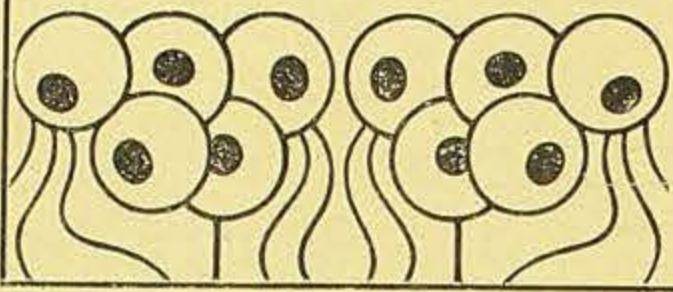
Ova konferencia sjajnim dokazom služi, koliko je jedan te isti jezik onaj, što ga mi govorimo sa onim, što ga govore braća Hrvati i Srbi. Tu je jednim te istim slušaocima govorio Grekša professor sveučilišta zagrebačkog i Hegedüs subaćanin sada bajmački plovani, koji je u Subatičkom Gatu učio onaj jezik kojim i zagrebački pro-

fessor govori. Treći govornik je bio Franjo Hofmeister član sv. stolice u Pečuhu i paroh u Olasi, koji je kao svidok zapadnije ugarske stao uz nas.

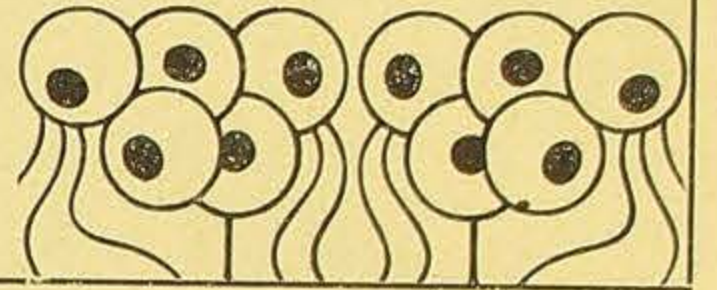
Istina naš je književni i društveni život premalen, ali za čedan početak, za prikrivenu klicu jednoga jačega stabla dosta je.

Zato mi puni zahvalnosti klanjajamo se Providnosti božijog, kada se osvrćemo na naših 25 godina.

Jedan začetnik.

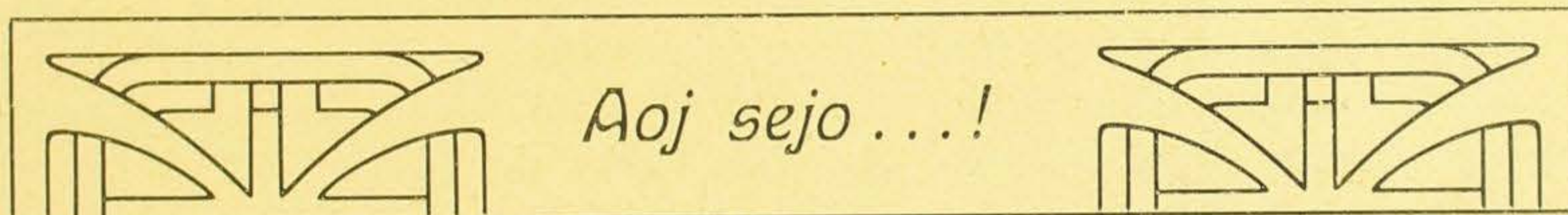

Buna rika.

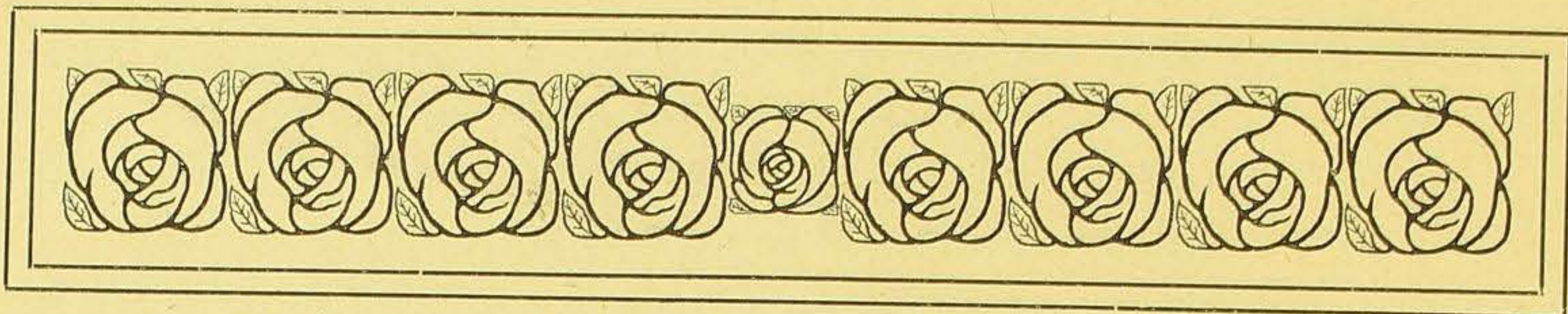

*Bunjevac sam. Priko sive Save
Kod obale Bune vode plave
Slavim starih slavne uspomene.
Tamo često srce moje prene.
Pa ma dave sadašnjosti jadi,
Ma budućnost nadom me nesladi:
Pak mi šapće Buna voda plava,
Da će vik sjat naša stara slava.
Ma nas propnu naperite strile,
Ma nam usne bodom zaklopile,
Ma kolivke sve krvcom prolile,
Ma grobove hudo razorile:
Dok no teče Buna voda plava,
Dok se giba po obali trava,
Dok no šumi jeka od talasah
Neće umrt slava Bunjevacah.
Kamgod okom zurim po obali,
Pregjah krvca trepti svud po travi,
I talasi njevu slavu ore,
Pa s' odječe od gore uz more;
Svaka stopa o bitkam' govori,*

Njevo ime samo turak kori:
 Za krst časni i slobodu zlatnu
 Kog u Bunu često tisnu hladnu.
 Kamen-spomen ti si čarna riko
 Bunjevaca ljubljena kolivko!
 Ti ćeš čuvat zar i naše ime
 Ako jadna smrt Bunjevca stigne!
 Tko sa sabljom protiv silnoj sili
 Vojeć pao bude za rod mili,
 Tko za viru u boju pogine:
 Nuz didove ti mu piši ime!
 Al kukavno tko zataja tebe,
 I pogazi uspomene svete:
 Tome kletvu nek ti grme vali,
 Toga ime u talas zavali.

Aoj sejo plavo-oka mila!
 Koja te je majka odojila?
 Kaži meni zagorkinja vilo;
 Kaži meni jada ti ne bilo!
 Ko ti takve crne kose dao
 I vitice nuz lice pribrao!
 Al seja mu ponosito veli:
 Majka j' moja od šokica belih!
 Oj šokice sejo moja virna!
 Zar bunjevka nije tako fina!
 Nije bome sama se izdaje,
 Jer matere svoje nepoznaje.
 Kad ju gledaš u mider se stukla,
 Mesto svoga tugje je navukla.
 A gle mene nestidim se sama,
 Jer sam takva ko i moja mama.
 Rodoljub.

Duplovani Salamun.

Tko privrće priko ruku ne samo kalendar, nego i druge knjige, taj će za cilo znati štogod o *mudrom Salamunu*, koji je za starog zakona bio kralj Izraelski, te o kojem se piše, da ni prije ni posli njega nitkom ne biaše darovana tolika mudrost.

I u Kajinom Evangjelistaru čitamo za ponediljak sridoposne nedilje štivenje, kako je isti kralj sudio izmedju dvi bludnice žene.

Pak ako i u naše vrime dogodi se takovi sud, u kojem je teško bilo iznaći pravicu, onda taki sud znadu nazvati: sudom Salamunovim. A u našoj pripovitki nazvali sudiju — duplovanim Salamunom. . . .

Iznemoženi stari ljudi, koji već nisu za posao, ako su bogodušni, rado idu danomice u crkvu, — samo ako mogu otići do nje. Da se na svetoj misi barem pomole: neka jim G. Bog pokripi nemoć starosti, a mladjima blagosiva trud i radnju, te jim udili zdravlje i iztrajnost u teškom poslu.

Danas nisu svi još ni poizlazili iz crkve, a občinski sudac — Gavro Salamunović eno se već muči kod seoske kuće sa dvima tužiteljicama, koja je svaka znala dokazivati svoje pravo — i tužit se; kolika joj šteta i koliko nepoštenje nanešeno od protivnice. Jedna drugu izgrdile do zla boga, u malo promašilo da se nisu i za kose latile. . . .

Nego da vidimo zašto i kako?

* * *

Peklo sunce jako i žestoko, kano da su ga — štono niki kažu — hras-tovinom ugrijali; a u polju tekla žetva. Svako cilo i zdravo čeljade išlo u polje spremati blagosov božji po žitnim njivama. Već od zore tamo se trudi i ratar Sukačić, a za njim će ništo kasnije izaći mu i supruga, čim uredi kod kuće što je nužno; iztira marvu i gusčice. Pa eto sbog žetve i gusčića imala i velike neprilike.

Prama ledini, kamo su guske iztirivali, imala kuću nika Grabička, koja se s tim ponosila što je i u Pešti već stanovala, (muž joj i sad tamo) a

poznata biaše i još u dvi ruke. Prvo, lako se zaboravila što je njezino i što je tuđe; a drugo, nije u taman hranila jezik. Da ju ta dva svojstva ne rese, nebi imala posla ni Sukačićkom a ni obćinskim knezom.

Sukačićkini jutrom iztirani guščići su po svom prirodnom običaju i na velikoj žestini čupkali travicu u ladovinu jednog stabla, koje se nalazilo napram stana Grabićkina. — Bila krilašca jim našarana biahu rumenom farbom, — ne radi lipote, kao obrazi gdikojih dama, — nego da ji lakše mogli budu poznati.

Nije pazio na nji nitko; a i čemu da ji pazi. Ta i guska ima toliko razuma, da u stanovito vrime znade doći onamo, gdi će navadno dobiti malo šuljaka, il drugog kakog obroka.

Pa bi tako i Sukačićkine guske za cilo pogodile kući, da ji nije ta zlopaka Grabićka sterala u svoje dvorište. Mislila je: po rumenom obiližju uzalud će ji tkogod svojatati, ta malne kod svake kuće tako obiližje rabe. A čemu mi jezik!? Prisvojiti ću i zatajiti, pa gotov posao. Nije vidio nitko, a kod nje na glasu Peštankinje neće ni tražiti nitko. Te tako na laku dušu zadržala kod sebe tuđe imanje.

Al je tu falila u računu. Ivko Petakov je sve vidio. I on, kao za posao još ne dorasli dečko nije otišao na žetvu, nego čuvao kuću. A o podne sitio ga prazan stomak, da još ima komadić krušca, paće s njim u svoju smočnicu (špajz) — na dud; zalagati uz suhi krušac dudova. A sa dudova stabla je sve vidio. Megju granjama i lišćem nalazio se kao u zasidi; on s visine vidio svašta; a njega nitko.

Nije on doduše nitkog vrebao, ništa motrio, nego samo trpao u trbuh dudove, a uz put farbao svoje ruke, obraze i košulje. Al što mu na oko došlo, to je vidio.

Kad na večer u obično doba ne dodjoše guščići, zabrinuta Sukačićka s prutom u ruci kreće se tražiti ji. Dečak Ivko, kojemu ona kumom (krstna mati) biaše — odmarao se od dudarenja na pragu avlinski vrati, te sigrajuć je sipao pisak medju nožne prste svoje. Smotriv kumu svoju, glasno joj se javi sa „Hvaljen Isusom!“ strese prah sa sebe i pritrče da joj poljubi ruku. A ona ga pogladiv, zapita: Je l' kumiću! nisi vidio ovud moje guščiće?

Ivko će: vidio sam. — Al kan da mu ništo u grlu zapelo — počne mucati: ta, ta, onaj — kako da kažem — utirala ji Grabićka. To je već malne šapćuć izrekao. Sotim se trgne i koseći nogama vrati se na prijašnje mjesto, tu sidne i kano da se ništa nije dogodilo, počme sipati pisak iz jedne šake u drugu.

Razljutita Sukačićka odmah ode u Grabićkinu avliju i brez svakog najavljenja počme razgledavati po dvorištu, motreći, hoće li viditi svoje izgubljene guščiće. Pa i zbilja smotri ji, gdi okol kočaka kljuju, što se tamo na-

lazilo. Grabička baš čistila krumpir za večeru, pa kako je Sukačićku smotrla, iznenagjena, u prvoj zabuni je izpustila nož iz ruke; ali se na brzo sabrala, te namistivši maramu na glavi — kao dabi tim htela izgladiti svoju svist i zbunjenost — nevišto zapita:

— Šta ste mi dobra doneli komšinice?

— Borme ja nisam donela ništa, nego sam došla po svoje guščiće, — odповrne ravno Sukačićka.

— Po svoje guščiće? Valjda ne mislite da su kod mene?

— Ne, da mislim, nego ji već i vidim; eno su gle!

— To da su vaši guščići!? — ljutito će Grabička, — to nije istina! Tražite ji gdi hoćete, al mene se manite; jerbo ću vas borme naučiti, na kog ste potvorili, da vam je guščiće ukrao! Gledaj ti nje . . . još tako šta . . . da bi ja . . . oh, oh, vidiš samo; — čantrala je Grabička.

Tu joj već u ruku bila i metla, kojom će tobož braniti svoje poštenje i pokazati puta Sukačićki. Ali i ona se podpočila o kukove s obadvima rukama, čekajući neće li je možda Grabička i udariti.

— No to bi tribalo još, da me udari taka jedna peštanska . . . jedna . . . taaa . . .

Rič po rič napravili taku graju, da su se i vrabci izpod strije pobunili; strkali se i komšije i razstavili ji, da kakogod većma ne ozlede jedna drugu, jer su se već čupat i grebsti počele. . . .

Eto sbog toga je Gavro Salamunović držao sud onako rano, kad nisu još sasvim ni s mise poizlazili. Grabička već davno čekala kod seoske kuće, ona se malo starala s misom i crkvom, nego po peštanski — *poštenjem*. A Sukačićka je za knezom iza svete mise otišla.

Obćinski sudac ji poglavarskom ozbiljnošću pozove da izkažu svoju tužbu; da vidi u čemu stoji stvar. A na to obadve stanu bučit, pa se napokon tako razgoropadile, da se knez pobojavao za čest i ugled obćinskog doma, pada mu se na oči kaki izgred ne dogodi, oštro ji uputi na red, a zatim metnuv svoj klobuk na glavu, reče jim:

— Čiji da su guščići, to se po vašoj tužbi nemože znati, nego će kazati guščići sami, jer: *Zaklela se zemlja rajju, da se svaka tajna znaju*. — Danas na večer iztirat ćete Grabičko guščiće na ledinu, tamo ću bit i ja. — Jeste li razumili? A sad možete ići s Bogom.

Dvi pravdašice se zabezeknule na čudan sud, pa se dvoumno rastale i otišle.

Na večer se sve tako zgodilo, kao što je knez naredio. Guščiće iztirali, a bio i knez tamo.

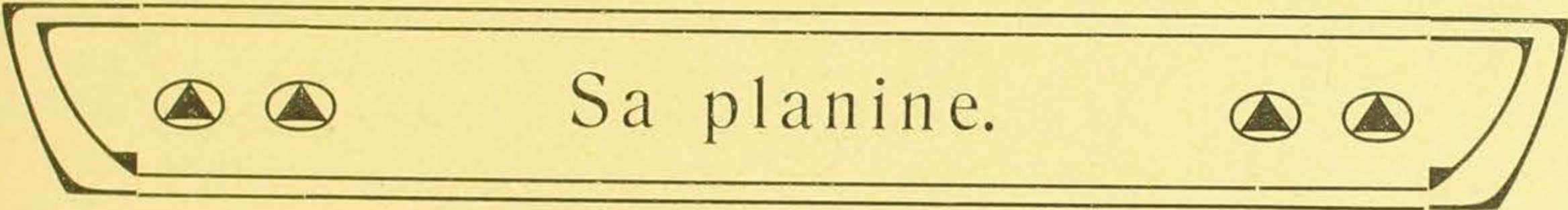
Odmah opomene suparnice da budu smirom; a on se naslonio na svoj koštene čule štap i pušeci lulu motrio je guščiće.

A oni kano da su se ustručavali kneževa ugleda, smirno su čupkali travicu. A kad su se sitali večera, manili se paše i redom uputili na noćište, te upravo u dvorište Sukačićkino otišli. Svadjačice pak — koja veselo, koja zlovoljno se čudile priokretu stvari.

Knez jim na to ovako dosudi: Pošto su gušćići sami od sebe upravo u dvorište Sukačićkino otišli, *izvistno je, da su gusćići njezini*. A vi Grabičko imate platiti u seosku blagajnicu deset srebrni forinti. — Na to iztrese knez svoju lulu, pak kao onaj, koji je svoju zadaću dobro obavio, krene kući

Od to doba zovu kod nas Gavru Salamunovića: Duplovani Salamun.

K.

Sa planine.

Sunce jarko ogranulo davno
I poljane oživile krasne;
Ševa mila, vinuv se pod nebo,
Pismom slavi Boga velikoga.
Kad pismicu ja njezinu slušam,
Od miline srce mi da pukne,
Pa kad s'ona na krilima digne,
Slušajuć je, ja za njome krenem.
Samo što ti oko mož' ugledat,
Daleko se čarna gora modri.
Zalet'la se moja ševa tamo,
Pružim korak, pa i ja za njome.
Došli smo već do gorice čarne,
U gorici do šume zelene.
Pokraj šume slipac guslar sidi,
Pa uz gusle srpsku slavu piva.
Okolo njega vile naokolo
— Jedva što su dovršile kolo —
Sile kao labudovi bili,
Pa slušaju srpsku slavu staru.
Najedared slipac guslar stane,
I vilama govoriti počme:
„Danjom, noćom pivamo mi uvijek
Pisme roda, srpskog, velikoga,

Ali vile, za bidnog Bunjevca
Nikad ništa mi ne saznavamo.
Tek kada mi sida moja glava
Tu kosovsku porazmisli bitku,
Onda s' sićam da sam i Bunjevce
Krvcu lijuć u tom boju vido.
Vidio sam, gdi pokraj Miloša
I Bunjevci potrgoše sablje,
Pa sikoše bisne glave turske.
Al od doba, od kosovskog boja
Nema više Bunjevca na svitu“.
Ovo reče, grozne suze proli.
A ja, rode, kad sam za te čuo,
Klonem dušom, a klonem i tilom,
Pa ti padnem u zelenu travu,
Neznam ni sam, što bi sa mnom dalje.
Vile mile starcu govore:
„Ta ne plači, sida glavo naša,
Dat će Bog i takav danak nama,
Da će mo mi i Bunjevce slaviti!“
Ovo reknu, a jedna od vila
Opazi me pokraj vode tije,
Nešto rekne svojim sestricama,
I razvije svoja bila krila,

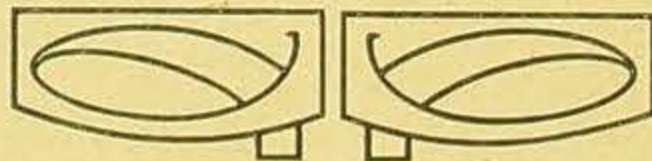
Pa doleti, do jasnoga mene.
 Pita ona za rod mi i pleme.
 Ja pogledam suznim okom na nju,
 Pripanem se i govorit stanem:
 „Ne pitaj me, vilo, planinkinjo,
 Ko mi je rod i čije mi pleme;
 Roda nemam, ni plemena svoga,
 Samo imam bunjevačko ime“.
 Sve sam htio, da izpričam jade,
 A i stanje bolnih Bunjevaca,
 Ali suze dalje mi nedadu.
 Odgovara planinkinja vila:
 „Ta Bunjevče! vesela ti majka!
 Ne plači mi, premda za rod plačeš,
 Jer ti velim, doć' će danak beli,
 Kad će zora i tvom rodu sinut,
 Samo nek je junačke desnice,
 I med braćom vazda bratske sloge.
 Sad pak hajde do našega starca,
 Da nam starca razveseliš jadna“.
 Na kolina padnem ja prid njime,
 I o tebi — rode — zborit stanem.
 Kad on začu za tebe, Bunjevče,
 Kod on začu za silne ti jade,
 Što je onda starac suze lijo,
 Pero to opisati neznade.
 Zagrli me, pa govorit stade:
 „Radosnice suze lijem sada,
 Što su živi i moji Bunjevci,
 Ako Bog da, pa njim zora svane,
 Dogji, sinko, i to meni javi.

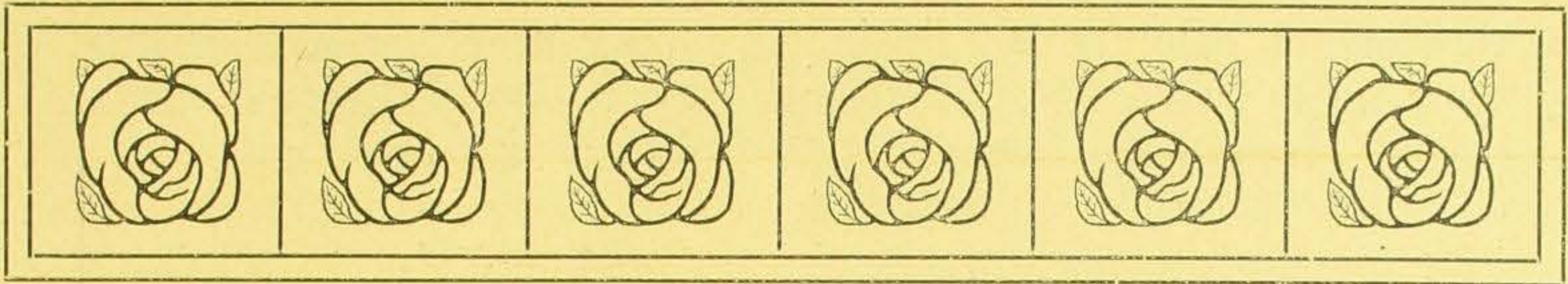
Onda i ti, smrti moja ljuto
 Možeš meni pokucat na vrata,
 Onda umrit neće mi bit žao!“

* * *

Ovo reče, a oblačak zlatni
 Zaplovi po svitlim, modrim nebu
 I rastavi sunce jarko od nas.
 Kad je došo do potoka bistrog
 Oblak stane, a vile mi reknu:
 Ovo j' oblak, kojeg nam Bog šalje,
 Da idemo u njegove dvore,
 Da slavimo njeg'vo veličanstvo“.
 Lete vile sa oblakom zlatnim,
 Na krilima svoga starca nose.
 Ja još čujem sidog starca riči:
 „Do vidjenja, do vidjenja, sine!“
 Skinem kapu prid golemim čudom,
 Pa s' okrenem i kućici pogjem.
 Samo što sam izišo iz šume,
 A sunce već zaklopilo oči.
 Neznam puta, kako da ću dalje,
 Al evo ti moje ševe stare,
 Zapiva mi pismicu čarobnu,
 Onu pismu, što na sanak zove,
 Ja za njome, ona kući mojoj.
 Tako stignem do kućnoga praga,
 Tamo sidnem pa se mislit stanem.
 Od to dobo nikad ne mirujem,
 Već ti čekam onaj danak beli,
 Koji triba sidom starcu javit.

Bolislav.

Prija 25 godina.

Kada je u drugoj polovici minuloga stoleća narodima u ovoj zemlji počela opet sloboda svićati, kada je zemlji ustav povraćen, svitla kruna se sa narodom izmirila, velikog Deaka načela pobedila, nije samo Magjar bio veso i zadovoljan već i svi ostali narodi.

Bunjevci su osobito se utopili u jedno tilo sa magjarima. Nisu ni tražili drugo nego što jim je svaki Magjar najoduševljenije odobravao. Po našim crkvama naša molitva, naše pisme bez ograničenja njegovane.

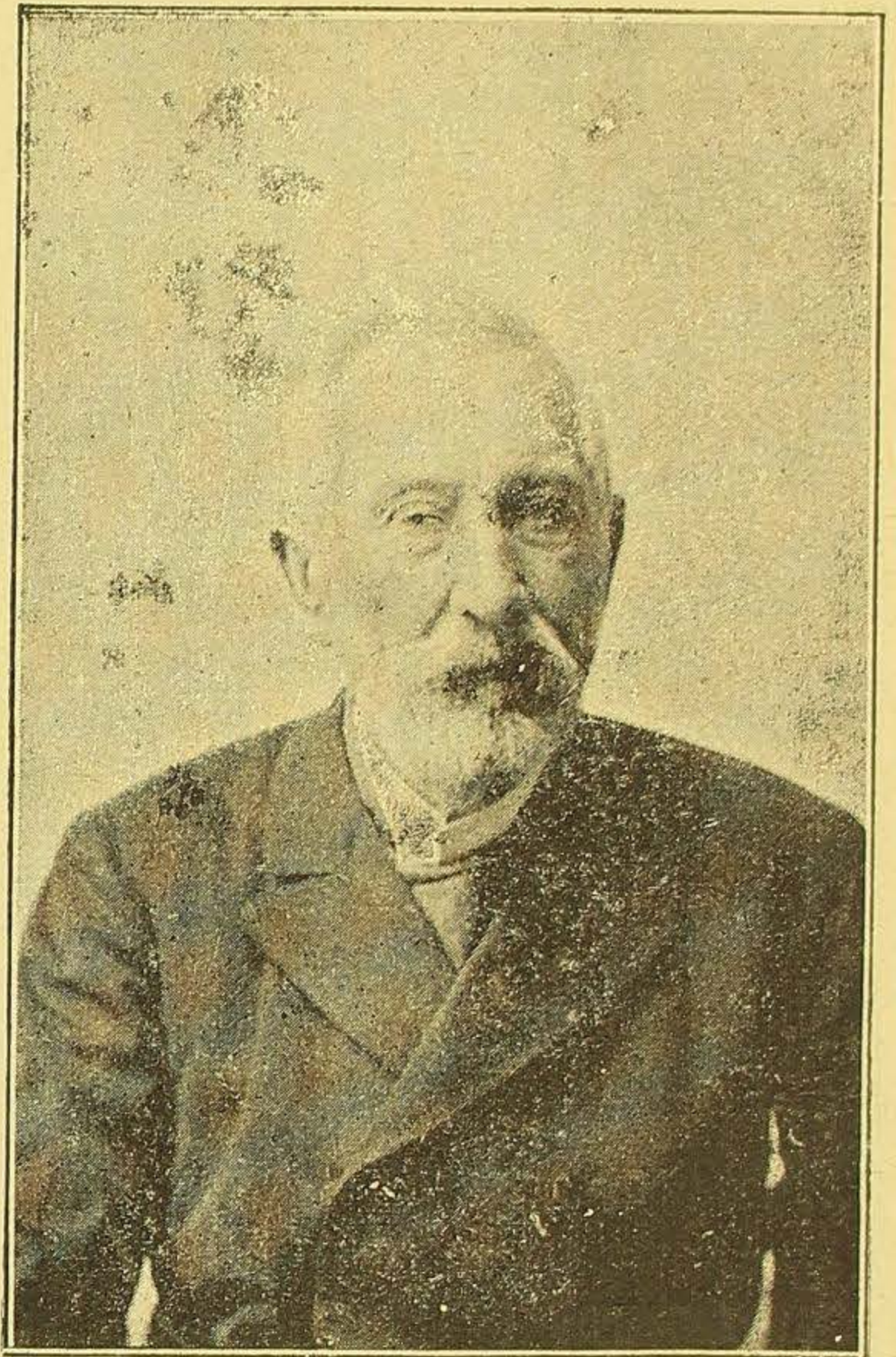
U školama bunjevačke knjige rabljene. Mihaloviću u veliku zaslugu je pisano što je napiso bunjevačke čitanke, Probojčević Ive piso mali katekizam, a Ive Palić sridnji je dao u rukopisu szt. Ištvenskom društvu. Kubinski biskup je Mandić Miji naložio, da ovaj piše realie knjižice za bunjevačku dicu. Država, varmegje, varoši i sela rabili i bunjevačke natpise, pisali i bunjevačke ugovore, namire, račune i t. d. A nad svima se iztako Ive Antunović kalački kanonik, koji se je hlatio pisati bunjevačke novine. Na plemenitom poduzeću čestitali mu ne samo Bunjevci, već i najvatereniji Magjari, kao Széchenyi, Mokossay i drugi. U subatičkom „Népköru“ stotinama se nijalo Bunjevaca uz Magjare; gojilo se najnježnije bratinstvo . . .

No al ovo su talasi bili zemaljske politike. Radovali se narodi, da su se oprostili zajedničkog nepretelja, nameta nimačkog. Pa kako talasi uma nemaju, već se bacaju koliko mogu, tako su i talasi naše politike prebacili se u drugu skrajnost. Misto nimačkog nametanja izleglo se nastojanje pomagjarivanja i mnogi slojevi, koji su se prija sa Bunjercima radovali slobodi, sad počese od Bunjavca, kao nejačega tražiti, da se ovaj bezuvitno prilagodjuje novim političkim nastojanjima.

I među Bunjevcima pošlo je, da se utaplja u magjarštinu, no al kad neki nisu bili zadovoljni s onim, što je bunjevština sama od sebe prinela na žrtvenik domoljublja; kad su Bunjevce počeli prisiljavati na naglo pomagjarenje, pobudi se u narodu osjećaj rodoljubni, da ište mista u srcu Bunjevaca uz bogoljubnost i rodoljublje.

Dade naš udes, da se varmegjaš B. Šarčević — inače rodom iz Subatice — pod starost smesti u Subatici. Pa je tu u mirovini motrio tečaj dogagjaja. U tom promatranju, uzrije u njemu zamisao bunjevačka, te upozori mladu braću Mamužiće i nezadovoljne učitelje bunjevačke da uzmu za žezlo jezik naroda svoga . . . Bačeno sime je nabujalo, niklo i kročilo naprid. Narodnjaci burlaju po starim pismenima, pohadjaju škole, proučavaju crkvene odnošaje, a Joso Jukić njim piva pisme ljubavne. Starešine, popovi, prokatori, učitelji šuščaju snuju otvaraju kasinu, priregjivaju kolo . . . Narodni jezik jim barjak . . . Ali tužni jezika neznadu . . . Boza jim piše u bunjevačkom duhu, ali madjarskim. Ago Mamužić igje u Kalaču u uredništvo „Vile“, da od kanonika, Grgića, Modrušića i drugih uči jezik roda svoga . . . Kad al jednom puče pisma: „*Nek se gori a i doli znade, da Bunjevac dušu ne izdade.*“ Starac Boza od radosti skače! Ko je, di je? Ko to piše? To je bio pok. Nikola Kulundžić. Kad ga je Boza ugledao, poljubi ga u čelo i mlado dite bude zažareno rodoljubjem. Što stariji rade on to opisuje u „Obzor“ i prvi narodni pokret bude potpun, bude svitu javljen.

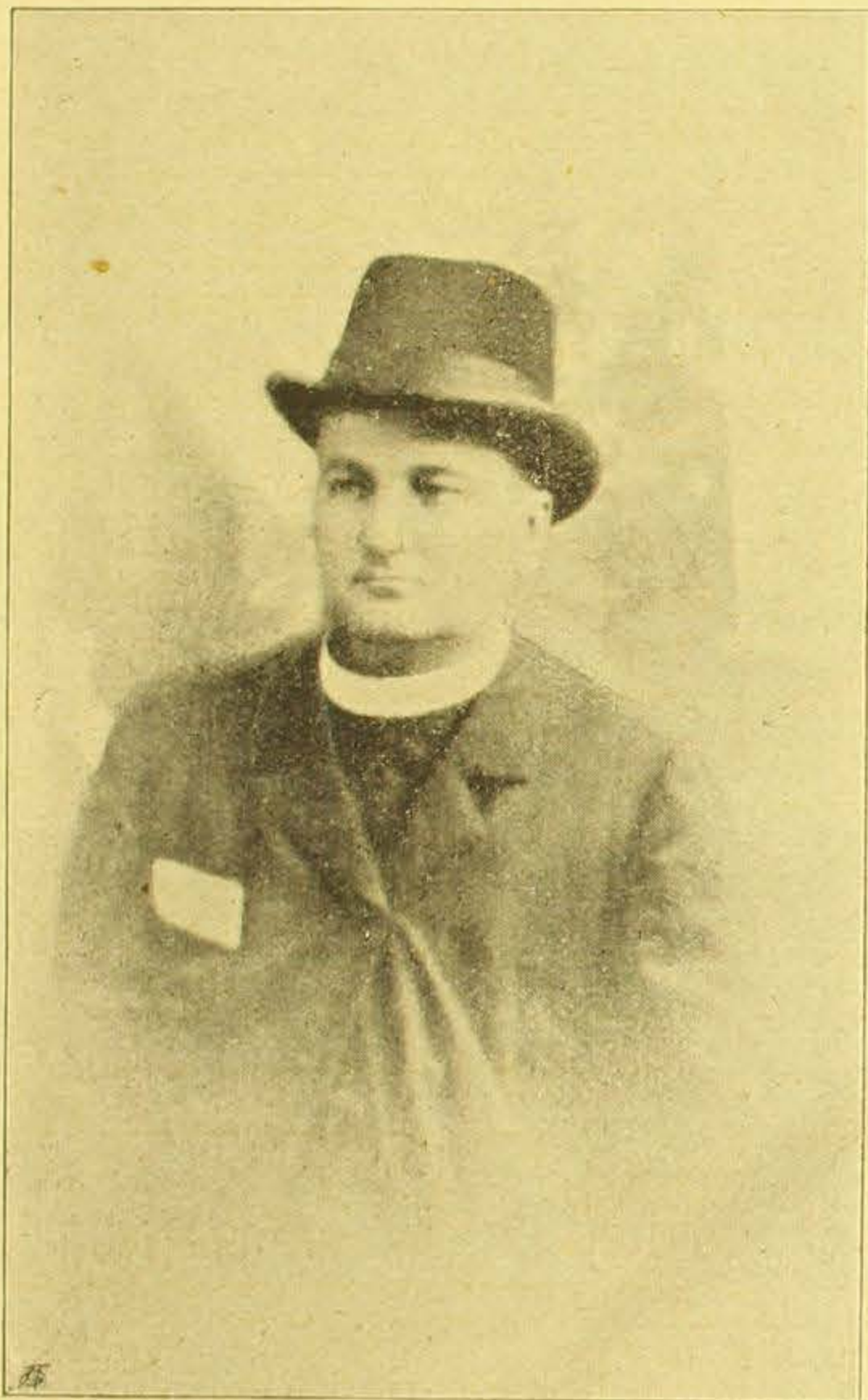
Mladi Nikica uz starca Bozu, to je naša zora, to zvezda pridhodnica onoga rada, što se odziva u Nevenu i Danici priko 25 godina. Iz počasti prema ovim zaslugama donosimo jim zajedno slike,

A. B. Šarčević.

da nebi narod zaboravio za one muževe svoje, koji su jim porodili lipe ideale, s kojima se ponosimo.

Boza i sve starešine bez Nikice vršili bi jalov poso, a Nikica brez Boze nebi imao šta pisati, nebi imao pridmeta, a možebit da se nebi ni probudio te možebit nebi ni zapivao.

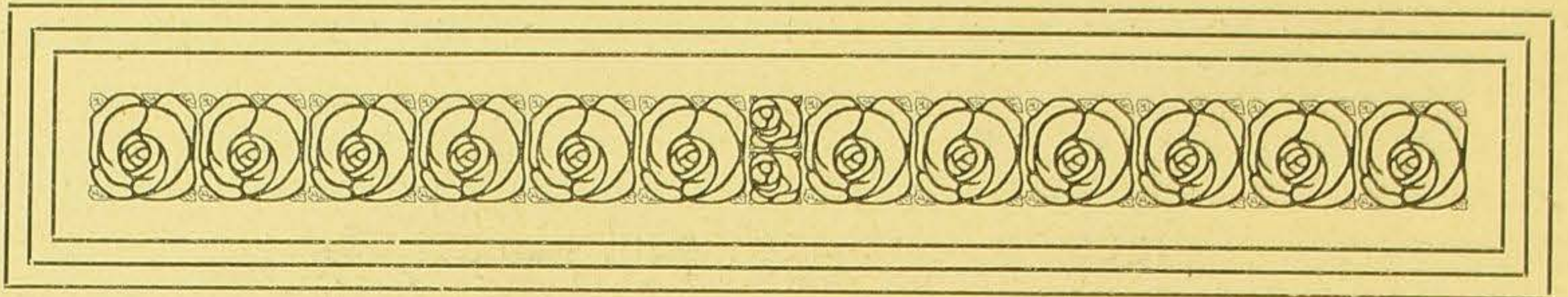
N. Kulundžić.

Boza i Nikica su starost i mladost, oni su Preradovićeve „Djed i unuk“, oni su dvi prirode u jednome sopstvu bunjevštine: iz poljupca Bozinog na Nikicinom čelu porodila se plemenita narodnost naša, koja zato ima budućnosti, što niči iz krila narodnjega. Nikica nezna šta je politika, njegovim srcem i perom vladaju dičica što kupe materice, za buger ispijaju čašice, njegov um se zabavlja sa mejdanima, sa mržnjom na Turčina a obožavanjem mladih Algaševića. Sve je ovo njega odvelo do poštovanja hrvatstva i srpstva, pa je tu napajo svoju nezasiťivu dušu lipim jezikom, narodnim predajama i umjećem narodnim.

No al na što opisivati jednu dušu što živi? Eno vam njegova duša u njegovom umotvoru: „Dvie mlade Algaševe“. Pročitajte ji, naučite ji i upoznaćete jednu plemenitu dušu, jedno živo srce što je za narod kucalo, a kuca i danas, jer ko pronikne u tu pismu, nije moguće da se ne razgrije da mu srce ne zakuca oštrije; a taj kucaj srca to je živi Nikica, koji ne umire dok je jednog Bunjevca.

Rodoljub.

„Zavada.“

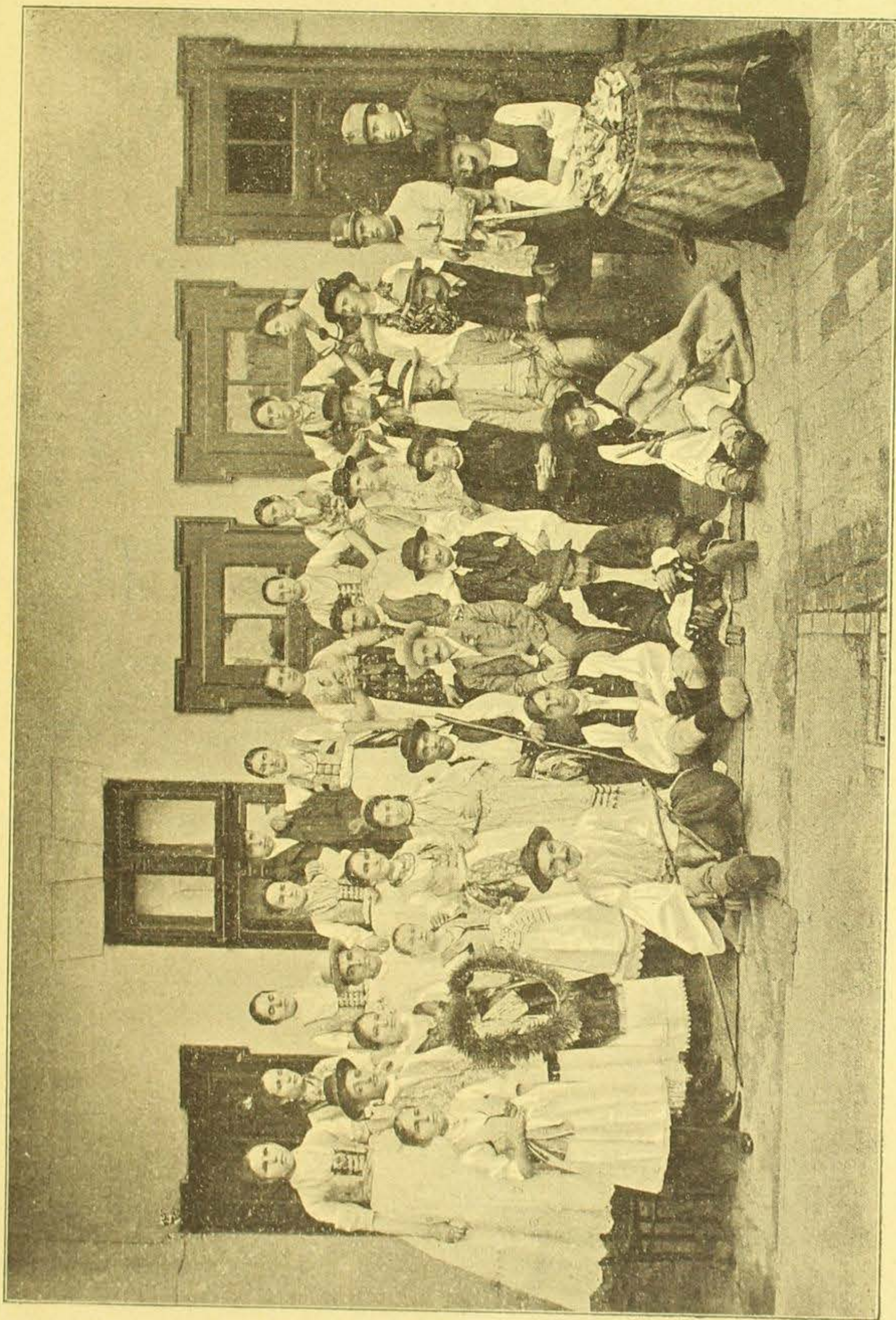
Ovo ime poznaje i najmanje dite u Subotici! Ovo ime se već više nego 2 godine ori širom Subotice! Ovo ime znači jedan korak naše prosvite, naše kulture.

Jest! Mi — koji nemamo svojih škula, koji se moramo boriti na svakoj liniji proti zapostavljanju našeg jezika — učinili smo zaista lip korak napritka, kada smo dočekali, da se za razvijanje i širenje našeg jezika baš oni slojevi društvenog nam života zauzmu od kojih smo to najmanje očekivati mogli.

Zaista, ova vist je iznenadila sve naše učene rodoljube i oni su radosno pozdravljali ovaj tračak posvite, koji nam se prikazao u obliku „Zavade“.

Franjo Sudarević, učitelj u Osiku, jedan nevini igrokaz iz pučkog života je napisao, koji nosi ime „Zavada“. To su naši trgovački i obrtnički pomoćnici iz svoje vlastite pobude, sa velikim oduševljenjem naučili i prikazati hteli. Podučavao ih je naš vrli rodoljub Dr. Beno Sudarević. On je neumorno radio pol godine dana, da se prvi bunjevački igrokaz sa osvitlanim licem prikaže općinstvu. Ali naši neprijatelji su to drukčije hteli. Oni su izrekli smrtnu prisudu na svaki korak napritka naše kulture, te su sa jednom odlukom gradskog senata, hteli i ovaj ugušiti i navike sahraniti. Ali su se ljuto privarili, jer „Zavadu“ ne samo, da ugušili nisu, nego su je baš naprotiv kud i kamo jače usadili u srca bunjevačka. Pod ovim dojmom donosimo i mi sliku igrača „Zavade“

sa njihovim vodjom Dr. Benom Sudarević, da se ovikoviču bunjevački mladići, koji su na odluku senata, pobidonosnom pismom

„Zavada.“

odjavili našim neprijateljima: „*Ta ne boj se bunjevačka nane, nikad neće nestat naše grane;*“ a vodji Bunjevaca Dr. Beni Sudarević su viknili, da na visoko digne našu zastavu, pa „*Nek se vije bilo-plavi, bunjevački barjak pravi.*“

Josin.

Rodu.

*Hvaljen Isus Bunjevče i Šokče,
Staro, mlado, divojko i momče
Jestel' živi evo kalendara,
Što se svama bracki razgovara.*

*Bio bogat iliti siroma,
Nek Danica bude mu 'vik doma
Ta ovo je naše ogledalo
Što je našem milom rodu sjalo.*

*Ne slušajte nemile zlotvore
Koji na nas bacaju potvore
Ne poznaju Boga velikoga
A sam rod svoj drže za nikoga.*

*Već se lati i pokaži njima
Da nas dosta u životu ima
Bud ti ponos jezik Bogodani
Koji no je dao našoj nani.*

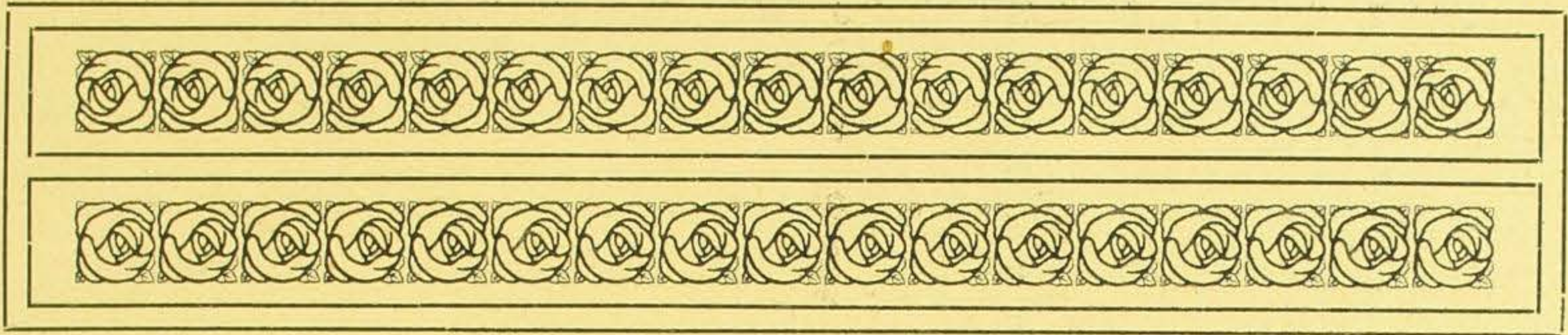
*Nemoj rode sebe zanemarit,
Jeli ćeš se po tomu strovalit,
Za koji ćeš gorke suze liti.
Al tužit se nećeš nikom smiti.*

*Budi vazda odan domovini
Ovoj našoj miloj didovini;
Obrani je uvijek svaka doba
Makar za nju tribalo do groba.*

*I sad s Bogom moja pismo mila
Nosila te na sve strane vila
Pa ko spava neka ga probudi,
Da budemo i mi braćo ljudi.*

Štaniša.

Jesu li slaveni i magjari nepretelji?

Komšije su na to pozvani, da u zajamnoj ljubavi žive. Jedan drugog brani i pomaže. To i drže mnogi da nema pričeg brata od susjeda (komšije). Što je pako sveto za pojedine ljude, to je sveto i za narode. Tako i madjari od kako su u današnju zemlju došli sa najviše strana sa slavenima su bili u komšiluku. I skoro hiljadu godina su u ljubavi i sporazumu živili. Arpadovci, Hunjadijevci i Rakocievi sa Slavenima su se družili u jednoj vojsci vojevali.

Još i za minulog našeg vika je znao magjarski rodoljub ovako nago-
varati:

„Mint a levél a fán zöld galjakkal
„Ugy tartsatok össze minden fajokkál!“

A srbi znadu pivati:

„Ćilim tkala Košutova mama,
„Ćilim tkala, lipo našarala :
„Sridom grana, kraj od jorgovana :
„Prva grana starog Ferdinara,
„Druga grana Jelačića bana
„Treća grana starog patriara
„A četvrta Košuta madžara.
„Bog ubio četiri gospodara
„Koj' posvadjja srbin' i madžara.“

U poslidnje vrime s jedne strane lip uspih magjarenja s druge strane pomisao na 1849-tu godinu, kad se je Rus pomišao u naše nutarnje poslove, a s treće strane zanajviše od kako je nimac iznašao strašilo panslavisma: u Magjarskoj je sve dublje počela zasicati mržnja na narodnosti, a osobito na slavenske narode.

Ova mržnja na toliko postade općim osjećajem, da skoro ona vlada. Poslidnjih godina državni nadzornik škula očito smije reći, da bunjevački ni riči nije slobodno progovoriti. Strahovito je i pomisliti, da se u ime zajedničke majke države smije reći tako šta, da se smije ugnjetavati materinski jezik.

No al ovaj je šovinizam dobro došao žudinskim novinarima, koji su ga baš do tri volje izrabili; jer dok su oni huškali Magjara na Slavene i proti Austriji tom prirodnom i najbližem savezniku, dotle su odklonili pozor od sebe; slobodno su se služili gazdalačkim okolnostima zemlje, koje su skoro oni sami upravljali.

Ali hvala Bogu od nekih 10—20 godina pokazuju se neki novi znaci na nebu stoleća našeg i države naše. Sa vladini klupa su išli poslanici u Hrvatsku, i pomirljivog duha nosili sa sobom. Posli, koalicija to isto ponovila, a u krilu samih nezavišnjaka pod imenom *Julia Rimlera* nova načela, novi nazori počimali se iztakati.

Julio Rimler, muž najnovijeg vrimena svom snagom je zagovaro prijateljstvo magjara sa francuzom i rusom.

Kod nas još sad ovo nastojanje preziru. Kao što Rimler misli čivuti kao gospodari novinstva širu mržnju protiv Rusiji, jer Rusija proganja čivute. Mržnja ova postala je općim mnenjem kod nas i to sasvim nerazborito.

Razlozi, koje Rimler navadja dosta su trizni i bez sumnje imadu budućnosti jer su prirodni. Što je još danas mržnja jača i što se na izmirenje danas još ne smi pomisliti, to tako ne smeta ništa kod nas, kao što mnogo naličito staro mišljenje francuza nije smetalo, da se u poslidnja vrimena saveznom braćom nazovu.

Rus kod nas — veli Rimler — nema šta tražiti. Njemu tribaju široke poljane i slobodni putevi vodom i svitom. Rusu ne samo da ne smeta Magjar i Magjarska već upravo mu veliku uslugu čine, jer mu obalom služimo protiv nimačkoj invaziji i kulturi. — Ovo je mnenje Rimlera, koji je samo zato išo u Rusiju, da onde mišljenje naroda upozna. Uz ovo pako mišljenje raspada se nezmisao panslavizma.

Kad je tako sa Rusom, kudgod je lakše sa Poljacima vikovičitima saveznicima Magjara, lakše sa Česima, sa kojima jednako treba da se bori i Magjar za opstanak svoj proti invaziji nimštine. U poslidnje vrime se i držu pojedini glasovi i sa magj. i sa češke strane, koji su kadri uroditi najblagodatnijim plodom za udruženje Magjara sa Česima.

Ovom prirodnom razvitku našega života nemože i nesmije smetati spor najnoviji izmegju Hrvata i Magjara, jer je i kod jednog i kod drugog duboko osvidočenje, da su upućeni jedan na drugog, a i cio spor tek se giba oko podregjenijih pitanja, kojima se reć bi taktika služi na polju dnevne politike.

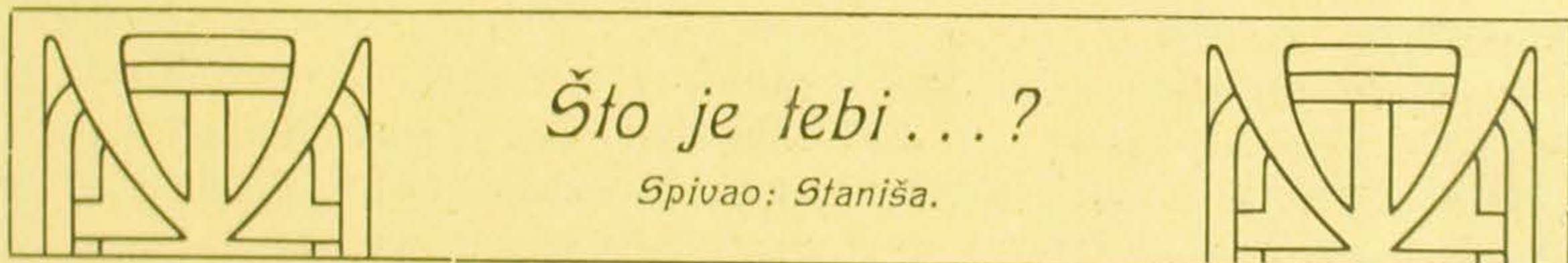
Može ko reći, da je ova misao bar danas još nova ili bar prid mnogima nepoznatija.

Reko bi da u našoj povisti nije nepoznata nužda braniti se proti nijemštini; a i megju nama nikad nije tako grozna mržnja zavladała megju braćom

različitoga jezika, kao na primer među francuzima, koji su pak svi jednoga jezika. To je otud, što smo vazda jako osiđali nuđu sporazumljenja. Istina, danas se još reži kod nas jedno na drugo: ali kad dogje zgodan čas i samo jači umovi uvide skroz kaki opasni valovi prite nama od strane nimštine, utišaće uzajamna mržnja i boriti će se brat uz brata, susjed uz susjeda. A taj čas već nije ni daleko, jer nijemština i društvenim i političnim načinom toliko napriduje, da nemože opasnost dugo ostati prikvivena ni prid prostijim umovima.

Upliv nimačkog novca na istoku, naseljivanje nimačkog naroda po Ugarskoj i po Balkanu danas će ištóm postati elementarnom silom, kad se putom socialističkih načela svaka pojedina osoba oslobodi i pogje uvažavati sebe, a po sebi svoju kulturu i jednu zamašnu državnu silu.

Ova poplava svakako neće štediti ni magjarštinu, ni pojedine slavenske ili druge narodnosti. Zato ovde udružene sve narodnosti su upućene, da se site svoje dužnosti i ne utvaraju sebi opasnosti od svojih manjih i razcipkanih susjeda, nego da se za vrimena oružavaju proti zajedničkom, jedinstvenom i silnom takmacu, koji i bez neprijateljstva i bez huke-buke putuje na naša didinstva, kao što je već mnogo općina prisvojio i od Magjara i od Slavena.

Što je tebi...?

Spivao: Staniša.

Što je tebi premilo gudalo?
Zašto si mi guditi pristalo?
Il su strune tvoje iztrunile,
Da su moje gusle zamuknile;

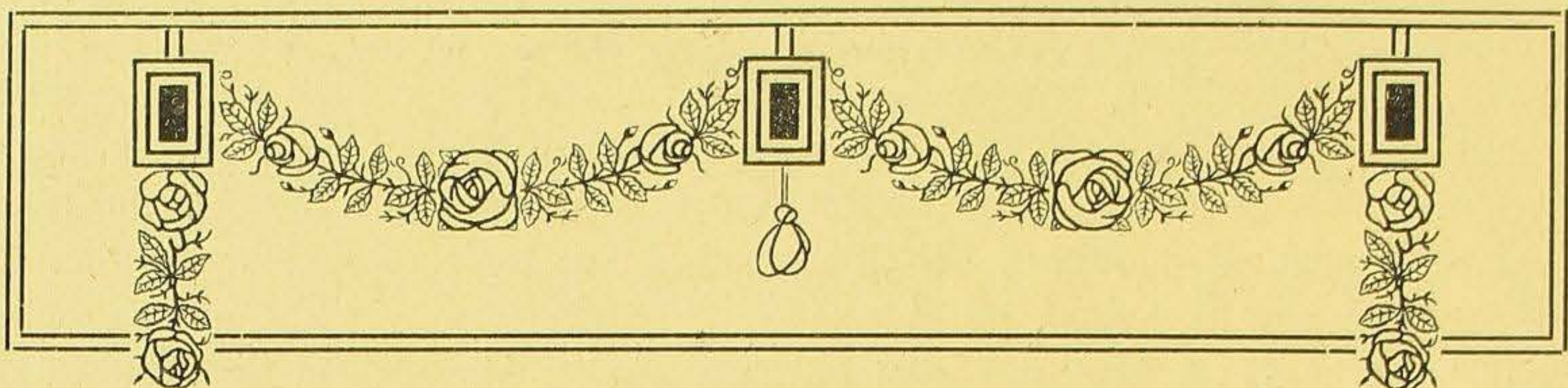
Il su dani vasda nevaljani
Baš na žalost bunjevačkoj grani?
Ili vajda spava srce moje?
Ili neće da zna lipo što je?!

Ako j' s'tebe srce moje milo
Od gusala glas se uništio,
Ako za rod kucat ti pristane:
Onda teško rodu moje grane!

Ta majka me zato odgojila
I na krilo svom rodu pustila
Da mu viran ostanem do vika,
Jer Bog zato stavi tu čovika.

Srce moje, ako činiš krivo,
Onda kažem neprosto ti bilo,
Ta nemoj se u nemare dati,
Već na poso! vesela ti mali!

Nek gudalo još bolje zagudi,
Pa nek čuju na sve strane ljudi,
A ti Bože spusti blagosova,
Podaj mome rodu sokolova.

Dobra duša Boga fali.

I dandanas se smije svaki, kadgod pokojnog čika Zaku tko spomene. A tko bi smio pomisliti, da će njegova uspomena vikom u smih ugušit se, ta ne samo kod groba, već i na samim podušama plako je svako, kada je baba Eva daveć se od suza nabrajala, šta je u svom Zaki izgubila. Takve žalosne poduše još ni baba Janja nije vidila — bar ona tako veli, a strina Kata kuneć se tvrdi, da joj se od tužnih licah još i vino osirćetilo. Ipak ja joj nevirujem. Pozna nju svako. Ta zaklela bi se i za glavicu luka. Vikom joj zakletva visi na ustih.

Al da su poduše žalosne bile i friško se razišle, nemož tajiti. Dosta je žao bilo sekici Ruži, zato je i kudila gazdaricu, tko je vidio goste tako razžalostiti, pa se nisu mogli slatko ni napiti. Al nemojte misliti, da se je zbog drugih tužila. O ne, već samo zbog svojeg uvik suvog grlašćeta.

Tužna baba Eva ostade sama. A da baš nije sasvim sama, ostade kod nje i kćer Siba na konak. Kćer friško zaspe, al babi tekuće suze nikako nedadoše zaklopiti oči. Čudo zaista, odkud su tekle, ta more suzah je prolila, dok je Zaku vrh kovčega žalila. Pa kada ju je oko ponoći pritisko san, i onda se odmah na to trgla, da joj oči plivaju u suzama.

Al i drugo štogod ju je trglo. Iz komare se počulo škrabanje, zatim stenjanje, a najposli baš grozotno urlikanje. Baba ko okamenita nesmidoše ni pomakniti se. Poče se krstit obim rukama, zatim drćati ko prut, a napokon protrese ju i groznica. I srića, što je još mogla kćer uzvikati, da bar u ovoj strahoti ne bdi je sama.

Uriikanje povećavalo se jednako strahovitije.

„Što to može biti“ — pusti baba med zubima, al tako tiho, da je kćer jedva svatila, što pita. „Nijel Zakina duša?“ — doda baba treseć se u tilu.

„Al baš takvi je glas“ odvrati kćer, „što će biti snama?“

„O Bože smiluj se, pokoj vičnji daj njemu Gospodine“ — uzdahne baba.

„Znate šta mama“ — priskoči Siba, „komšinica Pavka zna molit o vrački, da ju priviknem!“

I nečekajuć odgovora, otvori prozor, i koliko je od straha vikati mogla, povikne Pavkino ime.

Nije prošlo koji čas, kad eto ti Pavke. Onako kako je u krevetu ležala, razčupana, skoči na prozor.

„Šta je komšinice?“ — provikne u sobu.

Nije trebalo odgovora. Škrabanje, urlikanje dosta ju je obavistilo. I sama priplašita poleti šorom, pobudi komšije, a vrhu svega kruničarskog vodju Jerka, te za koji čas čitav prošun užeženim svićama u ruki unigje u baba Evin dvor. Kruničar Jerko naprid, Pavka za njim, a drugi nazad.

I odmah Jerko, ko da mu je ovo bio svagdašnji posao, stupi prid vrata komare, poškropi dvaput tripud svetom vodom i počme:

Dobra duša Boga fali,

Svoje kuće mir nekvari, — a drugi za njim isto to. Al su se friško manili, jer strašno škrabanje i urlikanje zalipilo jim grlo, a gdikoje babe begajuć već čak na sokaku krstiše se. Al Jerko nije zato bio kruničarski vodja, da ga sad jedan hrdjav duh osramoti. Opet poškropi i opet započme:

Dobra duša Boga fali

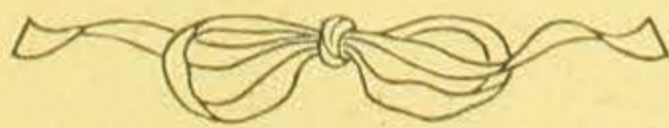
Svoje kuće mir nekvari . . . al dalje nije mogao. I sam je curuknuo, jer vrata se potresoše, a duša poče skakat i nespisivo mumdjat. Komšinica Pavka ni živa ni mrtva lupaje i livom i desnom i prsa i legja vapeć: Bože smiluj se, a druge komšinice razbigoše se, kao da si ji iz topa puko.

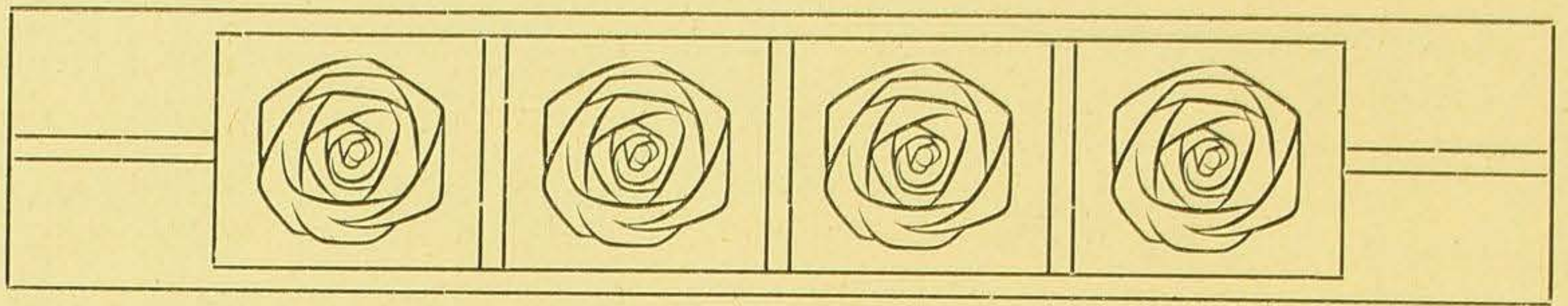
I Bog zna, koliko puta bi Jerko još škropio i dušu gonio, da se nije na urlikanje i viku luckast komšija Ižo probudio. Skoči, doleti u dvor i daveć se od smiha bukne na kruničara Jerka: „Ta šta ga moliš i škropiš, ta to je naš crni gadžo!“ Trgne vrata, al pobigne i sam, jer skoči ništa bilo iz komare i kroz bostane priko zida izgubi se u Ižinom dvoru. Pavka pade u nesvist i trzaše se ko proburažena žaba, a Jerko valda je i sedam puta okružio krunicu, tako su mu friško usne molile. Srića što je luckast Ižo trgo se i videć, da je gadžo, u njegov bostan skočio, pohiti kući i donese gadžu, da ge svi vide, kako se je u brašnarici babe Eve uvaljo.

Eto zato se smije svako, kadgod pokojnog Zaku tko spomene.

Pa jesil vidio čuda? Komšinica Pavka i dandanas zebećim zubima tvrdi, da je to duša bila. Nju još većma ismijavaju.

Čudomil.

Zlatna misa sv. oca rimskog pape.

Ove godine 19. rujna navršuje se 50 godina, kako je naš sveti otac, Pijo X., sadašnji rimski papa prineo Svemogućemu prvo svoje posvetilište svete mise. Cila ova godina je indi od 19. rujna 1907. do 19. rujna 1908. jubilejska godina misnikovanja sv. oca pape Pija X. Pedeset godina! Čitav je to vik čovičji. A pedeset godina provesti u neumornom radu za širenje kraljevstva Božjeg na zemlji, za vično spasenje neumrlih duša, u samozataji i kriposnom životu: to je u prvom redu velik dar Božiji, u drugom pak velika zasluga prid Svevišnjim Bogom.

Rimski papa je vidiva glava sv. majke crkve, namisnik Isusov, naslidnik sv. Petra, koji u ime Isusovo upravlja kormilom ladje Petrove. On je nadpastir svega stada Isusovog, komu su povireni kako poglavari tako prosti kršćani.

Zato je eto jubilej sv. oca Pija X. veliko slavlje cilokupna kršćanluka. Svi se kršćani širom svita pripravljaju na što dostojniju proslavu ovog jubileja. Priregjuju se hodočašća, sabira se novčić Petrov, drže se svečanosti po zavodima, služe se svečane sv. mise i po svem svitu ori pisma: *Bože uzdrž sv. oca!*

Pijo X. g. 1858. 18. rujna bi regjen za svećenika. Obnašao je svaku službu; bio je kapelan, plebanoš, kanonik, a 10. studenoga 1884. imenova ga svete uspomene pokojni Leon XIII. biskupom u Mantovi. U svakojoj službi se ukazao kao savršen svećenik po srcu Isusovom, koji vikom gori od ljubavi prema Bogu, svećenstvu i kršćanluku. Pijo X. je blage i tihe ćudi, prema svakom ljubezan; zato ko je s njim kadgod općio nikad to ne zna zaboraviti. Godine 1893. posta stožernikom i patrijarhom u *Mletcih*. Kao takav g. 1903. 20. srpnja licem na Ilinje izabran bi papom

i primi ime Pijo X. u spomen na tri Pija, koji su u teška vremena junački branili sv. Majku crkvu. Upravu cilokupne crkve priuzme 4. kolovoza 1903.

Ovom prigodom napiše pastirski list svem kršćanskom svitu, u kojem izda ovaj program: *Sve obnoviti u Kristu!*

Sad je peta godina kako upravlja svetom Majkom crkvom. Za ovo vrime od svog programa ni slovo popustio nije, nego neustrašivom odvažnošću i vatrenim oduševljenjem brani prava crkve Isusove. Kao prvi naučitelj svem svitu navišćuje istinu Božansku i čudorednost kršćansku. Prid nepreteljem al ni za korak uzmaknio nije. Ovim načinom steko je si sv. otac prilično nepretelja. Al to je baš dokazom, da je namisnik Isusov, poklem slidbenici laži ne mogu se složiti s istinom. Ne dajmo se zavesti po nepreteljih, nego što više klevetaju i napadaju sv. oca, tim se odanije držimo hridine Petrove. Ta to su oni isti nepretelji, koji su Sina Božjeg klevetali, koji su svetog Petra na smrt odsudili. Ko rimskog papu sluša, Isusa sluša, ko njega ne sluša Isusa prezire.

Ljubljeni bunjevačko-šokački Rode! Uvik si bio viran jedino spasonosnoj viri Isusovoj, koju su pradidovi tvoji prolivanjem krvi svoje sačuvali. Budimo dostojni sinovi naših otaca! Čuvajmo od njih baštinovani najsveći amanet našu sv. viru i držmo se čvrsto jedinstva sa svetom stolicom.

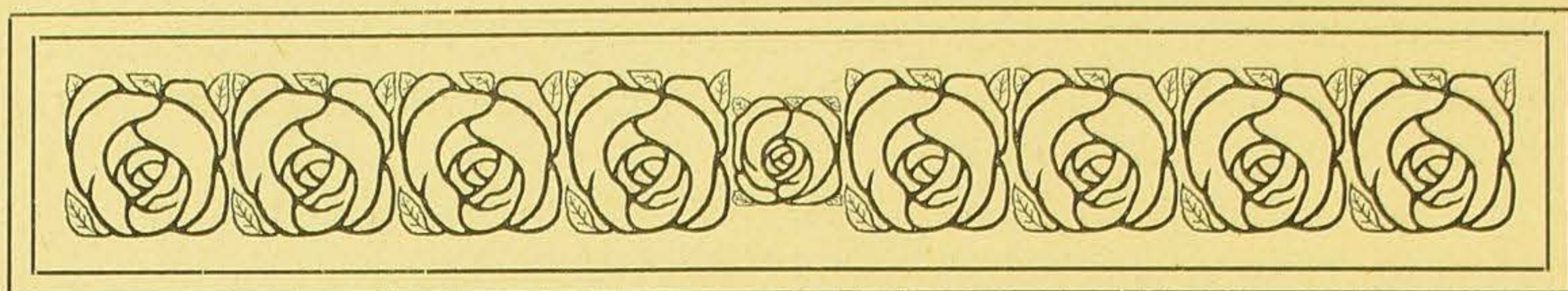
Evo lipe prigode.

Izkažimo našu ljubav ove jubilejske godine prema sv. Ocu. Molimo za njega kako su prvi kršćani molili za sv. Petra, kad je čamio u tamnici. Ta sadašnji sveti otac slično je sužanj kao što Petar bijaše. Istina nije okovan verigama, al lišen svojih svitovnih dobara, zarobljen je u vatikanu i u javnosti nikad se ne ukazuje. Silne troškove zahtiva uprava opće svete majke crkve, al sv. otac ne raspolaže nikakvim svitovnim posidom; svitovna vlada rimska oduzela mu sve svitovno dobro. Jedini je dohodak sv. oca *Petrov novčić*, što mu godimice prinašaju virni kršćani. Nastojmo ove jubilejske godine obilnije prineti našu milostinju sv. ocu, u korist općenite sv. majke crkve. Ta što njemu dali budemo, Isusu dajemo, Isus pak obećaje, da ni čašu hladjane vode ne će ostaviti bez naplate.

Živio sveti otac zlatomisnik Pijo X.!

Gromović.

U pijanki.

(Christliches Volksblatt 1906. 5. broj.)

Dugo je nagovarala žena Hubarda (naški n. p. Stipana) svoga sina da dovede oca iz krčme; svaki put je jako zasio u krčmi i pijan se vratio kući. Napokon poslušao Andrija i otidje rad oca.

Neprijatna noć je bila i ositljivo zima. Andrija obuče kaput, šepicu na čelo i na uši, a ogrlicu od kaputa sasvim odvrne, a krajeve od šala držao je prid usti. Kad je prošao kroz jedan mali sokačić, da svoj put pokrati, čuje na čošku, na roglju glavnoga sokaka veliku buku (bučenje) i svadnju, koja je iz jedne krčme prodirala. Brzo se otvore vrata krčme i u svitlosti svetiljke upozna Andrija oca svoga, koji je na sokak pao; on se naime sa drugima pijanima svadjao i tukao i napokon bude izbačen iz birtije.

Andrija požuri za ocem, koji je ustao bio i dalje se žurio. „Stan' te“ . . . „čekajte“ vikao je za njim.

„Šta“? T-i- oćeš — okani da se približiš“! odvikne on zamuklim glasom.

„Ja oću“ . . .

Dalje nije mogao Andrija da govori, jer mu se otac naglo okrenio, i bez da bi upoznao u noćnom mraku svoga protivnika (nepretelja), udari u glavu sa svom težinom (snagom) batine svoje svoga mišljenog progonitelja, a onaj se sruši kao jedna teška masa, na put, a Stevo, kao da se za čas iztriznio, odčisti smista. Najpre je trčao upravo naprid, a kad je već sustao, stane da razmišlja gdi je on. Morao je kroz razne male ulice i raskršća protrčati, jer se sad nalazi na velikom glavnom sokaku. Bižanje ga malo iztriznilo i sam sobom nije bijo zadovoljan, pa počme sebi na glas govoriti:

„Ja sam valda malo naglo udario, al zašto me htio da zaustavi? . . . Ta moro sam se braniti . . . Ne škodi to ništa, . . . al ipak sam zdravo jako udario . . . Ah šta! . . . Glava će mu malo zujiti, pa dalje ništa. A sad na-

prid kući, jer će žena biti srdita.“ Povrati se kući i stavi svoju batinicu u jednu čošu. Žena mu već davno ležala u krevetu, te mu tužna gorko prigovarala.

„Ta di možeš u to doba šalabazat? govori oma.“ „Ako tebe kogod zato uzpita, samo odgovori da neznaš“ odgovori Stevo.

„Uvik te mora čovik kući zvati i voditi! A di je Andrija? Ja sam ga rad tebe poslala u birtiju“.

„Koliko sam ti već puta govorio, da neću da rad mene šalješ! . . . Ako to još jedanput učiniš, onda ću baš i zato zaostati.“

Stevo se počne svlačiti, al čakšire ne svuče sa sebe i sve jednako postaje trizniji.

„Al di ostaje, di se zadržava Andrija? govori mater, ako mu se štogod dogodi.“

„A šta će mu se dogoditi?“ odgovori Stevo i makne sa ramenima. „Vi žene uvik imate bojazan“.

* * *

Stevo zapali na lulu, da dočeka sina. Sate udaraju dva. Sad postane on uzrujan, sav se uznemirio. Najedared zalupa niko na vrati. Stevo skoči brzo, jer je mislio da ide Andrija.

„Tko je tu“ pita. — „Ja, redar, noćni štražar. otvorite mi!“ Redar, noćni štražar? Stevo pomisli na svoj noćni zločin. Ta tuča, ta glupava batina! Virojatno oće da me prislušaju, ili da me uvate, za jednog poštenog majstora i domaćina sigurno nije baš počastno tući se na sokaku sa kojekakvima pijandurama i vucibatinama . . . tako je pomišljao u sebi, dok je redaru vrata otvorio, koja su na hodnik vodila.

„Gospodaru Hubard“ govorio je štražar poluglasno, koji je majstora Stevu poznavo, „volio bi svama na samo govoriti. Može li nas ovdi čuti vaša žena?“

„Nemože, ona već leži u krevetu . . . Znam već, . . . — vi dolazite . . . zbog.“

„Hubard“ — progovori štražar i uvati majstora za ruku, budite saca jedanput rabri „donosim vam žalostnu víst“. Majstor od straha problidi. „Ja sam došo prvi da vam javim, — počne štražar. — vašem sinu se nesrića dogodila“.

„Mojem sinu Bože dragi!“

Žena majstora, koja je čula poziv i lupanje na vrati, obuče se i dodje k njima. „Našem Andriji . . . se nesrića dogodila?“ . . . žalila je ona.

„Napalisu na njega.“

Majstor je sve drhćo od uzrujanosti i srditosti, i digo ruke u visinu. „Djermu mu i zvizdu“ vikne on i udari šakom na drvenu klupu, koja se

tamo nalazila, — „napadati takog nejakog mladića (momka); to-to mora bit divija zvir, a ne čovik! Kako može na tako mlado dite naroniti“.

„Mirno, mirno Hubard, eno već donose ga.“

„Gospodaru štražaru, recite istinu, govorila je tužna mati, jeli mu vrlo zlo?“

Štražar povuče majstora na stranu.

„Hubard, vi ste jedan rabri čovik! pokažite to sada; vrlo je zlo sinu vam; al obećajem vam, da ćemo mi zločinca već naći i uvatiti.“

„Dobro, dobro, gospodaru štražaru.“

„Daleko već neće pobeći ubojica.“

„Ubojica“?! vikne majstor, „ta mog su sina ubili. Sveti Bože!“

On je! Jako uzdane, a žena mu se sruši, padne na kolina, te plaćuć lice sakrije s rukama.

„Prijatelju, prijatelju, nemojte se tako pridati tugi i zdvojnosti,“ pokušao je štražar da ga sabere i tiši. „To je golema nesrića; on je virojatno sa jednom batinom bio udaren.“ Kod ovi riči proplidi majstor ko bili rubac. Jedna strašna misao dodje mu na pamet: „mi-misli-te . . . da je sa ba-batinom . . . uda . . . ren.“

„Sigurno“, odgovori štražar. „Mi smo našli sasvim bezsvisna mladića na sokaku; ja sam ga dignuo; on otvori oči; na moje pitanje: „Ko vas je udario?“ bojazno i poluglasno odgovori: „ja neznam“ i padne u nesvist. I sotim odma bude mrtav. Al ubojica svoju kaznu izbići neće! Zločin se dogodio na raskršću.“ Majstora kao da je kap udarila; ledeni znoj oblije mu lice, oči su mu izpale, i mrmljao je nekoliko nerazumni riči i srušio bi se na zemlju, da ga štražar nije privatio.

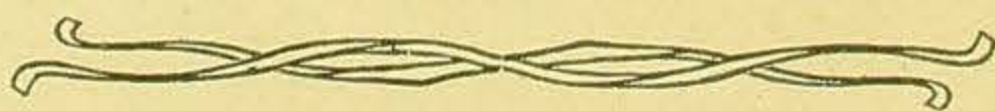
* * *

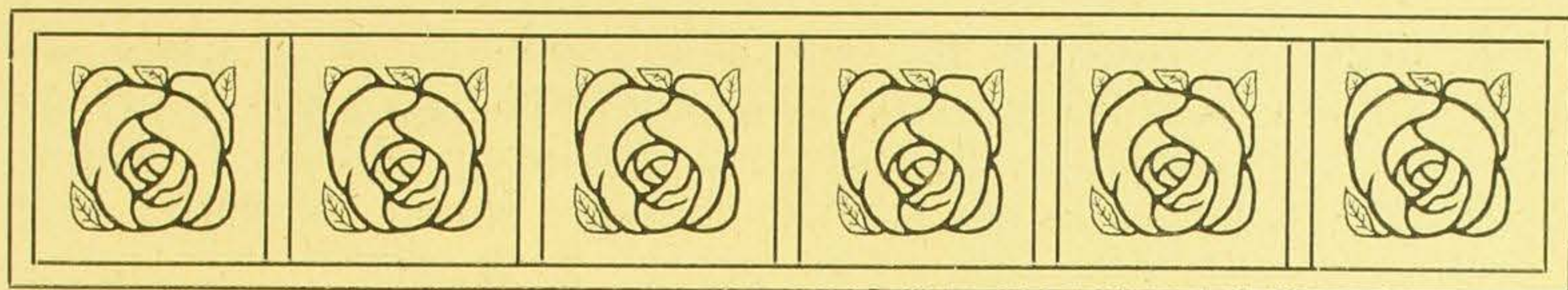
U tom času donosu ljudi mrtvog mladića na jednom nosilu. Mati se sruši na mrtvog sina i kad opazi otečenu ranu po glavi, gorko zaplače. Dok su ljudi nastojali da mater dalje odvedu, majstor je pobigo za jednu gomilu drva; tako se je prominio u licu i svom tilu, da ga nisi mogao poznati, te je strašno žalosnim zdvojnim glasom vikao: „Ja nisam — htio, ja to nisam htio.“

Sa velikom mukom i trudom mogli su ga odvesti s mista, gdi se bio zavukao i sakrijo. On je poludio. . . .

Veliko mnoštvo puka pratilo je Andriju u groblje. Cilom redarstvu bilo je naloženo i zapovidjeno, ubojicu tražiti i uvatiti, najtočnija iztraživanja su bila učinjena. . . . Al sve je bilo badava!

Bolest (ludost) majstora Hubard nise dala izličiti.

Molimo se za tvoje obraćenje.

(Christliches Volksblatt 1906. 10. broj.)

Slideći lipi dogadjaj je na čast sv. Josipa. Misto dogadjaja je Francuska, jedna mala varoš u biskupiji Grenoble. Živila je tamo — nije tomu tako davno, — jedna udovica sa svojih troje dice; kći joj već odrasla divojčica, a dvoje muških dice još u dičijoj dobi. Živili su u velikoj nuždi i oskudici. Brižna mati nastojala je sa svim trudom, da dicit svojoj kršćanski odgoj uzmogne dati, i ono malo imanje, što joj je iza nagle i rane smrti svoga muža ostalo, da sa poslom svojim i svoje kćeri umnoži. Starije dite je već prvu svetu pričest primilo; tada je molio svoju mater, da kaki zanat uzuči. Njegovoj želji je mati rado udovoljila; premda svoje rodno misto nije ostavio, al ipak misto gdi, je sa majstorom radio, bilo je daleko od stana svoje matere, te joj je nemoguće bilo paziti na svaki korak sina svoga.

Ta okolnost je mlogo zla porodila. Buduć da se je dan za dan sa zločestim drugovima sastajao, njegova vira je uvik većma i većma oladnila. Mati ga je svitovala i korila, a sestra molila, ali sve zabadava; lakouman mladić počeo je zaostavljati molitvu, nediljom svetu misu i primanje sveti sakramenata. Medjutim, da se usavrši u svom zanatu, dao se na put u Francusku. Kad se je posli nekoliko godina povratio u svoje rodno misto, da pohodi svoju mati, brata i sestru, njegova glava bila je napunjena sa nevinnim naucima, i sve virsko čuvstvo je izamrlo u njemu. Ipak bio je štedljiv, jer je materi svojoj dono i prido šeststo franaka, i to je bio dokaz, da u čudorednom pogledu nije još sasvim propao, jer je još zahvalno srce imao naprama svojim.

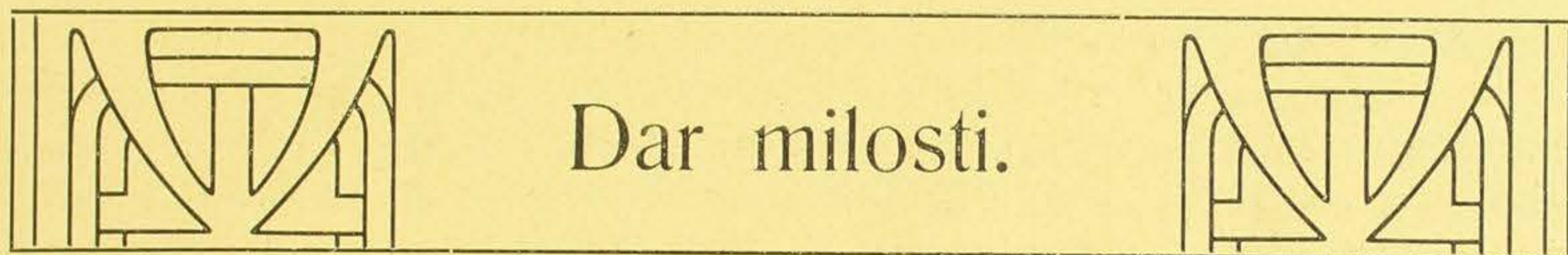
Iza kratkog svog boravka, povrati se opet natrag. Ovaj put uputio se u Paris, u Babilon, u varoš pokvarenosti novoga doba,

i nije dugo trajalo, te je u duševnom i ćudorednom pogledu sasvim propao. Sasvim neviran, jako pokvaren, kao lola i bekrija se vratio opet svojim. Mati njegova, kao sveta Monika brez pristanka se molila za svoga nesrićnoga sina; šnjom su plakali brat i sestra za milosrdje. Milost obraćenja za svoga brata, koji je tako jako posrnio, komu su dani života već koncu se približavali, jer je njegovo zdravlje sasvim poremećeno bilo, zbog svakovrsnog nećudorednog življenja.

Nikoliko dana posli njegovoga povratka, počo se misec ožujak. Njegova mati i sestra, i još jedna treća osoba, koja je u istoj kući stanovala imali su pobožan običaj, taj misec na štovanje i čest svetoga Josipa posvetiti. U ovom slučaju, kao što se lako i misliti može, bila je glavna svrha njeve molitve, pobožnosti, obraćenje tog nesrićnoga nevirnog mladića. Baš na prvi dan pobožnosti dogodilo se, da je isti mladić baš u onaj čas stupio u sobu, kad su oni pobožnost svršivali. Leteći, brzi pogled bacio je na jednostavno urešen, ukićen mali oltar, te upita, što to da znači. A sestra mu odgovori: „Mi štujemo u misecu ožujku sv. Josipa i molimo se za tvoje obraćenje.“ Misto odgovora, glasno porugljivo se nasmijo. I slidećih dana otišao je unutra, te sio na stolicu blizu oltara, al samo zaoto, da moleće izsmijava, i da njevo srce bolno žalosti. Ali sedmi dan ponašao se sasvim mirno; kad je unišao u sobicu, skinio je svoj šešir sa glave, i vidilo se na njemu da je zamišljen, sumoran, zabrinut. Pozorno je slušao pobožno čitanje i tužno progovori: „O sestro moja, kaki sam ja nesrićan, tužan i žalostan . . . Ja sam živio kao jedna nerazumna životinja: molitve, kršćanske nauke sve sam zaboravio. — Kaki ste srićni vi, koji moliti znate! . . . Al ja hoću opet dobar kršćanin da postanem!“

Tko bi mogao opisati radost i sriću moleći. Od ovoga doba ozbiljno i skrušeno se pripravljaio mladić na uskrsnu sv. izpovid i sv. pričest; jedan pobožan i učen svećenik podučavao ga u zaboravljenim naucima i nabožno štivo je usavršilo početo dilo obraćenja, te sa velikom pobožnošću primi svete sakramente, i ostao je postojano viran svojoj odluci, ma je i izsmijan te izrugan bio od svoji bivši prijatelja i drugova. „Slidite me govorio je on k njima, primite moj primer i vi, pa ćete i vi biti taki srićni i blaženi kao ja; samo vira i pošten život može ćovika srićnim učiniti.“ — Dragi Bog ga je pohodio sa kušnjom sa velikim bolom. Ta bolest njegova bila je posljedica njegovog nećudorednog, zloćestog

života, tako da je u krevet pao, iz kojega više ni ustao nije. Sve-srdno je podno kušnju, da za svoje grije pokoru čini, što mu je dragi Bog dao. Još jedanput se skrušeno izpovidio, ali prija nego što bi svetu poputbinu primiti mogao, padne u nesvist. I to je trajalo skoro jednu godinu. Premda je vrlo velike boli imao, ipak ni se moglo opaziti na njemu ni najmanji znak nestrpljivosti. Tri dana prija svoje smrti, došao je opet sebi, ponovno se pripravio na smrt, koju je sasvim u volju božju pridano primio, primivši sv. sakramente pobožno umre.

Dar milosti.

Božićnu granu, božićno drvo baš su doneli kući. Dragutin, koji je bio od dvanajst godina, radosno požuri, da i on ju pomogne namistiti na stol, te se počme dogovarati sa materom, kako će ju sa svićicama i sa svačim lipim nakriti. I mali Franjo približi se k njima, te pomisli na darove, koje će na badnje večer dobiti. Tada otidje ocu i zamoli ga:

„Kad je već i božićno drvo tu, mogao bi dragi tata jedan lipi božićni događaj pripovidati kao i prošaste godine.“

Otac pogleda kvrdžavu glavu malog nestrpljivog.

„Nemožeš dočekat sveto badnje večer?“ Al otvori tvoje uši i tvoje srce, slušaj i pazi, pripovidit ću ti jedan lipi događaj. Prija pedeset i pet godina, to je već vrlo davno, kad još ni tvoji roditelji živili nisu, tada su u svetoj varoši u svetom gradu Rimu božićna zvona zaista lipo zvonila. I onda je badnji dan baš u nedilju bio, dakle tri dana svetac izastopce. U nedilju t. j. na badnji dan klečio je u Rimu jedan pobožan mladić prid grobom sv. Stanka Kostke, i jedan biskup metnuo je svoje posvećujuće ruke na njegovu glavu, te ga je zaredio za djakona.

Osam dana posli zaredio ga, posvetio ga za svećenika, i na novu godinu stupio je mladi svećenik prvi put, sa svom pobožnošću i poniznošću božjem oltaru, da prikaže prvu svoju svetu misu na slavu malenoga Isusa. A mali Isus radosno je gledao na pobožnog mladog svećenika i govorio: „Ti si odabran prid mojim očima, i ti ćeš biti jedared moj namisnik na zemlji.“ Ponizni svećenik nije ništa znao o njegovom visokom zvanju. On je tačno svršivao svoje dužnosti na svom mistu, kamo su ga njegovi poglavari stavili, i jer je vrlo viran, pobožan i učen bio, bude pozvan i na više zvanije i na izvrša-

vanje teških zadaćah, vrlo mlogo dobra je učinio na korist i spas duša, i na zemaljski dobrobit svoji bližnji. I bio je već dugo i nadbiskup i mislio zacilo da će u svojoj obćini u biskupiji Perugii i umriti, jer je već 67 godina bio star. Tada su baš izabirali novoga Rimpapu, te on bude izabran, jer je on vrlo ućan, pobožan i dostojan bio na najvišju ćast. Na njegovu sidu glavu stavio je dragi Bog i trostruku krunu, i on postane vidljiva glava sv. majke crkve i namistnik G. Isukrsta na zemlji. Leo papa upravljao je mlogo godina cilim kršćanstvom i u starosti svojoj velikoj, uvik dao mu Bog blagosova.

On je bio mili otac svima virnicima, i kad je zlatni jubilej svoga svećenićtva slavio, snjim su slavili 200 miliona virnika.“

Mali Franjo je pozorno slušao i najedanput upita: „Jel tata, pa jeli i sv. otac kadgod tako malo dite bio, tako mali kao ja?“

„Dašta da je, i on je kao malo slabo ditešće na svit se rodio (na svit došao) kao i mili Spasitelj. Onda se još on zvao Joakim, i lagano je raso, kod oca i matere kao i ti.“

„I sad je veliki papa, sv. otac postao?“

Jest, al u početku je on samo pobožan jednostavan svećenik bio, kao i tvoj striko kapelan. Znaš li još kad je on svoju prvu sv. misu držao?

„O da, onda su njegov otac i mati tako plakali, jer se nisu mogli od radosti zadržati, i onda su oni jednu svećanost držali. O tata to je lipo ako kogod gospodin postane.“

„To je vrlo lipo! Al se dotle mora mlogo moliti i učiti“.

„Pa i ti si tata učio pa zašto nisi i ti gospodin postao?“

„Jer mene dragi Bog nato nije zvao i odabrao. Dragi Bog svećenike vanrednim načinom sebi izabere, i daje njima svoju milost, te u svom srcu osićaju poziv i tiho zvanje i bude svećenik. Taj poziv se danomice ponavlja, i koji su zaista dobri i pobožni, i to tiho zvanje slide, Spasitelj, mali Isus pruži im svoju ruku i dovodi ji do oltara, i kad oni prvi put svoju sv. misu Bogu dragome prikažu, u srcu svom osićaju iskru nebeskog blaženostva, a njegovi roditelji plaću od radosti, što je dragi Bog njevo dite na svoju svetu službu odabrao!„

„Tata, onda bi i ja volio biti svećenikom, gospodinom!“

„Dragi moj mali, ti to još nerazumiš. A misliš samo na svećanost i radost i veselje; al neznaš kaku veiku žrtvu ima svećenik doprineti, neznaš da se ima odreći svega zemaljskoga, nemisliš na težak posao, muku i brigu što podneti ima sve do poslidnjeg ćasa života. Tko svećenik postane, taj mora svaku zemaljsku radost i ugodnost za ništo držati, on mora jedino Bogu dragome služiti i živiti i svomu bližnjemu, iskrnjemu, on mora i svoj poslidnji komadić kruha sa gladujućim podiliti, ako ga k bolesniku zovu, on mora ma u pol noći, u vitru u kiši u snigu žuriti, pa ma i on bolestan postao. I ako kolera nastane, i onda mora od jednog bolesnika drugomu ići, premda zna,

da svaki čas može i on boléstan postati i strašnom smrću umriti. Ako je pako rat, te tanad lete, padaju ko kiša, mora sv. izpovid prislušavati. On mora za se sasvim zaboraviti te jedino za svoga bližnjega iskrnjega živiti! ako slab i star postane, dok samo ustati može.“

„Oh pa tako je to teško?“

„Jest, svećenik ima težak teret da nosi, težji nego mi svitski ljudi, al on je opet mlogo srićniji i blaženiji nego mi. Vidiš, ako si ti dobar i marljiv, i ako si tvoje zadaće lipo svršio, ma ti je mučno i teško bilo, kako ti je drago, kad ti mati kaže: Ti si moje dobro dite. Tako se raduju i odrasli ljudi, ako pošteno i marljivo rade, al osobito se ima radovati svećenik u poslu i naukama svoga svetoga zvanja, jer on neumrle duše neba oslobadju i svako jutro na oltaru čuje glas malenoga Isusa, koji mu govori: Ti si moj dobar i viran sluga, ja tebe volim i ti ćeš doći k meni u nebo . . .!“

Zašuti otac i iznenagjen okrene svoj pogled. Na njegova ramena naslonila se jedna glava, i dvi mlade ruke zagrlile ga oko vrata. Drhtajućim glasom šapljaio mu njegov stariji sin u uvo:

„Oče dragi, oćeš li se i ti radovati, ako ja . . .“

„Šta je Dragutine, . . . Odi, i gledaj mi u oči, i govori iz srca.“

Dragutin pogleda oca ganutljivo, tada opet obori oči i progovori:

„Ja sam sve čuo, i to me je do srca dirnulo . . . Znam da nisam taki dobar, kaki bi tribao da budem — al ja sam čuo glas . . .“

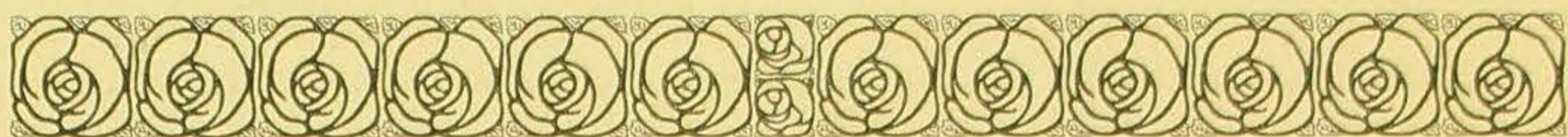
I mati je na to polagano došla, metne ruku na glavu Dragutinu i suznim očima progovori:

„O da bi dragi Bog odabrao našega prvorodjenoga sebi za svoju sv. službu. Ja se ufam i nadam već odavno.“

Otac privučé sina svoga na svoje grudi, pa onda ustane, uvati ga za ruku, otidje snjim prid Propeće i reče:

„Gledaj trnovu krunu na glavi Spasiteija! Ne od krune slave, nego od krvave trnove moraš si svoj dio želiti, ako oćeš svećenik Gospodina da budeš. Blagosov tvojih roditelja prati te, ma koji put i stazu odabereš. Al taj put ti moraš naći sa molitvom i ozbiljnim razmišljanjem, (razmatranjem). Još mlogo godina imaš da se pridomisliš. Vrlo je drago srcu mome, što si pokazao, da te plemenito čuvstvo k najvišnjemu (sili) želi voditi. Samo naprid, al poniznost, molitva, ozbiljno pridomišljenje i učenje. Sada idi materi, neka te i ona blagosovi. I onda ćemo božićkovati veselo, kao nikada.“

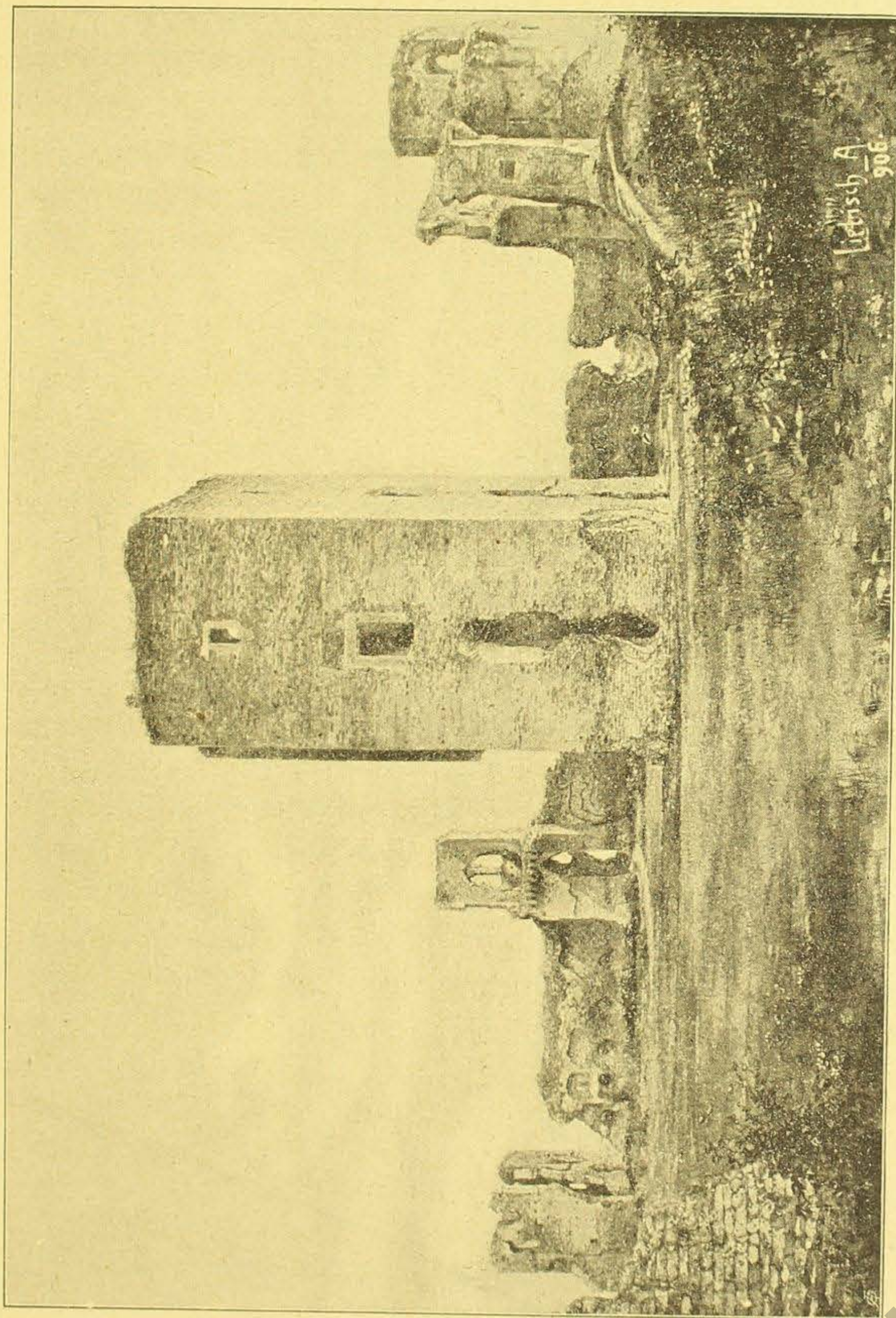
Mali Franjo stajao je na strani, i osićao je, kao da je štogod zaboravio. Al opet zadovoljno je pogledao, znajuć da je on vodio razgovor, koji se nenadajuć tako svršio. Medjutim padne mu na um, da će on svojem „bratu gospodinu“ štogod izvanredno na Božić darovati, i odluči da će mu dati lipu sliku dobroga Pastira, koju je on u školi zaslužio, dobio.

Ruševine staroga Grada u Baču.

Na južnoj strani županije Bačke jedan sat hoda od Dunava, na plodnoj ravnici ponosno se drže stare zidine i ugledne ruševine staroga bačkoga grada. Mi potomci vridnih didova danas o Baču znademo, da je to najstarija župa nadbiskupije Kalačke sa neki 5000 župljana šokaca, magjara i nemaca, marljivih i miroljubivih stanovnika. Znademo, da je onamo do svršetka 18. vieka sedište županije, a posli kako je Sombor postao glavnim gradom. — lagano potamljuje slava starodavnoga Bača, pa se po katkad još spominje uz čašicu rujna vina, uz milozvučne glasove narodne pisme što šta o „svetome Baču“ — što bilo — pa se spominjalo. Govori se, što nam i povist dokazuje, kako su ovamo zalazili kralji i velikaši, kako su ovde sedili biskupi i nadbiskupi opkoljeni od kanonika bačkoga kaptola. Dogjoše crni dani a Bač izgubi sve vanjske znakove stare slave, a mi potomci zamišljeni stojimo kod ruševina Félegyhazke-Crkve na feliću kod sv. Antuna, gledamo „Bilu-Crkvu“, crkvu sv. Nikole, sv. Gjurgja i tako dalje, pa uzdah-nemo „evo ovako prolazi ovoga svita slava“. A uz to nam povist dalje priča, da je ovde 1148. god. kralj Gejza uskrsne blagdane u Baču svetkovao, da je grčki car Emmanuel Bač pohodio, da je nesretni Ljudevít 1518 i 1519 ovde sabor držao, sa velikašima ove države, da se oružaju na otpor caru Solimanu, zamišljeni tražimo uspomene slavnog svetca sv. Ivana Kapistrana, koji 1456 godine od Beograda u Bač dolazi, da izprosi blagosov nadbiskupa kalačko-bačkog Rafaela Hercegha, na sebe i na svoju vojsku. Povist nam govori, kako se jedan dio turske Baču kreće, da ga otme i turski povisničari sponosom zapisuju, da je turska vojska u veliku crkvu skupljene kršćane do poslidnjeg sasikla.

Ovo su glavne crte iz slavne i žalosne prošlosti njegove. Od 1527 do 1686 u Baču u gradu stalno sedi turska vojska i drugi Turci, a za uspomenu svojeg pašovanja eno nam ruševina Turske

Ruševine grada u Baču.

kupke priko puta opatičkog manastira. Posli oslobogjenja Budima počme pucati zora bolji dana, dani slobode i oslobogjenja.

Kad su Turci iz Magjarske proterani počima nseljivanje bosanske raje i Bač je prvo misto, gdi su se nastanili sa svojim

virnim braniteljem sirotim fratrom. Evo ih od Dolnje-Tuzle iz Gradovrha u Baču.

Mnogo se pisalo i istraživalo od kud su došli Bunjevci i Šokci — ta rogjena i jednokrvna braća? Stvar je danas na čistu. Povist bosanskih franjevacca to pitanje na čisto razjašnjuje i matice bačke franjevačke župe s knjižnicom manastirskom otkrivaju nam mnoge do sad nepoznate stvari. Evo nam nekoliko podataka.

Otac Ferko vinčava Grgu Tomaševića s Marijom Tomićevom *rogjenom u Bosni, stanujućoj* u Baču, Marijan Vrcibradić uzima Katu Milošević *iz Bosne*. Krste dite Luke Tadianović i Ane Vorgić — muž joj došao iz **Livna**.

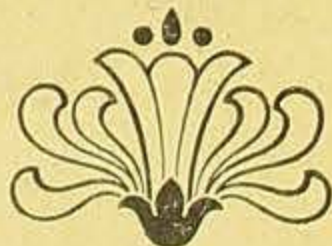
Otac Grga Milošević krsti kćer Marka Metić *iz Tuzle*. A stari fratri, hoteć sačuvati uspomenu stare kolivke Bač — **Gradovarom** nazivaju, ali to jim nije pošlo za rukom. A bosanski barun Brnjakovići iz Iloka dolaze više puta kumovati svojim zemljacima.

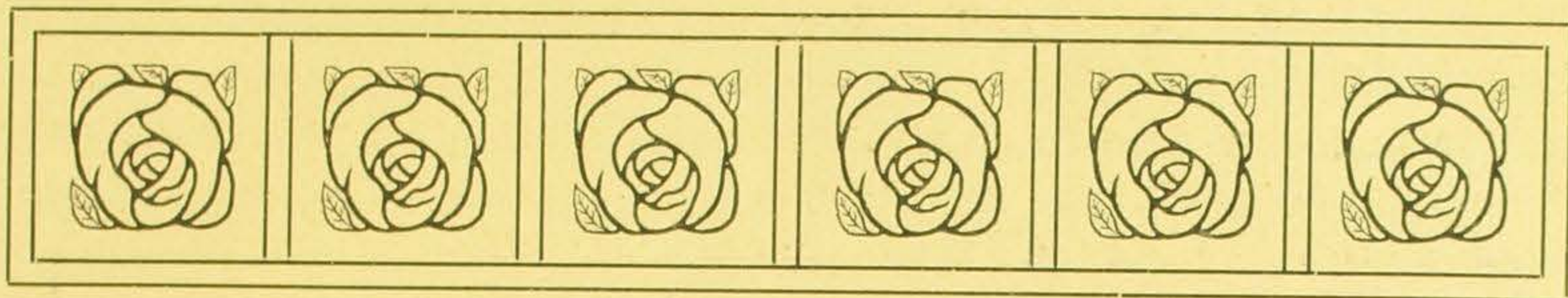
Govoreć o Baču, nije moguće, da prešutimo fratarsku *Crkvu* i samostan. Bio je tu franjevački samostan već prija muhačke bitke, naravna stvar, da su ovaj Turci razorili, ali još i danas stoji svetište — sanktuar crkve iz dobe Arpadovaca a ovom sada stojećem manastiru stave temelj oko 1690.

Bački je manastir *matica* — župa više sela; tako po naredbi požeškog kapitula od 1723 ovamo spadaju Santov, Sonta, Dolnji-Monoštor, a već od prija pod Bač podpadaju Drenovci, Bošnjaci i Otok u Sremu. Za vrimena Rákoczyevih ratova bački franjevci s pukom prelaze u Vukovar tražeć zakloništa.

Rieč u jedno! Bač je bez dvojbe ne samo u Bačkoj nego u cijeloj južnoj Ugarskoj najzanimivije misto, gdi su slavni muževi, koji u povisti magjarskoj veliku ulogu igraju, dane proveli, pa mislimo, da će čitatelji Danice rado gledati i ovu sliku — na strani 67. i ove bilješke o njemu čitati.

Janko Kostalić.

Uspomene

iz bunjevačko-šokačkog života.

Pod ovim naslovom namiravam, ako mi milostivi Bog pomogne, izdati neštomalo štivenja radi pouke i zabave. To štivenje biti će razdijeljeno na tri poglavlja. Prvo poglavlje će sačinjavati *prvi dio*: od najstarijih vremena do muhačke bitke 1526. Drugo poglavlje će sačinjavati *drugi dio*: od muhačke bitke do Antunovića. Treće poglavlje će sačinjavati *treći dio*: od Antunovića do danas.

Na ogled evo dvi slike iz *Uspomena*.

a) Karla Latinović.

Karla Latinović bijaše ugledni i uvaženi sin odlične obitelji Latinovića. Njegova vanredna lipota, učenost, ljubežljivost i skromnost pribavila mu je prijatelja i štovatelja ne samo u narodu, nego i u županiji, u višim krugovima. Ali Karlina grana pripadaše tako zvanoj općinskoj, siromašnjoj rodbini.

„*Stari Legjen*“ ili „*Kamenjak*“ tako se i danas zove mala pustara Karle Latinovića. Ovo dobarce leži između Kačmara, Stančića, Rigjice i Gare, a pripada k Boršotu. Zemljište je plodna ravnica. Ima tu oranice, di obilno rodi žito, ječam, zob, kukuruz; krasne livade i pašnjaci. Kaštel, stan Karlin je jednostavan, na brižuljku u gustom voćnjaku prosta prizemnica sastojeća iz jedne veće i tri manje sobe; pokraj kaštela teče iz „*crne bare*“ potok, koji se u ribnjaku zaustavi i razširi, a otud šledljivo pušta kroz vodenicu dalje.

Dobro nije veliko, ali skromni Karla znao je iz njega ako baš ne alvatno, al ipak zadovoljno živiti. Litinu 20 parih žeteocah žanju, a sino 15 parih plaste i kupe. Imao je svoju vodenicu, govedara, svinjara i čobana. Na sve to je sam Karla nadgledao i pazio na oranje, sisanje, na žetvu, na uvoz litine i sina. Najmilia mu je zadaća bila u veće sisti na klupu prid kuću i čekati svoje radenike, žeteoce, plastiocce, koje je svako veće namirivao. Tom prigodom razpitkivao bi za starje Barišiće, Jelačiće, Zelić, Patarčiće, Petrešiće, Alagiće, Karagiće, Peštaliće.

Za dobe turske bijahu Latinovići uz Vidakoviće, Markoviće, Sučiće i Kaiće pripoznate vojskovogje, a posle turskih i francuskih ratova, postanu tako rekuć silni gospodari ravne Bačke i prvi doglavnici i savitnici kraljevi.

Dok su vrimena bolja bila, dok livade i sinokoše nebiše razorane, dok je svit lakše živio, nije bilo velike razlike izmedju bogatih Latinovića i prostoga naroda. Svi su bili svoji. Gospodari Latinovići išli med narod u svatove, na veselja, u kolo. Tako bi Karla Latinović iduć u Kaštel na proštenje svratio gajdama i odigrao jedno kolo na veliku radost divojaka i momčadije.

Ova su kaćmarska proštenja o tom znamenita, da su se tu pri veselju često najvažnija pitanja razpravljala i dokončala. — Šandor Latinović domaćin i gospoja mu barunica, rado i prijazno dočekaju goste i svakom znadu po koju milu dobrodošlicu reći. Tu je na proštenju sva varmegjska gospoda: Lemešani, Vidaković, Delići, Kaići, Mandići, Knezie, Odrie, Kermendije, Ivan-kovići, Aljmašini: Antunovići, Rudići, Kovačići, Šišković, — Gugani, Matevčani, Piukovići. — Posle podne mađžari i švabi razidju se po kašteljskoj bašči; a Bunjevci na čelu Karle odprate se Tonči Marijanoviću, nadstojniku kaćmarskog spahije Šandora Latinovića.

Tončo ljubeznivo i ponizno pozdravlja svoje visoke goste, koji se svojski vesele i zabavljaju sa Tončinim gostima čavoljskim i sentivanskim Milašanima, Gjukićima, Mandićima, Markulinima. Tončo za posle podne naredi kolo. pa što je u selu lipšeg i boljeg igrača, igračica sve je tu u Tončinom dvorištu; a i sam Kare gajdaš kanda je bolje udesio svoje piskove, jer zna da će ga gospoda Karla, Benijan i drugi darivati.

Karla Latinović stupi na hodnik, digne čašu u vis, nazdravlja i dovikuje: „Živili Bunjevci!“ — A sve kolo u jedan glas odvikuje i odpozdravlja: Živio naš Gospodar Karla Latinović!

Veselje, kaćmarsko proštenje je trajalo po tri dana, a nikojima i po nedilju dana.

Kasnie sve se to prominilo. Latinovići daše se na veliku gospoštinu; počese se stiditi roda i poriekla svoga; a njihovi nadstojnici i panduri sve to većma ugnjetavahu narod.

Još ni sama roboća ne biše tako nesnosna, kao muke podnašane od spahinskih pandurah. Ako kogod nije čuo što je bubnjar, pandur na Poljakovoj čoši navistio, pa uslid toga otišao ranie ili kasnie na radnju, na robotu, nemilice bačen bi na deraču i deset i više batina bez jauka i plača morade izdržati.

Ova nečovičnost i nemilost potakne Karla Latinovića, da je na jednom kaćmarskom proštenju, u kaštelu ustao i svoj gospodi i Latinovićama i ostalim spahijama i varmegjašima doviknuo: da se ljudskog dostojanstva i plemeničkog poštenja tiče: da se tužno stanje roboćša, a naših braćah ublaži, i da su

vlastele i u ime zakona dužni svojim podložnicima, po svojim pandurima u veče, od kuće do kuće javiti, kud i kako da polaze sutradan na radnju. Ovaj pridlog je toplo zagovarao Benijan Latinović, ali ni ostala gospoda nije se protivila pridlogu. Nu, deraču, batinanje nemogaše Karla obustaviti.

Karlino dobro pridje na Benijana, a zatim na Morenca Latinovića čiji sin Gavro g. 1881. postane kalačkim kanonikom, a posle i biskupom. Sad je stari Legjen Pilakov; a ime i uspomenu Karle Latinovića stari ljudi i danas slave i poštuju.

b) 1870—1880.

Godine 1868-me, uzpostavljanjem ustavnoga života prividno umiriše se duhovi po svoj Ugarskoj: Narodi donikle osokoljeni i okripljeni 68-im zakonima, prionu za prosvjetom na sve strane. I bunjevački rodoljubi misle se o napritku plemena svoga. Prvi začetnik i utemeljitelj (1870—71.) bunjevačkoga književno-prosvjetnoga rada bijaše kaločki kanonik-biskup **Ivan Antunović**. On pozivlje na rad svećenice, učitelje, fratrove, subatičku gospodu; izdaje i uredjuje: Bunjevačku i Šokačku Vilu, — Bunjevačko-Šokačke Novine.

Prvi doglavnici i radenici njegovi bijahu: Ilija Okrugić pjesnik, Blaž Modrušić župnik, Stipan Grgić, pučki književnik, Stipan Vujević gvardijan, Lovre Lipovčević gvardijan.

Drugi rodoljub bijaše **Boza Šarčević**, odvjetnik, umirovljeni jarašbirov i solgabirov. On izdaje i uredjuje bunjevačke spise-budilice.

Treći rodoljub bijaše **Ivan Mihalović** profeszor bajske preparandie. On izdaje bunjevačku abecedu, prvu i drugu čitanku, slovničku vižbaonicu.

U Subatici **Ago** i **Lazo Mamužić** odvjetnici razvijaju barjak Bunjevštine, sa podporom starešina: Gjene Dulić, Barne Vidaković, Bode Kujundžić, Marka Skenderović, Jose Rajčić, potisnu sa političkoga obzorja dva Somborčevića (Dr. Vranju i Dr. Vincu) i za malo sataru odmetničku vladu Ivana Mukića gradonačelnika i Mukića Ernesta poslanika. U to vrime (1878.) otvori se subotička „Pučka Kasina“; još prije toga Kalor **Milodanović** izdaje Misečnu Kroniku, i Subotički Glasnik; **Ivić Šime** pučki pjesnik zabavlja narod sa svojim šaljivim i prigodnim pismama.

U Podunavlju lipo se odazivlju pozivu Ivana Antunovića. Gjuro **Balog** bački župnik-kanonik razprostire i nagovara Šokce da se pritplate i čitaju Vilu i Novine; učeni Ivan **Palić** župnik piše poučne članke i razprave; **Jer-ković** santovački župnik-ešperuš, **Gromilović** berežki župnik, **Ribovicz** garski župnik priporučuju svojim virnicima Vilu i Novine; M. Mandić učitelj na poziv biskupa Kubinskie sastavlja i izdaje bunjevačke Realije za pučke gornje razrede; Fermendžin gvardijan i P. R. Kauk u Baji osnivaju pučki list,

ali bečki provincial **Rodić** moli i Antunovića i one učene Franjevce, da bi odustali od nakane, jer se boji od neprilika.

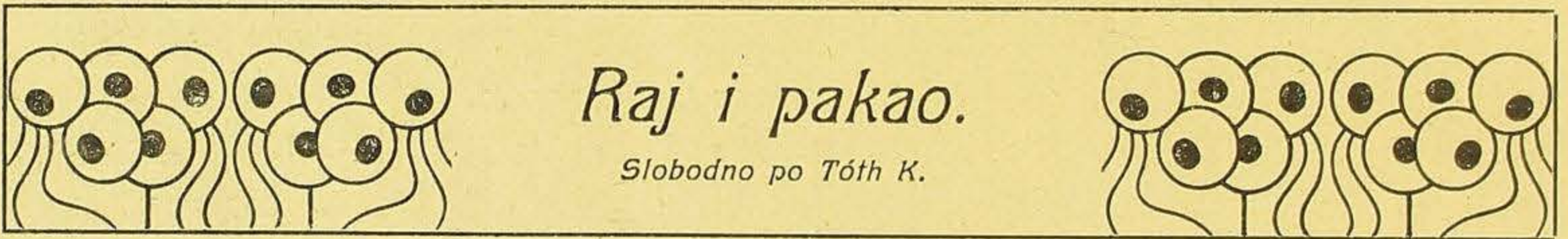
Jednom ričju može se kazati, da ovo vrime 1870--80. bijaše *zlatna doba* našega duševnoga i književnoga preporoda.

I premako su Antunović, Šarčević i Mihalović sav svoj trud i znanje žrtvovali za boljitak i prosvjetu naroda našega, ipak rodoljubivo nastojanje njihovo i njihovih prijateljah i jednomišljenika nije velikim plodom urodilo. Prvo jer se intelligencia, učeni i bogati Bunjevci tudjiše i stidiše od bunjevačkoga imena; drugo: jer vladajući krugovi nalazahu niko nedomoljublje u bunjevačkoj knjigi i novini; treće: jer 1868. 44. §., narodnosni zakon nebiše izvršen . . .

Nu, dobro sime naših vrljih rodoljubah nije izginulo.

Mihalovićeve Čitanke razasute su, osim Subatice, po cijeloj Bunjevštini; Bozina slika u Kasini stalno pozivlje i opominje mladiće i učene vodje Bunjevštine na rad i požrtvovanje; a neutrudivo dilovanje i slavni duh Ivana Antunovića kano nebeska rosa, kano žarko sunce njeguje i oplodjuje svaku narodnu misao, svako plemenito narodno nastojanje, koje je boljitku i prosviti Bunjevacah i Šokacah naminjeno.

M. Seljanin M.

Raj i pakao.

Slobodno po Tóth K.

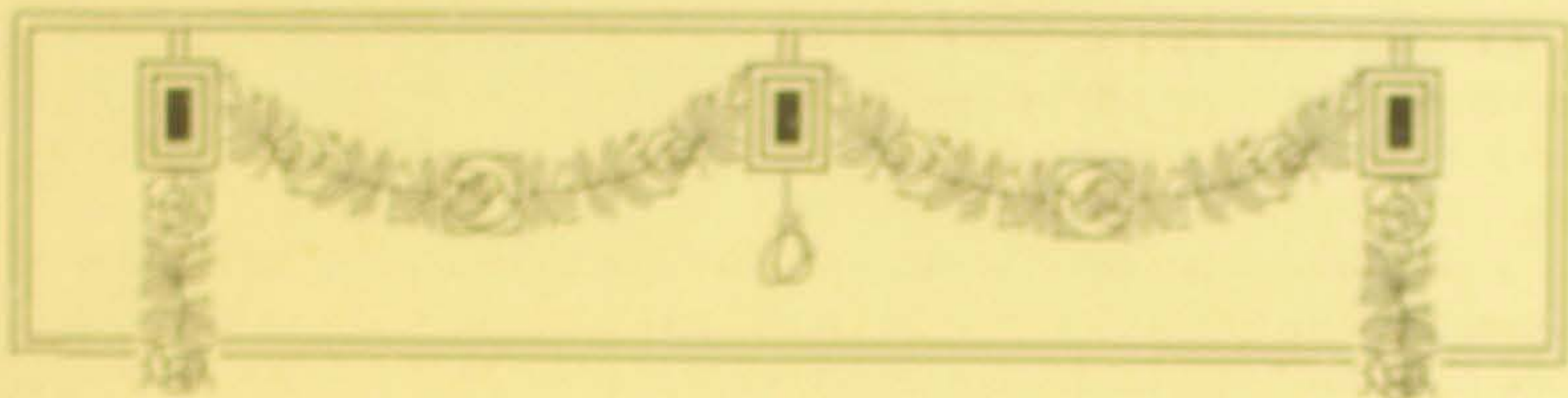
*Dok sam jednoć čudio se
Divnog tvoga lica mliku,
Ružicama na obrazu,
Divio se tvom obliku:*

*Strahom gledo čagjovlase,
Sladom slušo grla glase
Uznešen od tvoga stasa
Rukah bili mramor krasa,*

*Raja jesam ja uživo
Dok sam pored tebe bivo,
Tebe gledo, tebe slušo
Oj Ljubice moja dušo!*

*Al od kad sam pomislio:
Kako bi te zagrlio . . .
Da ti s' na me rastru vlasi
Usne usnah piju slasti,*

*I da glas tvog čistog grla
Provapije mene voli:
Od to doba grdnog pakla
Žestok oganj u men' gori.*

Božićno drvo u nebu.

Bilo je badnje večer godine 1886. Sokaci i ulice velikog grada B. bili su uvijek pustiji i osamljeniji. Veliko i malo pohurilo se kući, da u ugodno vrućoj sobi provede sv. badnje večer. Hiljadu prozora se razsvitlilo i kroz nji se vidio sjaj svjećica božićne grane. Bilo je sasvim mirno tiho večer, nijedna kola nisu zveketala po kamenitom putu, digdi je prolazio koji čovik vruće obučen, hureć i luteć svojim putem. Samo onde i onde čuo se iz kuća radosan dječji uzvik, koji su baš svoje božićne darove dobivali. Anđeli su nividljivo prolazili gradom dječ potbožnim obiteljima nebeski blagovost. Inače bilo je sve tiho i mirno. Na nebeskom svodu treptile su i sjale zvijezde kao hiljadu i hiljadu anđelski očiju.

Sad prolazi kroz sokace jedno siročće, samo samcato. Ide lagano, tiho, i svoje modre a ozbiljne oči upije na razsvitljene (pendlere) prozore. Lice mu se zacrvenilo od zime, a vitric se igra na njegovom kvrčavom kosom, jer nije imao kapa, (šepu) da si pokrije glavu. Kad tad duše u svoje male ručice, i tulja si, čele si rukama obraze, jer je studena zima.

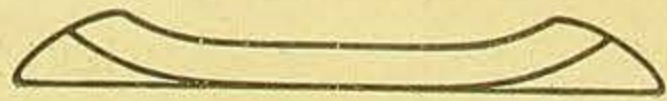
Njegovo tanko rivašce milosrdno se savilo na malo mu tilo, kao da ga oče od zime da obrani, al badava. Siročće je išlo uvijek dalje, a nije si znalo kuda. Njemu nije otac nakitio božićno granu, njemu nije mati božićne darove dala; jer je on bio siročće, koji je kod tuđi ljudi morao raditi od ranog jutra do kasnog večera i to za komad (hlebca) kruha, te tuđe pragove prolaziti morao. Danas, na sveto badnje večer, morao je siroma još vrlo daleko ići, sve do gradski vrata da štogod naruči. I budući da je imao, da je on siročće, i da je danas sv. badnje večer, na kojem se tolika i tolika dječ radoje, da se dobivaju, i jer je sam i osamljen prolazio kroz veliki razsvitljeni grad, koji mu se raztalostilo te je biser suze romio. Ovdje stoji jedna palača, u kojoj se sjaju prozori i navisćuju božićni radost, koja u sjajnim sobama vladaju; čuči se čuju glazne i radosne božićne pjesme a na drugu mjestu kleče, su molitelji i dječ pred razsvitljenim božićnjakom i molili sv. krunicu. Turci su i lahano mišlo

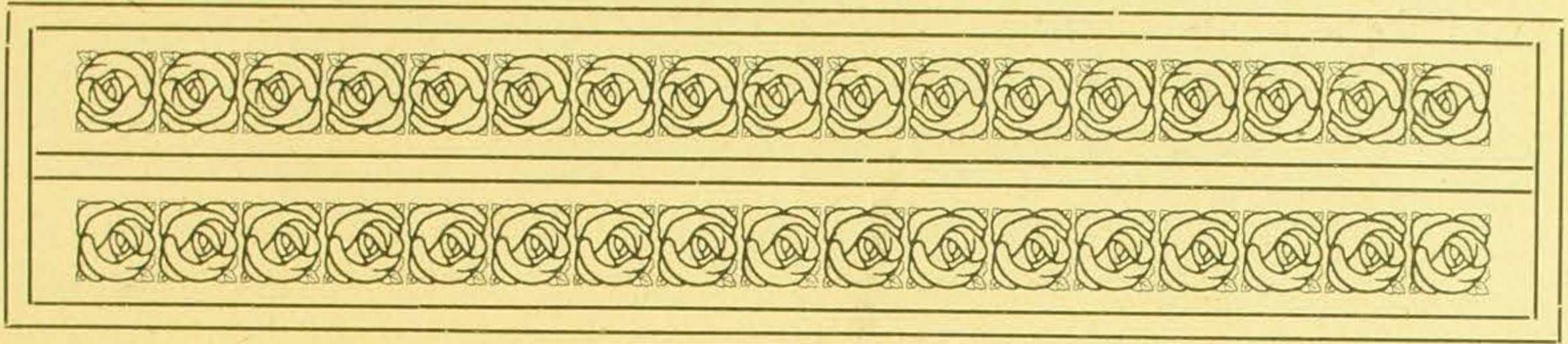
je na božićnu radost i veselje, i htio se i on radovati kao druga dica, al on je morao dalje ići; jer je put još vrlo dalek bio. Vitar je postajao sve jači i hladniji, a zima ositljivija, te je siroma strašno zebo; noge i ručice su mu utratile i ukočile se.

Sada dogje do katoličke crkve. Kako često je on dolazio vamo sa svojom pokojnom materom, i kako su se tu pobožno molili! Al tuđji ljudi kod koji je on sada bio, nisu mu dopustili često u crkvu odlaziti, jer molitva ništa kući ne donosi. Izčeznula je i izamrla živa vira i pobožnost iz njevoga srca. I kad je siroče prid crkveni vrati stajalo i pomislilo na Gospodina Isukrsta, koji je u prisvetu Sakramentu oltara, osi ćao je da on ništa, ništa neima na ovome svitu, osim Boga dragoga, klekne na ladne kamenite stepenice kao da prid bethlehemskom štalicom kleči i malenog u jasticama ležećeg Isusa moli: „O dragi mali Isuse, — uzdiše on, prikloneć glavu i sklopivši svoje ukočene ručice, — pomози mi u mojoj tugi i nevolji, i primi me k sebi, gdje i mati moja. Tako mi je tužno jer sam samcat, i nikoga neimam. Ti si već mlogo dice k sebi primio, o primi, ta zovi i mene.“ I kako je mali klečio prid crkveni vrati u ladnoj božićnoj noći, govorio mu blago njegov andjel čuvar: „Pustite malene k meni doći i ne zabranjujte im, jer njevo je (takih je) kraljevstvo nebesko.“ Medjutim zaspe siroče. A san dozove andjela smrti, koji sa svojim gvozdanim rukama obuvati ditešce.

Zatim dodje jedan siroma čovik, te vidi siroto dite, budi ga i više mu, al on spava tvrdo, ta bio je sasvim ukoćen i ladan. „Smilovao ti se dragi Bog, uzvikne isti čovik, — ta taj deran se smrzo.“ Na to dogje jedan željeznički zvanik i redar, i brzo nabave jedna kola i dite zamotaju u pokrovce. „U manastir milosrdni braća“ govarahu kočijašu.

Kola su brzo odjurila kroz sokace B. Na vrati manastira su zvonili, i uneli zatrpano zamotano siroče, kao čudnovati božićni dar u milosrdnu kuću. Odma je ležalo dite u mekanom vrućem krevetu. On je spavao čvrsto i blago duboki san, koji nije bio mlogo udaljen od smrti. Trli su mu ukočena dila tila, al mali se nije pomako. Oči su mu zatvorene ostale, samo lice mu se počelo crveniti. Za kratko vrime otvore mu se oči, te pogleda kao zaslipljen oko sebe u velikoj i razsvitljenoj sobi, te čudno pogleda svećenike „milosrdnu braću.“ „Ja k tebi oću, vodi i mene malenom Isusu.“ Ove reči njegove do srca su dirnule sve prisutne, tako da su svima suze zacaklile očima. Sa velikom mukom dali su mu malo thee, a on opet zaspe. Srce mu sve slabije i slabije bije; oko pol noći još jedanput otvori oči i progovori: „Mamice i mali Isuse — k tebi u nebo“ . . . i izdane tiho i blago nevina čista duša, andjeli ju pako odvedu, odnesu u nebo, majki njegovoj, blaženoj D. Mariji i Malenom Isusu.

Naš društveni život.

Ovu godinu započimamo tek 2. veljače 1907. sa dvadesetdevetim Velikim Prelom, koje je posvećeno uspomeni blagopojnoga Nikole Kulundžić, našeg nezaboravljenog pisnika, koji nam je otpivao mnogih preljskih pisama. Pučka Kasina, a sa njome cila Bunjevština nije mogla, da se ne oduži na ovaj način svojem umnom i radinom sinu, koji sa svojim pismama nije krasio tek naša Prela nego je bio i zastupnik naše pisme. Pisao je mnogo pisama, koje su sve narodu omiljene, te koje se i dan-danas ore širom Bačke i Banata.

Na tu uspomenu se je otpivala ona njegova pisma koja je i na prvom Prelu bila otpivana. „Kolo igra, tamburica svira“ i „Čuj Bunjevče vesel glas“ što se na četrnaestom Prelu čulo prvi put.

*

Naš novčani zavod Zemljodilska štedionica d. d. 10. veljače je imao svoju III. redovitu glavnu skupštinu na kojoj su prošlogodišnji računi sa jednoglasnim odobrenjem bili primljeni.

*

Miseca svibnja je ugledalo svitla najnovije naše književno dilo „Mala Slava Božja“ od mladoga, ali odličnoga našeg pisca g. Lajče Budanović, koji već više godina neumorno radi na polju naše književnosti. Njegov veliki molitvenik „Slava Božja“ veoma je omiljen kod našeg puka, te su ga sa više strana zamolili, da izda i jedan manji, koji bi više mogao služiti za našu mladež. Ovu molbu je g. Budanović uslišao i napisao je spomenutu knjižicu u kojoj ima molitava na 60 strana a pisama na 100, što je za našu mladež svakako dosta. Ovu knjigu toplo priporučujemo našim čitateljima.

*

Litna zabava naše omladine održana je dne 22. juna sa velikim sjajom uz sudilovanje tamburaškog društva koje se je tek prija mjesec dana počelo

vižbati. Za ovo kratko vreme su naši mladići kadri bili naučiti više naših pisama i igara, tako da su na sveopće zadovoljstvo općinstva ispunili svoju zadaću. Ovo je u veliko podiglo moralni uspih zabave.

*

U oči sv. Stipana, 19. kolovoza, priredila je Pučka Kasina društvenu večeru, sa učestvovanjem blizo podrug stotine članova. Za večerom smo čuli krasne govore od gg. Dr. Stipana Matiević, Dr. Bene Sudarević. Ilije Kulundžić, Mije Mandić. Veselje je trajalo do jutra.

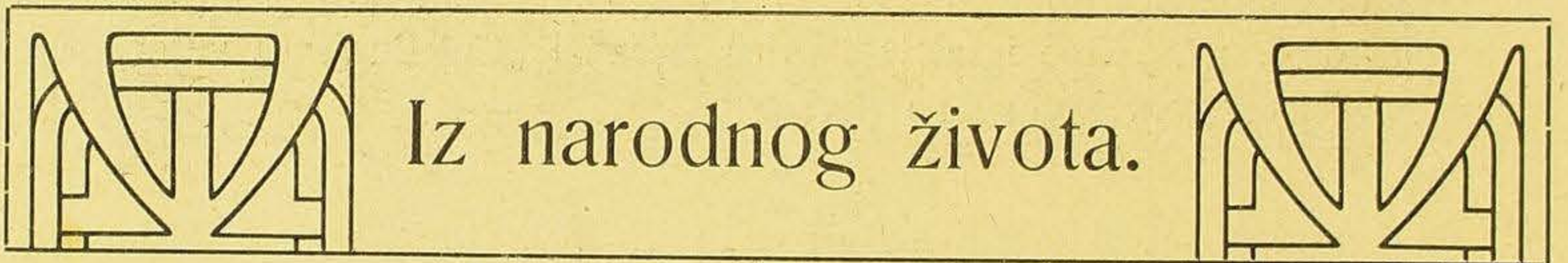
*

Prvih dana miseca listopada otvorila je naša štedionica svoju drvaru na Segedinskom putu uz vodstvo Staniše Neorčića. Ovo je jedan nov korak u našem gospodarstvu i nov dokaz napritka naše Zemljodilske štedionice. Neka cvata i nadalje! Daj Bože, da tako bude.

* * *

Evo vam mala sličica pošaste godine. Nema u njoj nikakvih burnih događaja. Sve je mirno, tiho, obično! Ali se zato iz svega ovoga nepobitno vidi lagani i sigurni napridak naš.

Josin.

Leglo i središte Bunjevaca je: Subotica.

Tu se nalazi u jednoj gromili do 50.000 puka našeg sa najizvornijom bunjevštinom svojom. Tu je sačuvao naš narod najvećma svoje običaje. Tu se nalazu većinom naši učeni sinovi, koji vode narod u prosviti. Tu je naša, bunjevačka „Pučka Kasina“ gdi se danomice sastaju naše starešine i učeni sinovi naroda.

Ovde, u Subotici, imamo i jedan novčani zavod kojim se navik dičiti možemo. Taj zavod je osnovan g. 1903., a 24. svibnja 1904. je otpočeo svoje poslovanje. Na čelu su mu naše starešine Ico (Ivan) Malagurski i Marko Dulić, a upravitelj dilovodja je Dr. Vranje Sudarević. Glavnica mu je K 250.000, a ime mu je Zemljodilska štedionica d. d. Za njegov kratak život (3 i pol godine) sakupio je već do 1 milijun kruna uložaka, što je znak općega povirenja prema istim zavodu, kojeg smo sliku doneli sa njegova 3 činovnika na str. 77.

Prava subatička slika je „Mlaka u Keru“. Neupućen kada pogleda ovu sliku, ne vidi na njoj — izvan nekoliko lugova — ama, baš ništa, a po najmanje narodnoga. Ali ko poznaje život naroda našeg, taj će odma primetiti, da je to „raskršće“, t. j. misto, gdi se putevi križaju. A bome raskršće je našem puku veoma omiljeno. Tu se kupi mladež, tu se igra, piva i veseli. Po najviše u korizmu je ovde živo. Onda nema Kola, pa se mladež zabavlja sa raznim društvenim igrama. Divno je slušati u tihoj noći gdi se iz daleka ori „Kaloper, belo jelo!“ Krasno je viditi pri misečini, gdi se „vode cembule.“

Zemljodilska štedionica d. d.

Mladež se pohvaća za ruke i načinvši tako dugačku „kandžiju“ krenu se sa raskršća glasno pivajući: „Cembule, cembule, ovde peku oraščića . . .“ Onu divotu, koja se nalazi u tim nevinim igrama i pismama samo onaj shvaća, ko ih je priživio, ko je i sam vikao: Cembule, cembule . . . Taj nikad neće zaboravit ove trenuike.

Raskršće ima i više uloga, kod našeg puka. U njegovim pričama, pripovitkama na raskršće izlazi „vukodlak“ i razne nemani (plašila) u ponoć i tamo se kupe „vištice“, te tamo igraju kolo vilino. Vračarice na raskršće između „čine“. Pojedinaac noću ni za pošto nebi prišao priko raskršća, a i pokraj njega tek bojazno, krsteći se prolazi.

Ovako jedno raskršće prikaziva naša slika (str. 78.) što se nalazi u subatičkoj „Mlaki“ u Keru. (Ker se zove gradski dio sv. Roke.)

Slika na str. 79. nam pokaziva oltar sv. Antuna u ovdašnjoj crkvi Franjevacu, koja je našem puku najomiljenija. Ova crkva se sada povećava, te će biti od prilike tri puta veća nego dosad. Naš puk sv. Antuna veoma štuje, te na krušac ubogih vrlo mnogo žrtvuje, zato donosimo oltar posvećen njegovoj uspomeni i ukrašen sa njegovim kipom.

U Franjevačkoj crkvi smo našli i onaj vinac kojeg nam pokaziva slika na str. 80. Gjula Prčić, divojka bez ikakve nauke, koja je odrasla na salašu, bolovala je 5 punih godina i kada se je napokon oprostila teške svoje bole isplete sama, bez ičije upute krasan vinac od slame i vlača i posveti ga

„Mlaka u Keru.“

na slavu sv. Sakramenta, te ga pokloni spomenutoj crkvi. Ovaj vinac je pleten zaista tako višto, da se može uzet za jedno remek dilo naše narodne, pučke umjetnosti. Krasi ga natpis „Prčić divojka bolesna 5 god.“ Ovaj rukotvor nas podsjeća na naše doženjance na kojima vinci od pšenice lipu ulogu igraju, jer su sigurni zalog da će im za njega stanarica dati dobrog prisnaca.

Naše slike više misecova su skoro sve takogjer iz narodnog života uzete zato ću u kratko opisati ovde i njih.

U misecu *sičnju* drže se kod nas „Prela“, t. j. sastanci na kojima ženske predu, te pivaju i vesele se. Ovde naša slika pokaziva staricu prelju.

U *veljači* i *ožujku* su poklade, što ide sa veseljem i pratnjom. Onda su običajne kod nas „varšange“ (momci i divojke priobučeni u razna šarena odila sa krabuljama na licu) a po seli „koledari,“ koje nam pokaziva slika više veljače. Koledari pivaju otprilike kao i kod nas kraljice, samo što kod

svakog reda ponavljaju rič „koledo.“ U poklade se obdržavaju kod nas i svatbe, te u ožujku vidimo subotičke, bunjevačke svatove gdi igraju kolo uz svirku tamburaša.

U travnju imamo korizmu i Uskrsne svece, kada naš puk mnogo pohadja kalvariju. Na ovoj slici vidimo kalvariju subotičku sa kapelicom, križevima i stajalištima. Podignuta je ova kalvarija god. 1879. i to ponajviše sa bunjevačkim novcem.

Kapelicu je zidala Vranka Mukić, od stajališta su mnogo nazidale bunjevačke porodice Romić, Gabrić, Vuković Futoš.

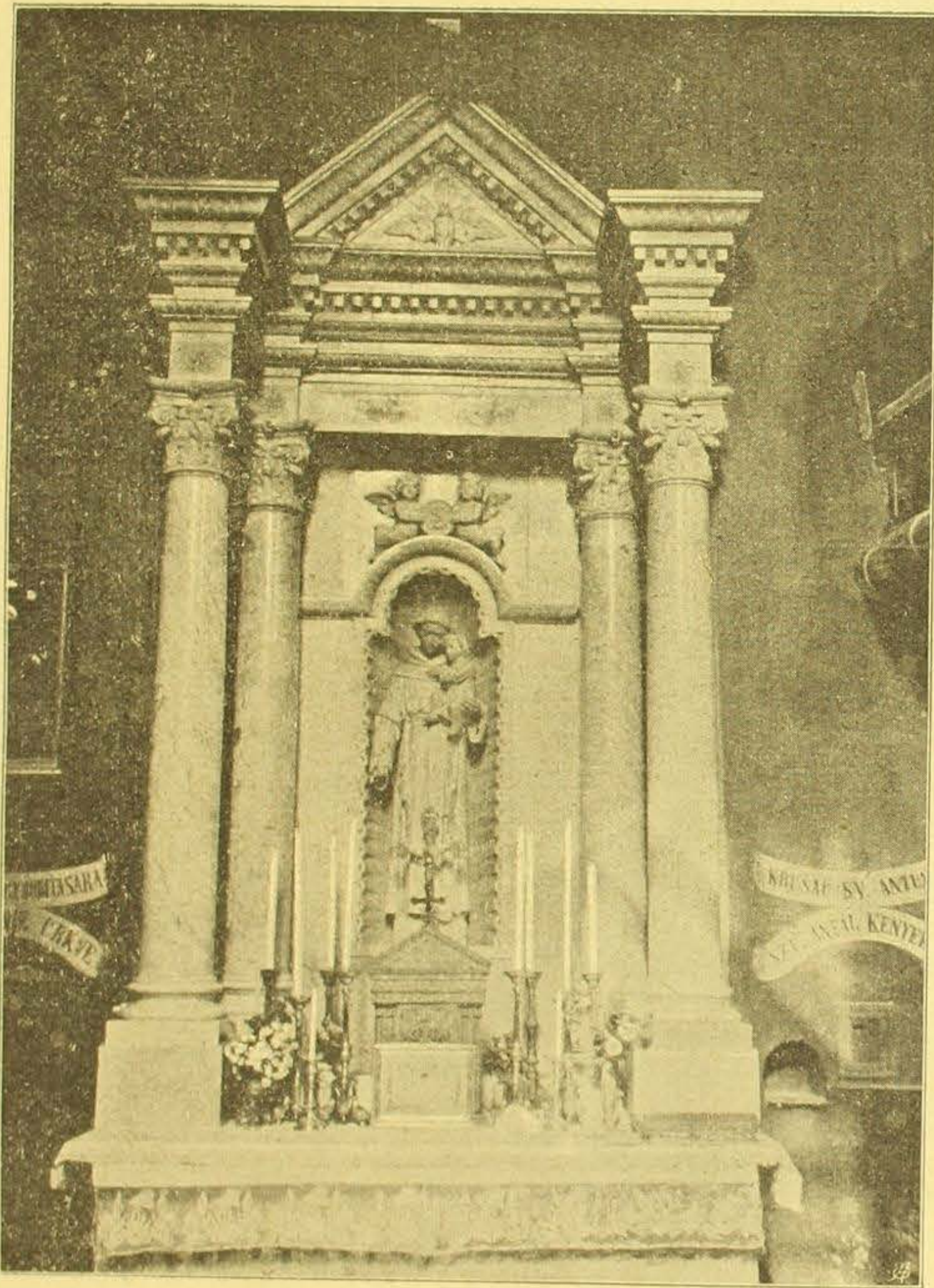
U svibnju se već zelene šume i livade, te se onda otvori i naše kupatilo Palić, koje se ualazi od Subotice na $7\frac{1}{2}$ kilometara. Liti ovde se dolazu odmarati građani subotički. Naša slika pokazuje dio šetališta kraj jezera.

U lipnju su Duhovi kada se pojavu kod nas „kraljice“, koje pokazuje i naša slika. U ovu svrhu se skupi 7 divojčica i nakićene sa „krunom“ na glavi,

pivaju stare romance u kojima na kraju svakog reda stoji „ljelo.“ (U pogansko doba Ljeljo se je zvao bog ljubavi kod Slavena.)

Misec srpanj je posvećen slavenskim virovisnicima sv. Cirilu i Metodu, te njihovu sliku tamo donosimo.

U kolovozu je sv. Roko, te zato prikazivamo više istoga miseca subotičku crkvu sv. Roke. Ovaj dio grada gdi se dotična crkva nalazi — zovu

Oltar sv. Antuna.

Bunjevci „Ker“. U Kera su stanovnici isključivo Bunjevci. Na našoj slici više ovoga miseca vidimo ujedno i narodnu nošnju bunjevačkih divojaka.

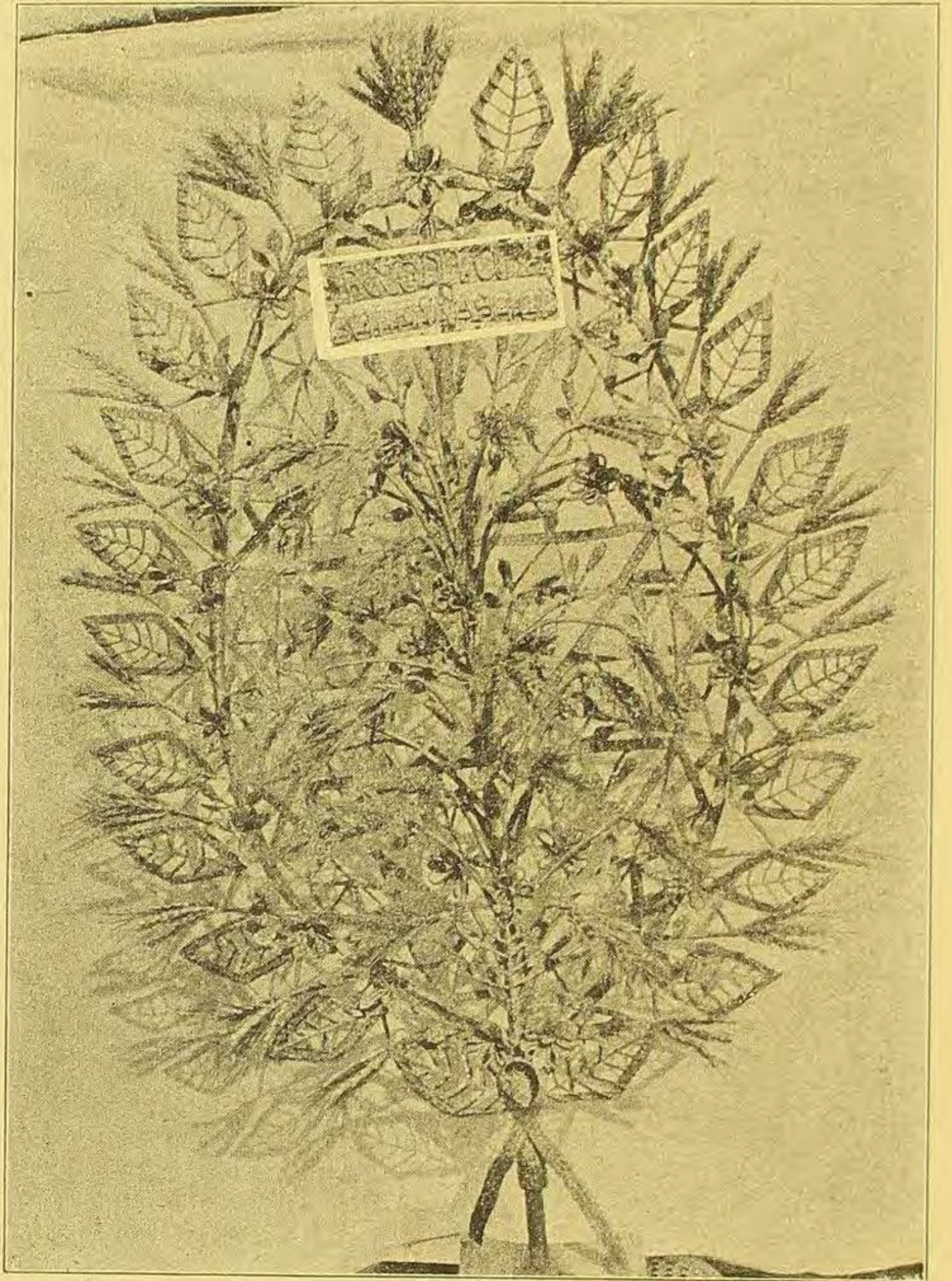
U rujnu se počimaju berbe, što opet ide sa veseljem. Naša slika pokazuje sokačke berače koji su se posli svršene berbe pohvatali oko „svirca“ ili „gajdaša“ u kolo.

Listopad je početak godine kod naših zemljodilaca, te ga zato posvetismo sv. obitelji kao zaštitnicima radnika.

Miseca studena se opet silni svatovi vidu po Subotici, jer se naša mladež vrlo rado ženi „u jesen.“ Zato prikazivamo više ovog miseca jednu svatovsku povorku sa „mastalundžijama“ na čelu. Mastalundžije sačinjavaju počasnu gardu nevesti. Ovo je običaj još iz turskog doba kada su još oružano morali voditi divojku na vinčanje, da je Turci ne bi oteli.

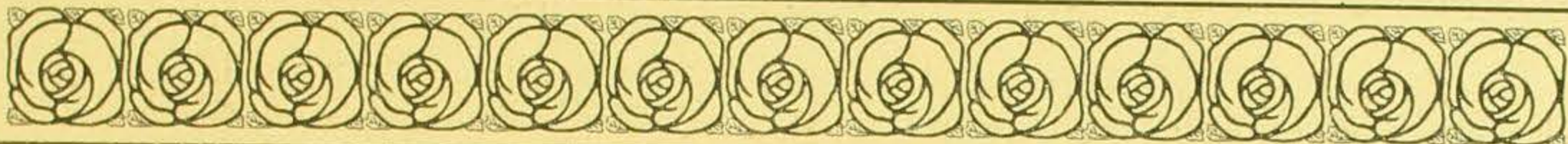
Prosinac je opet pun naših narodnih običaja. Od ovih su najlipši „Materice“ i „Oci“. Ovo su dve nedelje prija Božića, od kojih je prva posvećena na čast bunjevačkoj „Nani“ (t. j. materi) a druga „Baći“ ili „Čiči“ (t. j. ocu). Naša slika pokazuje dicu kako „kupe“ i „čestitaju Materice“ a starica (mater) im dili oraha i jabuka.

Josin.

Vinac Prčić divojke.

Dobro je znati.

Umni život štiva zavhtiva, zato imaj u kući „Danicu“ „Neven“, knjige svetojeronimskog društva, hrvacke matice i druga dobra štiva.

Državni i domaći jezik. Mnogi čovik u našoj zemlji nije na čisto sa otom misli šta je tugje šta li je domaće u našem drušvenom životu, pa časom klevetaju o bunjevačkom jeziku kao tudjem. To obično biva iz krivoga tumačenja državnoga jezika. Zaboravljaju da uz državni jezik može biti drugi domaćih jezika. U jednoj državi može biti jedan ili više i državnih jezika. U Francuzkoj je samo francuzki, u Talijanskoj samo talijanski, u Šveicu je francuzki i nimački, u Českoj je česki i nimački. Pokraj državni jezika ima i domaćih, kao kod nas uz magjarski državni jezik imaju svoje pravice i domaći jezici kao slovački, srpski, nimački, rumunjski i bunjevački. Uz domaće jezike poznajemo i tugje, kao francuzki i englezki u našoj zemlji.

Toplina i svitlost su uvjeti zdravlja. Nahranjeno i napojeno tilo ako nema dovoljno topline nazebšće, okašljaviće, kijavicu će dobit, očemeritće se, groznica, srdobolja i mnoga neprilika potiče otud; a bez svitlosti plišanj i trulež nastupa.

Od pošasne bole čuvamo živinu ako ju u čistoj alvatnoj i lako zračivoj staji držimo; ako ji bez uzroka i potrebe ne mišamo sa tugjom živinom; ako padanicu i sve ono što se nje ticalo brižno sklonimo, uništimo; ako jim zdravu piću dajemo, osobito na vodu pazimo. — Živina je danas važna točka u našem gazdovanju, zato ju poštujmo i njegujmo, jer ona će nam platiti trud. No al i u staro vrime su blagom nazivali domaću živinu.

Intenzivno gazdovanje je onaj način zemljoradnje koji nastoji što više puti skiniti runo sa zemlje. Kadgod se mislilo da nije slobodno izvlačiti zemlju, ali danas se veli ne žali zemlju samo ju radi i gjubri, a triba li i polivaj: pa će ona radjati i gle danas kad je manje ugari nego kadgod, više žita rodi po lancu nego kadgod.

Bez zelja nema veselja, veli stara narodna rič i pokazuje kako je na veliko cinio naš narod već od vajkada različite rastline zemlje, kako se pametno hranio, kada je svoju hranu lahkim i zdravim zeljem sočnijom i ukusnijom činio. Da i mi malo više cinimo zelje nebi držali prazne dvorove već bi izrabili svaku stopu zemlje, sotim bi linost uklonili a sebi štogod privridili.

Kronika.

40 godišnjica krunisanja kralja Franje Josipa I. slavila se je 8. lipnja min. godine, nu sbog političnih neprilika bez svakog slavlja.

Delegacie. Nezavisna stranka u Ugarskoj prezirala je delegacije kao strašilo zajedništva sa Austriom. Od kako su se dočepali ministarskih stolica i državnih tajništva od onog vrimena i oni igju u delegacie.

Bundžije. Koncem godine 1906. u saboru znamenite izjave su činili Andrássi i Wekerle ministri proti narodnostima i socialistima. Poprili su bundžije. Šteta je golema za društveni život što mnogi pa još i pametni ljudi hoće da nametnu sebi tu misao da narodnosno ili radeničko pitanje od bundžija potiče. A nije ni praktično govoriti ni tražiti tako zvanih bundžija, jer prognanici dolaze do slave apoštolske, do lovora mučeničkog.

Björnsohn čuveni norveški pisac javno je napao Apponyiu zbog toga što Slovake gone u Magjarskoj. Vanjske novine poimenice i brojem registri- raju koliko je Slovaka sbog politike osudjeno u Magjarskoj, što dakako mnogo doprinaša da se Slovaci izseljavaju u Ameriku i tamo se tuže prid svitom.

Opće izborno pravo je u Austriji 1906. godine uvedeno.

Na strajkove su poslodavaoci kao n. pr. u Lodzu sa udruženjem posjed- nika odgovorili i nastupa rat izmegju ruke i glavnice.

Francuzka crkva je skroz ponižena. Tamo je izrečeno da je vira pri- vatna stvar, država više ne troši ništa na crkvu ni na viru, izgonila je sve crkvene redove iz zemlje francuzke, a dobra crkvena je sva priuzela država pa ji rasprodaje, samo je malo vajde otud po državu, jer se dobiveni novac razigje po ruku onih što otimaju od crkve, popisuju, ocinjuju i rasprodaju.

U Srbiji nezadovoljnici se stalno brinu za to da svit o njima što više nepovoljnog sluša. Sanja se o urotama. Neki pak samo za novim kraljem putuju, volili bi kakog bogatog englezkog princa uloviti. Loša politika.

U Crnoj Gori je sabor raspuštan jer je tražio pravo da on upravlja sa novcem zemlje.

Izbori u Nimačkoj. Na početku god. 1907. afričko pitanje je donelo nove izbore u velikoj Nimačkoj. U tom zemaljskom izboru su socialiste od svojih 80 poslanika na jedared izgubili 37 i ostalo jim samo 43. Tamo je socializam razvijeniji i vlada opće pravo glasa.

Englesko državno novčano stanje pokazuje suviška 5,399.000 tunti šterlinga ili 129,576.000 kruna u lanjskoj godini.

U Rusiji su se dusi umirili. Kano da nema više bune. Jedno zato što je vlada malo odvažnije počela mir tražiti, drugo jer se buna okrenila proti žudijama i ovi su pronašli da će dobro bit ne sigrat se sa vatrom. — *Duma* je drugi put raspuštana i treći put izabrana. — *Sloboda vire* je proglašena. — *Finska* je dobila sabor za se.

Nov trojni savez. Eduard kralj englezki je sklopio savez sa Francuzkom i Španjolskom da na sridozemnom moru stane na put nimačkim težnjama.

Englezka na više cini odgoj živine nego li situ. Zrno od inozemstva kupuje, a rogate marve odgaja do 11 miliuna komadi po svojim livadama; u *Magjarskoj* samo 6 milijuna; konja imade 2 miliuna ko i u *Magjarskoj*; ovaca imaju priko 30 miliuna, u *Magjarskoj* $8\frac{1}{2}$ miliuna. Oni znadu dobit do pol miliuna kruna za jednog konja. Ovi podatci će tek onda bit jasni kad pomislimo da sama *Engleska* nije veća nek *Magjarska*.

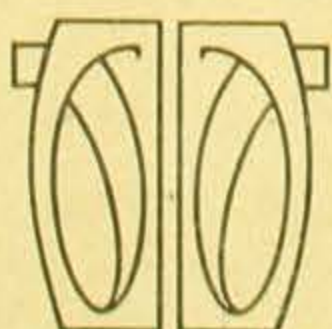
Irci su dobili za se narodni parlamenat. Krvavo je stečeno to pravo, no tim će bit sladje.

Japan se je počasnim poslanstvom poklonio rimskom Papi i dopustio je da *Isusovci* otvore jedno kršč. sveučilište u Tokiu.

Pruska gnjavi Poljake, koja dica poljska neće da uče nimački katekizam, nimačka policia ji odnese u nimački kaki zavod. Državnim novcem su počeli kupovati zemlje od Poljaka i davati kalvinskim Nimcima, ali su se Poljaci sitili i sad već ne daju ni pošto svoje zemlje već oni prikupuju još od *Nimaca*. — Sve su sile zabadava! Poljak je još i u Berlinu Poljak, pa što ji više gnjave, to se Poljak sve bolje osvišćuje. Izgleda da će upravo ovo progonstvo bit spasenje za poljski narod.

Muhamed Ali perzijski šah svoj nastup na pristolje putem jednog počasnog poslanstva najavio je i rimskom Papi Piu X.

Amerikanske Sjedinjene Države reže na Japan, boje se da će ovaj pobuniti njevu vladu na tihom Oceanu, zato su počeli da smetaju japanskoj dieti u njevim školama, a useljenicima japanskima na teritoriu Sjed. Država. Nu kad se Japan nakostrušio, Amerika je popušćala ili je samo odgodila rat na bolji čas.

Narodne pisme.

Zeleni se gorica, rodila je carica!
Rodila je caru sina, jačeg od Turčina.

Bunarina ravno polje, kod tebe je srce moje.
U erčinskih vinogradi, tamo dragi lozu sadi...
Sadi sadi! posadit ćeš, ali dragu vidit nećeš.
I otićeš i doćićeš, ali dragu vidit nećeš!

Zeleni se muškati, mene prose bogati;
A ja neću ni za koga, već za diku moga.
Ja ću čekati moje grožgje, dok iz Bosne dogje.

Sedamdeset i sedam, ja sam jedan pa jedan
Ne bojim se ni jednoga, sina bačvanskoga.
Ne bojim se ni jednoga, sina gazdačkoga,

Pala s neba krajcara, to se čulo do cara:
Da bunjevke kongju nose, ritko žito kose hej!
A maramu na dva kuklja, krupa ji potukla.

Bela suknja ujuju! Svira dika u vrulu.
Cura mu se komendira, u srce ga dira.

Zelen ora kao jed, moja diko što si bled?
Pušio sam na cigaru, svu noć na divanu.

Zelen ora ko gora, tira dika dva vola . . .
Tira dika dva vola i jednoga mrkova.
Na mrkovu žuto ćepe, propašću kroz tebe.

Da sam znala što sad znam,
Nebi išla na divan.
Neda mati leba seći, nuz švalera leći!

Servijanski topovi, sad su puni gotovi,
Ako Moskov sablju diže, sve Turke poniže.

Sitna kiša padala, turska mati plakala,
Kako Rusi momce seću, sjajne sablje zveću.
U Turaka vode nema, krvi do kolena.

Uskoči ću da šta ću, samo neznam kada ću.
Uskočit ću nek se čuje, kako mati psuje.

Oči moje, voda vas odnela,
Sve želite da diku vidite,
Kad vidite, vi se zastidite
Kanda nigda ni želili niste.

○

Pitaju me naši što sam žuta
Il od soli il me srce boli?
Ni od soli, nit me srce boli,
Već sam žuta što ljubim huncuta.

○

Ja sam moga svitovala diku
Da ne ide pored dvora moga
Da ne jaši konja velikoga
Već maloga naspram dobra svoga.

○

Srce moje boluje,
Samo neznam što mu je
Nosite me po likare
Pokraj dike stare
Nosite me u vrh gata
Pokraj moga zlata.

○

Subatice tužna kukavice,
Kad ti momci ljube udovice
Koja ima dvoje troje dice
Teško tebi gradu Subatice.

○

Oj Somboru, Somboru
Što o tebi govoru
Da ti cure kongje nosu
Al ji slabo prosu.

○

Teško meni sve do Boga moga
Kad ja nemam nikog rogjenoga
Osim Boga i švalera moga,
Toga malog, crnomanjastoga.

○

Moja diko ne koracaj holo,
Jel te neću zaboravit skoro

Ni u grobu neću imat mira
Kad se dika tako paradira.

○

Ja ću prodat zemlju i salaše
Pa ću ljubiti oči one snaše
Koja na me već odavno maše.

○

Šandorčani al ste podabrani
Ta i vi ste silom varošćani
Bolje b' bilo da ste kašu jili,
Nego što ste ovo učinili!

○

Šaren doboš dobuje
Da moj dragi robuje
Robovat će dok ga traje
Žalosna mu maja.

○

Oj Bunjevče, ti gazdački sine
Još ćeš čuvat ti za svilu svinje
Svila ti je i kumaša dika
Propast će ti to biti velika.

○

Volim mladu kad poveže kongju
Pa kad sidne med mlade na čošu.
Lice malja, a obrve šara
Kako čovik da je ne okara.

○

Sinoć kad sam išla iz dućana
Sustrila me moga dike nana
Ja joj reče: dobro veče, nano,
Ona meni: Bog ti dao rano.
Jel istina, da mi ljubiš sina?
Ljubim nano ali već odavno.

○

Moj se dika na mašinu šiša,
A ja nosim maramu od pliša.

○

Zora svitli, ženjen kući hiti.

On ne hiti što mu zora svitli,
Već se nada, grdit će ga mlada.

○

Što ću s dikom kad me više neće,
Kad me neće neimala sreće
Ni svog roda, kod samrtnog groba.

○

Progji diko i s našim sokakom.
I naša je kuća na sokaku
Kuća mala, a kapija stara
A pendžere slamom začepljene.

○

Da mi znati čija ću se zvati,
Po čijoj ću kući redovati;
Ružu bi mu na prozor mećala,
Makar mene i psovala nana.

○

Savio se rozmarin,
Priko Pešte u Budim;
Tako će se moja dika
Saviti menika.

○

Siroma sam sva me varoš znade,
Opet ljubim birtašice mlade.

○

Stani, stani, stara moja diko,
Stani malo, da te štogod pitam:
Bil bi mogli staro ponoviti?
Curo može, ali nedaj Bože.

○

Sitna kiša padala
Divojčica plakala,
Što joj švaler nije kazo:
Dodji bliže mazo.

○

Na mog rigju žandari ne smidu
Još ću kupit vranca i mrkova
Tirat ću ji s Tise do Dunova,

Od Dunova pa do Novog Sada,
Pa da vidim jel mi živa mlada.

○

Sjajna zvizda Danica,
Ja idem iz tamnica,
Robovo sam tri godine
Za curino ime.

○

Srdo moja, ne srdi se na me;
Jel akose ja rasrdim na te,
Sva nas Bosna pomiriti neće,
Ni sva Bosna, ni Hercegovina.

○

Dok sam bio rumeni bez brade,
Vólile me i cure i mlade.
Od kako me obasula brada
Neće mene ni cura ni mlada.

○

Širi mi se moja suknjo bela
Doveče ću sisti uz švalera
Do pol noći rekoj da će doći.

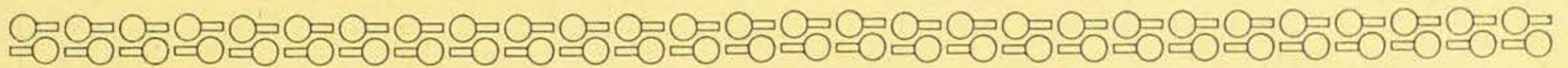
○

Kad se sitim ja na moje stanje
Iz očiju teku suze same
Očo diko, nema ga od lane.

○

Hvaljen Isus Koledo
Stara majka „
Do tri sina „
Brez imena „
Al govori „
Najstariji „
Ovom jesi „
Stara majka „
Deli meni „
Lepše ime „
Žarko sunce „
Al govori „

Onaj srednji Koledo	<i>Sitan dašac</i> Koledo
Ovom jesi „	Blagoj' meni „
Stara majka „	Staroj majki „
Deli meni „	Sunce će me „
Lepše ime „	Ogrejati „
<i>Sjaj miseče</i> „	Sjajmeseče „
Al govori „	Naorat će „
I najmladji „	Nasejat će „
Ovom jesi „	Sitandašac „
Stara majka „	Porosit će „
Deli meni „	Na čast pesma „
Lepše ime „	Staroj majci „

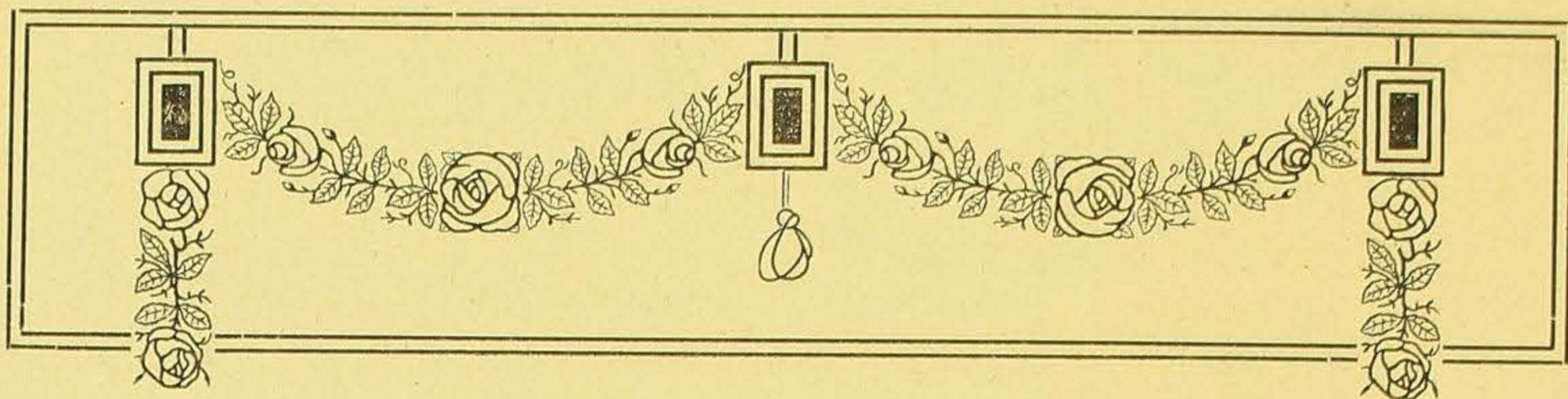
Pisma svatovska.

(Kad se divojka oprosti s Ocem i s Materom, pa ju povedu svatovi — pivaju.)

1. S Bogom stanje! S Bogom stanje i obitovanje
Alaj, alaj rano!
2. Dragog Tate, dragog Tate i mile mi Nane
Alaj, alaj rano!
3. Slatka Nane, slatka Nane ne oplakuj Lane,
Alaj, alaj rano!
4. Nego Nane, nego Nane daj blagoslov na me.
Alaj, alaj rano!
5. Da mi bude, dami bude *srićno* putovanje.
Alaj, alaj rano!
6. I kod Nane, i kod Nane dragog — pribivanje.
Alaj, alaj rano!
7. I sa dragim, i sa dragim dobro uživanje.
Alaj, alaj rano!

(Kad stignu svatovskoj kući.)

8. Oj Nevisto! oj Nevisto, evo t' novo misto.
Alaj, alaj rano!
9. Bog ti dao, Bog ti dao pa ti bilo srićno!
Alaj, alaj rano!
10. Bilo srićno, bilo srićno i svem rodu dićno!
Alaj, alaj rano!

ŠALE.

Dvi druge se razgovaraju na sokaku, pa se hvale koja kako dobar vid, a druga kako dobar sluh ima.

Prva reče: Vidiš slatka, ja vidim na vrh torana, da se jedna buha seća na križu.

Druga: Ja, doduše ne vidim da se seća, ali čujem kako koraca, kogod da bi potkovana bila.

Sarajlija i brijač.

Jedan ovdašnji poznat bivši berber, kojem ime nije nužda izmetnit, jeli ga i tako svaki poznaje po njegovima šalama, još u ono vreme, kada je zanat svoj tiro, učini ovu šalu:

Svrati mu jedan turčin iz Sarajeva, da se brije. Naš berber ga zapita, jeli si ti prijane iz Sarajeva.

Jesam reče turčin.

No ti ljudi iz Sarajeva to su ti junaci, niki dan svrati mi jedan i ni se dao sapunat, nego tako nasuho sam ga brio.

Pa zašto ne — reče turčin.

Kada je došao na njegov red, berber uzme najtuplji brijač i počne ga nasuho brijat. Kada je započeo, moj turčin reče: Moj prijane, ded nasapunaj ti malo, jer ja nisam baš iz Sarajeva, nego iz bližnjeg sela do Sarajeva.

Biližnik i seljanin.

B. Imaš li ti prijane ležećeg imetka?

S. Imam gospodine, baba mi već pet godina leži bolestna!

B. Al valjada imaš pokretni stvari?

S. Imam, žena mi se svaki

dan opije, pa se amo tamo okreće.

—
Dva pijanca prodju pored pateke.

Jedan reče: moj družo, ima još taki ljudi, koji misto da u mijani popiju ovde troše novce.

Drugi: E brate Lovro, pa i ja sam bio neki dan u pateki!

Prvi: Kog si bisa tamo radio?

Drugi: Neznam ni sam? Toliko znam, da sam pune glave ovuda naišo i zateturav se razbijem staklena vrata i upanem u pateku.

U dućanu.

Bunjevka ode sa starom bakom da kupi vrpce (pantlike) za igrač i kad je izabrala, upita trgovca, pošto je meter, trgovac šaleć se odgovori, ta dušo jedan poljubac.

Bunjevka će nato: e daklem sičite 10 meterih a evo baka će izplatit.

Nezadovoljni prosjak.

Pod večer brojeć prosjak novce, na skoro se osvidočio da je jedva jednu forintu priko cigloga dana naprosio.

Pun nezadovoljstva, srčbe reče: to je sramota, vidim da

nije baš vridno više prosjačiti, ta toliko zasluži na dan svaki i najgori nadničar.

—
Na poštu odnese jedan narodnjak pismo i hoće, da ga pošalje. Činovnik mu reče, da triba još jednu biljegu metnit, jeli je pismo teško. Na čeg on sasma ozbiljno reče „pa molim onda će još teže bit.“

—
Jeli je kod kuće gospodar? „Pita jedan gost od sluge, s kojim se susrio. Jest molim, tu je, samo je bolestan!“

Pa šta mu je?

Znate sada se razbolio u rodjaju!

O ti magarče, pa šta divaniš tako štogod, od kud, da je gospodar rodio.

Pa znate ovde je gospoja gospodar, a Vi ste za gospodara pitali.

Zamašan uzrok.

Bilo niko služinče što je služilo u tudjem selu, pa ostavilo gazdu. Kad je to saznao niki mu prijatelj — upitat će ga:

„Zašto si ostavio službu u takoj kući, koja je s dobrote na glasu?“

„Ta... sbog hrane, — odgovori služinče.“

„Kako sbog hrane? ta tamo se dobro hrani!“

„Eto tako; najpre jim se razbolilo lipo tele, a oni ga priklali i svega zasolili, pa smo morali uvik to jisti doklegod ga nismo sve izjili.“

„Pa to nije baš hrdjavo.“

„A za tim obole tri krmčeta hranjenika, zakolju i te, pa ji nasole; pa morali i to svaki dan jisti...“

„Ni to nije još ništa hrdjavo.“

„— E, al sad ide štogod — i počme šapćuć kazivati; jučer jim se razbolila baba, a ja pomislim u sebi: no to neću čekati da i nju zasole, pa pobignem kući.“

Obiležje.

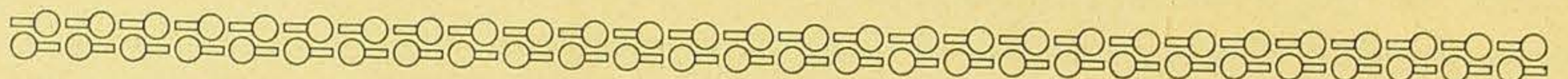
Molim ponizno gospodare kapetane, muž mi utonio, budite milostivi potražiti mu lješinu.

— Je li imao kakva obiližja?

— Jeste — molim ponizno; bio je gluh.

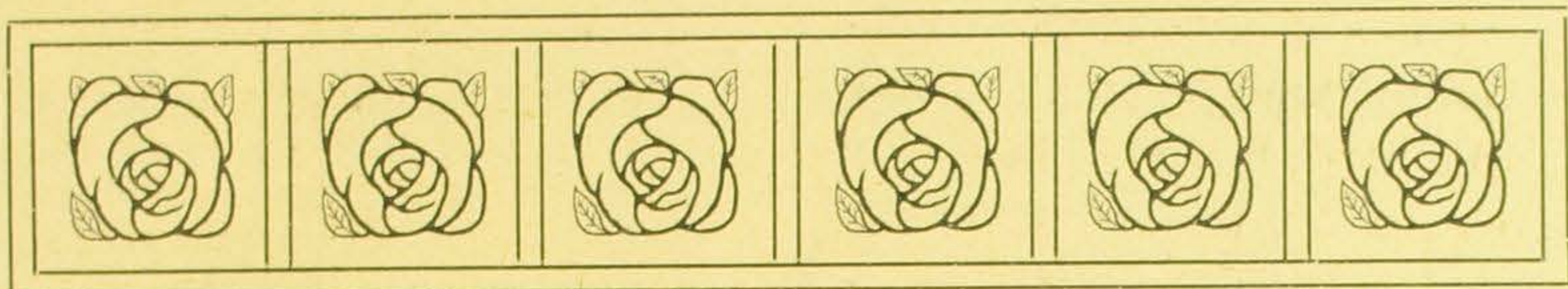
Na spram tornja.

Na jednom ovećem imanju kosilo 10—12 ljudi travu, a za njima išao jedan dečak, noseći vode u čobanji. Naravno, da je čobanju kadšto i odložio. Tako kad su se jednoć kosci svi napili i u vondire nalili vode; i on ostavi čobanju i pokrije travom, da se ne ugrije. Kad su kosci ožednili, iskali su da donese čobanju; a on kako se ništo zabavio, nije znao čobanju naći, a ni ostali kad su mu pomogli tražiti, jer veli: *ostavio sam baš spram tornja*. A toranj od svakud stajao spram nji.

Štamparske pogriške:

Na strani:	u redu:	misto:	čitaj:
31.	poslidnjem	stigji	tigli
36.	7.	spomengnjige	spomenknjige
36.	11.	bojaznu	bojazan
37.	10.	nabio	rabio
38.	6.	klanjajamo	klanjamo
38.	6.	božijog	božijoj
44.	I. 24.	kod	kad
46.	29.	iza: magjarskim	jezikom
53.	7.	prikrivena	prikrivena
64.	2.	zemaaljki	zemaaljski
64.	29.	blaženostva	blaženstva
75.	2.	blagopojnoga	blagopokojnoga
79.	20.	ualazi	nalazi

Bilješke.

Najljepši nakit kuća! Obzirom na obće interesiranje možemo slobodno reći, da je prva dužnost svakoga gazde, bio on u varoši, u selu ili na salašu, da posadi čardakliju u svojoj bašti, avliji, uzduž kućnog zida, plotu i puteva, jer svaki taki čokot rodi 200—300 grozdova. Gavriilo Nagy veliki posjednik vinograda u Nagykágyi (Ugarska) šalje badava svakom posjedniku i kućegazdi, koji samo javi svoju adresu, (na svima evropskim jezicima) štampana i lijepim slikama opskrbljena uputstva, što da bezuvitno ište svaki kojega samo zanima pa i oni, koji još za sada ne misle saditi i to samo jer su zato zgodne samo dobro izbirane lozine, a ne svaka.

Kako možemo dobit za 10 filira jednu hiljadu kruna? Pitajmo V. Gjene Felleru u Stubici br. 84. zagrebačka županija. On ima jednu poučnu knjižicu, koju daje badava ako mu se pošalje 10 filira u poštamskim biljezama. Ova knjižica je puna poučna štiva, a sadržaje mlogo zahvalnica iz raznih strana svita sve tačno podpisana. Pa ko dokaže da te zahvalnice nisu istinite taj će dobit 1000 kruna.

Daklem iz toga se vidi kako je likovit Fellerov Elsa fluid, koji mloge i mloge bolesti liči. Jedna pošiljka stoji 5 kruna. Svagdi hvale Fellerove Elsa pilule za čišćenje, koje pomažu kod slabe probave i svake želudovne bolesti. 6 kutija stoji 4 krune. Razašilje V. Gj. Feller Likarnik Stubica 84. zagrebačka županija.

Ko neviruje neka pita podpisanog Fehér Kálmán, Putnok, da li je on pisao ovo pismo 30. marca 1907. g. „Velesinjeni g.“ od srca vam hvala i za dužnost držim, da Vam se zahvalim. Ove zime sam strašno ozebo, noge i ruke mi se smrznule, rane imado strašne a Vaš Elsa fluid me izliči za 6 dana. Napominjem da ovaj lik vrlo dobro diluje kod ovake nazebe, cipnje, ukvareni sglavaka, influenze i još kod mlogi drugi bolesti.

Jedno tuce Elsa fluid stoji 5 kruna. Fellerove Elsa pilulae 6 kutija 4 krune. Od ovi likova rabim dnevno i zdrav sam kako nikada. Stvari se naručuju kod V. Gj. Feller Stubica 84. zagrebačka županija.

I.

Apotekara A. Thhiery balzam i centifolijska mast su znameniti kućevni likovi, ne gube snagu ni posli duljeg vrimenta, niti jim škodi bilo zima bilo vrućina. Bezuvitno diluju, samo, ako su, naravno, prave moje stvari. Za lažne patvorine dakako da je šteta novac dati. Ko inače ne poznaje sve okolnosti nabavljanja, najbolje jeda ovako adressira svoju pošiljku: Na apotekara A. Thiery, Likarna kod angjela čuvara. Pregrada kod Rogatačke Slatine.

II.

„Ich dien“ Ja služim je potpis zaštitne slike opatice. I pravom se može hvaliti da služi čovičanstvo ko je iznašo balzam Thierijev, jer to je dragocinje obitelji koje naglo i ozbiljno diluje, ako se nabavlja iz *Likarne A. Thiery k' Angjelu čuvaru u Pregradi kod Rogatačke Slatine.*

III.

Gosp. patikaru A. Thiery u Pregradi kod Rogatačke Slatine.
Molim još jedno tuce vašeg balzama za moju ženu a jedno za šogoricu mi. Mi se najtoplije zahvaljujemo na vašem balzamu, jer što nam doktori nisu mogli, učinio je vaš balzam.

Ivan Kapche krojač u R. Keisa br. 478.

Gosp. Likarniku A. Thiery u Pregradi.
Od seoskog nastojnika Bachmana čujem za Vaš balzam, prosim i ja 6 dvostrukih bočica od pravog balzama.

Ignjat Winter učitelj u Przeheischen Česka.

IV.

Gosp. A. Thiery u Pregradi kod Rogatačke Slatine.
Prosim i podругi put 2 posude Centifolie masti, jer mi jako godi.

Pozdrav Maria Weisz u Rotkmühl, Moravska.

G. Patikaru A. Thiery u Pregradi kod Roiča.
Za našu općinu prosim opet 24 male flaše od vašeg balzama. To je kod nas kućevni lik po cilom selu.
Sa poštovanjem:
Gjeno Brunader, Geisfeld.

Uspjeh Kallai Lajos-ovi motora nedostiživ; tvornica Budapest Gjár-utca 28. Benzin motori, Benzinlokomobili i vršaći strojevi na izložbama u god. 1902., 1903., 1904. i 1905. svagdi sa srebrnom kolajnom i počastnom poveljom nagragjeni.

Ovi strojevi su taki, da sami sebe preporučuju kupcima, koji sa potpunim sadovoljstvom rabe. U uporabi ima danas već više stotina taki strojeva. Ovo su najbolji, najjednostavniji strojevi ove vrsti.

Cinike šalje franko i badava Kállai Lajos tvorničar motora Budapest VI. Gjár-utca 28.

Nevolja i patnja. Strašne dvie reči poznaju ji oni, koji su болоvali od siče, kostoboli, reume i sličnih bolesti koji su se ne jedared čak i života kurtalisali . . . Taki patnici znadu dostojno hvaliti Kriegnerov Reparator, koji tu nevolju sigurno liči. Zato svaki dobro čini sa čovičanstvom ako takim bolestnicima priporučuje Reparator, koji se dobiva u maloj bočici za 1 krunu, u velikoj bočici za 2 krune. 5 malih il 3 velike bočice frankirano šalje Koronagyógyszertár Budapest VIII. Kálvin-tér 8. sz.

Glede **motora i motorskih vršaćica** u ciloj zemlji našoj već pripoznata trgovina motora Kállay F. i Druga Budapest VI. Nagymező u. 43. jest dostigla najsajjniji uspjeh. Što je ova tvrdka poslala priprema za motorske vršaćice, mlinove, obrtničke strojeve benzinom ili uljem tirane, tako su krasno odlikovale se velikom snagom, jeftinoćom, da same sebe hvale za najviše. Ko je daklem rad dobar, jeftin i pouzdani motor kupiti neka sa pouzdanjem ište od ove strukovne tvrdke proračun i plan za se. *Kállai E. és Társa motortelepe, Budapest, VI., Nagymező u. 43. Molim adresu tačno pisati.*

Izgubio je sriću ko je izgubio zdravlje svoje. Ko je tilesno bolestan taj ne uživa ni umno; ne mili se tom svit, priroda ni umitnost. Pametan način života čuva dakako zdravlje od svakoga zla. Ali ko je taj, ko bi mogo ciloga života izbići svaku nepriliku? Pa ako to nemožemo izbići, možemo se starati da bolest što prija odklonimo, da nebi postala kroničnom. Kao što se iz malih neznatnih stvari poradjaju i najveće bolesti kao prsobolja, katar i druge tako se svima može i doskočiti samo ako se trevi na pravi lik. Ali koji je taj pravi lik? Za cilo onaj što se zove: *Carski prsni-Caramel* koji je najsigurnija pomoć proti bolestima mnogima osobito: nazeba, prsni katar, sušica itd.

Najbolje harmonike na svitu mogu se dobiti kod Josipa Hlavačka, Leuneh, Česka u čijoj tvornici se dogotavljaju glasovite česke harmonike.

Za našu dicitu su najbolje i najpraktičnije nagrade igračke Richterove gradjevne kutije. Ove igračke su trajne, zanimive, koju dica vrlo rado imaju i skojima se najradije zabavljaju. Ko je rad dicitu tako lipu miloštu kupiti neka prigleda cinik od J. Ad. Richtera i druga dvorski dobavljača u Beču (Wien) Operngasse 16. — Samo ovake igračke kupujte dicitu.

Dobro domaće sredstvo. Med domaćim likovima, koje se rabe za mazanje proti bolova od nazebe, reume kočnje itd. najbolji je „Liniment Capsici Composit“ sa Sidrom, pridodatak Pain Expelleru sa Sidrom. Cina je jeftina 80 fil., k. 1.40 i 2 krune flaša. Svaka flaša je u elegantnoj kutiji označena sa crvenim sidrom.

SAN GA JE SPASIO!

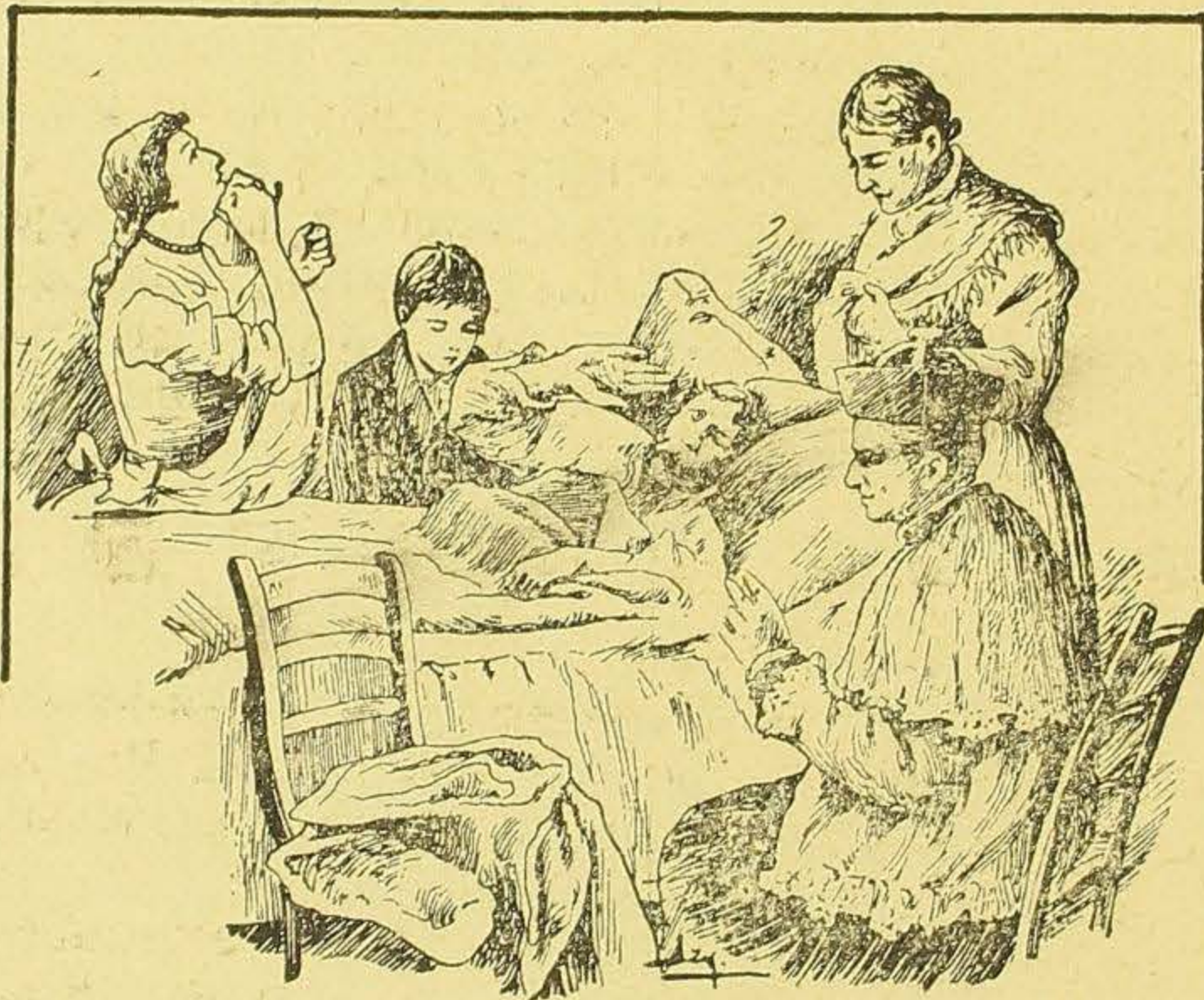
ISTINITA PRIPOVIDKA OD IVANA SCHULZ-A, NAGY-KOMLOS.

Pritiskivanje zabranjeno!

„Pa ne viruješ, da može jedan san život čovičiji spasiti?“

Ovo pitanje je dao meni moj drug Kalor, kada sam lani na Božić u gostima bio kod njega i kada sam ja nevirno klimo s' glavom reče on:

„No pazi! Prija godinu dana bio sam kod Jose — ta poznaš ga! crkveni pivač! — pa on mi je pripovidao da kako je spasio njegov život san. Cila obitelj mu je bolestna bila, on je patio u nazebi, sipljivosti, imo je kočnje, grčeva, bolile su ga ruke, noge i glava, vitar ga je udario, a uvijek se tužio na influenciju. Babu mu gnjavili grčevi, kočnja, bljuvala je žuć, dolazila joj često muka, nije imala redovnu stolicu, kiselo joj se podrigivalo, stomak joj je gorio, nikiput je bižo joj trbu. Dicama je grlo bolilo, imali su aspu i šarlatan,

jako su kašljali, zamuknuti su bili, prsa ih bolila i uvijek su bili u vatri. Kantor (pivač) je već na toliko se razbolio, da se već i ispovidio i kada je uveče zaspo, niko nije mislio, da će mu osvanuti. U jutro ipak usto i reče svojoj supruzi: „Mare, ja sam noćas sanjo, da sam kupio jedan kalendar na vašaru i da sam ozdravio.“

Žena mu virovala u san i kupi kalendar i kada ga raztvori, najpre vidi pripovidku jednog starca, u kojoj je bilo osvidočeno, da kako liči svakake vrsti bole Feller-ov

Elsa-fluid. Mara je već mlogo vrsti fluida pokušala, ali još nijedan nije pomagao, jel su svi dosad kupljeni fluidi krivotvoreni bili i sad je razumila da pravog Feller-ovog fluida samo u Stubici (županija Zagreb) kod Gjene V. Feller patikara može dobiti. (kućni broj 84.)

Odma je naredila brzojavno 12 boca Feller-ovog Elsa-fluida za 5 kruna. Manje neće poslat. Drugi dan je već stigla naručba, ali bolestnik nije htio da ga pije, nego reče ženi: „Popi ga ti, meni nepomaže više ništa, podajte mi da mirno umrem.“

Ali kad mu se žena pozivala na dicu, da pomisli šta će bit š nji, onda je primio. Na dan su mu više puta dali po 20 kapi na šećer nakapano, proti bola iznutra, i cilo tilo su mu namazali sa Elsa-fluidom i odma se bolje osiċao. Odma naredi još 48 boca Elsa-fluida za 16 kruna na svoju

i na dičiju stranu, a babi naredi 6 škatulja Feller-ovi Elsa-pirula za 4 krune. Kroz tri nedilje su i on, i dica, još i baba mu sasvim ozdravili.

„Vidiš“ svrši svoj govor moj drug Kalor, u lako je spasio jedan san život jednoj ciloj obitelji. Kad su dočuli u selu glas, kako osobito liči Feller-ov Elsa-fluid i Feller-ove Elsa-pirule svaki bolestnik je naredio na svoju uporabu taj lik i svaki se osvidočio o istini, da je pravi Fellerov Elsa fluid kod Gjene V. Feller patikara u Stubici br. 84. (županija zagrebačka) i da osobito izliči svake vrsti bole od žila, zubije bolesti, bole u mišnicama, u krstima, prostriljivanje, slabost, upalu, teško disanje, zujenje u ušima, nesvist.

Jedan čovik u selu od starosti skoro da je izgubio vid, a kad je opro oči nekoliko puta sa Fellerovim Elsa fluidom odma je tako vidio, kao kad je bio mlad.

Još i najsiromašniji ljudi su naredili od tog lika, jel je vrlo jeftin 12 mali ili 9 veliki boca 5 kruna, 24 male il 12 veliki boca za 8 kruna 60 filira, 36 mali 18 veliki 12 kruna 40 filira i 60 mali 30 veliki za 20 kruna može dobit. Za najkraće vrime se izliči svaki bolestnik u selu. Feller-ov Elsa-fluid izličio svake vrsti rane, žlizde, otecivo, pokrpe, žutinu, bolesti u ustima.

Jako sam se poradovo, kada mi moj drug ovo izpriponidao, jel i ja sam već nekoliko godina patio u slabosti, a noćom sam se vrlo znojio, nisam mogo isti, trbu mi se naduo, malokrvan sam bio, i vrlo me mučila nesvist, jel ner-vozan i i uzrujan sam bio, tako da nisam mogo spavati.

Feller-ov Elsa-fluid i Feller-ove Elsa-pirule sam upotripljavo, od koji se 6 škatulja za 4 krune, 12 škatulja za 7 kruna 60 fillra se mož dobit bez poštarine i možem reći svakom na dušu da Feller-ov Elsa-fluid i Feller-ove Elsa-pirule su najbolji kućni likovi od svake vrsti bola, još i proti taki bola, koje nisu ovde naglašene. Ko je bolestan neka pokuša i neka naredi kod Gjene Feller V. patikara u Stubici (zagrebačka županija) kućni broj 84. Triba paziti na patvornik. Svaki će zahvalit se na ovoj priporuki.“

Blagodarni g. **Ivan Friedrich Malacka.**

Primite moju najlipšu zahvalu, za vaš pronalazak i za priporučene mi pilule, kojima jedino možem zahvalit da sam ponovo zdrav. Neka Vas zato svemogući Bog živi. Pošto ja želim da ja imam od Vaši pilula uvik kod kuće, molim pošaljite jedan smotak pouzećem.

Bekeč, 22. aprila 1907.

p. p. Serenč

Poštovani gospodine! Molim kretom pošte 2 smotke Karpatskih pilula. Ujedno Vam moram zahvalit, na dobrom dilovanju Vaši pilula. Već 10 godina patim na teškim kataru u stomaku i ništa mi nije moglo pomoć. Napokon sam rabio od Vaših pilula nekoliko, i odma mi je bilo bolje, a sada posli nekoliko smotaka sam potpuno zdrav. Još jedared izrazujem moju najtopliju hvalu.

Ruska Banilla 12. marta 1907.

(Bukovina)

Vaše Blagorodje! Pošaljite mi ponovo Vaših odlikovanih zdravstveni Karpatskih pilula, i to 3 smotka zajedno sa napatkom za uporabu na poljskim jeziku, a ja ću to iz humanizma priporučavat nadalje.

Mišlenice, 23. aprila 1907.

(Galicia)

Veleštovanjem
Ladislav Király.

Štovanjem
Pavo Jakovski

Štovanjem
Bernat Schöngut.

Gospodin Ivan Friedrich likarnik Malacka.

Vaše blagorodje! Budite taki dobri te mi pošaljite 12 smotaka po 6 kutija, od Vaših izvrsnih pilula. Moj šurjak g. Mauz u Styriji davno mi je jednu kutiju od njih, koje su mi tako dobro činile, da su postale neobhodno nužne u kući mi, te jih možem najtoplije svakom priporučiti.

Lemberg, 13. februara 1907.
Josefata br. 9. I. Sprat.

Veleštovanjem
Vaš sluga Vilim Gött.

Blagodarni gospodine! Pošaljite mi kretom pošte jedan smotak Karpatskih pilula. Mismo slučajno dobili nekoliko od jednog znanca, te smo se sa njihovim dilovanjem potpuno zadovoljili, i zato smo jako zahvalni.

Zavadka kod Vodovic 13. marta 1907.
(Galicija)

Štovanjem
Jovan Peterek posednik.

Veleštovani Gospodine! Molim Vas učtivo, — kako sam ja iz pouzdani izvora doznao — dobro dilajućih Karpatskih pilula što brže da 1 smotak mi pripošaljite.

Petersvald 31. oktobra 1907.
(Öst. Silezia)

Štovanjem
Josip Bsirsky trgovac.

Blag. g. Ivan Friedrich apotheka u Malacki.

Vrlo Štovani Gosp. Apothekaru! Vaše Karpatske zdravstvene pilule kao i Vaše Dr. Hager pilule od kašlja imaju veoma izvorno dilovanje, te sbog toga molim Vas da mi opet pošaljete 1 smotak Karpatski i 2 škatulje Dr. Hagerovi pilula.

Neszmély, 18. februara 1907.
Glavna u. 170. (Komárom žup.)

Veleštovanjem
Josip Kátai zemljoposidnik.

Štovani G. Apothekaru! Već 15 godina sam bio teško bolestan, i mene su Vaše izvrsne pilule potpuno izličile. Sad se opet hrgjavo osićam, zato Vas molim, da mi pošaljete 1 smotak sa pouzećem.

Novi Sad 15. januara 1907.

Veleštovanjem

Ivan Vörös telephonist u gradskoj kući.

Vrlo Štovani G. Apotekaru! Vaše izvrsne Karpatske pilule su mene od teške stomačne bolesti izličile, kao moju glavobolju potpuno uništile. Sad posli dužeg vrimenta imam opet glavobolju, zato molim 2 smotke pilula, jer sam uviren, da će mi iste ponovo pomoći. Nebeski Otac nek Vas uzdrži još dugo, vrlo štovani g. Apotekaru, u zdravlju i u blaženstvu, te ostajem sa

Szlatina, 3. maja 1906.

P. pošta: Dézna.

veleštovanjem:
Ivan Leboh.

Štovani G. Apothekaru! Molim sa pouzećem opet 1 smotak Karpatski pilula poslati. Lanjska pošiljka mi na stomak tako dobro dilovala, da mogu svakom slobodno priporučiti.

Uzon, 11. marta 1907.
(Háromszék žup.)

Veleštovanjem
Jovan Barti zemljoposidnik.

Zaštitna marka: „SIDRO“

Zaštitna marka: „SIDRO“

LINIMENT. CAPSICI COMP.
u misto
„ANKER-PAIN-EXPELLER“
iz Richterove likarne u Pragu.

Ovaj mlogo puta prokušani kućevni lik, sa kojim se postiže najbolji uspjeh, bolove posve ublažuje, dapače spričava razvijanje bolesti; osobito se priporučuje onima, koji se mlogo zadržaju na polju, kao gazde, lovci, ribari, turiste putnici, pastiri i td.

Prednost ima ovaj Liniment. Capsici Composit, nad „Anker-Pain-Expeller“ čim sa jeftinijom cinom od 80 filira: K 1.40 2 flaše lako se može nabaviti. Osobito je dobar proti nazebe, uloga, rheume i td.

Ovo sredstvo se sastavlja uz najveću pažnju u laboratoriu podpisanoga. Svaka flaša se nalazi u kutiji, koja je zatvorena sa crvenim sidrom, na ovu okolnost osobito treba pazit kod nabavljanja, da se očuvamo od razni patvorina. Ako nema sa uašom zaštitnom markom providjeni originala treba ji zatražiti u likarni

J. TÖRÖK BUDAPEST,

Kraljeva-ulica br. 12. i Andrašijeva-ulica br. 29.

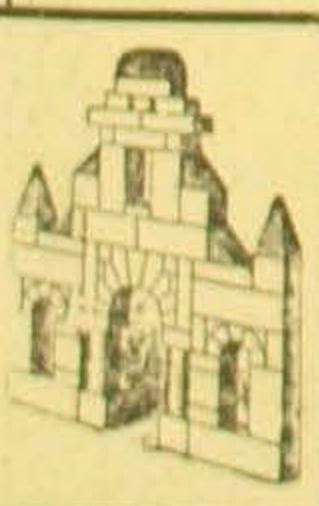
il direktno od Dr. „**RICHTER**“-ove likarne kod zlatnog lava
PRAG, ELISABET-ULICA BR. 5.

KOD NABAVLJANJA

KAMENI GRADJEVNI KUTIJA

sa sidrom i kamenja za mostove dičije igračke. Cina K. —75, 1.50, 3.—, 4.50, 6.— i više uvik pazite na zaštitnu marku sa sidrom. Koje robe nemaju naše zaštitne marke, nisu prave nego su patvorine koje nemojmo kupovati. Ilustrovane cinike na zahtiv šalje franko i badava od firme

F. AD. RICHTER & COMPAGNI WIEN

kr. dvorski dobavljač.

Ko muziku ljubi neka ište od istoga ilustrovani cinik, glasovite tvornice muzikalija „Imperator.“

CONTRATUSSIN BAYER

siguran lik proti magarećieg kašljanja, promuklosti i bronchiall-kataru. 1 boca 1 kr. 40 fil. Kad se pošalje 2 kr., onda ne treba platit poštarine.

Najbolja hrana za malu Dicu je

crvenog križa

BABY

Crème 1 mala ćasa K. —70, 1 veća 140
 Prašak 1 škat. Kruna —70
 Sapun 1 komad „ —70

Apotheke Crvenog Križa

Budapest, Andrásy-ut 84.

Broj telefona: 266.

JOSIP ŠPRINGER U SUBATICI.

Na svatove, prela, balove i izborne skupštine daje u zajam

na te cilji pripravljene

male i velike šatre sa ponjavama što ne prokisavaju, slučajno daskama postavljane, ogragjene, sa dobrim vratima zatvorene da se i zimi mogu grijati; daje fino posudje: tanjire, zdile, čaše, boce; noževe, vilice, ubruse, salvete, lonce kotlove za kuvanje; stolove, stolice, klupe, sve u najvećoj miri.

Za čistoću, tačnu i čestitu poslugu odgovara.

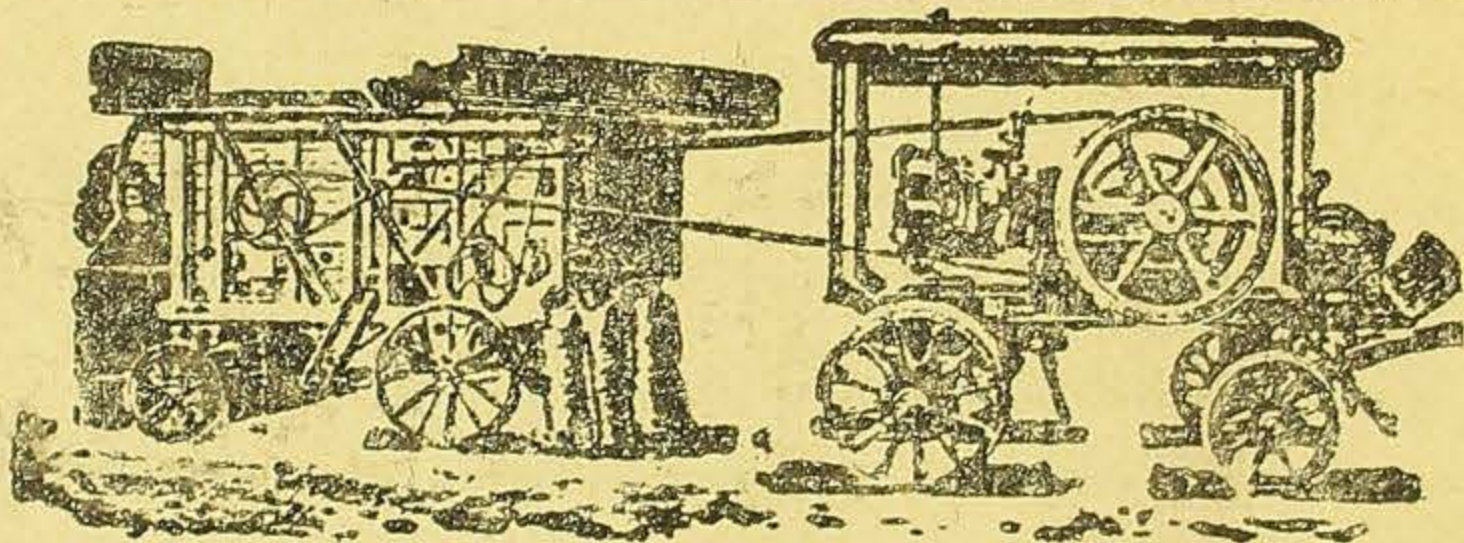
Prvo subotičko poduzeće za podvoriti šatrama i sudima.

Vlastnik: **JOSIP ŠPRINGER**
 III. krug kod crkve sv. Roke.

Broj telefona: 266.

Veliki štednjak (šporelj) dajem u zajam za 5 kruna.

100 komadi pletenih stolica najmljijem za 10 kruna.

**Pozor ==
 == gazde!**

PRAVI
KALLAI-evi

„Gloria“ i motor vrsaćice mogu se rabiti bez opštinske dozvole u selskim dvorištima.

Ovo su najbolji strojevi. Ko želi nabaviti ove vrsti stroj, koji se lako i dobro rabi a lako rukovodi, a uz to žele uz odplatu na 3—5 godina uz potpunu garanciju, neka se obrate na

tvornicu motora KALLAI Budapest, VI. Nagymező-u. 43.

Ovi glasoviti motori i vrsaći strojevi „Gloria“ po cijeloj državi su poznati, što mnoge zahvalnice tvrde.

OPOMENA! Pazite na tačnu adresu i samo takav motor kupujte, na kojem se vidi zaštitna marka „Kosac“ jer samo su to pravi „Gloria“ motori.

Naš v. ilustrovani cinik šaljem svakom franko i badava.

Da se naši strojevi lakše i brže razšire parne strojeve i suvače uzimamo u prominu.

Pazite na tačnu adresu!

„KALAMI”

za sadjenje novih stabala i za popunjivanje nepodpunih, stoje na prodaju po umjerenim cijenama više stotina tisuća komada u 60 najodličnijih vinskih i stolnih vrsta, strogo izbirani, podpuno srašćeni i čisto plemeniti primjerci s bogatim korijenjem.

Moja škola postoji jur 18 godina i u cijeloj državi je jedina, koja je vodila među svim privatnim poduzećima, jer na mojoj rodnici brižljivim i pozornim radom postignuta je ta okolnost, da sam u stanju poslužiti sve svoje mušterije sa savršenom robom, jer pri gojenju kalama na milijune i pri sadjenju 80 jutara vinograda podučavao sam više tisuća radnika iz okolice, koji sada kao izvrstni stručnjaci, moje 120 jutara velike oplemenjujuće na-

sade obradjuju. Kalamci se razasliju za 140 kruna po hiljadi.

SJENICA je kod svakog doma neobhodno potrebna. — Svaki pojedini čokot rodi oko 200—300 grozdova, a za gojenje nije potrebna nikakova znanost. Za to valja jedino povoljno odgovarajuće vrsti izabrati, koje se mogu u mojem cjeniku sa slikama vidjeti.

„**GLEDITSCHIA**“ stolno groždje, za živu ogradu, — tisuća 12 kruna.

Cjenovnik sa slikama i poučnim sadržajem i sa podpunom uputom šaljem bezplatno i franco. Ovaj katalog preporučujem i onima, koji ne misle naručbu učiniti, jer mu je sadržaj zanimljiv i poučan za svakoga.

NAGY GÁBOR, veleposjednik vinograda u Nagy-Kágya.

Dopisivanje u svakom jeziku.

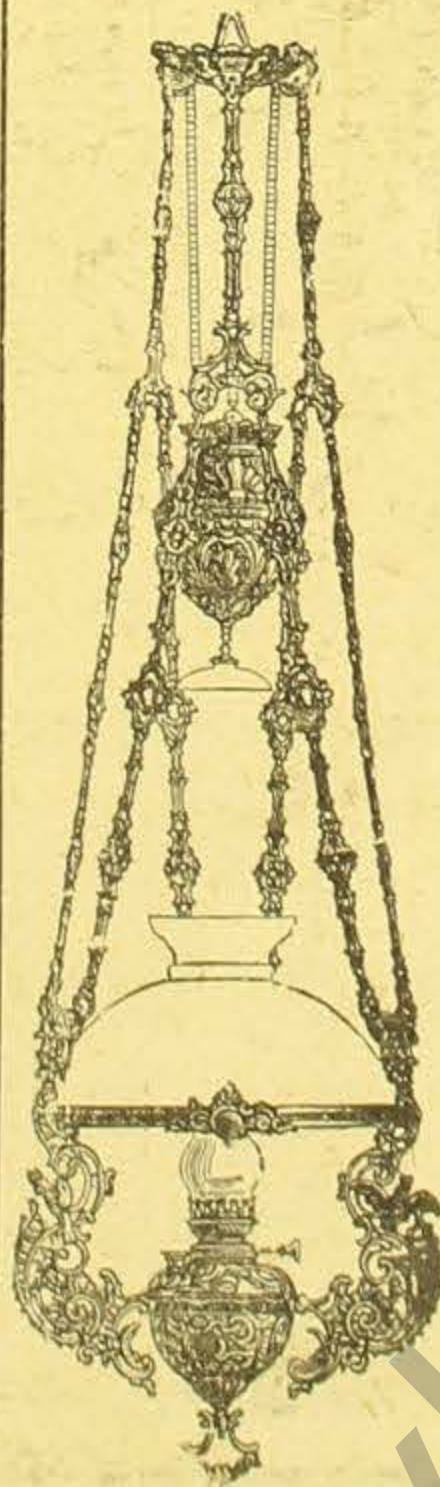
Čast mi je saopćiti p. n. općinstvu, da na skladištu (br. telefona 87.) bivšem svratištu „Hungaria“ uvik držim najmodernijih **vršaćica**, najboljih **sijačica** „Viktoria Drill“ i **sve ostale strojeve** nužne u gospodarstvu.

Sve ove strojeve proizvadjaju po meni zastupana glasovita tvrtka

HOFHERR i SCHRANTZ,
:: **BUDIMPEŠTA** ::

koja je poznata u cilom svitu.

Štovanjem:
JANOŠ ZENTAI.

**ANDRIJA
FEKETE,**

TVORNICA OD
STAKLA, PORCE-
LANA, VENJERA,
ALPACE, LAMPA
I OGLEDALA
SUBOTICA,
Batthyány-ulica,
Weinhut-ova kuća.

TELEFON BR. 413.

BRZOJAVNA ADRESA:
FEKETE STAKLAR.

⊕ ⊕ Bunjevci ne kupujte kod tuđina! ⊕ ⊕

⊕ Zadruga kršćanskih ⊕ ⊕ trusitelja u Subotici. ⊕

Telefon 281. Na Somborskom putu. Telefon 281.

Velika trgovina mišovite robe prodaje najboljeg,
uik svježeg (friškog)

BRASNA SA VODENICE

uz najjeftiniju cinu i sve ostale robe za kućne potrebe
kao: razne mirodije, ličila (farbe), kave, šećera, soli,
sviće, pirinča, gorivih drva itd. te svakjaskih sitnih i
pomodnih roba.

Narudžbe se primaju ma u koje dobo i priko
telefona, te se odma najtočnije ispunjavaju.

Roba se dostavlja ma u koji dio grada potpuno
besplatno.

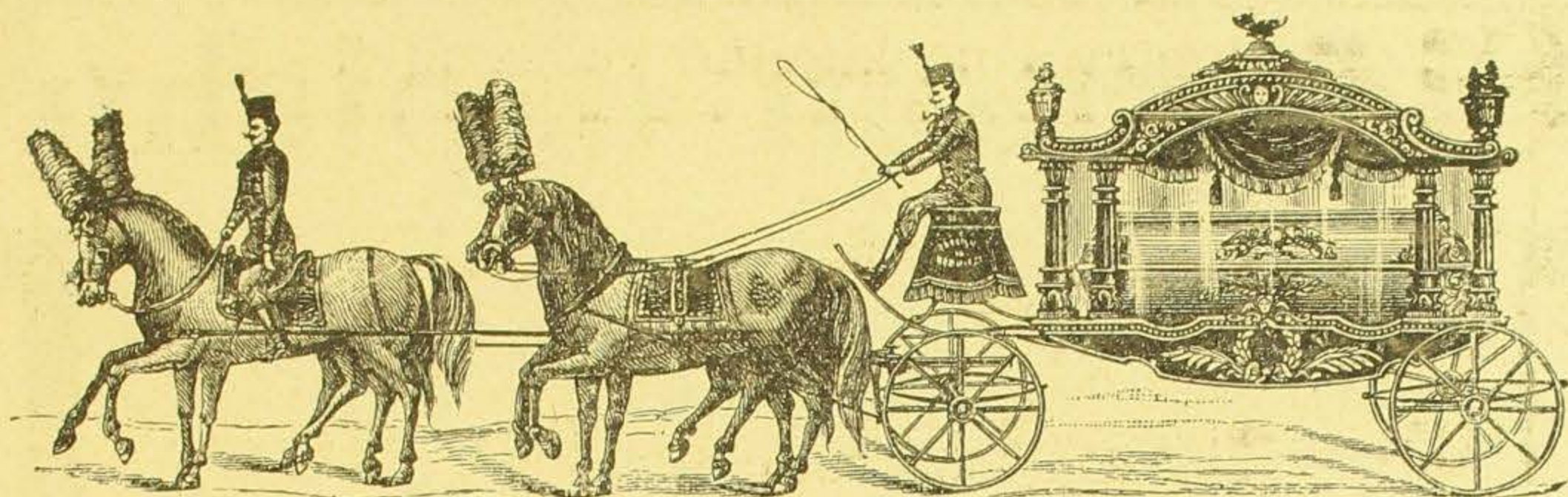
Poblže upute daje **poslovodja**

PETAR MUKIĆ.

⊕ ⊕ Potpomažimo našu trgovinu i obrt! ⊕ ⊕

⊕ ⊕ Trgovina i obrt su osnova za napridak svakog naroda!
⊕ ⊕

⊕ ⊕ Koji narod nema trgovine i obrta, taj nije živ!
⊕ ⊕

Potpisani imam čast do znanja Vam staviti, da sam

PODUZEĆE ZA POKOPE

I STOVARIŠTE MRTVAČKIH KOVČEGA

(u Jóovljevoj kući, Deakova-ulica, br. 4.) da i najveću i najskromniju želju svakome i u svako doba potpuno možem ispuniti, znatno povećao.

Na stovarištu se stalno i u bogatom izboru nalaze mrtvački kovčezi od nikela, metalni i drveni, u svakoj veličini i kakvoći, osim toga mrtvački pokrovci odiće i t. d.

Moleći vas, da me u slučaju potrebe potražiti blagoizvolite, uviravam Vas, da ću jeftinom i tačnom poslugom udovoljiti Vaše veoma cijenjene posite.

S odličnim štovanjem **Ivan Mlinerića**, naslidnik **PETAR GAAL**.

Više Miliuna

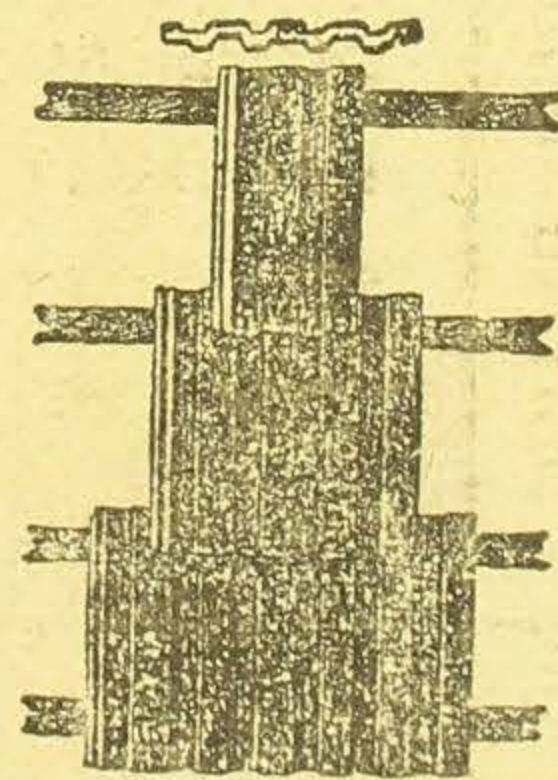
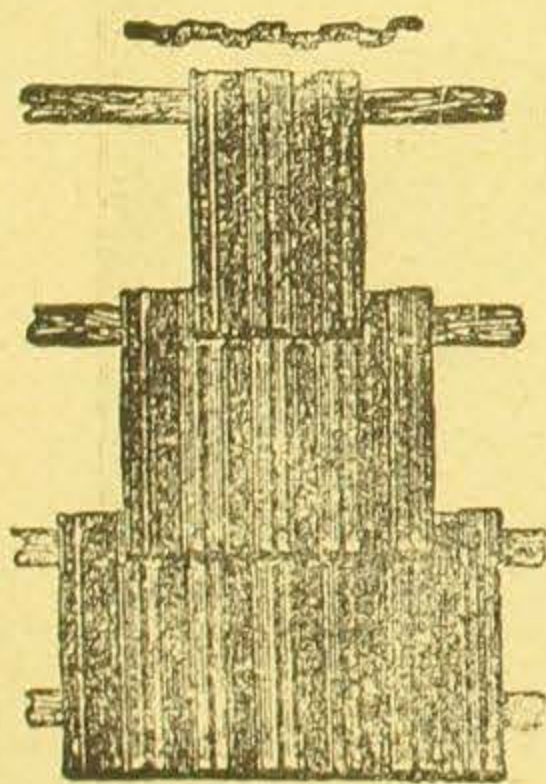
stvaramo godimice od naših patent-
!! nih cripova za pokrivanje. !!

Za Austro-Ugarsku najveći i naj-
bolji majdan u ovoj struki

BOHN - CIGLJANA

u

== **ZSOMBOLJI**. ==

Osnovana 1864. god.

Patentirani dvostruki prešovani cripovi 252-253 br.

Majdani su u Velikoj Kikindi, Lugosu, Szt. Hubertu i Károlyligetu.

Proizvadjia patentirani crip za kroj u 3 vrsti ploče stak-
lene, prost crip, crip za sastavke i. t. d.

Sa uzorcima i rasporedima rado služimo.

Bohn M. és Trai Zsombolyán.

Sigurnom uspjehu

Kriegnerov REPARATOR je u bolnici sv. Roke u Budimpešti rabljen u 136 slučajeva, u 129 potpuno zdravlje povratio. Kod cipnje, kočnje, rheume takog uspjeha još ni jedan lik nije dostigao.

i zdravlju proti kočnji, siči, šklopcima, striljanju, kostobolji jedino od opće poznatog i mnogo put odlikovanog Kriegnerovog

Kriegnerov REPARATOR već od više godina rabe sa vanrednim uspjehom kod spo-ljašnjeg mazanja. Dilovanje mu je nenadmašivo. Ako patimo ili patnika vidimo sjetimo se Kriegnerovog Reparatora.

REPARATORA

(SPIRITUS PETRAE CAMPHORATUS)

Zahvalnost!

Blagorodnom g. likarniku Gjurju Kriegner u Budimpešti Častim se najtopliju hvalu vam izraziti za vaš Reperator. 20 godina kako patim od cipnje u polglave i od živčane žabe. Migrain samo sa Reperatorom mogu ublaživati. U živčanim bolovima upravo za čudo diluje ovaj lik. Prija sam po više dana strašno patio od ovih bolova, sad sa Reperatorom se jedared namažem i iztarem i bolovi minu. Ovo mi je dužnost bila izneti na javu da upozna svet gdi mu treba pomoći tražiti. Bpešt. Vami viran Dr. Váradi A. naučitelj i upravitelj.

se možeš nadat, jer ovaj odlični lik upravo je na to pozvan, da liči kočnju, siču, nazebu, kostobolju i slične bolesti. Nemojte daklem provoditi sa drugimi poslovima ako patite na živcima, kosti ili od nazebe već

Priznanje!

Poštovani Gospodine! Neznam kako da vam se dostojno zahvalim na Reperatoru. 4 godine kako patim od išiasa Švašta sam kušala ali bez uspjeha. Kad sam do Reparatora došla ja sam se pomogla. Sad hodam i bolesnom nogom činim gibanja. Primite g. Krigneru najtopliju hvalu moju. Bog neka vas obilno nagradi za ovo pronasašće vaše. Prosim još dvie boce Reparatora poslati za me. Judendorf Tirol. Sa odličnim štovanjem, zahvalna *Albertine Edie von Chalaupka* ces kr. poručnikova žena.

samo **Kriegnerov Reperator** uzmite. On će iza nekoliko pomazanja ličit; što nam silna priznanja svidoe.

Cina maloj bočici 1 kruna, vel. bočici 2 krune.

5 malih bočica . . .	5 kruna	} šalju se franko.
3 velike bočice . . .	6 krune	

Dobiva se u svakoj likarni ali najsigurnije je ako se naruči kod samog tvorničara tog lika. Adresa mu je ovo:

Korona-gyógyszertár **BUDAPEST,**
VIII., Kálvin-tér 8
Odašiljanje poštom se obavlja svaki dan, na pouzeće ili na izplaćenu naručbu

NAJBOLJE BILILO!

NAJBOLJE BILILO!

: VIOLA CREM :

KOŽU ČISTI, DAJE JOJ UBAVO LICE,
A SASVIM JE NEVINA STVAR.

CINA: JEDAN OMOT 1 KRUNA.

NUZ TO POTRIBITI SAPUNI U SVAKAKOJ VE-
LIČINI I RAZLIČITOJ CINI DOBIVA SE U PATEKI

:: DR. DECSI DESIDERIA ::

NAZVANOJ: PATEKA K' ANGJELU ČUVARU.

SUBATICA,

SOMBORSKI DRUM

SUBATICA.

NAJVEĆA KRŠĆANSKA MANUFAKTURNA
≡ RIVASKA RADNJA U SUBATICI ≡

STANTIĆ I DRUGOVI

„KOD ZLATNOG KRIŽA“

PRIPORUČUJEMO NAŠEM BUNJEVAČKOM NARODU NAJVEĆU
PRAVU KRŠĆANSKU RADNJU U KOJOJ SE NALAZI NAJVEĆI IZ-
BOR SVAKE VRSTI ROBE T. ZV. PLATNA, ČOJE, PARKETA, SVILE,
KUMAŠE I ŠTOFA ZA SVAKE VRSTI MUŠKA I ŽENSKA ODILA.

POSLUGA SUSRETLJIVA, MIRA POŠTENA.

Sa odličnim poštovanjem

STANTIĆ I DRUGOVI.

OPOMENA! Kod kupovanja ili naručba pazimo na patvorine, jer samo moj zakonom šticećen proizvod je pravi. Kazneni zakon po 23. i 25. § globom do 4000 kruna i jedne godine zatvora kaštiguje sve one koji patvorinama oponašaju moju Centifolijsku mast, jedino u mojem majdanu pravovaljano sastavljenu i zelenom slikom opatice naznačenu i Thieriev balzam potpisom ovirovjenu. Koje patvorine bud da nemaju ikake cine u zlo uvaljavaju ne samo one, koji prave take patvorine već i one, koji to rasprodaju, šire i priporučuju, jer se sotim nepravedno samo izrabljuje općinstvo.

Svako oponašanje i pritiskanje zabranjeno.

Pravi je
jedino

BALZAM THIERRY

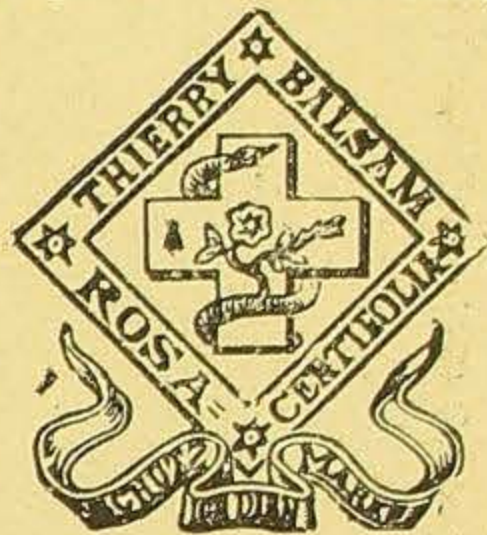
sa zelenom opaticom označen, zakonito zaštićen, od vajakada na glasu, nenadmašiv lik proti trboboli, koliki, upali, prsoboli, grčevima influenzi i proti nastupajućoj tuberkulozi. Probavu pomaže.

Cina: 12 malih bočica ili 6 dvostrukih, ili jedna velika sa pravilnim zatvorom 5 kruna.

Thierry centifolia mastilo za mazanje rana, upaljenih udova, ozlida, otoka. Pripoznati lik odavno, neda da se krv truje i suvišnim čini operacie. Cina 2 omota 3 krune 60 filira na pouzeće.

A. THIERRY likar, Pregrada kod Rogatačke (Rohič) Slatine.

Stovarište u Budimpešti: **Török József, Dr. Egger i Egger L.** u Lugosu: **Vértés.**

Prava engleska mast što kožu brani.

Nema u ujoj nikake škodljive ili zabranjene stvari, dilatan lik kod bolesti na koži. Štiti od spoljašnjeg upliva, uklanja prlje sa lica i tila, kao pige, rape, mrske, okorjelost, ublažuje kožu, vraća joj prirodno sveže lice. Večerom se prija liganja namaže i natare snjom lice i svako udo što hoćemo da dotiravamo. Na ruke se

Before.

1. navlače zatim rukavice i tako stoje do jutra, kada se običnim sapunom — ili najbolje sa mojim borax sapunom — saperu.

Na svakoj posudi stoji ovaj štitni znak i ime: **Thierry A. Pateka Angjela čuvara u Pregradi**, utisnuto. **Jedna posuda engleske masti i jedan borax sapun 4 krune.** Pravi se po cugl. izvorpropisu u **Pateki Thierry A. kod Angjela-Čuvara u Pregradi**, nuz Rogatačke Slanuše.

After.

Hematinske pastile priugotovljene po izvornom receptu od Liebigova me-snatog ekstrakta u savezu sa kemičkom sastojinom, jesu najpouzdanije sredstvo proti blidobolji pomanjkanju krvi te bolestih, koje od ovoga dvojega proiztiču. One pospišuju stvaranje krvi i hranive su. Pri svakom znaku, gdi počimlje pomanjkanje krvi i blidoća, koja se lako opaža umornošću i slabljenjem mišica, naglim kucanjem srca, pa pri teškom disanju, slaboj probavi, grčevih u želudcu, nesvistici, stalnoj glavobolji itd. kod onih osoba, koje mnogo od tih bolesti trpe, neka se ne propusti za vremena na put stati toj bolesti te neka se naruči povirljivo hematinske pastile, koje su jedino pravo sredstvo proti pomanjkanju krvi i blidobolji. Hemantinske pastile prave se friške za svaku naručbu u likarni „**k angjelu čuvaru**“ **A. Thierry-a u Pregradi kod Rogatačke Slatine.** **Jedna škatulja stoji 4 krune.** Svaka škatulja mora biti providjena vlastoručnim potpisom priugotovljača.

ZAGORSKI PRSNI SIRUP Sredstvo veoma ugodno za uzimanje dobe proti kašlju, hripavcu, za prsni i plućni katar, slinavicu, bolestne izbacine, prsnu bol, diluje pomirljivo i utišava boli svih pa i starijih prsnih i plućnih bolestih. Velika bočica

3 krune 30 filira. Svaka bočica mora biti providjena kovnim poklopcem, te utisnutom tvrdkom. Priugotavlja se i dobiva u likarni „k angjelu čuvaru“ A. Thierry-a u Pregradu kod Rogatačke Slatine.

Prave englezke cascara-sagrada pilule za čišćenje krvi.

Škatulja 60 filira, 1 valjak sa 6 škatulja 3 krune 80 fil. Osobito se preporuča za pospišenje stolice, a da ne djeluje nipošto štetno. Svaka škatulja ima biti providjena vlastoručnim podpisom proizvođača. A. Thierry-a. Gde ne postoji skladište njegovih proizvoda, neka se naruče izravno pod adresom: likarna „k angjelu čuvaru“ A. Thierry-a u Pregradi kod Rogatačke Slatine.

DIGESTIV.

Pravi englezki univerzalni prašak za jelo i probavu

likarnika A. Thierry-a u Pregradi kod Rogatačke Slatine (Rohitsch Sauerbrunn), jest jedan do sada nenadkriljeni i nedostiživi kućni melem, on jači želudac, otvara tek (apetit), podpomaže, probavu, hrani i jači tilo, odstranjuje sve poteškoće probave. Osobito se preporučuje iza mnogog ili teškog masnog jela kao i mnogog pića. Diluje na čišćenje krvi, a odstranjuje svaku bolest već u početku i razvitku. Od toga praška uzimlje se samo po jedna ili dve male žličice četvrt sata iza svakog jela sa čašom vode ili bolje sa dobrim stolnim vinom, a iza toga neka se pije još pol čaše vode ili vina. Jedna kutija stoji 3 krune. Svaka kutija nosi u znak, da je prašak pravi, vlastoručni podpis proizvođača — „Thierry Adolf“. Gdi nema skladišta toga izvrstnoga praška za probavu, valja se neposredno obratiti na A. Thierry-a, likarna „k angjelu čuvaru“ u Pregradi kod Rogatačke Slatine (Rohitsch Sauerbrunn).

Sigurnu pomoć
i
zdravlje
nabavlja
u mučni i
strašnim bo-
lestima, kao
reuma, kos-
tobolja, ko-
čnja i
živčani pat-
njama

„SAMOL“ najnoviji lik
Jedno kušanje svakog će osvidočiti.

Samol je mast koja se u čuskijama po 1 krunu 50 fil. i 2 krun. 50 fil. prodaje i dugo traje. Dobiva se u mnogim likarnama. „Samol“ svoju snagu od jedne dosad nepoznate stvari dobiva i pravljenje mu je u najviše država već zaštićeno. U Beču, Drezdi, Budimpešti mnogi ličnici privatni ga rabe i osvidočuju se o bi-rićatosti njegovoj. Naputci se daju sa svakom čuskijom.

Ko nema stolice neka pokuša rabiti KURIN taj najnoviji i izvrsni lik za kretanje stolice. Jednoj maloj civi je cina 50 fil. Ako u vašem selištu nebi b'lo u pateki Samol-a i Kurin-a pišite pateki g. G. V. GIBUS k' labudu u Wien 1. Schottenring 14.

HORVACKI I DRUG

trgovina pomodne i manufakturne
radnje
U SUBOTICI.

I. krug Deák-utca broj 64.
priko puta od kapele u kući dr. D. Vali.

Priporučuju svoju bogato snab-
divenu trgovinu, gdi se nalazi u
najvećem izboru u svakovrstni
sukna svile i tkanina za muška
i ženska odila; kao i satina, piketa,
pelina, batista, stolnjaka, zavisu,
poša, tu i inozemni platna i. t. d.

Solidne umirene cine
!! i tačna posluga. !!

KREM OD LJILJANA.

Najizvrsnije sredstvo za polipšavanje lica i kože. Jedini melem protiv pigah, bobuljica i svakoj nečistoći kože.

Odstrani svake pečene rane i ispucavanje usana. Jedini melem protiv izpucanju kože, crvenilu obraza i rukiju; nadalje lišaju, izbacivanju, guljenju kože i protiv sunčanoj paljevini.

Izgladi mrskanje i rape, i starim osobama uzajmljuje svežo, bajno i mladano lice: obraz, vrat i ruke polipšava.

Sasvim je neškodljivo sredstvo, i poklem nije masno, već ugodna, brzo sušna smesa, koja je umiljatog mirisa, koji se već posle prve probe dopadne, lice od njega ne postane sjajno kao od drugih mastih. nego se njen sjaj kao belilo izgubi i danjom se može rabiti.

C I N A :

Jedna čaša Ljiljan krema	1 kruna	—	filera
Jedna škatulja Belila (Hölgypor)	1	”	— ”
Jedan sapun od ljiljana , najbolji za lice, odstrani sve pige i nečistoću lica, najbolji je pri uporabi creme	—	”	90 ”
Jedan Marinski sapun	—	”	50 ”
Jedna bočica sredstvo za kosu , osobiti lik protiv opadanja kose i peruta	2	”	— ”
Jedna bočica Regeneratora , koji sidoj kosi povrati prvašnju boju	2	”	— ”
Jedna bočica Salicil vode za usta , koja održava zubima lice, oduzima neprijatnu sagu	1	”	— ”
Jedna čaša China pomade , koja je mast najpripoznatiji lik za rastenje kose,	1	”	— ”
Jedna bočica soka od bokvice , za najkraće vrime obustavi kašalj, rastira gušnju itd.	1	”	— ”
Jedna bočica lika od kostobolje (Rheuma szesz) najbolje sredstvo protiv probadanja	1	”	50 ”
Jedna bočica indijskih kapi , za jedan trenut oka zaustavi i najjači bol zuba	1	”	— ”
Jedna bočica balzama za smrznuta mesta , za najkraće vrime odstrani sve smrznute otoke	—	”	70 ”
Jedna bočica balzama za žulj , rastera i najjače žuljeve pri kratkoj uporabi	—	”	70 ”
Jedna škatulja praha za živad , najbolji prah do sad poznat, može se hasnirati za živinu, marvu i svinje	—	”	80 ”

Sva ova sredstva mogu se dobiti samo kod likarnika:

ANTALA ILLÉS MLAGJEG

LIKARNA KOD CRVENOG KRIŽA u SUBOTICI priko puta od pošte.

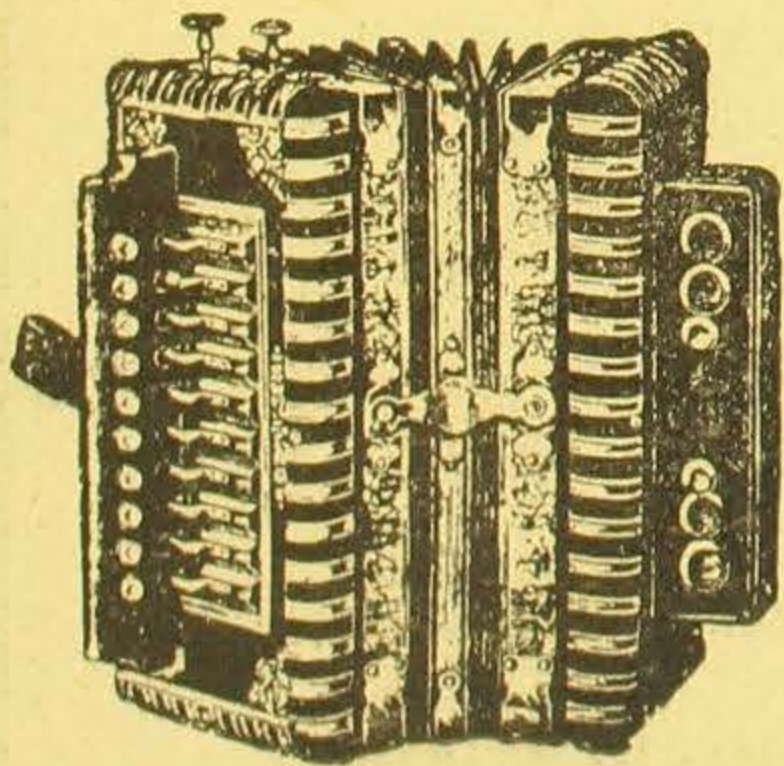
Želudačne kapi sv. Roke Ovaj, nečuvano dobrog dilovanja lik, koji se tvori isključivo od sasma neškodljivih bilinskih sastojbina, izvrstan je kod slidećih bola: nadutost, žutina, prolivanje, srdobolja, glavobolja, kod pokvarenog želudca, rgjave probave, nesvisti, ričom kod svih bola koje potiču od želudca. Zbog njegovog izvrsnog dilovanja na sve strane ga traže tako odrasli, kao dica. Odrasli uzimaju danomice triput po jednu kašiku za jilo, dica ovome polovinu. Jedna bočica stoji **1 kruna**.

Likarnica kod „svetog Roke“ u Subotici u Keru.

Rakija sv. Roke od reume izvrsno diluje kod svakojaki reumatični bolova i za kratko vrime izliči kočnju u legji, prsima, bol u nogama i u rukama. Rabi se danomice dvaput: s jutra i večera kada nam treba namazat bolna uda sa rakijom od reume — dosta je jedna kašika za kavu — i to dosta jako, Jedna boca **1 kruna**.

Marijin melem (mazalo). Od sada postojeći melema je najbolji i najblaži i sasvim neškodljiv, koji odgovara naredbi koju je izdao ministar unutrašnjih poslova. Odstranjiva svakojake nečistoće sa lica, daje mu nježnost, i kumašinu finoću. Rabi se ovako: u večer se treba umit u mlakoj vodi i onda namazat lice sa ovim melemom. Dobro je s jutra lice oprat sa mojim „**Marijinim sapunom**“ koji povećaje snagu melema. Jedan komad Marijinog sapuna stoji **70 filira**.

Dobiva se u Subotici u likarnici: **JOSIPA HOFMAN** 3. krug (Ker.)

HARMONIKE I SVIRALA

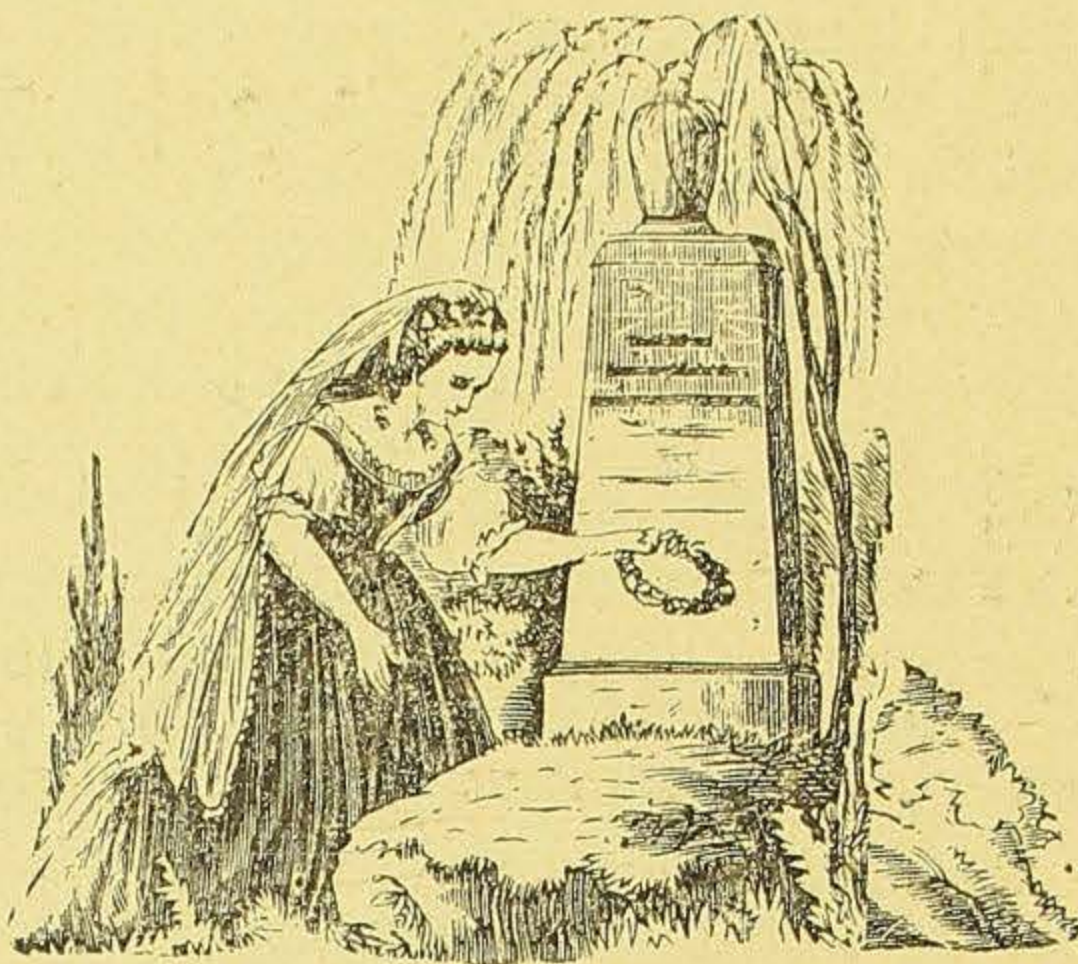
proizvodi prva česka tvornica

Josipa Hlavaček

u Louny Kraljevine Česke.

Veliki ilustrovani cinik badava i franko.

Ovde su harmonike i razna svirala najbolja na svitu.

Čast nam je javiti
poštovanom općin-
stvu da smo u Su-
botici Deakova
ulica u kući Di-
mitrievičevoj br.
68. otvorili novu

KLESARSKU RADNJU

U našoj klesaoni se nalazi fino izradjeni križeva, razni nadgrobni spomenika i svaki u klesarsku i kiparsku radnju spadajući predmeta.

Dogotavljamo stvari od pravog kararskog i domaćeg bilog i crvenog mramora, i drugog kamenja, nadgrobne spomenike, križeve i svetnjače i. t. d.

Izradjujemo svake gradjevne šare od kamena i gipsa, primamo urizavanje i pozlaćivanje slova na kamenim i mramornim pločama, sve **uz najjeftiniju cinu.**

Moleći naklonost mnogo poštovanog općinstva

s odličnim štovanjem

DEŽŌ FEKETE I DRUGOVI
BARTUŠ-PALATINUŠ ===== **KLESARI.**

Stan i stovarište VI., Kalman-utca 502.

Mašine - strojeve

A. KALORA DRÖSSLER

prodaje

LOZIA PRČIĆ SUBOTICA

na somborskom putu u kući Grge Baić.

Mašine vršalice i svake vrsti strojevi što tribaju zemljodilcima u zemljoradnji.

Amerikanske žetelice sa rukovetačicama koje u jedno
:: i snoplje vežu. ::

— Druge opet za kositbu trave i t. d. —

Mc Cormick-ove najbolje žetelice se mogu tu dobiti.

 Sve uz povoljnu cinu.

Objava.

Čast mi je dati na znanje visoko cinjenome općinstvu da sam otvorio trgovinu od kisele vode (sode) pod imenom:

RÁKÓCI KURUC.

Od dosad poznatih ovo je najbolja, bilo da ju na samo pijemo, bilo da u vino mišamo. Čista i zdrava je. Kući noseć služim sve svoje naručitelje ako najmanje 5 boca naruči.

Subotica V. kr. 10. br. ul. Vörösmarti do Riegerove solare.

Sa poštovanjem

GRGO PEIĆ TUKULJAC.

Nemojte vikati!

Nemojte bučiti! Nemojte se bezobraziti! Ovako se misli mnogi pametni čitaoci, kada čitaju lažne okružnice, prosvide i krive visti koje se obilno nalazu. Prosvide obilodanit i kupcu, prodavaocu se priti sa gonjenjem i kaznom na smišan način, sasma je suvišno, kada općinstvo nešto toliko obljubi, kao ona prava kućevna sredstva koja se mogu naručiti kod **Gjene F. Feller** likarnika, Stubica 84. br. (Zagrebačka županija.) Ko je jedared oprobao ove likove, taj se u svojem interesu i bez opomene čuva od patvorina i nastoji da cina sa većim narudžbama sebi snizi, da je na primer

— **Za 5 kruna bez poštari-
ne ne jedan, nego 2
tuceta** delijete ako tačno
adresirate **Gjeno V. Feller**
likarnik **Stubica, 84. br.**
(Zagrebačka županija.)

Mi

smo zadovoljni,

jer ne kašljemo, jer nismo zamuknuti i hunjičari, ne muči nas noćni znoj, teško disanje, nazebe, grlo-i, prsobolja, kočnja itd. otkada pljuvaka stvarajući, bol uništujući i likovito dilujući **zagorski prsni zirup proti kašlja** rabimo. 2 boce bez poštarine 5 kruna Pravi je samo kod likarnika **Gjene V. Feller** Stubica, br. 84. (Zagrebačka županija.) **Flaštrom za kurjeoči** sa brzim dilovanjem bez beli 1 kruna. **Migrämprutići** proti glavobolji 80 fil.

pravi

BALZAM

prava životna sencija 1

tucat 2 kruna a ne 5 kruna

— Za 5 kruna bez poštari-

rine ne jedan, nego 2

tuceta delijete ako tačno

adresirate **Gjeno V. Feller**

likarnik **Stubica, 84. br.**

(Zagrebačka županija.)

Javno

je poznata

stvar, da se ovi

izvrsni likovi kod

raznih unutrašnjih i

vanjskih bola kao: in-

fluenza, kašalj, vrućica, upala,

kočnja, nadalje rane, čirovi, gnoj,

izbacivanja itd. sa najvećim uspihom

rabe. Ovaj balžam i životnu esenciju

fale i kod bola u stomaku, grčeva,

nesvisti, povraćanja itd.

Stomak

je mnogo puta izvor najopasnijim bolama. Svaki može sebi brzo i sigurno pomoći kod bola u stomaku, probavnog nereda, grčeva, teškog čišćenja, nadutosti, vrućice, nervoznosti, netečnosti itd. ako rabi

jaku švedsku tinkturu

koja čisti, bol ublažuje te tako kod mnogo bola veoma dobro diluje. 3 velike boce bez poštarine 5 kruna, 12 mali boca bez pošt. 3 kruna. Ne 1 nego 2 tuceta pravoga balzama dobije svaki za 5 kruna, ako tačno adresira: **Gjeno V. Feller** likarnik, Stubica, 84. br. (Zagrebačka županija.)

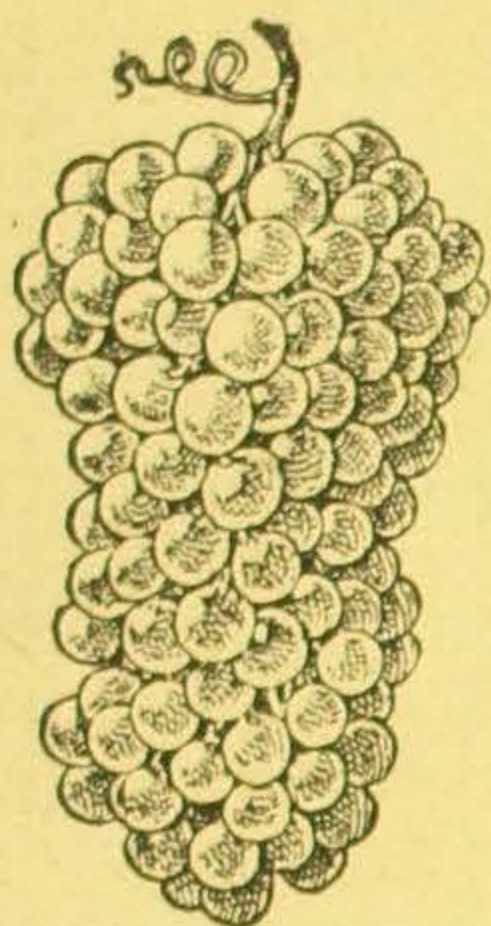
Vi

niste zadovoljni

ako vam sve obaspe roj lakomih muva. Zabilježite daklem, da se muhe, buhe, stinice, uši, moljci ričom sve neugodne bube u sobi kujni, stanu, bašti košari odma sve uništu ako rabite **Fellerov** prašak za zaštitnim znakom „ELZA.“ Pet veliki pakala bez poštarine 5 kruna. 1 pakić nadomećnut 1 kruna. Narudžbe neka se šalju likarniku **Gjeni V. Feller**, Stubica, 84. br. (Zagrebačka županija.)

Nov način gojenja vinograda.

Ne treba štrcati, sumporisati, kalamiti.

Najglavnija odlika mu je, što ne potrebuje nikakovu znanost i vještinu i onaj, koji nije nikada vidio čokot, znade postupati s njime. Prigodom svake naručbe, priključuje se kratka uputa o sadjenju i rukovanju, po kojem zna kako mu valja saditi, a cijelo rukovođenje sastoji u rezanju kopanju i vezanju. Ne treba ovdje sumpora, modra kamena, bakara, ni štrcaljka, jer ni peronospora, ni druga kakova bolest ne će mu škoditi, a donosi mnogo više i boljega roda, nego vrsti, čije njegovanje skupo stoji. „Deleware“ je rodna loza. Kalamiti ne treba, jer filoksera mu ne može nauditi, pupice se zimi nikada ne smrzavaju, po jutru prosječno 35 hektolitara rodi, iz pojedinih pupica razvijaju se 3—4 grozda. Berba se mora obaviti u rujnu, jer inače će se sasušiti. Vino mu je sladko i jako i veoma je prijatnoga mirisa. Loza je gladka, svaka pojedina tjera pupe. Zato su na mnogim mjestima jur izkorienili rdjave vrsti i zasadili ovu, još bar za 20 godina će i loza sama za skup novac prolaziti. Ja za istovjetnost i za čisto plemeniti soj podpuno jamčim i još treba, da strogo naglasim, da je jedino ta prava, izvorna vrst, koju sam ja kroz 18 godina umnožio na 40 jutara; ovo izključuje svaku sumnju. Tko želi da kupi pravu, istinitu vrst, taj neka samo ište „Deleware“ Gabora Nagy-a, ako ma od koga kupuje, pa ako je to dobio, može biti zadovoljan i miran, jer ima vrst, koja bogato donosi prihoda, bocu njegova vina šaljem za krunu.

Podpuniji opis sa slikom, kao i cjenovnik šaljem besplatno. Svakome preporučujem, da se o svem napomenutom lično uvjere. Za vrieme zrijenja groždja svakoga, koji se interesira, da bi se na licu mjesta sami uvjerali.

Cjenovnik sa slikama i sa poučnim sadržajem te sa podpunom uputom šaljem besplatno i franco. Ovaj katalog preporučujem da naruče i oni koji ne kane naručbu učiniti, jer mu je sadržaj zanimiv i poučan za svakoga.

Nagy Gábor, veleposj. vinogr., Nagy Kágya.

Fr. Kaiser, Bregenz, Voralberg.

KASALJ!

Ko se nebrini sa svojom bolom, taj sam sebe kazni

!! Kaiserov prsni karamel !!

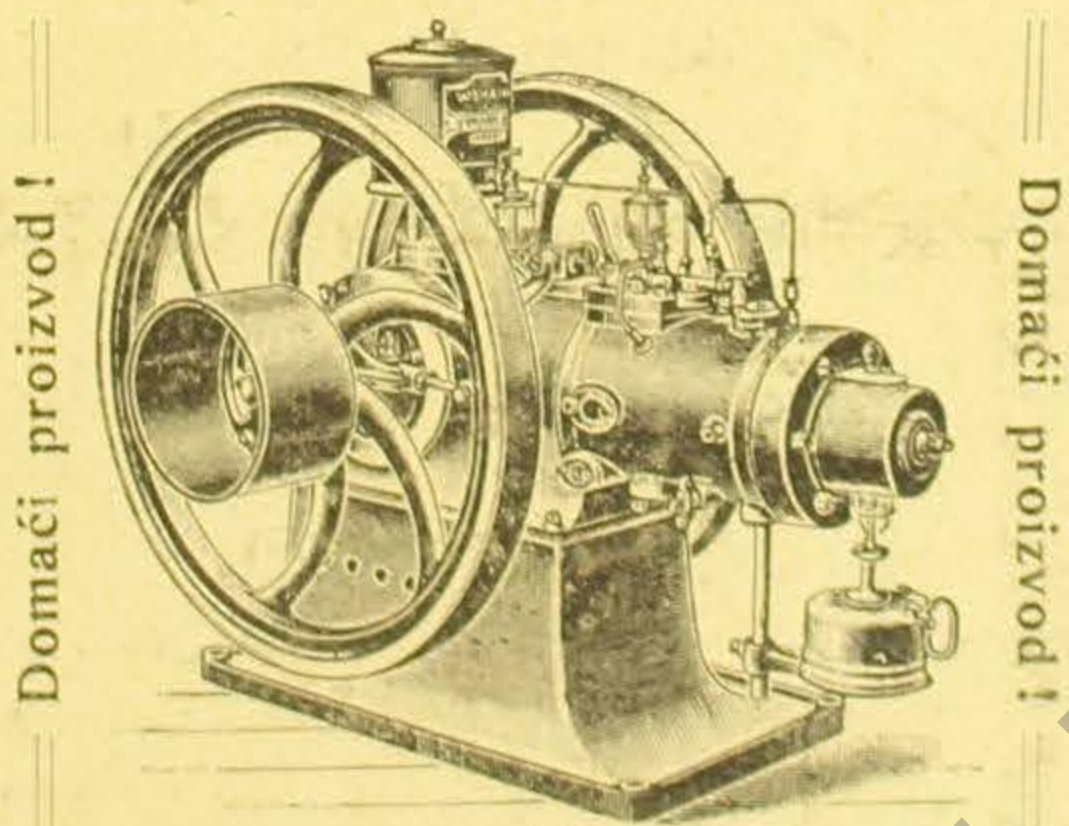
se priznaje za najbolje sredstvo proti kašlja, promuklosti, katarha u plućama, dušnicama i grlu.

Lečinički prokušano i preporučeno.

5245 zvanično ovirovljeni svidočba, da će te dobiti ono što tražite. Sličnog preparata, kojim se takav uspjeh postići može nema. Vrlo ukusan bonbon. Čuvajte se od patvorina i ako vam se tako preporučuje vratite ji natrag. Samo je onaj pravi koji je providjen sa zaštitnom markom sa tri „jablana.“ Cina 20 i 40 fil. Može se dobiti i u svakoj likarni, i drogeriji, gdi nema, treba se obratiti direktno na **Fr. Kaiser**, Bregenz, Voralberg, koji će označiti najbližeg razprodavaoca.

WOHANKA-ulje

dvaput tiskano i prisno za motore i lokomobile

Domaći proizvod!

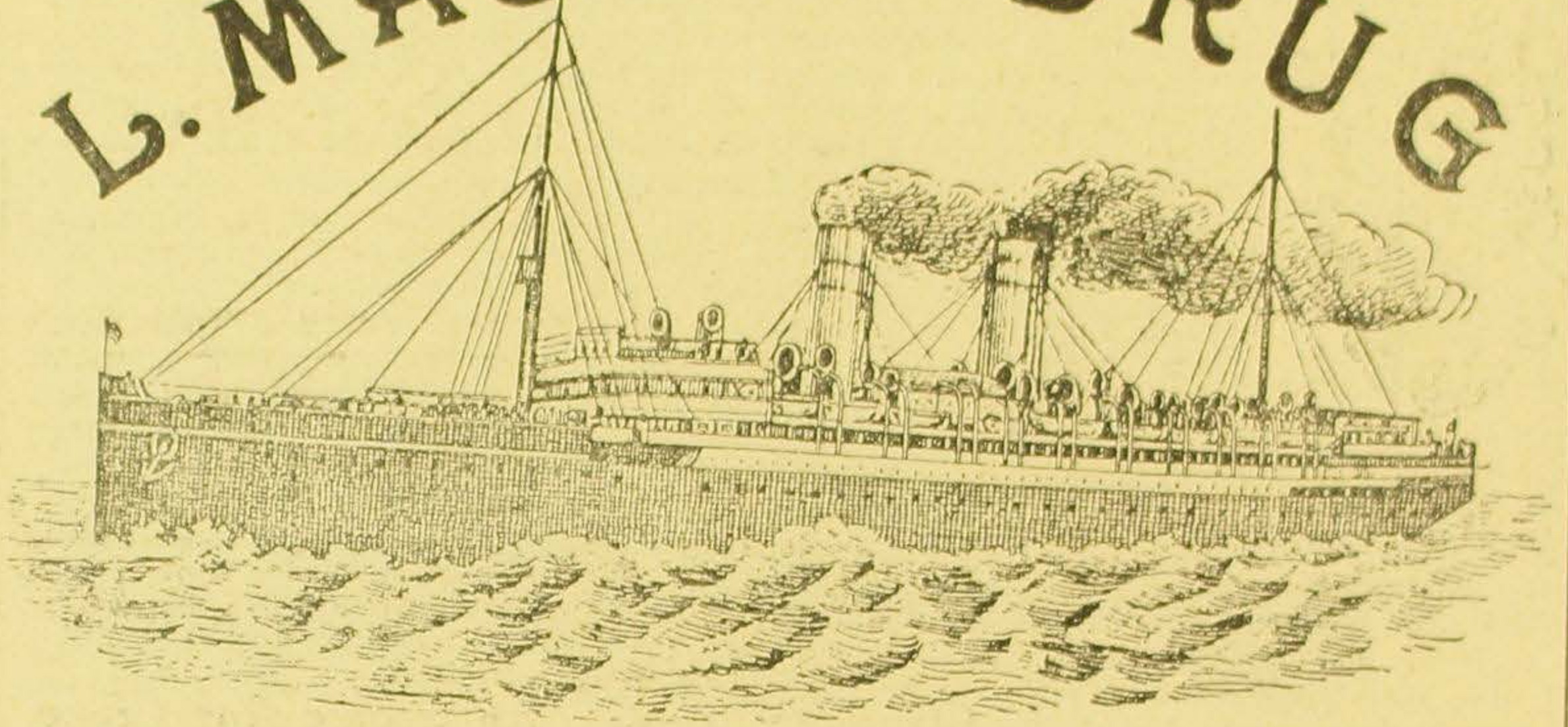
Domaći proizvod!

prema veličini radnje 1½—2 filira na sat, po konjskoj snagi. Prosto je od praskanja i opasnosti vatre. Bez svakog finacialnog nadzora i dozvole.

WOHANKA I DRUG Budimpešta U., Uaci kórut br. 76.

Veliko stovarište priprema i stvari
:: za mlinarsku radnju. ::

L. MAŠEK I DRUG

L. MAŠEK I DRUG

Starčevićev dom

ZAGREB

Starčevićev dom

(KRAJ DRŽAVNOGA KOLODVORA.)

Preuzima otpremu robe i putnika na sve strane svijeta sa najbržim i najsigurnijim parobrodima I., II. i III. razreda, i to Sjevernu i južnu Ameriku, Aziju, Afriku i Australiju.

Za sjevernu Ameriku otprema je putnika iz Zagreba svaki ponedjeljek, a za

JUŽNU AMERIKU

svakog 4. i 14. u mjesecu takodjer iz Zagreba.

Pismene upute besplatno i bezodvlačno daje poslovnica

L. MAŠEK I DRUG

Starčevićev dom

ZAGREB

Starčevićev dom

(kraj državnoga kolodvora.)

MOTOR!

Najnovija odlikovanja :

g. 1905. na izložbi u Velikom Enjedu — Nagy Enjed
 g. 1904. na izložbi u Dicső szőlő Mártóni
 g. 1903. na izložbi u Bestrici — Beszterce
 g. 1903. na izložbi u Klužu — Koložvár
 g. 1902. na izložbi u Požunu — Pozsony

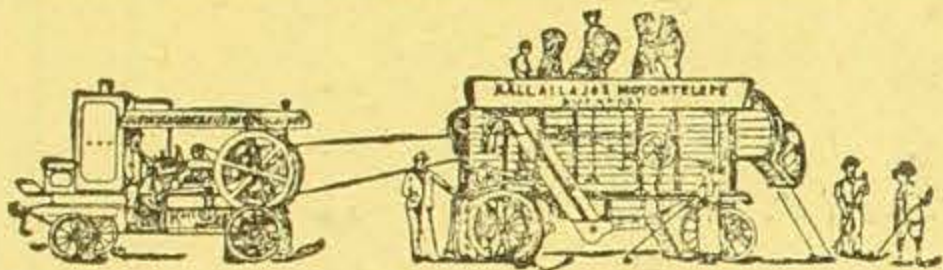
MOTOR!

Odlikovan svagdi počasnom poveljom na posljednje dva pak sa tri počasne povelje.

Tvornica motora KÁLLAI LAJOS BUDAPEST.

VI. kerület, GYÁR-UTCA br. 28.

Potpuna garancija za izvrsno vršenje

Gazdama se najbolje priporučuju Kallai-evi najnoviji

**Najjednostavniji i najbolji motor-
vršaci strojevi.**

Ovi se motori mogu rukovoditi bez mašiniste, jer su jednostavni a mogu raditi i u dvorištama jer nisu opasni zbog vatre.

Zasebno odilenje za gazgalačke

parostrojeve, suvaje, sijačice, za strojeve za sičenje sina i repe.Jeftine cene i na odplate! **Ovi motor vršaci strojevi rade izvrsno:** Cinik franko i badava!

kod gospode dr. Kemény József Marosnémeti (Erdély), na dobru Zeyk Dániel nadžupan u vel. Enjed Erdély, Alsó József Hosszúfalú Somogyvármegye, Tóth Bagi Péter Csantavir B. B. m. i još na mnogim mestima

KÁLLAI LAJOS-ovz motor vršaciće, koje su svagdi dobro uspjele našim gazdama se priporučuju.

Benzinmotori i elektromotori

vršaci strojevi sposobni da hranu potpuno očisti.

!! Najnoviji izum! !!

Sam se reguliše.

Benzin locomobil sa patentiranim čistilama. Gyár-utca 28. gdi se ovaki strojevi mogu pogledati u radnji.

Da se ovi novi motori bolje rasprširaju stare parostrojeve prominjemo.

Čast mi je priporučiti poštovanom općinstvu, svoju
klesarsku radnju

u kojoj se nalazi fino izradjeni križova, razni nadgrobni spomenika i svaki u klesarsku i kiparsku radnju spadajući predmeta.

Dogotavljam stvari od pravog cararskog i domaćeg bilog i crvenog mramora, i drugog kamenja, nadgrobne spomenike, križove sv. trojstva, kalvarie, svetnjače i t. d.

Izradjujem svake gradjevne šare od kamena i gipsa, primam urizavanje i pozlaćivanje slova na kamenim i mramornim pločama, sve uz najjeftiniju cinu

LOVRO KOVAČ i drug klesar.

Stan i stovarište: na pijaci od dinja.

BROJ TELEPHONA 66.

VELIKA ŠTAMPARIJA
SZÁNTÓ LAJOS

u Subotici, Berčenyi-u. 3. br.

Izradjuje svake štamparske radnje uz najumire-
 nije cine: kao smrtovnice, posjetnice,
 ● ● pozivnice itd. ● ●

ZA SVAKU NARUBČU SE USTANOVLJAJU
 NAJUMIRENIJE CINE.

Priporučujem poštovanom općinstvu svoju drvaru bogato snabdivenu
sa svakojakim gradjevnim i gorivim drvima,
 koja se nalazi na Somborskom
 putu bizu pijace sa hranom. **Herczog László.**

FEKETE, IVANDEKIĆ I DRUGOVI

toplo priporučuju visoko cinjenome Općinstvu
svoju manufacturnu — rivarsku radnju
 na pijaci — trg. sv. Trojstva
 u kući **MILINOVIĆ — SUBATICA.**

Tu se može dobiti francuzka svila, kumaša, pliš. Velik je izbor svilenih, plišovih, vunskih i svakojakih marama.

Za muške i ženske haljine sukna, čoje, paje, trikova, lastika, kangara, svakakog parketa kolikogod kome treba. Osim svega toga ima tu pomodnog piketa, tilora, satina zefira i cica, što vam rado nose dica; ponda bilog i žutog postava. Sve po najjeftinijoj cini i uz najpoštenije izsluživanje.

Uljudno vas molimo na skoro vidjenje!

Kršćanski trgovci:

Danika, Marko, Pišta i Rado.

Ajde Juco! Ded požuri i ne stani, dok ne dodješ u dućan

PETRA KRIŽANOVIĆ

tu ćeš dobit šta god hoćeš:

lipog brašna, dobrog sapuna i svake sitnarije što treba u jednoj kući. Tu je mira poštena, posluga čestita. Ko hoće da jide bilog leba i tista, ko hoće da nosi bile košulje neka kupuje u dućanu

PETRA KRIŽANOVIĆ

Somborski put, IV, kr. 259. br.

GRGO VUKOVIĆ

PRIPORUČA SVOJU DOBRO SNABDIVENU TRGOVINU

„KOD ZLATNE ZVIZDE“

NORINBERŠKI I MANUFACTURNI STVARI, ZA MUŠKE I ŽENSKE

U

SUBOTICI (SZABADKA)

DEAKOVA ULICA

:: VERMESOVA PALATA KRAJ KAPELE. ::

Na stvorištu se nalazi u velikom izboru svakovrstnog umjetnog cvića, vinčani vinaca, koprena, pantlika čipaka, vezeni radnja, opreme za malu dicitu, ženski i muški rubenina-košulja, suncobrana i kišobrana, rukavica, čarapa, torbaka za kuhinjske stvari, ralice i t. d. i svaki u ovu :: vrstu spadajući stvari. ::

PAJO ŠIFLIŠ U SVOJOJ

GVOŽDJARNICI

koja se nalazi u Vermešovoj
kući na ulici Deak
prodaje u gazdinstvu i ku-
ćarstvu potribite **sve že-
ljezne stvari najbolje
vrsti** i uz najjeftiniju cinu,
te ih toplo priporuča pošto-
vanome općinstvu.

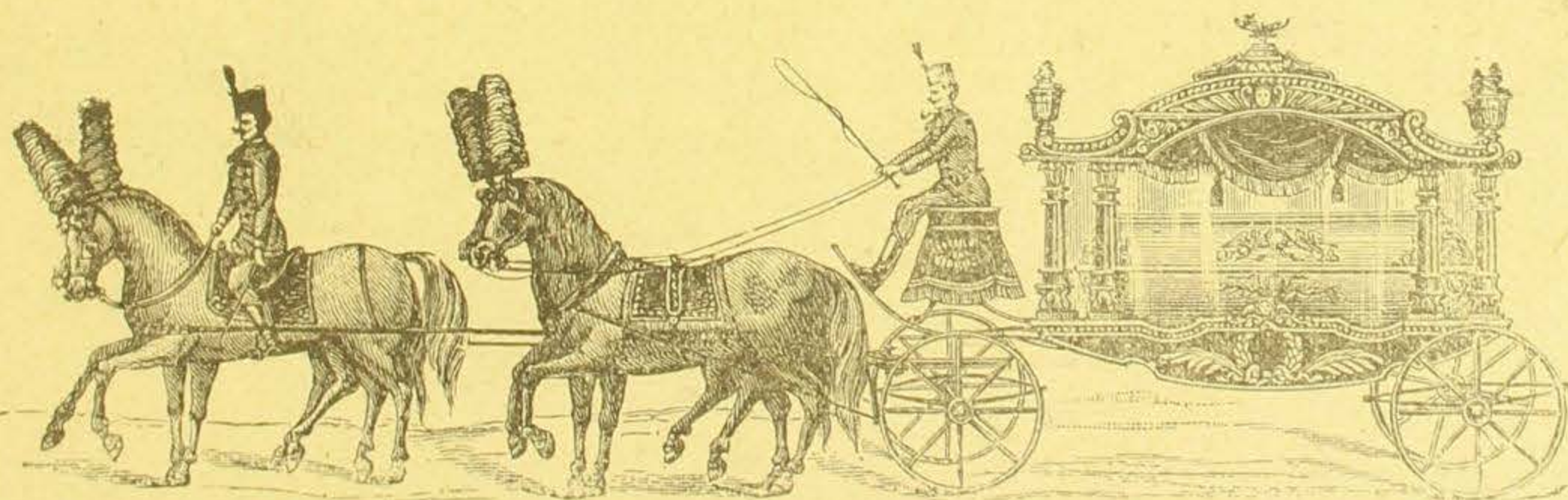
Pomodni ženski kaputa

Pravi boa i mufova, fino
izradjeni čipaka, šlingeraja,
rubenina za krevete, ženski
košulja, hlača, spavaći kaputa
i t. d. podpune opreme za
udavače, za malu dicu sve se
ovo dobiva u trgovini

Schulhoff Albert

Kossuth ulica.

Dobivaju se još i ove stvari:
Kišobrani, suncobrani, kolica
za dicu, zimski odila, steznika,
rukavica, nakita za ženska
odila.

IVAN MESS U SUBOTICI

DEAKOVA-ULICA, VALIJINA KUĆA.

Priporučuje svoju trgovinu za pokopne opreme, koja već 18
godina postoji, ima opremu kako za najskromnije, tako i za
➡ najsjajnije pogrebe, sve po zahtivima današnjeg vrimena. ➡

Od vis. kr. zem. vlade uz jamčevinu od 20.000 kruna
 :: povl. odpremna poslovnica ::

JOSIP GUŠTIN ZAGREB

PETRINJSKA ULICA 85., U VLASTITOJ KUĆI.

!! PRIJE !!

F. MISSLER

!! PRIJE !!

Odprema putnika najvećim i najbržim parobrodima SJEVERNO-NJEMAČKOG LLOYDA, iz BREMENA u AMERIKU, AUSTRALIJU, AZIJU i AFRIKU (Transval).

Odprema uz najjeftinije cijene i najbolju opskrbu.

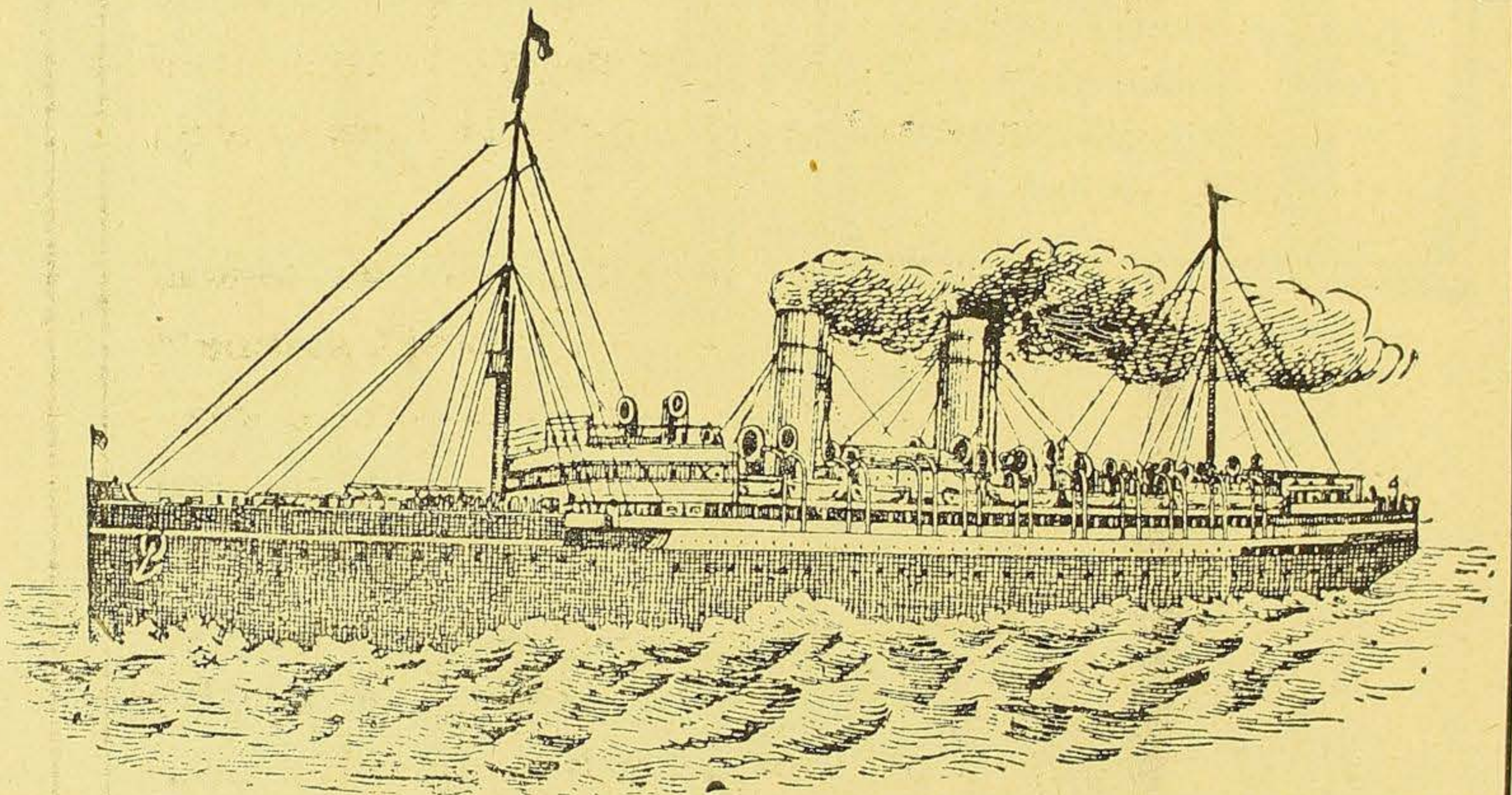
Nova uredba na parobrodima.

::

Domaća hrana.

::

BREMEN-NEW-YORK. Carski parobrodi sa 4 dimnjaka, 6 dana oceanske vožnje. Kaiser II, Kaiser Wilhelm der Grosse, Kronprinz Wilhelm, Kronprincessin Cacilie. Odprema iz Zagreba četvrt.
BREMEN-NEW-YORK. Poštanski parobrodi sa 2 dimnjaka, 8—9 dana oceanske vožnje. Grosser Kurfurst, Friedrich der Grosse, Königin Luise, König Albert, Barbarosa, Bremen i t. d. Odprema iz Zagreba, ponedjeljkom.
BREMEN-BALTIMORE. Poštanski parobrodi sa 1 dimnjakom, 10—11 dana oceanske vožnje. Koln, Rhein, Neckar, Chemnitz, Breslau itd. Odpr. iz Zagreba sub.

Za pitanje obavjesti kao i za prevozne karte, iz Zagreba za sva pre-
 !! komorska mjesta valja se obratiti na povlaštenog odpremnika, !!

JOSIPA GUŠTINA ZAGREB, Petrinjska ulica broj 85.

Pomozimo sebi,
pa će nam i Bog pomoći!

U današnje vrime, kada nas tište sa svih strana, kada su cene svake robe, svakog posla veoma velike, te kada je do novaca doći skoro nemoguće, nastoje ljudi po cilome svitu, da se sve većma udružavaju i približavaju na svakom polju.

Ovo udruživanje moramo osvojiti i mi, te se moramo približavati jedno k drugom sa načelom: „**Svoj k svome!**“ N. pr. ko ima uštedjenih novaca neka ih ne nosi u koje-kakve tuđe novčane zavode, gdi nas uzimaju za ovcu muzaru, nego u našu *Zemljodiljsku štedionicu*. Isto tako neka radi i onaj kome treba novac u zajam. Kupovati svih kućanskih roba treba kod naše *Zadruga kršćanskih trošitelja na Somborskom putu*. Gorivih drva prodaje naša, gori spomenuta, štedionica u svojoj *Drvari na Segedin-skom putu*.

Ko hoće svojoj obitelji da osigura koju svotu posli smrti svoje, neka se upiše u *Pokopno društvo sv. Ivana*, gdi će sa neznatnim ratama od 40 filiri, u slučaju smrti svoju obitelj sačuvati od mnogih neprilika.

Šta čini čovika pametnijim?

Na ovo pitanje će svaki odgovorit: upoznavanje raznih stvari. Ovo pak dostignuti možemo najbolje sa čitanjem. Zato toplo priporučujemo našim prijateljima da što više čitaju naših hrvatskih i srpskih knjiga i novina.

Ko hoće da ima lipih knjiga za malo novaca, neka stupi za člana u književno društvo „*Matica Hrvatska*“ u Zagrebu, gdi će svake godine 8—9 krasnih knjiga dobiti za članarinn od 6 kruna, ili neka pritplati na knjige „*Matice Srpske*“ u Novom Sadu, gdi takodjer za 6 kruna dobiva do desetak knjiga svake godine. Vrlo zgodnih knjiga za puk izdaje „*Društvo sv. Jeronima*“ u Zagrebu, i to za 1 krnna 5—6 komadi godimice.

Od novina priporučujemo slideće s kojima smo u bližoj svezi: „*Narodna obrana*“ izlazi dnevno u Osiku, pritplata na cilu god. K 24; „*Hrvatska*“ izl. dnevno u Zagrebu, pritpl. na pol. god. K 12; „*Sisački Glas*“ izl. svake druge nedilje u Sisku, pritpl. na cilu god. K 4; „*Dom*“ izl. svake sride u Zagrebu, pritpl. na cilu god. K 4; „*Hrvatske Novine*“ izl. svakog četvrtka u Virju, pritpl. na c. g. K 4; „*Branik*“ sa ćirilicom izl. dnevno u Novom Sadu, pritpl. na cilu god. K 32; „*Naše Pravice*“ izl. svakog četvrtka u Varaždinu, pritpl. na c. g. K 8; „*Materinska Riječ*“ izl. nediljom u Brodu n. S. pritpl. na c. g. K 8; „*Pučki List*“ izl. dvaput misečno u Splitu, pritpl. na c. g. K 2·40; „*Tršćanski Lloyd*“ list za narodno gospodarstvo izl. svake subote u Trstu, pritplata na cilu g. K 12; „*Bosanska Vila*“ literarni list, izl. u Sarajevu misečno dvaput; „*Hrvatski Narod*“ izl. svakog četvrtka u Zagrebu, pritpl. na c. g. K 4; „*Vjerni Drug*“ list za mladež izl. u Zagrebu; „*Istina*“ izl. nediljno jedanput u Zagrebu, pritpl. na c. g. K 4; „*Pučka Prosvjeta*“ izl. misečno u Zagrebu, dobivaju je članovi društva za pučku prosvitu uz članarinu K 2; „*Sloboda*“ izl. svake subote u Splitu, pritpl. na c. g. K 10; „*Vrh Bosna*“ izd. tamošnji kaptol dvaput misečno uz pritpl. na c. g. K 4; „*Tamburica*“ izl. misečno jedanput u Sisku, pritpl. na c. g. K 2, sa glazbenim priložima K 8.

U Ministeriji za zemljodilstvo i obrt, po najnovijim podacima sastavljeni

SAJMOVI (VAŠARI) U UGARSKOJ.

A

- Abád-Szalók (Szolnok m.) 16. velj., 18. svibnja, 10. kolov., 11. nov. u nedilju i poned.
- Abauj-Szántó (Abauj-Torna m.) prid vel. četvrt., 13. jula, 4. okt. i 6. dec. Po jed. dan živinski sajam prid datum.
- Abony (Pest m.) 30. maja, 20. aug., 30. nov. uvik prid datum u ned. i poned.
- Abrudbánya (Alsó Fehér m.) po star. kal. na Todora; prve ned. maja, prid Miholj i Božić u poned. za sitnariju a prija jedan dan živinski vašar.
- Ača (Pest m.) 15. aprila, 29. oktobra.
- Ada (Bačka) 19. marta, 15. juna i 25. okt. prid dat. u ned. i poned.
- Alamos (Alsó-Fehér m.) 5. marta, 4. sept., za sitnariju, a prid njim jedan dan živinski sajam.
- Alberti (Pest m.) 16. maja, 13. jula, 5. nov. uvik prid dat. ned i poned.
- Alčil (Arad m.) 24. apr., 11. jul., 26. okt. uvik u poned. il prid datum u poned.
- Alcina (Szeben m.) 20. febr. i 31. aug., za sitnariju, a prid njim živinski, — ako datum u ned. il svetac biva, slidećeg dana drži se sajam.
- Algjogj-Alfalu (Hunyad m.) 5. maja, 5. sept., 30. dec., za sitnariju, a prid njim živinski.
- Alho (Vaš m.) 19. marta, prid Duhove u poned 8. okt. i 18. dec.
- Alibunar (Torontál m.) na Duhove i uzviš. Bl. Div. M. u nebo uvik po star. kal.
- Almakerek (N.-Küküllő m.) 12. marta, 13. juna i 30. sept.
- Aljmaš — Almaš (Bačka) 9. febr., 1. maja, 14. sept. i 22. nov. ako označ. dani u ned. bivaju, onda u poned. biva sajam, ako osim poned. datum na drugi dan pada, onda prid dat. u poned. biva sajam.
- Alpar (Pest m.) na cvitnicu i 10. okt. u ned. i poned. prid dat.
- Alparet (Szolnok-Dob. m.) 2—3. jan. na cvitnicu i na Spasov dan; po star. kal. 1—2. aug. i 10—11. oktob.
- Alšo-Diós (Požonj m.) u utorak posli glune ned., iza ned. sv. Trojstva za Egidijom i sv. Andrijom slideći utorak.
- Alšo-Domboru (Zala m.) 19. marta, 16. maja, 13. jula i 9. dec.
- Alšo-Kubin (Árva m.) febr. za ned. „sexagesima“ za cvitnicom, 24. juna, 8. sept., 19. nov. -uvik u poned. posli označeni dana.
- Alšo-Lendva (Zala m.) 25. jan. „miserere“ ned. u četvrtak, na vel. četvrt. posli Duhova u poned. 28. jula, 28. aug., 28. okt., prid Božić u četvt.
- Alšo-Mecenzef (Abauj-T. m.) prid Uskrs u utor., 6. sept., — 2. jula, slid. poned. i 1. poned. adventa.
- Alšo-Nemedi (Pest m.) 2-ge ned apr., 4-te jula, 2-ge sept., 3-će dec. nedilje i poned.
- Alšo-Nyarásd (Požony m.) 24-ti apr., 26-ti jul., 8-mi sept., 25-ti nov. slid. četvrtak.
- Alšo-Ör (Vas m.) posli uskrsa u 2. poned. 10. aug., 11. nov.
- Alšo-Porumbak (Fogaras m.) 14. apr., 1. sept. živinski sajam.
- Alšo-Rakoš (N. Kük. m.) 24. apr., 24. juna, 21. sept. za sitnariju, a prid njim živinski.
- Alšo-Šagh (Vas m.) 4. apr., 25. maja, 21. sept., 5. nov. ako na svetac pada, slideći dan biva vašar.
- Alšo-Šarvar (Szolnok-Dob. m.) 1. maja, 3. okt.
- Alšo-Sentgjörgj (Jas-N.-Kun-S. m.) 10. jan. u poned. za nedelj. sv. Trojstva, 2. aug., 15. okt. prvi i dva poslid. ako u posleni dan pad. bivaju u poned.

prid označ. danom; ako dat. u ned. pada, slideći dan biva sajam.

Alšo-Sopor (Szilágy m.) u četvrt. posli Marinja, na Petrov; na Miholj, u prvi četvrt. adventa uvik po star. kal.

Alšo-Verecke (Bereg m.) 6. sičnja, marta o Aleksi, 28. apr., 29. juna, aug. Marie i okt. Paraskeve nedilje u sridu i četvrtak.

Alšo-Žuk (Kolož m.) 20. maja, 4. sept., 1. 2. i 3. maja za ovce.

Alvinc (Alšo-F. m.) 24. jun., 25. nov. za sitn., a prid njim živinski dva dana.

Antalfalva (Torontál m.) 1. apr., 10. okt.

Apáti (Zala m.) 21. marta, u sridu prid Duhove, angjela čuv. slid. dan, 31. okt.

Apatin (Bačka) 7—8. maja i 7—8. okt. ako su označ. dan i osim ned i poned., biva prid označ. dan u ned. i poned. sajam.

Apátfalva (Borsod m.) 19. marta, 29. maja, 14. aug., 30. nov.

Apátfalva (Čanad m.) 24. apr., 26. jula, 8. sept., 25. nov. slideći poned. i utorak.

Apoštag (Pest m.) 24. juna, 12. okt. prid dat. u ned.

Arač-Vranjova (Torontál m.) 13. maja, 13. jula i 30. okt.

Arad (Arad m.) od petka prid Gluhu ned. posli Petrova od petka i od pet. prija 5. nov. uvik po 5 dana traja. I to petkom i subo. Živinski, a ned. i poned. za sitnariju.

Aranjoš-Marot (Bars m.) prija 2. febr. i prid Uskrs u poned. i utor., posli Gjurgja 2. ned. u poned. i utor.; prid 29. jun. posli Sv. Jakova 2 ned. u poned. i utor 2^a. sept., 1. nov. i 25. dec., prid označ. dan u poned. i utor.

Aranjoš-Medgješ (Szatmár m.) Velike ned. — Bile ned. — na Spasov, 24. juna, 8. aug., 5. nov. i 24. dec. datumom označ. ned. utor. sridu i četvrt. ako označ. dani na svet. pad. prija te nedilje biva sajam.

Aroksallaš (Jas N. K. S. m.) 24—25. febr., 15—16. juna, 5—6. aug., 21—22. sept. ako su označ. dani posleni, prid označ. dan u ned. biva.

Asod (Pest m.) posli Spasova — sv. Stipana i sv. Martina u petak.

Assonjfa (Győr m.) 9. maja i 14. sept.

Assonjfa (Vas m.) 13. jula.

Alša (Pest m.) 15. aprila, 29. oktob.

Avašujvaroš (Szatmár m.) 1. marta, 1. maja, 12. juna, 15. aug., 25. okt. u poned.

B

Baan (Baranja m.) 10. marta, 1. juna, 29. sept. i 8. dec.

Baan (Trenčen m.) 2. jan. živinski, — 5. jan. za sitnariju, 1-og febr. živinski, 7-og febr. za sitnariju, 17-og apr. živin. — 20-og apr. za sitn., 22-og maja živin. — 25. maja za sitn. 22-og juna živin. — 24-og za sitn. 1. aug. živin. — 17-og aug. za sitn., 25-og sept. živins. — 28-og sept. za sitn., 26-og okt. živin. — 28-og okt. za sitn., 11-og dec. živin. — 14-og dec. za sitn.

Baboča (Somogj m.) 19. marta u poned. za ned Sv. Trojstva 24. aug., 30. nov.

Báč (Bačka) 10. marta, 21. maja, 8. sept. i 26. okt. slid. poned.

Báč-Földvár (Bačka) 22. marta, 22. maja, 21. aug. prid. dat. u ned.

Baja (Bačka) u ned. prija 14. febr., 24. apr., 22. jula, 21. sept., 6. dec. ako označ. u poslen dan pada, prid dat. u ned. i u pon. biva vašar.

Bajmoc (Nyitra m.) 7. jan. za sitnariju, 17. apr. živinski, 24. apr. za sitn., u utor. prid Duhove živin. posli Duhova za sitn., 17. aug. živin. 24. sitn.; 4. okt. za sitn. a prija 8 dana živin.; 4. nov. živin., 11. nov. za sitn., 30. dec. živin.

Bajmok (Bačka) 25. maja, 24. aug., 11. nov. ako označeni dani osim ned. na drugi dan padaju prid označ. dan. u pon. biva sajam.

Bakabanja (Hont m.) u subotu prid ned. „septvagesima“, prid Gjurgjev živin., na Gjurgjev za sitn., 1—2. jula, 31. aug., 1. sept., 6. dec.

- Bakonja (Baranja m.) 10. juna, 29. sept.
- Bakša (Zala m.) 4. maja, 14. sept.
- Balázfalva (Alšo-F. m.) u subotu prid cvitni, 2. jula, 6. dec. za siin. a prid njim 1 dan živinski.
- Balaša-Gjarmat (Nograd m.) 6. jan. i 2. febr. prija dat. u pon. i utorak, ako dat. na svetac pad. posle dat. slid. 2. dana biva sajam; iza ned „Laetare“ u pon. i utor. prija 1. maja, 26. juna ako u ned. pada onda slideći poned. i utorak biva, ako u subotu pada prid dat. u poned. i utor. biva, 20. aug. ako ovaj dan u ned. pada, slid. 2 dana, ako u drugi dan pada, onda prid dat. u poned. i utor. biva; 29. sept. ako u ned. pada slid. poned. i utor. ako drugi dan pada, prid dat. u poned. i utor. biva sajam; poslid. poned. i utor. miseca oktobra.
- Balatonfüred (Zala m.) 14. jan., 15. apr., 11. jula, 11. sept.
- Balkani (Sabolč m.) u poslid. utor. marta, juna i okt. miseca; i prid Božić u utorak.
- Banfi-Hunyad (Kolož m.) 25. jan. i utor. prija Uskrsa i Duhova; 26. jula, 21. sept. i 25. nov.
- Bankfalva 3. maja, 9. dec.
- Banlak (Torontal m.) 11. rujna.
- Banok-Sentgjörgj (Zala m.) 24. apr., 24. juna, 3. aug. i 29. nov.
- Banrév (Gömör m.) 17. marta i 6. sept.
- Baračka (Bačka) 17. juna, 20. okt. ako dat. u ned. pada, slidećeg poned. biva sajam.
- Barč (Somogj m.) 1. apr., 24. juna, 2. sept. i 9. dec.
- Brnjevar-Baranjar (Baranja m.) 2. febr., 8. juna, 5. aug., 15. nov., u poned. onih ned. kada označ dani padaju.
- Bartfa (Saros m.) 24. febr., 19. marta, 15. maja, 24. juna, 1. sept., 15. okt., 21. dec. u sridu ovih nedilja obični a prid njim u sridu živinski sajam.
- Battonja (Čanad m.) na dvi ned. prija cvitnice u ned. prid Petrov; i na dvi ned. prija Sv. Dimitrije.
- Bath (Hont m.) u četvrt. prid „Septvagesimu“ živin., a za tim u poned. za sitn. Prid „Rogate“ — Lovrinca i Martina uvik četvrtkom živin., za označ. dan slid poned. pak za sitn.
- Batorkes (Estergom m.) 25. jan., 4. maja, 2. jula, 14. sept., 11. nov.
- Batoš (Kolož m.) 27. jan., 21. maja, prid njim živinski vašar.
- Bata (Tolna m.) 9. apr. i 15. okt. te ned. kada dat. pada u poned.
- Batasek (Tolna m.) 19. marta, 16. juna, 24. sept., 28. okt. prid dat. u poned.
- Bazin (Požonj m.) febr. na Dorotheu; prid Uskrs; juna posli Bonifaci-je; jula posli Mandal; aug. posli Sv. Augustina; okt. posli Sv. Franje; nov. posli Sv. Kate uvik u sridu.
- Beel (Bihar m.) 1. nedilje apr., jun. i sept. 3. nedilje okt. utorak za živinu a u sridu za sitnice.
- Bečhely (Zala m.) 19. marta, 11. maja, 11. sept., 13. okt.
- Bec (Šomogj m.) 23. maj., 4. okt.
- Bega-Stgjörgj (Torontal m.) 15. apr., 30. sept., 20. juna.
- Bekeš (Bekeš m.) 24. marta, 20. juna, 29. sept. ako dat. u poslen dan pad., uvik prija dat. u ned. poč. sajam.
- Bekeš-Čaba (Bekeš m.) 3. marta, 1. jula, 26. okt., 2. dec. adventske ned.
- Bela (Sepeš m.) 15—16. jan., 16—17. apr., 28—29. maj., 16—17. jula, 24—25. sept., 26—27. nov., 17—18. dec.
- Bela-Uj (Sepeš m.) 2. febr., 5. juna, 19. nov.
- Belenješ (Bihar m.) na Marina, — Sv. Gjurgja, — Sv. Ilije, — Sv. Dimitrije, u četvrt. i petak uvek po grčk. koled.
- Bellatine (Zala m.) 20. jan., 24. febr., 25. apr., 27. juna, 15. jula, 5. nov.
- Belték-Krasna (Šatm. m.) 10. febr. utor. posli Uskrsa i Duhova; 21. jula, 22. sept., 10. nov., 22. dec.
- Belluš (Trenčén m.) febr. na Matiju; poslid. sride aprila živin.; a četvrt. za sitn.; jun. na Filipa i Jakova; aug. na preobr. Isusa; na malu Gospu; i okt. na Šimun Judu.

- Beodra (Torontal m.) 6. maja, 8. sept., 1. nov. ako datum nepada u ned. onda prija dat. u ned. biva sajam.
- Beregsas (Bereg m.) u sridu i četvrt. prid cvitnicu; u sridu prid Duhove i posli Spasova u petak; sv. Antuna Pad. slid. ned. u sridu i četvr.; u četvr. i sridu ned. Sv. Bartholomeja; Svisveti, — Sv. Luce, — ned. takodjer u sridu i četvrt.
- Beretjo-Ujfalú (Bihar m.) prid 24. apr., 15. aug., 9. okt., 21. juna u sridu i četvr. živinski sajmovi.
- Berkenješ (Kolož m.) na petrov po star. kal.
- Berkešd (Baranja m.) 2. marta, 30. juna. Ako na ned. pada onda zatim u poned.
- Berkeš (Satm. m.) na Tri Kralja; 24. apr., juna posli Ivana krstit.; i nov. mis. posli Luke u petak, 1—2—3-eg maja, sajam za birke.
- Berki (Šomogj m.) utorak posli Uskrsa; 27. juna, 10. aug., 25. sept.
- Berzence (Šomogj m.) na cvitni poned. 13. juna, 10. aug., 28. dec.
- Berzevice (Šaroš m.) prid: — Balinta (14. febr.); Uskrs — Duhove, Bartholomeja, — (24. aug.); Svisvete, — i Božić — u sridu; ako na ove sride svetac pada, onda prid ovom ned. u sridu biva sajam.
- Berzova (Arad m.) 21. marta, 6. jula, 26. okt. uvik prid dat. u ned.
- Besterce-Vag 3—7. jan., 11—15. apr., 13—17. juna, 8—12. aug., 19—23. sept., 8—12. nov.
- Besterce (Nasod m.) na pepelnicu 17—18. maja; posle Barthola, i prid svetu Katu u sridu, a marven. sajam prija tri dana se počima.
- Bestercebanja (Zoljom m.) 25—27. jan., 7—9. maj., 29—30. nov., 1—2. dec.
- Bethlen (Solnok Dob. m.) 5—6. apr.; posli Duhova u ned. i poned., prid. malu Gospu; i posli Kate u ned. i poned.
- Bethlen-St.-Mikloš (Kiš-Kük. m.) 25. apr., 21. sept., 13. dec. za sitn. a prid njim po tri dana živinski.
- Bezdan (Bačka) 15. marta, 16. jula, 29. sept., 19. nov. prid označ. dane u poned. ako dat. u ned. pada, onda u slid. poned., ako pak dat. na poned. pada taj dan biva sajam.
- Bičke (Feher m.) 25. jan., 3. maj., sept. na Sv. Matu evang. jula Sv. Jakova nedilje u utorak i sridu.
- Bihar-Püspöki (Bihar m.) 30. nov.
- Biksad (Satmar m.) 12. jula, 25. aug., 19. sept.
- Bilak (Besterce-N. m.) 21. mart.
- Billet (Torontal m.) 26. marta, 15. juna, 8. okt. ako datum na ned. pada — taj dan, inače prid dat. u ned. biva.
- Bilke (Bereg m.) 20—21. maj., 17—18. jula, 14—15. aug., 20—21. sept., 18—19. okt.
- Birkiš (Krašo-S. m.) 28. jan., 6. apr. posli grčko istoč. Duhova u ned.
- Boldogfalva (Hunjad m.) po star. kal. u subotu prid cvitnicu, 20. sept.
- Bodon (Torda-A. m.) u sridu posli Duhova.
- Bodokö (Abauj-T. m.) 16. febr., 26. maja, 11. aug., 11. nov.
- Bodokö-Varalja (Abauj-T. m.) 12. nov.
- Bodajk (Feher m.) posle nove god., — 29. juna, i Miholja, slideći poned.
- Bodrog-Kerestur (Zemplen m.) 24. febr., 24. aug., 24. nov. i duhovske nedilje u četvrt.
- Bodzaš-Ujlak (Zemplen m.) 18. jan., 24. marta, 14. jula, 17. okt., 21. dec.
- Bogdanj 12. marta, 24. juna, 4. okt. — tih nedelja uvik u sridu.
- Boica (Hunjad m.) I. ned. posta, prid cvitnu ned. Spásov dan, iza Borbale četv. i pet. po star. kalend. živinski sajam.
- Bokšanjanja (Krašo-S. m.) 1. apr., 16. maja, 11. jula, 20. sept. uvik petak, subota i ned. posli datuma.
- Boka (Torontal m.) 15. sept. ako u ned. biva — na datum — inače prid dat. u ned.
- Boldogassonj (Mošon m.) 1. febr., prid Duhove, veliku Gospojnu i prikazi-

- vanje Divice u poned. ako bi ovi dani svečani bili, slideći dan biva sajam.
- Bolkač (Kiš-Kük. m.) 18. marta, 9. nov. za sitn.; a prid njim po tri dana traje živinski.
- Bonchida (Kolož m.) iza „Laetare“ 30. juna, 21. okt. a prid njim po jedan dan živinski.
- Bonjha (K.-Kük. m.) posli čiste sride i Duhova — četvr. i srida — 27. sept.
- Bonjhad (Tolna m.) 6—7. marta, 1—2. maja, 10—11. jula i 4—5. sept. uvik prid datum poned. i utorak.
- Boroš-Jenő (Arad m.) prid Ivana krstit.; — Ilije pror. ned., — i prija Paraskeve u ned. po star. kal.; a prija data živin.
- Boroš-Šebeš (Arad m.) po novom kal. Gjurgjevske i Miholjske nedelje; a po star. kal. Nikoljske ned. u sridu.
- Boroščankő (Vaš m.) drugi poned. korizme; 3. maja, 10. juna, 14—16. sept.
- Borša (Kolož m.) 24. febr., 6. maja, 4. okt.
- Botornja (Zala m.) 8. juna, 9. sept. posli dat. u ponedeljak marvin.
- Bozok (Hont m.) 5. maja, 30. aug., 11. dec.
- Bozovič (Krašo-S. m.) prvi utorak jan., 1. apr., prid Spasov pravosl. utorak i 1. utor. oktobra.
- Bő (Šopron m.) 6. febr., 9. maja, 10. aug., 4. okt.
- Böhönje (Somogj m.) 19. marta, u petak posli Brašanca; 20. jula, 21. aug.
- Böš (Požonj m.) 14. jan., 24. marta, 1. maja, 6. aug., 28. okt. ti nedelja uvik u četvr.
- Brad (Hunjad m.) treći četvrtak marta, juna, sept. i dec. Naprid dva dana živinski.
- Braššo posle Brašanca na nedelju dana, — posle Luke četvr., petak, subota. Naprid 3 dana živinski.
- Brozova (Njitra m.) posle Tri Kralja; i prija čiste sride u poned.; na cvitni poned. prija Duhova — Sv. Ivana krstit. i Sv. Stipana kralja u poned.; posle Mate i Imre Mirka u poned.
- Breznobanja (Zoljom m.) marta na „Laetare“, prid Duhove u sridu; 16. aug., 30. nov.
- Boroslo (Šaroš m.) 1. jan., 2. jula, 13. dec.
- Brocko (Njitra m.) prie Antuna pustinj., — Josipa 19. marta, vel. Gospe, — i Martinja — utorak.
- Budimpešta** druge ned. marta; poslid. ned. maja; treće ned. aug. — prve ned. nov. — i svaki do druge subate traje; marvin. i konjski u drugu nedilju i poned. Od utorka prija označ. dana, do prve sride kožne trgov.; a ostali dani za sitn. Dva sajma za konje: 1. počima ze prija Gjurgjevske nedilje u ned., pond. i utorak; 2. prve ned., ponediljka i utorka oktob. miseca. Nediljni sajmovi: u Tabanu poned. i petkom; Kristinavaroši četvrt.; u Gradu subot. i ned. — po cilom prvom krugu. II. krug: u sridu, subotu i ned. III. krug: utork. i petkom. U star. Budimu četvr. nediljom po cilom krugu; IV., V., VI., VII., VIII. i IX. utor. i petkom. X. krugu: četvrt. i ned. Nedeljni živins. sajmovi: I. krugu: petkom i subot. za telad i svinje. II. krugu: sridom za telad i svinje; četvr. za marvu i konje. X. krugu: četvrt. i nediljom za svinje.
- Bujin (Arad m.) po star. kal. na Marinje, Brašanac, Ivana usjeka; i prid Božić ti nedilja tako da sajmovi prid — il za označ. danima najbližim poned. bivaju.
- Bujin (Temeš m.) 24. apr., 24. juna, 15. okt. i 30. nov. Ako na označ. dane rim. kat. il grčko ist. sveci pad. posle na ned. dana biva sajam.
- Buziaš (Temes m.) 23. jan., 24. apr., 25. jula, 1. okt. prija 1 dan živinski sajam.
- Büköšd (Somogj m.) iza 5. aug. u nedilju.
- Büköšd (Baranja m.) 25. marta, u poned. za ned. sv. Trojstva; 4. okt., 11. nov. ako je dat. u svet., onda slid. dan biva sajam.
- Ceglid, Czegléd (Pešt m.) 15. jan., 16. apr., 20. jula, 1. nov., prid dat u ned. i poned.

- Čenej (Torontal m.) 24. maja, 21. aug., 24. okt., ako označ. dan u poslen dan pada, prid dat. u ned. biva sajam.
- Cibakhaza (J.-N.-Kun-S. m.) 31. marta, 30. maja, 15. sept., 18. nov., uvijek u ned. i poned. ako dat u posleni dan pada, u prijašnju ned. biva sajam.
- Crepaia (Torontal m.) 4. do 6. aprila, 8. do 10. sept.
- Čaba vidi Bekeš-Čaba.
- Čakanj (Somogj m.) 15. aug.
- Čakanj (Vaš m.) 27. febr., 2. maja, 8. juna, 6. aug., 9. i 29. sept., 25. nov. ako u svetac ili sa sajmom u Körmendu ili Sv. Gothardu u isti dan pada, slideć dana biva sajam.
- Čakova (Temes m.) po starom kal. u po korizme; na Petrov dan, 27. aug., 10. okt., 11. nov. tih nedilja uvijek od po dana četvrtka do ned.
- Čaktornja (Zala m.) 3. febr., na vel. poned. 30. juna, 3. aug., u poned. prid 13. okt., 25. nov.
- Čakvar (Feher m.) u poned. za nediljom „bez imena“, u poned. i utorak za ned. „Rogate“, Sv. Ane (jul.) i Nikoljske ned; takodjer u poned. i utor.
- Čanad Srpski i Nimački (Torontal m.) 16. marta, 20. juna, 16. okt., 10. dec. ako označ. dan u poslenik pada, u prijašnju ned. biva sajam.
- Čanad (Pešt m.) 14. febr., 7. maja, 16. okt., 11. nov.
- Čanad-Palota (Čanad m.) 11. juna i 23. okt. slideće subote.
- Čantavir (Bačka) u poned. prid 1. maja i 24. sept.
- Čatad (Torontal m.) 13. marta, 1. maja, 15. okt. ako dat. u posleni dan pada, u prijašnju ned. biva sajam.
- Čeffa (Bišar m.) prvog četvrtka aprila, aug. i dec. miseca.
- Čenej (Torontal m.) 24. maja, 21. aug., 21. okt. ako datum u posleni dan pada, prid njim u ned.
- Čenger (Satmar m.) 25. januara, 24. febr., 19. marta, 24. apr., maja na Spasov, juna na Brašančevo, 22. jula, 20. aug., 29. sept., 28. okt., 19. nov. i 25. dec. u petak prid dat.
- Čepa (J.-N.-Kun-S. m.) 12. apr., 12. jula, 5. sept., 18. dec. uvijek u ned. biva sajam ako je dat. posleni dan, u prijašnju ned. biva.
- Čepin 20. maja, 11. nov.
- Čepreg (Sopron m.) u četvrt. za čist. srid; na vel. četvrt.; posli Spasova u petak; 29. jula, 29. sept. i prid Božić u sridu.
- Čermô (Arad m.) na cvitn. ned. posli Petrova u ned.; po star. kal. u ned. posli Sv. Dimitrije.
- Čiksereda (Čik m.) u petak posli „Septuages“ i Spasova; 13. jula, na Mihoj prija dat. po 3 dana živ. sajam; koji na svetac padne, prilazi na slid. posleni dan.
- Čik-Stgjörgj (Čik m.) na vel. poned. i prid Božić u poned. na dat. za sitn. a prid njim živinski.
- Čik-Stmarton (Čik m.) 3. maj., 9. nov., ako u svetac pada slid. čana biva sajam za sitn. prid njim živin.
- Čoka (Torontal m.) na ime Isusovo; na mladi Uskrs; na dan Sv. Trojstva i 29. sept.
- Čokonja (Somogj m.) 24. febr., u četvrt. posle Uskrsa; 27. juna, 26. jula, 21. sept.
- Čongrad 1. marta, 1. maja, 25. aug. i 10. dec.
- Čorna (Sopron m.) 6. jan., na Gregura; Filip i Jak.; Sv. Ivana krstit.; na Mihoj i na Martina, ako dat. na ned. ili svetac kršć. ili žudinski pada slidećeg poned. biva.
- Čurgo (Somogj m.) posli Uskrsa i Duhova u utorak 1. sept.
- Čurog (Bačka) 4. marta, 1. juna i 6. okt. prid dat. u ned. i poned.

D

- Dabaš (Pešt m.) u ned. i poned. prija 18. febr., 1. maja, 3. aug. i 1. nov.
- Dalja (Udvarhely m.) 4. maja i 30. okt.
- Darda (Baranja m.) 27. marta, maj.

- prosni dana; ned. Bartholomeja i Svi Sveti uvik u pon.
- Daruvar (Krašo-S. m.) 10. marta i 10. juna.
- Debeljača (Torontal m.) 19. marta i 1. sept.
- Dekležin (Zala m.) 18. juna i 21. aug.
- Deliblat (Temeš m.) 6. aprila i 10. sept.
- Dengeleg (Satmar m.) 30. marta i 17. sept.
- Debrecin Sv. Antuna pustinjaka; Gjurgjevski; vel. Gospojinski; o Dionisiju muč. takozvani vel. sajmovi, 9 dana traju: sajam se počima u poned. prija ti ned. kad označ. dani bivaju; za obrt i neizradjene proizvode svi 9 dana; počet. sajma u četvrt. i petak za ovce, u sub. i ned. za svinje, u ned. i poned. za konje; a slideće nedilje ili sveca, ponediljka i utorka marvinski sajam biva.
- Deeš (S.-Doboka m.) 1. marta, 1. juna, 13. dec. ti ned. poned utorkom i sridom i prid Sv. Stipana kralja utorkom, sridom i četvrt.; prvi dan za svinje i konje, drugi dan opće živinski, a treći dan za sitn.
- Derečka (Šopron m.) 12. marta, 24. juna i 30. nov.
- Derečka (Bihar m.) 15. sičnj., 24. aprila, 15. kolovoza i 15. okt. u petak koji je prid pon. prija dat.
- Detta (Temeš m.) 24. marta, 15. juna, 12. sept. i 30. nov. prid. dat. sub. i ned.
- Deva (Hunjad m.) 14. jan., 13. maja, 3. aug. i 30. okt. Tri dana prija živinski a 4. dan za birke.
- Devavanja (J.-N.-Kun-S. m.) 17. jan., 15. apr., 5. jula, 12. okt. po 2 dana traje, ako dat. u posl. dan pada, prid dat. u subotu i ned. biva sajam.
- Devečer (Vesprem m.) 25. jan., 1. maja, 6. aug. i 1. nov. prid datum u poned. i utor.
- Devenj (Požonj m.) 2. do 3. jan., 1. do 2. maja, 25. juna, 10. do 11. aug. i 18. okt.
- Dičő-Stmarton (Kük. m.) 1. mart., 1. maja, 24. jula, 15. okt. za živin. 3 dana naprid, 10—30. apr. sajam za ovce.
- Dioseg (Bihar m.) u sridu prve ned. febr., 3. ned. marta, 1. ned. maja, 2. ned. jula, 2. sept. i 2. ned. dec. miseca.
- Dioseg M. (Požonj m.) u četvrt. prid ime Isusovo, prid Giurgjevo, Margitu jula i Martinianov.
- Disnod (Seben m.) 30. juna i 29. aug.
- Divenj (Nograd m.) 2. jan., 1. maja, 24. juna, 10. aug. i 18. okt.
- Dob-Tisa (Sabolč m.) 15. jan., 17. apr., 7. aug., 4. okt. tih nedilja uvik u poned.
- Dobra (Hunjad m.) 5. maja, po star. kal, 2. četvrtka posli Duhova; 20. sept., 7. nov.
- Dobra (Vaš m.) u poned. posli Sv. Stipana; posli 1. nov., u poned. prid dat. po 2 dana živinski.
- Dobrica (Torontal m.) 2. do 5. maja, 23. do 25. sept.
- Dobšina (Gömör m.) na Petra Nol., Stolica Petra, Pongraca i zač. bl. Div. Marije.
- Dognačka (Krašo m.) 18. sept.
- Dolova (Torontal m.) 21. marta i 21. okt.
- Domašina (Krašo m.) 1. jan., na cvitn. po star. kal. i 17. jula.
- Dombovar-O (Tolna m.) posli tri kralja u poned. na Gjurgjev i Petrov dan; 30. nov.
- Dorogh (Hajdu m.) 8. febr., 29. jula i 11. nov. ti nedilja u četvrtak.
- Dorožma (Čongrad m.) 7. apr., 29. juna, 16. sept. i 8. dec. prid dat. nedilj.
- Döbrököz (Tolna m.) u poned. prid cvitnicu i posli Sv. Stipana kralja.
- Dömsöd (Pešt m.) 7. marta, 22. lipnja 10. kolov.
- Drag (Kolož m.) na vel. četvrt. 6. jula, 18. aug. i 7. nov., prid dat. po 2 dana živinski.
- Dravavašarhely (Zala m.) 10. marta, 15. lipnja posli Angjela čuv. u poned. i 13. pros.
- Duna-Adonj (Feher m.) 2. apr., 16. juna, 15. sept., 24. nov.
- Dunaföldvar (Tolna m.) 25. marta, 20. aug. poned. i utor. na Duh. utorak i srida i poned. uvik po 2 dana; prvi dan živin., a drugi za sitn.

Dunapataj (Pešt m.) 19. febr., 14. apr., 29. juna, 4. okt. i 13. dec. prid dat. u ned.

Dunapentele (Feher m.) u poned. sv. Gjurgja, sv. Trojstva i male Gospe nedilja u poned. i prvi poned. adventa.

Duna-Sekčő (Baranja m.) 12. marta; u poned. za ned. sv. Trojstva; 1. sept. i 5. nov. ako datum u ned. ili svetac pada, slid. poned., inače prid dat. u poned. biva.

Dunaserdahelj (Požonj m.) 18. sičnj. prid Uskrs dvi ned. spasovske ned., 27. juna, 22. srpnja, 11. nov. i 13. dec.

Dunaveče (Pešt m.) 14. febr., 6. maja, 26. jula i 29. sept. prid dat. u ned. živin., a utorak za sitn.; ako dat. na ned. pada, istog dana biva sajam.

E

Edelenj (Boršod m.) prid 15. jan., 15. apr., 15. jula i 15. okt. u četvrt.

Eger (Heveš m.) posli tri kralja u poned. tri dana; i to marvin. sajam u ned. i poned. utorak za sitn., tog poned. koje ned. Pongrac i pohod Gospodnji biva 29. sept. tri dana.

Egerag (Baranja m.) 5. apr. i 11. okt.

Egreš (Torontal m.) 26. aug.

Egjed (Šopron m.) 1. marta, 20. okt., u slučaju sveca ili ned. posli dat. u poned. biva.

Elek (Arad m.) 15. marta, 15. juna, 15. okt. prid dat. u ned.

Elešd (Bihar m.) 25. febr., slid. ned. u sridu i u četvrt.; (jun.) prid Alojziju; (sept.) Mate i dec. sv. Luce ned. u četvrt. i petak, prvi dan sitnarija, 2. dan živinski.

Elő-Patak (Haroms. m.) 17. do 19. aug. marv.

Enjing (Vesprem m.) na „Sexagesimu“ na Margitu, malu Gospu i na Mladence.

Erči (Feher m.) aprila na Lav papu i na Miholj; ti nedilja u poned. i utor.

Eperješ (Šaroš m.) za sitn. 28. do 30. jan., 6. maja; 17. do 19. juna; 12. do 14. aug.; 16. sept.; 25. do 27. nov.

Živinski: 25. jan., 3. maja, 14. juna, 9. aug., 13. sept. i 22. nov.

Erd-Hamžabeg (Feher m.) prvog poned. maja i 10. aug.

Erdőd (Satmar m.) posli 2. febr. prid Uskrs i Duhove, posli 2. jula, 14. sept., 1. nov. i 16. dec. uvik u četvrtak.

Erdősada (Satmar m.) prve ned. marta i juna; 3. ned. aug. i 2. ned. nov. uvik u petak.

Erdőveg 9. aprila i 28. sept.

Eržebetvaroš (Kük. m.) 27. jan., po Blagovisti slid. dan; u pet. posli Spasova; 5. jula, 21. sept., 10. nov. po 3 dana živin.

Estergom-Ostrogon, posli Grgura; posli Urbana; posl. Lovrinca; posli Šimon Jude uvik u poned. utor., i sridu.

Ermihaljfalva (Bihar m.) 14. do 15. marta, 27. do 28. juna, 6. do 7. sept., 10. do 11. dec. ti ned. u sridu i četvrt.

Eršekujvar (Njitra m.) o Matiji, cvitnici, Ivanu krstit., Demeteru, Sv. Stipanu, Klementinu i o Luci tih ned. uvik u sridu; i prid Duhove u sridu; ako dat. na svetac pada, onda prid dat. u utor. A živinski uvik prid 2 dana biva. Ako ovi na nedilju ili svetac pad. slid. utorka biva.

Eček (Feher m.) 9., 10. maja i 9. do 10. septembra, srid. i četvrt.

F

Fadd (Tolna m.) 12. marta i 15. okt. pridhodni nedilja u poned.; 25. jula ili slidećeg poned.

Façet (Krašo m.) po star. kal. na vodo-kršće; Sv. Todora, Cvitnicu, na Spasovo, Petrov, o velik. Gospi, Sv. Dimitriji i Sv. Nikolji.

Fegjvernek (J.-N.-Kun-S. m.) 1. marta, 1. juna, 12. sept., 20. nov. uvik u ned. i poned. ako u poslen dan pada, te ned. i ponediljka biva.

Fehergjarmat (Satm. m.) posli 2. febr. slid. ned. prija Duhova te ned., 28. juna i 29. sept. ti ned. i prid Božić t. j. posli Otaca u poned.

- Fehertemplom (Temeš m.) 5. do 7. marta, 20. do 23. juna i 15. do 18. okt.
- Feherto (Sabolč m.) 28. jan., 8. juna, 26. aug. i 20. nov. tih ned. uvik u četvrtak.
- Feketehegy (Bačka) drugog ponediljka maja i posljednjeg ponediljka oktobra miseca.
- Feketeto (Bihar m.) prija Pavla priobr., posli Vincencije, na rastanak Apoštola, 16. okt. posli dat. u poned.
- Feika (Sepeš m.) na vel. utorak, 6. juna i 1. okt.
- Felkenjer (Hunjad m.) posli Uskrsa u petak i 28. dec. po star. kal.
- Felšö-Bajom (Kiš-Kük. m.) 1. apr., 1. aug. za sitn. a prid njim po 3 dana živinski.
- Felšö-Banja (Satm. m.) 6. jan. „prosni dana“, o rastanku Apoštola (jula), o Franji (okt.) nediljom, poned. i utorkom.
- Felšö-Dioš (Požonj m.) na Grgura, ako dat. na subotu ili u ned. pada slid. poned. biva, posli Brašanca i Imena Marinog u utorak na Tomu, ako dat. na subotu ili u ned. pada, slid. poned. biva sajam.
- Felšö-Lendva (Vaš m.) 28. mart., 20. juna, 16. aug., 29. sept. i 30. nov.
- Felšö-Pulja (Šopron m.) u četvrt. 4. ned. korizme, prid Duhove, vel. Gospu i 11. nov. četvrtkom biva sajam.
- Felšö-Šegešd (Šomogj m.) u poned. posli 30. marta, 2. jula, 8. sept. i 25. nov.
- Felšö-Šuranj 19. marta, 1. maja, 21. aug. i 26. okt.
- Felšö-Salašpatak (Hunjad m.) 5. maja, 11. okt., prid datum 1 dan živinski.
- Felšö-Senice (Njitra m.) 24. mart. 5., maja, 19. juna, 14. jula, 24. aug., 29. sept. i 24. nov.
- Felvinc (Torda-Ar. m.) u poned. za ned. bez imena i 8. juna, 23. aug., 19. nov., prid dat. po tri dana živinski.
- Fertö-Stmiklos (Šopr. m.) 3. poned. korizme, utor. posli Duhova, posli Mate i Nikolje u poned.
- Felegjhaza (K.-Kun m.) 20. jan., 27. maja, 18. aug., 4. okt. prid dat. u ned. ako dat. u ned. pada, isti dan biva sajam.
- Fenjsaru (Jas m.) 12—13. marta, 12—13. maja, 29—30. jula, 24—25. okt. ako dat. na poslen dan pada, iste nedilje u ned. i poned. biva.
- Fogaraš (Fogaraš m.) u četvrt. posli Duhova; 9. sept., 6. dec. po 4 dana traje, prid dat. dva dana živinski.
- Földeak (Čanad m.) u poned.: prid Matiju „Cantate“, „Angjela čuv.“ i zač. Bl. Div. Marije.
- Földeš (Hajdu m.) 3. nedilje maja, 2. ned. nov. u sridu.
- Földvar-Marienburg (Brašo m.) 25. marta i 14. dec.
- Feldvarac-Földvar (Bačka) 22. marta, 7. juna, 21. aug. ako dat. u poslen dan pada, prid dat. u ned. biva.
- Franjova (Torontal m.) 13. maja, 13. jula, 30. okt. ako dat. nepada u ned. u prijašnju ned. biva sajam.
- Frata-Magjar (Kolož m.) 27. aug. i 19. nov.
- Futok-Futak (Bačka) 3. apr., 16. juna, 17. aug., 6. nov. ako dat. nepada u ned. ili u poned. u prijašnju ned. ili poned. biva sajam.
- Fülek (Nograd m.) 6—7. febr., 24—25. maja i 18—19. nov.
- Fülöpsalaš (Pešt m.) 8. aprila, 17. juna, 5. sept., 6. dec. prid dat. živinski, ako dat. u ned. ili svetac pada, u prijašnji poned. i utor. biva.
- Füzeš-Abonj (Heveš m.) 12. marta, 12. juna, 12. sept., 12. dec. ako dat. nepada u poned., u prijašnji poned. biva.
- Füzes-Gjarmat (Bekeš m.) 30. marta, 10. juna, 25. aug., 24. okt. biva sajam.

G

- Galantha (Požonj m.) u poned. ned. Grgura i prid Duhove posli Sv. Stipana kr. i prvi poned. adventa.
- Galgoc (Njitra m.) Pavla priobr., Laetare, Uskrsne, Pilipove, Duhovske, Sv. Lorinca, Miholjske, Svih Svetih, Sv. Tome, tih nedilja utorkom i četvrt.

- marvin., a posli ovih utorkom za sitn. biva sajam.
- Gattaja (Temeš m.) 20. jan., 20. aprila, jula i okt. miseca.
- Gač (Nograd m.) u poned. posli Imena Isus. u poned. jan. posli 3. ned. Josipov i Sv. Imbre sajam (nov.) ako ova dva poslid. data koji u ned. padaju slidećeg poned. i utorka; ako pak na subotu dat. pada, onda marvin. prid dat. u pet. biva.
- Gač-Varalja (Nogr. m.) 7. jan., 8. febr., 6. maja, 1. jula, 26. aug. i 30. sept.
- Galošfa (Somogj m.) 12. marta, 16. maja, 3. jula, 21. aug. i 21. sept.
- Galseč (Ung m.) na Antuna pust. (jan.) na Grgura, na Sofiju (maja) na Mar. Magd., na Nikolj i Martina.
- Gelej (Boršod m.) na Gjurgjev i 19. nov. nedilje utorkom biva sajam.
- German (Temeš m.) 26. jula i 20. aug.
- Gernješeg (Maroš-T. m.) 14. jan., 15. maja, 16. aug. i 19. nov.
- Gerend (Torda-Ar. m.) 26. jula i 7. okt.
- Ghymes (Njitra m.) 23. febr., 13. jula i 16. dec.
- Gödöllő (Pešt m.) 20. maja, 29. juna, 1. okt., 13. dec. uvik posli dat. u poned. ako je datum u poned. isti, dan biva.
- Gödre [Baranja m.] 19. marta, 22. jula, 21. sept., posli dat. u poned. i 5. nov. prid dat. u poned.
- Gölnicbanja [Sepeš m.] u utor. posli Glune ned. Utorak prid Ivana krstit. 4., 5. sept., 11. i 12. dec.
- Görčönj [Baranja m.] 24. febr., 25. maja, 24. aug. i 5. nov.
- Gerinc [Sepeš m.] posli Imena Isus., Sofije, Rastanka, Apoštola, Sv. Kate uvik u poned.
- Gurahonc [Arad m.] 11. maja, 21. aug., tih nedilja u poned.
- Gufa [Komarom m.] 1. jan., Judica, 13. juna. tih nedilja u poned. na dan Jeremije i Sv. Mate.
- Gjalu [Kolož m.] 20. aprila, 24. jula, 11. dec. prid dat. po 1. dan živinski sajam.
- Gjarmata [Temeš m.] 16. jan., 16. maja i 26. okt.
- Gjula [Bekeš m.] 25. jan., prid dat. ned. od sride zaključivo do nedilje, 22. jula, 8. sept. uvik tih nedilja prid dat. od sride zaključ. do nedilje biva.
- Gjulafehervar [Alšo-F. m.] u poned. posli Uskrsa; 26. jula, 30. sept., 17. dec. prid dat. po tri dana traje živinski.
- Gjergjo-Alfalu [Čik m.] 24. febr., 31. okt. ako u ned. ili svetac pada, slideći dana biva.
- Gjergjo-Ditro [Čik m.] 3. febr., 1. maja, 17. jula, 25. nov., ako dat. na ned. ili svetac pada, slid. dana biva.
- Gjergjo-St.-Mikloš [Čik m.] u subotu prid cvitnicu, 15. juna, 7. sept., 13. dec., ako dat. na svetac pada slideć. dana biva, a prid dat. uvik po 2 dana traje živin. sajam.
- Gjekenješ [Šomogj m.] 1. maja, 1. aug., ako dat. na ned. ili svetac, pada slid. dana biva.
- Gjercamoš [Torontal m.] 5. apr., 17. juna, 19. sept. ako dat. na poslen dan pada, prid datum u ned. biva sajam.
- Gjetva [Zoljom m.] 24. apr., 25. juna, 24. sept., 24. nov. prid dat. po jedan dan živinski.
- Gjoma [Bekeš m.] 10—11. marta, 1—2. juna, 15—16. aug. i 15—16. nov.
- Gjorok [Arad m.] 15. marta i 20. sept.
- Gjöngjös [Heveš m.] 2—3. febr., 25—26. maja, 24—25. aug., 19—20. nov., ako dat. nepada na ned., onda prid dat. u ned. i poned. biva sajam.
- Gjöngjös mellek [Šomogj m.] 5. apr., 5. okt., tih nedilja poned. i utorkom.
- Gjönk [Tolna m.] u utorak na poklade; u četvrt. prid Duhove i 1. četvr. aug. mis.
- Gjur-Gjör 18. jan. te nedilje kao i vel. nedilje prva 3 dana; Brašančeve, Marije, Magdaline, Malo-Gospojinske i Sv. Kate, tih ned. u poned. i utorak.

H

Hadhaz [Hajdu m.] 12. marta, 6. jula, 21. sept., tih nedilja četvrtkom.

- Hajoš [Pešt m.] 25. marta, 29. juna i 29. sept. posli dat. u ned. sajam.
- Hajdubösörmenj [Hajdu m.] 3. febr., 1. apr., 26. juna, 25. aug., 19. nov. tih nedilja u poned. ako na svetac pada, posli dat. slid. biva sajam.
- Hajdunanaš [Hajdu m.] 19. marta, 15. jula, 14. sept., 4. dec. tih nedilja sridom.
- Hajdušica [Torontal m.] 25. aug.
- Halaš [Pešt m.] 25. marta, 21. juna, 1. sept., 9. nov. prid dat. u ned. i poned. ako dat. pada na ned., isti dan biva sajam.
- Halaši [Mošon m.] 24. febr., 27. juna, 20. aug., 11. nov. tih nedilja u poned.
- Hanušfalva [Šaroš m.] na Matiju [25. febr.] prid Uskrs, prid Duhove, na Sv. Ivan dan 26. juna i prid Sv. Stipana kr. u četvrtak. Ako označ. dan na četvrt. pada, onda u taj dan biva sajam, inače prijašnji četvrt. Ako Sv. Stipana kr. sajam u četvrtak pada, onda prijašnje nedilje u četvrt. biva sajam.
- Harkanj [Baranja m.] kupalište febr. na Sv. Susanu, aprila na Gjurgjev dan, aug. na Sv. Petra u okovih i na Nikolju tih nedilja poned.
- Hatvan [Heveš m.] 2. febr., 28. apr., 2. juna, 31. aug., 2. okt. i 5. nov. tih nedilja ned. i poned.
- Haromfa-Agarev [Šomogj m.] 1. marta, 6. maja, 30. aug. i 19. nov.
- Haromšator [Vaš m.] 13. jula i 21. sept.
- Hatseg [Hunjad m.] 14. febr., 27. aug., prid 14. febr. po tri dana živ., 21—23. aug. za birke; 24—26. aug. za marvu.
- Hegifalu [Vaš m.] u poned. posli 8-og juna; 29. sept. u sridu posli Medarda [jun.] i 11. nov.
- Hegjkó [Šopron m.] na velik poned. i prid Miholj dan u poned.
- Hercegsöllőš [Bar. m.] 4. maja, 21. nov., tih nedilja u poned.
- Heteš [Šomogj m.] 1. poned. marta; prvog četvrt. maja; i 3. poned. juna; i 4. poned. jula.
- Heteš [Zala m.] u utorak posle Uskrsa; u sridu prid Spasov; 28. jula.
- Heveš [Heveš m.] 25. jan., 18. apr., 18. jula, 24. okt. tih nedilja nediljom i poned.
- Hedervar [Gjör m.] u utorak posli Uskrsa; u poned. posli Brašanca; male Gospe; i Sv. Kate.
- Hidalmaš [Kolož m.] 5—6. apr., 25—26. sept.
- Hidegkut [Temeš m.] 16. jan., 16. maja, 14. sept.
- Hidegkut [Vaš m.] u poned. posli cvitnice, i Sv. Trojstva; na Ruperta; i Martina; 24. sept., 11. nov.
- Hedvegh [Vaš m.] u poned. posli tri kralja; cvitnice; Sv. Ivana krst. i Sv. Franje.
- Himešhaz [Baranja m.] u poned. nedilje Mar. Terezije i Sv. Vinc.; ako na svetac pada, onda slideć. dana.
- Hodmezövašarhelj na ime Isusa u ned. i poned. prid Josipa; Brašančevo; rastanka apoštola; i Sv. Gala [okt.], a prid ove subotom živinski sajam.
- Hodšag [Bačka] 19. apr., 28. sept., ako dat. na ned. il poned. pada, isti dan biva sajam; ako dat. na drugi dan pada, slideće ned. i poned. biva sajam.
- Homolic [Torontal m.] 18. aug.
- Horgoš-Vorgoš [Congrad m.] u poned. druge ned. febr., druge ned. juna i treće ned. nov.
- Hortobagj [Hajdu m.] 20. juna, živinski sajam.
- Hosufalu [Brašo m.] posli čiste sride; Spasova; Ivana krst. Uzvišenja križa uvik petkom sajam.
- Hosuhetenj [Baranja m.] u poned. prid 4. maja i prid Sv. Križa; [sept.] u poned.
- Högješ [Tolna m.] posli Pavla priobr. Josipa, Petrova, Leopolda, sridom marvin., četvrtkom sajam za situ.
- Hradišće [Njitra m.] 15. jula, 11. nov.
- Hunfalu [Sepeš m.] o Antunu pust., o Petrovu, o Ursuli [okt.] tih nedilja četvrtkom.
- Hust [Marmaroš m.] poned. i utorkom

2. nedije marta ; treće nedilje jula ; prve nedilje okt., po star. kal. na vel. Gospu i na Miholj, po star. kal. na Sv. pričisti.

I

Idvor [Torontal m.] 3. maja, 23. sept.
Igal [Šomogj m.] 24. apr., 24. juna, 1. sept., 28. okt.

Iglo [Sepeš m.] 4. četvrtka korizme, poslid. ned. sept., prve ned. dec. u sridu ; i 7. juna te nedilje u sridu.

Iharoš-Berenj [Šomogj m.] na Matiju, 16. maja, 26. jula, 21. sept.

Illava [Trenčen m.] o Dorotheji, o Blagovisti, o Spasovu, Brašančevu, o Mar. Mand., o Mati, o Svi-Svetima i o Zač. Bl. Div. Mar.

Ilonda [Solnok-D. m.] 9—10. febr., 1—2. maja, 15—16. okt.

Ipoljšag [Hont m.] u poned. i utorak prid Matiju ; prid Blagovisti ; prid Urbana ; Margaretu ; vel. Gospu ; Matu [sept.], Imbru [nov.], prid mladence uvik u poned. i utorak.

Ireg [Tolna m.] o Blažu, Gjurgju, male Gospojine, Sv. Kate, tih nedilja poned. i utorkom.

Irša [Pest m.] 14. febr., 15. juna, 1. sept., 13. dec. ako decemberski dat. na ned. pada, u prijašnju ned. biva.

Ištvandi [Šomogj m.] 27. apr., 8. juna, 28. aug., 28. okt.

Istimir [Feher m.] o Josipu, Susani i Svi Svetima, tih nedilja ponediljkom.

Ittebe [Torontal m.] prid Gjurgjev u ned. ; 16. okt. ako ovaj dat. na poslen dan pada, prid njim u ned. biva sajam.

Ižak [Pešt m.] 1. marta, jula i okt. uvik prid datum u ned. i poned.

J

Jablunka [Arva m.] 20. jan., 15. marta, 20. juna, 25. okt.

Jankovac [Bačka] 17. apr., 26. juna, 2. nov., ako dat. nepada na ned. uvik slidećeg poned. biva sajam.

Janošhaza [Vaš m.] 19. marta, prid Duhove u poned. 23. aug., 15. nov.

Jarkovac [Torontal m.] 3. apr., 22. juna, 25. okt.

Jas-Apati [J.-N.-Kun m.] 19. i 20. febr., 25. i 26. juna, 8. i 9. sept., 3. i 4. dec. tih nedilja ned. i ponediljkom.

Jasberenj [J.-N.-Kun-S. m.] 25. i 26. marta, 18. i 19. maja, 15. i 16. aug., 4. i 5. okt., 9. i 10. dec. tih nedilja ned. i ponediljkom.

Jesenova [Temeš m.] 21. maja, 11. okt.

Jas-Doža [J.-N.-Kun-S. m.] 8. jan., 8. jula, 25. okt. uvik ned. i ponediljkom ; ako dat. na srid. nedilje pada, slideće ned. i poned. biva.

Jas-Karajenő [Pešt m.] 3. apr., 8. jula i 2. okt.

Jas-Ladanj [J.-N.-Kun-S. m.] 18. jan., 5. apr., 2. jula, 22. nov. tih nedilja ned. i ponediljkom.

Jas-Lajoš-Miže [Pešt m.] u poned. prid 26. maja i 15. sept.

K

Kadarkut [Šomogj m.] u utor. prid Sv. Ivana ; u poned. prid Ivana krstit., Barthola i Imbru.

Kaljača-Kaloča [Pešt m.] 19. marta, 15. aug., 30. nov. prid datum u ned. i poned. i prve nedilje i poned. juna.

Konak [Torontal m.] 19. marta, 20. sept. Kanjiža vel. [Zala m.] u poned. prid 2. febr. ; na velik poned., u poned. prid Duh. i vel. Gospu ; u poned. prid Tereziju [okt.] ; ako dat. okt. miseca na poned. pada, isti dan biva sajam i u poned. prija zač. Bl. Div. Mar.

Kanjiža stara [Bačka] 25. maja, 1. sept., ako dat. nepada u nedilju il u poned., onda prid datum u ned. i ponediljak biva sajam.

Kanjiža turska [Torontal m.] 29. apr., 1. aug. i 1. nov., ako dat. nepada u ned. prid dat. u nedilju biva sajam.

Kapornak-Nagy [Zala m.] na ime Isusa, mladog Uskrsa, Sv. Trojstva, vel. Gosp. i posli Sviš-Svetih uvik u poned.

Kapoš-Mező [Šomogj m.] 10. febr., 1. apr., 18. maja, 14. juna 11. aug., 30. sept.

- Kapošvar [Šomogj m.] 25. marta, 29. juna, prid dat. u poned. 4. sept., 2. nov.
- Kapušvar [Šopron m.] 25. jan., 19. marta na Brašančevo, 26. jula, 15. okt., 13. dec., ako dat. na poned. pada, isti dan biva, inače uvijek slidećeg poned.
- Karoljfalva [Temeš m.] 19. do 21. marta, 29—30. juna i 1. jula, 29—30. sept., 12. okt., 7—8. nov. ako prvi dan data na nedilju il svetac pada, i osim četvrtka ma koji dan pada, slid. četvrtka počima sajam.
- Karanšebeš [Krašo m.] 1. nedilje maja, aug. i okt. petkom, subot., ned. biva sajam.
- Kašša 20. jan., 3. maja, 27. juna, 15. aug., 19. nov., tih nedilja poned., utor. i sridom; i svakog miseca prve sride vel. zemaljski živinski sajam.
- Kačmar [Bačka] 16. maja slidećeg ponediljka; Sv. Terezije nedilje [okt.] u poned.
- Kakova [Krašo m.] 1—2. maja, 2. nov.
- Kaloz [Feher m.] 1. febr. na vel. poned.; 27. jula, 26. sept. i 9. dec. tih nedilja ponediljkom.
- Kapolnaš [Udv. m.] 28. juna.
- Kapolnaš [Krašo m.] 13. jan., 21. marta, 5. maja, na grčk. istoč. Duhove, 6. jula, 20. sept. i 20. nov.
- Kečkemet 12. marta, 10. maja, 10. aug., 26. sept., 25. nov., uvijek u poned., ako dat. u ned. pada, slidećeg, ako u poned. pada istog dana, ako na drugi poslen dan pada, prid datum u poned. biva.
- Kecel [Pešt m.] na mladi Uskrs u poned.; u poned. prid Dimitriju; 20. jula ned. u poned. i utorak.
- Kemnic 2. maja, 22. juna i 18. okt.
- Kendilona [Solnok-D. m.] 23. jan., 24. maja i 16. aug.
- Kerestur-Sekelj [Udv. m.] 21. do 24. febr., 1—4. maja, 4. do 7. jula i 12. do 15. sept.
- Keresteš [Bihar m.] 29. maja, 12. sept.
- Keresteš-Nemet [Vaš m.] u poned. posli Sv. Trojstva i cvitnice i posli Nikolje u poned.
- Kerka-St.-Mikloš [Zala m.] 16. febr., 23. apr., 10. juna, 6. aug. posli dat. utork.
- Kerteš [Vaš m.] u sridu prid Spasovo; 13. aug.
- Kesthelj [Zala m.] 6. jan., posli Uskrsa, Brašančevo, Lovrinca četvrtkom; posli 21. sept. i Sv. Martina u četvrtak.
- Kekkő [Nograd m.] 23. jan., 13. marta, 24. apr., na Spasovo i Brašančevo, 10. jula, 24. i 29. sept., 13. nov., 3. dec. uvijek prid dat. u sridu; ako na ovaj svetac, biva onda slid. sride drži se sajam.
- Kemend [Estergom m.] u poned. Spasovske nedilje 20. nov.
- Kežmark [Sepeš m.] utorkom i sridom; posli „Invocate“ i Trinitatis ned.; 14. sept. i 13. dec. tih nedilja utor. i sridom.
- Kethelj [Šomogj m.] u poned. posli tri kralja Teofila [marta] posli Demetra [okt.]
- Kezdi-Vašarhelj [Haroms. m.] u poned. 3. jan. i 2. maja; na dan Šimun Jude prid dat. po 3 dana živinski.
- Kiš-Ber [Komarom m.] četvrte nedilje apr.; Sv. Ivana krst., vel. Gospe i Martina, tih nedilja četvrtkom.
- Kiš-Cel [Baš m.] 2. poned. korizme; 16. maja, 1. sept., 24. okt., ako dat. na svetac pada, slid. dan biva sajam.
- Kiš-Er [J.-N.-Kun-S. m.] 8. febr., 25. apr., 25. jula, 11. nov. ako dat. na ned. ili svetac pada prijašnjeg poned., a prid datum jedan dan biva marvinski sajam.
- Kiš-Jenő prid tri kralja; Gjurgjev i Miholj u ned.
- Kiš-Kapuš [N.-Kük. m.] 28. apr. i 28. aug.
- Kiš-Köröš [Pešt m.] 24. i 25. febr., 1. i 2. maja, 1. i 2. aug., 18. i 19. okt. ako dat nepada u nedilju i poned., prid datum u ned. i poned. biva sajam.
- Kiš-Marija [Bihar m.] 9. marta, 12. juna, 11. sept., 11. dec.
- Kiš-Marton [Šopron m.] u poned. za ned. brez. „Imena“, Exaudi i Sv. Petra u okovih, 21. sept.
- Kišmart-Varaajja [Šopr. m.] u prvi poned. marta, jula, sept. i dec. mis., ako

- koji dat. na svetac pada, istog miseca slid. poned. biva sajam.
- Kiš-Seben [Šaroš m.] 21. i 22. febr., 25. i 26. apr., 20. i 21. juna, 5. i 6. sept., 15. i 18. okt., 5. i 6. dec. za birke; 24. apr., 16. okt. živinski; 21. febr., 25. apr., 20. juna, 5. sept., 17. okt. i 5. dec. prve sride jan., marta, maja, jula i aug. miseca.
- Kištelek [Congrad m.] 13. sičnja, 16. apr., 7. jula, 20. okt. prid dat. u poned.
- Kiš-Ujsallaš [J. N. Kun m.] 19. i 20. marta, 30. juna, 4. i 5. sept., 13. dec. ako dat. na ned. ili poned. pada, istog dana biva sajam.
- Kiš-Ujfalu [Šopron m.] u poned. na Duhove i u nedilju prid Šimon Judu.
- Kišeto [Temeš m.] 18. juna, 15. okt.
- Kišuba-Ujhelj [Trencsen m.] prid 6. velj. u poned. i posle 8-og maja; a marvinski prid dat. u četvrt., u poned. posli 15. juna, a marvin. prid dat. u četvrtak; prid Jakova, Sv. Stipana, [aug.], sv. Gala, [okt.] i prid sv. Luku uvik u poned. a prid njim u četv. marvin.
- Kiš-Varda [Sabolč m.] 17. marta, 23. maja, 16. juna, 1. sept. i prve ned. nov. i prid Božić u poned. ako Božić u oned. pada u prijašni biva.
- Kiš-Zombor [Torontal m.] 15. aprila, 10. augusta i 18. okt.
- Koka [Pešt m.] 21. febr., 22. juna, 22. sept., 22. nov., tih nedilja, nediljom i ponedilj.
- Kolož [Kolož m.] u sridu posli Uskrsa, 5. nov. za sitnež, prid tim 2 dana za živinu.
- Kolož-Monoštor (Kolož m.) 4. i 5. maja.
- Koložvar, 10. jan., 12. marta, 13. juna, 2. sept., 2. nov., a prid dat. po 3 dana živ., 5. maja za ovce.
- Komadi [Bihar m.] 20. marta, 20. apr., 16. aug. i 1. okt. tih nedelja petkom i subotom.
- Komarom, Filipa i Jakova, Petrova, Sv. Roke, Sv. Franje i Andrije, nediljah, ponediljkom živin. a sridom i četvrt. za sitn.
- Komjath [Njitra m.] Fabijan i Sebast., Blagovisti, Sofije, rastanka Apoštola i Demetra tih nedelja petkom marvinski, slid. ned. za sitn.
- Komloš [Torontal m.] 5. marta, 15. juna, 1. sept. ako dat. nepada u ned., biva sajam.
- Konji [Tolna m.] 12. apr., 9. okt., tih nedilja sridom.
- Korpona [Hont m.] 3. februara živinski, c. za sitn. u petak prid cvitnicu živin. na vel. poned. sitn.; posli Spasova u petak živ. slid. poned. za sitn., 27. juna za živinu, 30. za sitnež. Na Bartol. sitn. prija tri dana živ. Na Miholj dan sitn. prija 3 dana živ. Na Šimun Juda sitn. prid 3 dana živ. U petak 3-će ned. adv. živin., slid. poned. sitn.
- Kotor [Zala m.] 9. marta, 27. juna, 30. sept., 30. nov.
- Kozar racki [Baranja m.] 13. marta, 1. maja, 26. juna, 16. okt.
- Kölešd [Tolna m.] Judicom, Sv. Gotthardom, Vladislavom i Martinom tih nedilja u uturak i sridu.
- Köpčenj [Mošon m.] za Babijanom i Sebastijanom, Pongracom, Gospinim pohodom, Šimon Judom slidećeg ponedeljnika.
- Körmönd [Vaš m.] 2. febr., 12. marta, 5. apr., 10. maja, 24. juna, 20. jula, 24. aug., 21. sept., 18. okt., 11. nov., 13. dec.
- Körmöcbanja [Bars m.] u. četvrt., petak i subotu posli Gjurgja; 1. 2. aug., u četvrtak, petak i sub. posli Miholja.
- Körösbanja [Hunjad m.] 2. jan., 8. jula, 20. nov., 7. dec.
- Körös-Ladanj [Bekeš m.] 10. maja, 28. juna, 15. sept., ako dat. na ned. il svetac pada, prid isti dan biva sajam.
- Köröshegy [Šomodj m.] poslidnjeg utorka marta i augusta miseca.
- Kösegy [Vaš m.] poslidnja srida sičnja, prid cvitnicu; prid Duhove; prid Jakova; posli Egidije; prid Ursulu; iza treće ned. adventa uvik u poned. biva.

- Kötelek [J. N. Kun S. m.] 25. sičnja, 5. maja, 20. sept. u ponideljak ili prid njim u poned.
- Kövágó-Sölös [Baranja m.] 1. marta, 22. jula, 15. sept., 1 dec. ako na ned. padaju, onda prid nji u poned.
- Krašova [Krašo m.] 1. pon. za Gjur-gjevom; 2. pon. za Petrovon i 3. poned. i utorka za 14. nov.
- Kraššo [Satm. m.] 1-im utorkom maja. 2. utorka jula, 1. utor. sept. i nov. miseca.
- Krasna [Silagj m.] 3. poned. jan., 2. poned. i utorka aprila jula i okt. miseca.
- Krasna-Beltek [Satm. m.] 10. febr., 31. marta, 19. maja, 21. jula, 22. sept., 10. nov. i 22. dec.
- Krnaja [Bačka] 12. maja, 6. okt. ako datum u ned. ili poned. pada isti dana; inače prid datum u nedilju biva sajam.
- Kubin-Alšo, u poned. za ned. Sexagesina; za 24 tim junom; malom Gospom i 19. nov.
- Kubin [Temes m.] 17. mart., 5. maja, 7. nov.
- Kudric [Temeš m.] 1. maja, 16. okt.
- Kula [Bačka] 29. apr., 24. juna, 6. aug., 15. okt., prid dat., ako dat. na taku nedilju pada, koji je dan i inače svetac, sli. dana biva sajam.
- Kunhegješ [J. N. Kun m.] na Marinje; Antuna Padovanskog; Samuila i Luku; uvik nediljom i poned., ako ovi na poslen dan pad. prid dat. u ned. i poned. biva sajam.
- Kun-St.-Marton [J. N. Kun m.] 14., 15. febr. 22., 23. maja, 22. 23. aug., 11. 12. nov., tih nedilja nediljom i poned.
- Kun-St.-Mikloš [Pešt m.] 3., 4. febr., 16., 17. maja, 22., 23. aug., 29., 30. dec.
- Küküllövar [K. Kük. m.] u poned. posli 3 kralja; u poned. prid poklade; na velik poned. 21. aug., prid Božić u ponideljak a po 3 dana prid dat. biva živinski sajam.
- L**
- Lachaza [Pešt m.] 28., 29. febr., 25., 26. maja, 3. 4. aug., 15., 16. okt., tih nedilja nediljom i poned.
- Ladomer [Šaroš m.] 20. do 22. jan., 3., 4. juna, 11. do 13. nov., u slučaju sveca, slid. dana biva sajam.
- Laško [Baranja m.] 4. aprila, nedilje ponediljkom i 1. ponediljka okt. misca.
- Leibic [Sepeš m.] prvog utorka feb., na mali Uskrs, 1. utor. jula miseca, u utorak posli vel. Gospe, ako Gospa na utorak pada 12. aug. biva marven. sajam; i 1. utorka nov. miseca.
- Lepšenj [Vespr. m.] 25. maja, 12. okt.
- Letenje [Zala m.] 24. febr., 2. juna, 29. jula, 25. aug., 6. okt., 25. dec. uvik naprid u utorak.
- Legrad [Zala m.] 12. marta, na Sv. Trojstvo, 24. aug., 2. nov. i 13. dec.
- Leka [Vaš m.] poslid. poned. febr., 2. poned. maja, poslidnjeg poned. sept., na Nikolju.
- Leva [Barš m.] 6. jan. gluhe nedilje, Brašančeva, 25. jula, 29. sept. i 25. nov., tih nedilja poned. i sridom, ako na ove koji svetac pada, iste ned. slidećeg dana biva.
- Libetbanja [Zoljom m.] 2. febr., 1. maja, 22. jula, 29. sept.
- Libling [Temeš m.] 10. maja, 7. sept.
- Liget [Baranja m.] u poned. prid Demetra (apr.) i posli nedelje Angjela Čuvara.
- Lippa [Temeš m.] po star. kal. na Gjur-gjev, na Iliju, Malu Gospu i Miholj dan.
- Lipče [Zoljom m.] 6. jan., na Septuagesimu, posli Duhova slideći dan 25. jula, 4. okt.
- Look [Šopron m.] u drugu subotu posli Uskrsa, 14. aug.
- Losonc [Nograd m.] 13., 14. febr., 9., 10. maja, 1., 2. jula, 13., 14. sept., 9., 10. dec., ako na dat. svetac pada, slidećeg dana biva sajam.
- Lošonc-Tugar [Nograd m.] 4. jan., 4. apr., 2. aug., 4. okt., tih nedilja poned. i utorkom.
- Lovaš-Berenj [Feher m.] vel. ned i prid

- Duhove u poned. 11. sept. nedilje u poned. posli Dimitra u slučaju sveca u utorak.
- Lovas-Patona [Vesprem m.] o Rudolfu (apr.), o Antunu Padovanskom, o Augustinu (aug.) o Elisabeti, tih nedilja u poned; ako na dat. svetac biva, slid. dana drži sajam.
- Lövö [Požon m.] 5. jan., 11. maja, 21. jula, 11. aug., 21. sept., 12. nov.
- Löče [Sepeš m.] u petak posli nove godine, (marvenski sajam) u prijašnju sridu, ako Vodokršće na koji ova dva dana pada, slideće ned. istog dana biva. U petak prid Judica, a u sridu marvinski; 2. jula nedilje u sridu i petak ako dat. na utorak pada, onda marvinski prid dat. na jedan dan biva, 16. okt. nedilje sridom i petkom, ako dat. na ned. pada, prid dat. na jedan dan biva.
- Lubica [Sepeš m.] 7., 8. febr., 18., 19. apr., 4., 5. jula, 22. do 23. aug., 7., 8. nov.
- Lublo-Ó [Sepeš m.] u ponideljak i utorak nedilje 1. januara, Sexagesime, Cvitnice, Exaudi pohoda Gospinog, Sv. Stipana, Matu, Gala, i Nikolju, tih nedilja, ako sv. Stipan na poned. utorak pada slidećeg dana biva sajam.
- Lugoš [Krašo m.] 10. febr., 10. maja, 2. do 4. jula i 21. okt. uvik prid datum u subotu.
- Lupša [Torda Ar. m.] 13. jan., 3. maja, 18. sept., prid dat. po 3 dana marvinski.
- M**
- Mada 3. apr., 14. maja, 18. jula, 24. aug. i 17. dec. tih nedilja u sridu.
- Madaraš [J. N. Kun m.] 25. jan. prid dat. u ned. u poned., prid Spasovo u ned. u poned., Jakovske nedilje u i poned., prid 26. okt. u nedelju i poned. prid Mitra.
- Magoč [Baranja m.] 14. febr., 18. apr. 3. juna, 7. okt., tih nedilja u poned., ako dan na svetac pada, slid. poslednog dana biva sajam.
- Magjar-Lapoš [Solnok Dob. m.] 18. i 19. jan., 13. i 14. maja, 6. i 7. jula, 26. i 27. sept., ako koji datum na ned. ili svetac pada, slid. dana biva sajam.
- Magjar-Gj. Monoštor [Kolož m.] 19. marta, 29. juna, 20. aug., 11. nov. prid dat. po 1 dan živinski sajam.
- Magjar-Igen [Alšo F. m.] u petak prid Duhove; 26. okt. prid dat. po 6 dani živinski.
- Magjar-Itebe [Torontal m.] u ned. prid Gjurgjev i 16. okt.
- Magjar-N. Žombor [Kološ m.] 20. jan. po star. kal. posli Uskrsa i Duhova slideći dan 27. aug. 22. nov.
- Magjar-Ovar [Mošon m.] 6. jan., 5. maja, 1. aug., 21. sep., 28. okt., ti nedilja poned. i utorkom.
- Magjar-Pečka [Arad m.] u sub., ned., pon. prid. 9. maja i 14. sept.
- Majša [Pešt m.] 9. febr., u poned. posli nedilje Sv. Trojstva; 27. aug. i 11. nov.
- Maiš [Baranja m.] 20. jan., 1. maja, 29. aug. i 10. okt.
- Mako [Čanad m.] u subotu prid nedilju „Judica“ prid 24-og juna; 19. aug. i 19. nov. uvik u subotu.
- Margitta [Bihar m.] 6. jan. sridoposne, 24. aprila, 13. jula, 14. sept. i 5. nov. nedilje u sridu, četvrt. i pet.
- Maria-Poč [Sabolč m.] u poned. iza 6. febr., 3. maja, 21. aug. i 8. dec.
- Marmaroš Siget po star. kal. 1-vi poned. i utorak posta; u poned. i utorak Duhova; po star. kal. Ilinske nedilje u poned. i utorak, ako Ilija na nedilju pada, slid. nedilje u poned. i utorak biva; 13. okt. nedilja u poned. i utorak, prvi prvi poned. i utorak iza 15. pros.
- Marošilje [Hunjad m.] 19. jan., 6. aprila, drugi dan Duhova po star. kal.; 6. jula, 27. aug. i 11. okt.
- Maroš-Ludaš [Torda A. m.] 4. maja, 4. okt., prid datum po 3 dana marvinski.

- Maroš Ujvar (M. Torda m.) 13. apr. i 15. aug. prid datum u petak, a četvrtak živinski sajam.
- Marošujvar-Akna (Alšo Feh. m.) u petak prid 13. apr. i 15. aug. prid to jedan dan marveni vašar.
- Marošvašarhelj (Maroš T. m.) 17. jan., u četvrt. prid cvitnicu; u poned. posli Brašančeva; 4. sept., 11. nov., prid datum po 3 dana živinski.
- Martonoš (Bačka) 8. juna i ime Marije šlideći ponediljak; 7. nov., juna i nov. sajmovi ako datum ne pada na nedilju ili poned. uvijek prijašnji poned. bivaju sajmovi.
- Martonvašar (Feher m.) 25—26. marta, 15—16. juna, 14—15. sept. i 21—22. dec.
- Matesalka (Satm. m.) 25. jan., 19. marta tih nedilja u poned. 24. apr., o Mariji Mand.; Miholjske i Elisabetine ned. u poned.
- Megjaso (Zemplen m.) 15. jan., 10. maja, 29. sept.
- Megješ (N. Kük. m.) posli Invoke u četvrtak, 13. jula, prid Miholj u četvrtak 30. nov.
- Mehadija (Krašo S. m.) 22. jan., 6. apr., 16. jula i 26. okt.
- Mekenješ (Baranja m.) posli 4. juna u poned. i 10. aug. nedilje u poned. sajam.
- Melence (Torontal m.) grčko-istoč. Duhova prvi dan; 27. aug. 7. nov. Ako datum nepada u ned., prijašnje nedilje u ned. biva sajam.
- Mernje (Šomogj m.) 24. febr., 5. maja, 2. aug.; 5. nov., ti ned. ponediljkom.
- Mecenzef-felšő 5. apr., 31. jul., i 3. dec.
- Mecenzef-alšo na vel. utorak, 6. sept.; u poned. posli 2. jula; i prve adventske nedilje.
- Mezőbereny (Bekeš m.) 8. apr., 12. jula, 6. okt. prid dat. u ned. ako dat. na nedilju pada, istog dana biva.
- Mezőtur (J. N. K. m.) 1. jan., 1. maja, 1. aug., 1. nov., ako datum na poslen dan pada, prid datum u nedilju biva saj.
- Miava (Njitra m.) u sridu posli Pavla priobr. Josipa, Duhova. Ivana i Pavla, Jakova apošt., Male Gospe. Šimon Jude i Nikolja uvijek u sridu, prid to utorak marv. sajam.
- Mindsent (Čongrad m.) 7—8. jan., 14—15. apr., 30. juna, 1. jul. i 27. okt. ako ovi ne padaju na sub. i ned. onda prija tog u sub. i ned. biva sajam.
- Miške [Vaš m.] posli svitlog Marinja slideći dan [febr.] posli Blagovisti slid. dana [marta] posli pohod. Gospe [jula] posli vel. Gospe slid. dana [aug.] posli male Gospe slid. dana [sept.] na Franju [okt.] na Katu. na Lucu [dec.] Ako na svetac padaju, slideći dana biva.
- Miške (Pešt m.) 2. febr., i 25. marta slidećeg dana; 2. jula, 23. aug. i 8. sept. slidećeg dana; 4. okt., 15. nov. i 13. decemb.
- Miškolc (Boršod m.) na Julijanu [febr.] na Urbana [maj], na Šamuila [aug.], na Luku [okt.]. na Lazu dec. tih nedilja u ponediljak.
- Mišla (Tolna m.) u poned. prve ned. jan., apr. i sept. i 26. okt. ako na kat. svetac pada za njim.
- Moč (Kolož m.) 1. i 2. jan., na vel. poned., po star. kal. Spasova slid. dana, 20. i 21. aug.
- Modor (Požun m.) 2. febr., 24. apr., 24. juna, 24. aug., 29. sept., 11. nov. Ako datum na sridu pada, onda prid to utor. biva sajam; ako dat. posli sride pada, onda slid. ned. u utor. b.
- Modoš (Torontal m.) 25. mart., 29. jun., 24. aug., 26. okt. Ako datum nepada, na ned. onda prijašnje ned. u nedilju biva.
- Mohač (Baranja m.) 24. febr., 17. apr., 24. juna, 15. sept., 11. nov., 21. dec. Ako datum na svetac ili u srid nedilje pada, ti dana prijašnjeg pon. biva sajam.
- Mohol (Bačka) 30. maj. 30. sept. Ako Datum prid svetac ili prid nedilju pada; prijašnje nedilje u nedilju biva.

- Mokrin (Torontal m.) 14. febr., 21. maja i 20. aug.
- Moldova-O (Krašo m.) 24. apr. i 27. aug.
- Monor (Pešt m.) 12. mart., 1. jun., 18. aug., 8. dec.
- Monor (Best. Nasod m.) 31. maj., 27. sept., marvinski prija dva dana po čima se.
- Moravica (Temes m.) 1. apr., 1. okt.
- Morovica (Bačka) nedilje sv. Josipa u poned.; jula poslid. nedilje u ponediljak; prvog ponediljnika u nov.
- Moricföld (Temeš m.) 3. mart., 2. maja, 3. aug. i 1. nov., ti nedilja u nedilju.
- Mošgo (Šomogj m.) posli Uskrasa u utorak; 24. juna.
- Mošonj (Moson m.) 2. apr., 13. jula, 4. okt., 21. dec., najbliži dana u poned. Ako dat. na svetac pada, slideći dan biva sajam.
- Muči (Tolna m.) 20. maja i 20. okt. nedilja u sridu. Ako dat. na svetac pada, slidećeg dana.
- Munkač (Bereg m.) na tri kralja, na Josipa [marta], na Gjurgjev [apr.], na Duhove Ivana krstit grčka vel. Gospa, i Martina, prid, il posli ovih označennih dana s godine na godinu var. senat odregjuje, vel. Gospe, nedilje ponediljkom sajam za sitn., a prija ovog po tri dana marvin.; 2. apr., 14. maja, 14. sept. i 8. okt., ti nediljah u poned. i utor. ako ovi na svetac pad., prid il posli data slideće nedilje za birke biva.
- Muraserdahelj (Zaia m.) 1. maj., 26. juna, 13. aug., 26. okt. ako na ned. padne onda prid to u sub.
- Murasombat (Vaš m.) u poned. prid poklade; na cvitni poned. i na misec dana posli Uskrasnog ponedeljka; 24. juna. 24. aug., 15. okt., 6. dec.

N

- Nadašd (Baranja m.) 19. mart., 20. aug. tih nedilja u poned.
- Nadudvar (Hajdu m.) prvog poned. jan., apr. i aug. te 25. okt. ned. u poned.
- Nagjatad (Šom. m.) prid Grgura; u proleće prid sv. Križa dana i Iliju u pon. na sv. Roku; u jesen prid dan sv. Križa u pon. i pon. posli sv. Martina.
- Nagj-Bajom (Bihar m.) 4. mart., 2. juna. 27. sept.
- Nagj-Bajom (Šomogj m.) u utor. prid Josipa u poned. prid Pongraca, posli Isus. priobr. slid dan i prid Tereziju u poned.
- Nagj-Bajom (Šopron m.) u četv. prid Demetra i prid poklade.
- Nagj-Banja (Sathmar m.) posli ned. bezimen; posli Brašančeva; sv. Stipana kr. i Martina uvik u poned.
- Nagj-Barod (Bihar m.) u poned. posli Grgura; u poned. Petrovske ned. posli vel. Gosp. i Martina u poned.
- Nagj-Bečkerek (Torontal m.) 1. marta, 25. maja, 17. aug., 12. okt., 23. nov. prid datum u četvrtak, petak, subotu u nedilju biva sajam.
- Nagj-Dorogh (Tolna m.) 13. mart., 5. juna, 16. okt., ti ned. poned.; i prvi ponediljak aug.
- Nagj-Enjed (Alšo Feher m.) 25. jan., 8. maja, 19. aug., 16. okt. Prid datum po jedan dan živinski.
- Nagj-Gaj (Toront. m.) 1. maja. 7. nov.
- Nagj-Halmagj (Arad m.) po star. kal. u prvu subotu korizme; prid cvitnicu; Petrovske ned. mala Gospojinske ned. i sv. Barbare uvik u subotu biva.
- Nagj-Haršanj (Baranja m.) prid 25. jan., 12. apr., sv. Ladislava [jun.] i prid 9. okt. u poned. i utorak biva sajam.
- Nagj-Höflanj (Šopron m.) 25. jan., 9. sept.
- Nagj-Ida (Abauj m.) 25. maja, 24. jul., 12. sept., 16. okt. i 22. dec.
- Nagj-Karolj (Sath. m.) 4. febr., 15. apr., 3. juna, 1. jul., 16. sept., 4. nov., 9. dec. tih nedilja ned. i poned. biva.
- Nagj-Kikinda (Torontal m.) 24. april, 24. juna, 20. sept. i 1. dec.

- Nagj-Komjath (Ugoča m.) Gjurgjevske; 8. juna, Jakovske, i 29. aug. nedilje u sridu i četvrt. Ako na svetac pada; slideće nedilje u sridu i četvrt.
- Nagj Kostolanj (Njitra m.) posli Blagovisti i Rogate u petak, posli Mate i Andrije u poned., marvinski sajam prid. dat. na 4. dana biva.
- Nagj-Köröš (Pešt m.) 5. marta, 24. apr., 27. juna, 26. okt. prid dat. u ned. i poned.
- Nagj-Lak (Čanad m.) Gjurgjevske i Miholjske nedilje u subotu; posli 3 kralja u prvu i jula miseca u drugu subotu. Ako ova 2 roka na svetac pad., onda prijašnje ned. u subotu biva sajam.
- Nagj Leta (Bihar m.) 15. jan., 24. apr., 29. sept.
- Nagj Lomnic (Sepeš m.) posli Gjurgja utorak; i Gala slideći četvrtak.
- Nagj Majtenj (Sathmar m.) 5. febr., 16. apr., 15. maja, 10. jula, 18. sept., 6. nov., 11. dec.
- Nagj-Marton (Šopron m.) na vel. poned., u poned. posli sv. Trojstva; nedilje sv. Martina; i 11. nov. Ako ovi dat. na nedilju pad., slid. poned. biva; i u poned. sv. Lovrinca nedilje.
- Nagj-Megjer (Komarom m.) 25. jan., 15. maja, 6. aug., 27. okt. i 6. dec., tih nedilja u poned.
- Nagj-Mihali (Zemplen m.) prve nedilje febr., u poned. i utorak; na veliki pon. i utorak; 13. juna nedilje u poned. i utorak, prid 15. aug., prid 15., 16. okt. i prid Bočić u poned. i utorak.
- Nagj-Šaroš (Šaroš m.) posle Glune ned., sv. Margite i Martina uvik u sridu.
- Nagj-Šaroš (Kolož m.) 29. apr., 12. jula i 8. nov.
- Nagj-Šuranj (Njitra m.) 25. jan., 1. maja, 10. aug. i 1. nov. uvik prid dat. u poned.
- Nagj-St.-Mikloš Srpski i Nim. (Torontal m.) 5. apr., 25. jula, 25. okt., ako dat. ne pada u nedilju, prid datum u ned. biva sajam.
- Nagj-Salonta (Bihar m.) 15., febr., 15. apr., 15. aug., 11. nov., tih nedilja petkom i subotom.
- Nagj-Seben u prvi poned. posli tri kralja; posli 3. maja, 14. sept. po 7 dani velik marv. sajam.
- Nagj-Söllöš (Vespr. m.) u sridu Gjurgjevske i Sviju-Svetih nedilja.
- Nagj-Varad (Bihar m.) 12. mart., 21. juna, 8. sept., 8. dec., tih ned. petkom se počinju, i to petkom i subot. svinjski i birčiji; nediljom poned. i utorkom marven., konjski i sitn. sajam biva, i traje sve do petka.
- Nagj-Važonj (Vespr. m.) u poned. i utorak prid Invokate, Našašće sv. Križa, sv. Ivana, Uzviš. sv. Križa i Božićnog dana. Ako ovih ožnač. dani na poned. pad., istog dana; ako u ned. padaju, slid. pon. i utorka biva.
- Nagj-Zerind (Arad m.) 14. jan., 1. sept., u slučaju sveca slidećeg dana biva.
- Nagj-Zolenc (Krašo m.) na Cvitnicu po star. kal. 11. jula i 24. okt.
- Nagj-Žam (Temeš m.) u nedilju prid Gjurgjevo, u prvu ned. sept.
- Nasod (B. Nasod m.) 27. maja, 8. nov. marvenski sajmovi prid datum na 2. dana. Posli sv. Barthola u sridu.
- Nagoč (Šomogj m.) o Josipu, sv. Antunu pad., vel. Gospi, sv. Tereziji, uvik u poned.
- Nemeš-Ded (Somogj m.) u poned. prid 25. jan.; u utorak posli sv. Trojstva, prid Miholj i 21. dec. u poned.
- Nemeš-Vid (Šomogj m.) 22. jan., 22. marta, 17. juna i 24. okt.
- Nemeš-Militič Lemeši (Bačka) 7. maja, 20. okt., ako datum na nedilju ili poned. pada, istih dana biva sajam, ako na poslen dan pada, prid dat. u nedilju i poned. biva sajam.
- Nemet-Bokšanj (Krašo S. m.) prid glunu ned., sv. Ivana [maj.] i po starom kal. posli Petrova, 18. sept. u petak, sub. i ned.
- Nemetbolj (Baranja m.) 6. jan., 16. maja, 25. jula, 8. sept., [20. okt.] Ako dat.

na ned. ili svstac pada, sajmovi sli-
dećeg poned.; ako na četvrtak ili
petak ili subatu pada, onda u pri-
jašnji poned. biva.

Nemet-St.-Mikloš (Toront. m.) 5. aprila,
25. jula i 25. okt.

Nemet-Ujvar (Vaš m.) posli Marina
slid. dan; na vel. poned., posli Bra-
šančeva slideći dan, 2. aug., 1. sept.,
30. okt. i 6. dec.

Nickifalva (Temeš m.) 23. maja, 7. aug.,
prid datum po jedan dan živinski.

Nograd (Nograd m.) prid Julijanu, Sofiju,
sv. Anu, Elisabetu u poned.

Novi-Sad (Bačka) 20. mart., 19. maja,
10. aug. i 29. okt.

Njarad-Sereda (M. Torda m.) 21. do 24.
febr., 1. do 4. aug. i 7. do 10. dec.

Njek (Šopron m.) 24. apr., u utorak
posli Duhova, 10. aug. i 29. sept.

Njirbator (Sabolč m.) 20. jan., 25. marta,
8. sept., 9. nov. i 6. dec. uvik posli
dat. u četvrtak.

Njir-Bakta (Sabolč m.) 20. jan., 15.
aprila, 5. jula, 21. aug., 6. nov., tih
nedilja ponediljkom.

Njireghaza (Sabolč m.) u poned. sv.
Tome nedilje; u poned. prid Duhove,
male Gospojinske i sv. Luce nedilje
u poned.

Njitra (Njitra m.) u poned. posli Pavla
pustinj. i posli ned. Bezimena, na
vel. četvrt. u poned. sv. Ivana i po-
hoda Gospe, prid vel. Gospu i Mi-
holj u poned. i posli sv. Luke i Tome
u poned. živinski sajmovi, uvik prid.
dat. 3-eg dana bivaju.

Njitra-Žambokret (Njitra m.) u sridu
posli 3 kralja, nedilje sv. Trojstva i
male Gospe i prid vel. Gospu nedilju
u sridu, a prid njim u poned. živinski.

O

O-Beče Bečej (Bačka) 8. apr., 5. jula,
17. okt. uvik prid datum u nedilju.

O-Bešsenjo (Torontal m.) 16. maja i
15. okt.

O-Beba (Torontal m.) 8. marta, 8. juna,

8. sept. Ako datum nepada na ne-
dilju, onda je sajam prijašnje nedilje.
O-Futak (Bačka) 31. marta, 16. juna,
18. aug. i 7. nov., ako dat. nepada
na ned. ili poned. onda prid dat. u
ned i poned. biva vašar.

Oča (Pešt m.) Prija 18. jan., 27. marta,
24. juna, 19. okt. u ned. i poned.
sajam biva.

O-Pečka (Arad m.) 2. febr. i 24. jula
prid dat. u subotu, ned. i poned.

Oppova (Torontal m.) 21. maja i 1. nov.

Oroslamoš (Torontal m.) 4. okt.

O-Radna (Nasod m.) u subotu prid 26.
febr., poslid. subotu juna i okt. i u
sridu prid 18. dec., 5. maja, 10. aug.
prija 2 dana počinju marvenski sajmovi.

Oravica Rom. (Krašo m.) 25. marta i
25. jula.

Orcifalva (Temeš m.) 24. apr. i 8. sept.
Oršova (Krašo m.) 1—3. maja. 17—19.
dec.

Ozora (Tolna m.) na ime Isusovo, vel.
nedilje prid Šaroltu i Tereziju u poned.

Ozora (Torontal m.) 10. maja i 12. sept.

Ö

Örmenješ (Kolož m.) 18. jan., 5. maja,
6. jula, 18. dec.

Ökörmező (Marmaroš m.) 26., 27. juna,
4., 5. sept. u poned. i utorak; poslid.
nedilje aprila i 2 nedilje aug.

P

Pačir (Bačka) 18. sept.

Pakš (Tolna m.) 16. maja, 15. jula, 21.
sept., 19. nov. tih nedilja poned. i
utorkom.

Palanka N. (Bačka) prvog ponediljka
maja i okt.

Pankota O-Új (Arad m.) 3. maj., 1.
aug., 15. okt. Ako datum ne pada u
ned. u prijašnju ned. biva sajam, ako
sajam 3. maja sa Vilagoškim sajmom
na jedan dan pada, onda u Pankoti
posli na ned. dana biva.

Parajd (Udvarh. m.) 19. marta, 26. jula,
15. okt., 17. dec.

- Pauliš (Temeš m.) 6. maj., 1. okt.
- Paca (Šomogj m.) 2. januara, 11. nov.
- Pančevo 22. apr., 9. jula, 18. sept. na datum padajući, il slideći četvrtak se počima i 4 dana traje sajam.
- Papa (Vespr. m.) u utorak i sridu posli Marina, posli Blagovisti, sv. Trojstva, Pohoda Gospe [jun.], Velike Gospe, Male Gospe i posli zač. Bl. Div. Marije. Ako datum na utorak ili sridu pada, slidećeg utorka i sride biva.
- Pardanj (Torontal m.) 16. maja, 16. sept. Ako nepada na ned. prijašnje nedilje biva.
- Paca (Šomogj m.) 6. jan., 11. novembra.
- Perjamoš (Torontal m.) 24. apr., 15. juna, 24. sept.
- Perlak (Zala m.) na poklade, posli Duhova i sv. Jakova; Miholjske nedilje u utorak.
- Perlas (Torontal m.) 27. juna, 9. nov.
- Petroženj-Livaženj (Hunjad m.) 15. maja i 15. okt.
- Petriš (Arad m.) 2. jan., 8. mart., 23. juna, 1. aug., 14. okt.
- Petrovac (Bačka) 11. marta, 13. maja, 26. aug., 11. nov. Ako dat. nepada na ned. i na poned., slid. ned. i poned. biva.
- Petrovoselo (Bačka) 8. maja, 30. aug., 7. nov., prid dat. u ponediljak.
- Pečka (Arad m.) 2. febr. . 24. jula prid datum u subotu, ned. i poned.
- Pečuh, Marinjske ned., prid Duhove; Snižne ned., sv. Katar. tih. ned. počimajuć u ned. cile nedilje traje sajam. Na velik utor. i sridu i prid Miholj utor. i sridu velik marvinski sajam.
- Pečvarad (Baranja m.) o Valentinu [febr.], Adalbertu [apr.], Poh. Gospinog. i o Sv. Luki [okt.] tih nedilja poned. i utorkom.
- Pecel (Pešt m.) u prvi poned. i utorak maja i u 2. sept.
- Peer (Gjör m.) u poned. i utorak prid 15. maja, 15. okt.
- Peterfalva (Ugoča m.) poslednjeg utorka i sride maja i sept. miseca.
- Piliš (Pešt m.) 5. jan., aprila, jula i okt. miseca.
- Pincehelj (Tolna m.) u utorak na poklade; 24., 25. aprila; posli Sv. Trojstva u utorak; 28., 29. okt.
- Pinkafő (Vaš m.) 25. jan., 21. apr., 24. juna, 24. aug., 16. okt., 11. nov. Ako datum na petak, subotu, ned. il. svetac pada, slidećeg poned. biva.
- Piškolt (Bihar m.) 1. marta, 1. septembra.
- Pivnica (Bačka) 17. apr., 1. jula, 23. okt. Ako datum na ned. il ponediljak pada, slideća 2 dana, ako dat. na drugi dan pada, slideće ned. i poned. biva sajam.
- Podolin (Sepeš m.) u četvrtak posli Sv. Pavla [jan.], posli Judika i sv. Ivana krst. 25., 26. jula, posli Lovrinca, Simun Jude i sv. Kate slideće nedilje četvrt.
- Požun-Požonj, o Vincenciji, sv. Ivanu krst, o Miholju, i o sv. Luci tih nedilja prid i posli data po nedilju dana, koje dane s'godine na godinu senat odregjuje uvijek od nedilje jutra, do subote.
- Pöšćen (Njitra m.) 27., 28. febr., 10., 11. aprila, 15., 16. maja, 26., 27. juna, 21. do 26. aug., 2., 3. okt., 6., 7. nov., 18., 19. dec.
- Priglevica-St.-Ivan (Bačka) u poned. posl. 24. juna.
- Privigje (Njitra m.) na Pavla priobr., na Josipa, na dan Našašća sv. Križa, na sv. Vladislava, na Lovrinca, na Uzviš. križa, na sv. Luku i Andriju, u nedilju prid dat. marvinski, u slučaju sveca slideći dana biva.
- Prona (Njitra m.) u utorak posli Invo-kate živinski, u utorak posli Reminis-cere živinski; a posli Laetare sitn. Na vel. utorak općeniti; na Filipa i Jakova sitn., a na 8 dana prija živ., na sv. Ivana krst. sitn., 8 dana prija živ., na Jakova sitn., posli sv. Ivana usjeka u utorak za sitn., na dan sv. Imbre sitn., prija 8 dana živ., na

sv. Tomu sitn., prija 8 dana živinski. Ako živinski il za sitnarije sajam na nedilju pada, slidećeg ponedeljnika, ako na svetac pada, slidećeg dana; ako na dan nediljnog sajma pada, onda prijašnjeg dana biva.

Puho (Trenčen m.) u poned. posli nove god., posli Uskrsa, Duhova, Margarine, Uzviš. križa i Sviju-Svetih, a prid dat. četvrtkom marvenski; ako ovaj na svetac pada, slidećeg dana biva.

Pusta-Fegyvernek (J. N. K. m.) 1. marta, 1. juna, 12. sept., 1. dec. Ako datum nepada u nedilju, prid datum u nedilju biva.

Püspök-Ladanj (Hajdu m.) 19. mart., 13. jula, 29. sept., 11. nov., tih ned. četvrt. i prid Miholje ned. u četvrt.

R

Raba-St.-Marton (Vaš m.) u 2-gi poned. posli Uskrsa, 10. aug. i 28. nov.

Rac-Almaš (Feher m.) u poned. prid 15. okt.

Radna (Arad m.) u petak prid Spasovo i po star. kal. prid 6. okt. u petak.

Rajac (Trenčen m.) o Matiji, Gjurgjevu, Sofiji [maja], o Ivanu krst., Ivanu usjeku, Ursuli [okt.] i o Nikolju.

Rajka (Mošon m.) u poned. na poklade, na vel. četvrtak, u utorak na Duhove, u poned. posli priobr. Isusa i posli Kolomana i sv. Tomu.

Rac-Kaniža (Zala m.) u sridu posli Uskrsa, 16. maja, 24. juna i 10. aug.

Rackeve (Pešt m.) 25. jan., 17. aprila, 15. jula i 5. nov. prijašnjih nedilja ponediljkom i utorkom.

Rackozar (Baranja m.) 12. marta, 5. maja, 16. jula, 20. okt., u slučaju sveca slid. dan biva sajam.

Rešicabanja (Krašo m.) u petak prid cvitnicu, na snižnu Gospu ako ovaj dan na subotu i ned. ili u utorak pada, uvik prid ovaj dan u petak, inače slidećeg petka biva. Na Miholj dan, ako na petak pada, ako u su-

botu, ned. poned. il u utorak, onda prid Miholj u petak, ako dat. na koji drugi dan pada, slidećeg poned. biva. Rekaš (Temeš m.) 24. febr., 21. juna, 1. nov.

Rekaš (Pešt m.) 9. febr., 16. juna, 16. sept.

Rezbanja (Bihar m.) u subotu prve ned. febr., apr., juna, aug., okt. i dec.

Rimasombat (Gömör m.) u prvu subotu jan., aprila, maja, juna, aug., sept., okt., nov. i dec. miseca.

Rimaseč (Gömör m.) 24—25. jan., 24—25. apr., 20—21. juna, 29—30. sept.

Rittberg (Temeš m.) 17. apr., 15. juna, 13—14. sept., 15. nov. Ako na ove dane katoličk. il grčki zapovidni sveci padnu, sajam odpada na nedilju dana.

Rom.-Ečka (Torontal m.) 5. maja i 26. okt.

Rožnjo (Brašo m.) 25. jan., 11. jula prid to živinski.

Rožnjo (Gömör m.) o Gavrilu, Martinu, Gellertu [sept.], o Lazaru [dec.] tih nedilja utorkom.

Rožahegj (Lipto m.) 7. jan., 19. marta, posli Spasova slidećeg dana, 29. sept. i 1. decembra.

Röt-Rattendorf (Vaš m.) 15. aug. i 8. sept.

Rudna (Torontal m.) 21. maja, 20. sept., ako dat. nepada na nedilju, prijašnje nedilje biva.

Rum (Vaš m.) 10. jan., 21. marta, 27. juna, 25. aug. i 15. okt.

Ruspoljana (Marmaroš m.) u ponediljak i utorak na nedilje dana prid Duhove, Iliju i Miholj dan uvik po star. kalendaru.

S

Šajo (Gömör m.) 16. febr., 4. maja, 6. jula, 4. okt. prid datum po jedan dan marvenski.

Šaard (Šomogj m.) u poned. prid Spasovo, na Pohod Gospe, na Priobr. Isusa i na dan Mate.

Šalgotarjan (Nograd m.) 3. poned. jan.,

- maja, jula i okt. miseca. Ako ovaj na svetac pada, slidećeg dana biva.
- Šarkad (Bihar m.) 24. apr., 8. juna, 28. okt., 21. dec. prid datum u subotu i nedilju.
- Šamšon (Šomogj m.) 2. jan., 2. aug. i 12. nov.
- Šarbogard (Feher m.) 4. apr., 14. juna, 15. sept. i 19. nov. tih ned. poned.
- Šarköz (Sath. m.) 14. febr., 15. maja, 20. jula, 20. sept., 6. dec., tih ned. poned. i utorkom.
- Šarošd (Feher m.) 1. maja, 1. jula, 11. aug., 11. nov. tih ned. utorkom.
- Šasd (Baranja m.) 7. maja, 7. jula i 1. sept. tih nedilja poned., ako na svetac pada slideći dan biva.
- Šatorialja-Ujhelj (Zempl. m.) o Apoloniji, o cvitnici, o pohodu Gospe, 2. sept., 5. nov. tih nedilja i prid Božić nedilje poned. i utorkom, ako poned. i utorak na svetac pada, četvrtkom biva.
- Šegešvar (N.-Kük.-m.) 16. marta, 24. juna i 4. nov. prid dat. na jedan dan živinski.
- Šelmec- i Belabanja (Hont m.) 4. sajma: prigodom prolićne litnje, jesenje i zimske zapovidne, posti takozvane kvatre, a prid ove u poned. il ako ovaj na svetac pada, utorkom živinski.
- Šelje (Baranja m.) 4. marta, 1. maja, 10. aug., 15. okt. i 3. dec. prid datum poned. i utorkom.
- Šepsi-St.-Gjörgj (Haroms. m.) u sridu i četvrtak posli Reminiscere, Gjurgja, Ivana [juna] i Brige, juniuški sajam utorkom sa velikim konjskim sajmom se počima.
- Šeregelješ (Feher m.) o Marinu i Gluhe ned. u poned. na dan sv. Franje i pohoda Gospinog ned. i poned.
- Šikljuš-Šikloš (Baranja m.) 19. marta i vel. Gospe tih ned. poned.; 30. nov. i 2. dec., posli sv. Trojstva u poned.
- Šimand (Arad m.) 13. febr., 13. maja i 13. sept. tih nedilja nediljom.
- Šimuntornja (Tolna m.) Laetare, Exaudi i Angj. čuvara ned. 5. nov. tih ned. utor. i sridom.
- Šiofok (Vespr. m.) 20. apr. i 19. okt. tih ned. sridom.
- Šolt (Pešt m.) prid Šaru u nedilju ako Sara u ned. pada, istog dana biva pazar, prid Spasov. u nedilju prid sv. Roku ako ovaj u ned. pada, istog dana biva; u ned. prid Martina ili isti dan ako ovaj na ned. pada.
- Šomkut-Nadj (Sath. m.) u sridu posli Josipa, Margarete, vel. Gospe i Dragutina [noy.]
- Šomogjvar (Šomogj m.) 18. apr. i 15. okt.
- Šoprun-Šopronj u prvi poned. marta ako ovaj na poklade pada, slid. poned. biva; prvog poned. maja; poslid. poned. aug. i sv. Elisabethe ned. u poned., ako Elisabetha na nedilju pada, u prijašnji pon. biva; u prvi poned. febr., aprila i okt. miseca, s dozvoljenim konjskim sajmovima marvenski sajmovi bivaju i svaki u ponediljak, utorak i sridu biva.
- Šorokšar (Pešt m.) 1. mart., 15. maja, 10. aug. i 30. okt. tih nedilja u ned. i poned.
- Šošmező (Solnok-Dob. m.) po star. kal. u petak 2. ned. korizme, 20. maja, 15. juna i 30. okt.
- Šümeg (Zala m.) prvi utorak druge polovine korizme, na vel. poned. i utorak prid Spasovo, na pohod Gospe, na dan Barthola, Demetra i Elisabethe.
- Šüttő (Estergom m.) 18. marta, 18. juna, 18. sept. i 18. dec. tih ned. četvrtkom.
- Sabadsalaš (Pešt m.) 31. mart., 7. jula, 17. sept., prid datum u ned. 15. i 16. nov.
- Sakači (Šomogj m.) 10. febr., 1. apr., 11. nov. Ako datum na svetac ili subotu pada, slid. posleni dan biva.
- Sakč (Tolna m.) 24. febr., 3. jun., 14. sept. i 6. dec.
- Sakul (Krašo m.) u poned. prid Brašanč. i posli Sviju-Svetih.
- Salk-St.-Marton (Pešt m.) u ned. poned. i utor. prid 28. jan., 2., 3., 4. dan Duhova, u ned. poned. i utor. prid Iliju i sv. Luku.

- Salonak (Vaš m.) u 3. poned. korizme, u poned. posli sv. Trojstva, Miholja i prid Božić u poned.
- Samošujvar (Soln.-Dob. m.) 3. i 5. febr., 29. i 30. apr., 1. maj., 25. jul., 26. i 28. okt.
- Sarhalom (K.-Kük. m.) 11., 12. i 14. nov.
- Sarča (Toront m.) 19. mart., 15. sept. Ako nepada na ned. onda prid to u ned.
- Sarvaš (Bekeš m.) 24. i 25. febr., 24. i 25. jun., 19. i 20. okt., 21. i 22. dec.
- Sathmar-Németi (Sath. m.) 2. febr., 19. mart., 1. maj., 2. jul., 29. sept., 21. nov. tih ned. utorkom i sridom.
- Sakolca-Skalica (Njitra m.) u četvrt. i sridu posli Marina, Judike, Duhova, Petrova, Porciunkule, Male Gospe, Svi-Svetih i Luce.
- Samoš (Toront. m.) 13. maja i 13. okt.
- Santo (Abauj m.) na vel. četvrt. 13. jula, 4. okt., 6. dec., prid datum po jedan dan živi.
- Saskabanja (Krašo m.) 4. jula, 1. maja i 25. sept.
- Sas-Regen (M.-Torda m.) 12. do 19. febr., 4. do 12. maja, 1. do 10. aug. i 16. do 23. okt.
- Sassebeš-Mühlbach (Seben m.) 29. do 30. jan., 24. do 25. apr., 24. i 26. aug.
- Sasvar (Baranja m.) u poned. posli 25. marta i 25. sept.
- Sasvaroš-Boros (Hunjad m.) 14. marta, 4. juna, 4. okt., 6. dec. prid njim po 3. dana živinski.
- Segedin-Seged 17. febr., nedilje 5. maja, 31. jula, 10. okt., 30. nov., tih nedilja od nedilje do nedilje, a prid njim u petak i subotu krmski sajam biva.
- Seghalom (Bekeš m.) 10. febr., 20. maja, 20. jula, 20. sept., posli dat. poned. i utorkom.
- Segsard (Tolna m.) poned. i utorkom ned. Cvitnice, Spasovske, Pohoda Gospe, Našašća križa i Elisabethe.
- Segvar (Congrad m.) 10. marta, 19. maja, 12. aug. i 19. nov.
- Semlak (Arad m.) na 2. ned. prid Ju-
- diku; po star. kal. na 2. nedilje prid Petrov. u ned. i poned. 3-će nedilje okt. i slid. ponediljka.
- Sendró (Boršod m.) 22. jan., 25. marta, 1. aug., 4. okt. prid datum u poned.
- Senic (Njitra m.) u poned. posli Pavla priobr., posli Bezim. ned. u utorak; posli Miserere, posli Brašančeva, sv. Augustina, na dan sv. Elisabethe; u pon. posli Tome, u 2. utorak posli Miholja.
- Senta-Zenta (Bač m.) 26. mart., 22. jun., 17. aug. i 19. nov. uvik prid dat. u nedilju i poned.
- Sent-Ana (Arad m.) 2. febr., 26. jula, 11. nov. posljednji sajam ako nepada na ned. ili poned. slideće ned. biva.
- Senteš (Congrad m.) 2. do 4. febr., 24. do 26. apr., 22. do 24. jula, 21. do 23. sept.
- Sent-Dineš (Baranja m.) 1. jun. ako na svetac pada, slidećeg poned. biva.
- Sent-Endre (Pešt m.) 5. maja, 1. aug., 20. okt., tih nedilja poned. ako dat. na ned. pada, slidećeg ponediljka biva sajam.
- Sent-Gjörgj (Torontal m.) 15. apr., 15. sept.
- Sent-Kiralj (Baranja m.) u sridu prid Spasov 27. juna, 21. sept., 2 nov.
- Sent-Lörinc (Baranja m.) 14. febr., 4. sept. u slučaju sveca, slidećeg pon., 12. apr., 10. juna, ako ovi dat. na ned. il svetac padaju, prijašnji ponediljak drži se veliki živinski sajam.
- Sent-Marton (Turoc m.) posli 24. febr., u poned., prija Duhova u pon., posli 10. aug., 21. sept. i 11. nov. u poned. sitn., prid dat. u petak marvinski sajam, 25., 26. maja i 25. 26. sept. za runo saj.
- Sent-Marton-Kata (Pešt m.) u ned. i poned. prid 1. sept.
- Sent-Pal (Kolož m.) 28. jula.
- Sent-Peter (Temeš m.) 16. aug. ako dat. na ned. pada slidećeg ponediljka biva.
- Sent-Mikloš (Torontal m.) 5. 6. apr., 25. 26. okt.

- Sent-Tamaš (Bačka) 12. marta, 28. jula, 20. sept.
- Serenč (Zempl. m.) 7. jan., 24. apr., 16. aug., 2. nov.
- Sečen (Vaš m.) 16. febr., 17. juna, 14. sept., 22. nov.
- Sečenj (Nograd m.) 25. jan., 12. marta, 24. apr., 13. juna, o Rastanku apoštola, 19. aug., 25. nov., tih nedilja poned. i utorkom. Ako dat. na nedilju pada slidećeg poned. i utorka biva sajam.
- Sekeljhid (Bihar m.) 19. febr., 1. maja, 24. juna, 29. sept., 25. nov. i 25. dec. tih nedilja četvrt. i petkom, prid Duhove i Uskrs marvinski sajam biva.
- Sekešfehervár u ned. Invokate, sv. Gjurgj, sv. Ivan, Demeter, u ned. i pon. iza 20. aug. u ned. i pon.
- Sekeškut (Temeš m.) 25. jan., 27. jula, 23. okt.
- Seplak (Bihar m.) u utorak druge ned. korizme; te ned. prid Gjurgjev, sv. Lovrinca ned. i prve ned. okt.
- Silagj-Čeh (Silagj m.) 3., 4. jan., 14., 15. febr., 14., 15. marta, 6., 7. juna, 12., 13. sept., 24., 25. okt., 12., 13. dec.
- Sigetvar (Šomogj m.) 25. jan., 24. apr., 13. juna, 2. aug., 29. sept., 19. nov., tih ned. poned. i utorkom.
- Siner-Varaalja (Sathm. m.) o Feliksu, [jul.] o Incenciju, o Teresiji, tih nedilja poned. i utorkom.
- Sinje (Šaroš m.) 15. jan., 26. marta, 27. juna, 15. okt.
- Sirak (Nograd m.) 5., 6. marta, 15., 16. maja, 8., 9. sept., 26., 27. nov., prid dat. poned. i utorkom.
- Sob (Hont m.) u pon. i utorak prid Pavla pust., prid Desideriju [apr.], prid sv. Vladislava [juna] i prid sv. Vendelina.
- Soboslo (Hajdu m.) cvitnice i Spasovske ned. u poned., 1. poned. jula, i sv. Dimitrije ned. u poned.
- Sobotist (Njitra m.) posli Matije i Uskrsa u poned., za vel. Gospom, sv. Martom, Lukom, Zač. Div. Mar. slideći dan biva.
- Solnok (J.-N.-Kun m.) 24. febr., 8. maja, 8. sept., 5. nov. Ako 8. sept. na ned. pada, istog i slidećeg dana, ako na poslen dan pada, u prijašnju nedilju i pon. biva.
- Sombor (Bačka) po nov. kal. na Blagovist, po star. kal. na Spasov, po star. kal. na veliku Gospu, na 25. nov. Ako ovi svetci osim nedilje na koji drugi dan padaju, onda prid isti datum u nedilju i poned. bivaju sajmovi. Ako datum u nedilju ili poned. pada, istih dana biva sajam.
- Sombor-Mali, Kiš-Zombor (Torontal m.) 15. apr., 10. aug., 18. okt. Ako datum nepada na nedilju, prijašnje nedilje biva.
- Sönj-O (Komarom m.) 4. mart., 16. maja, 17. jula i posli 13. sept. u poned.
- Siregh-Szőregh (Torontal m.) 24. febr., 20. aprila, 15. jula, 14. sept. Ako datum nepada na ned. u prijašnju nedilju biva.
- Stanišić (Bačka) u poned. prid 12. apr. i 4. okt.
- Stara (Zemplen m.) 22. jan., 24. juna, 20. jula, 26. sept. i 30. dec.
- Subotica-Szabadka o Matiji, 16. maja, 29. juna, uvik na dat., 8. sept., 28. okt. po 3 dana. Ako dat. na ned. pada, istog dana se počima, ako na drugi dan pada, prid datum u nedilju počima se sajam. Nediljni opći veliki sajmovi svakog ponediljka i petka bivaju. Sridom, nediljom i subotom za telad, jaganjce biva sajam.
- Subotište-Szombathely (Vaš m.) u utorak i sridu prid poklade, prid Gjurgjev, Brašančevo, 25. jula Malu Gospu i Andriju. Ako dat. na utorak pada, istog dana biva sajam.
- Stolni-Biograd, Székesfehervár, Invokate te ned., Gjurgievske ned., sv. Ivana, Demetra i 20. aug. tih nedilja nediljom i poned.
- Stupava-Štomfa [Požon m.] na velik četvrtak, 1. maja, 25. jula, 21. aug.,

6. nov., 21. dec. Ako datum na svetac pada, slidećeg dana biva.

T

Tab [Šomogj m.] 11. apr., 2. juna, 1. aug. i 21. sept.

Tabajd [Fehér m.] 3. i 4. febr., 24. i 25. maja, 30. i 31. aug. 8. i 9. nov.

Tamaši [Tolna m.] u ponedilj. prija febr. kvatre i majske, prid Mandalinu; prija sept. i dec. kvatra.

Tapolčanj-Nagj [Njitra m.] o Dorotheji [jan.], o Antunu [febr.], o Grguru o Ivi [maj.], o Ivanu krstit., o Magdalini, o Bartholu, o Matiji [sept.], o Leopoldu [nov.] tih ned. četvrtkom. O Ivanu i Matiji za runo sajam.

Tapolca [Zala m.] 16. aug., 16. dec.

Tapio-Bičke [Pešt m.] 7. febr., 7. maja i 8. sept. tih. nedilja ned. i ponediljkom.

Tapio-Gjörgje [Pešt m.] 1. marta, 5. maja, i 31. aug.

Tapio-Sele [Pešt m.] 1. jan., 1. apr., 2. jula, 15. okt. tih ned. ponediljkom.

Tarcal [Zempl. m.] 3. febr., 10. marta, 5. maja, 4. aug., 29. sept., 10. nov. posli datuma ponediljkom, ako bi na ove svetac bio, u prijašnji poned. biva sajam.

Tata [Komarom m.] posli Uskrsa u utorak i sridu, posli Duhova u utor i sridu, 27. i 28. aug., 5. i 6. nov.

Tauc [Arad m.] u subotu prid prvu ned. apr. i posl. aug.

Talja [Zempl. m.] 22. jan., 4. apr., 27. juna, 19. okt.

Teke [Kolož m.] 1. febr., 1. maja, 27. juna, 5. nov., 11., 12., 13. i 14. apr. ovčiji sajam.

Telegd-Mező [Bihar m.] u sridu 3-će ned. apr. i 1-ve ned. dec.

Temerin [Bačka] 25. febr., 5. maja, 4. sept., 22. nov. Ako datum ne pada na nedilju il poned. u prijašnju nedilju biva sajam.

Temišvar 19. marta, 1. juna, 8. aug., 29. sept., 18. dec., prid datum če-

tvrtkom, ako datum na četvrtak pada, istog dana počima se sajam i 5 dana traje.

Tenke [Bihar m.] 4-te ned. marta, juna, sept. i dec. uvik u ponediljak.

Teglaš [Hajdu m.] 28. jan., 10. maja, 18. aug., 29. okt. tih ned. četvrtkom.

Tet-St-Kut [Gjör m.] posli 16. maja i prid 31. okt. u četvrtak, ako na majske dat. svetac pada, prid isti u sridu biva.

Tevel [Tolna m.] posli sv. Veronike, sv. Trojstva i sv. Tekle u poned.

Tihanj [Zala m.] 24. apr.; i 24. jula; slidećeg utorka.

Tinnje [Pešt m.] 5. jan., 5. mart., 15. juna i 2. okt. ned. poned.

Tišina [Vaš m.] 25. febr., 5. juna, 9. sept.

Tisa-Örş [Heveš m.] 1. poned. maja i dec.

Tisaföldvar [Bačka] 24. marta, 8. juna, 29. aug., 11. okt., uvik nediljom i poned. ako dat. na poslen dan pada, prijašnje ned. biva.

Tisa-Füred [Heveš m.] 4 jan., 15. apr., 4. aug., 3. okt. tih ned. četvrt. i petkom. U prvi četvrt. febr., marta, apr., maja, juna, jula, sept., nov. i dec. miseca.

Tisa-Kalmanfalva [Bačka] Iza 1. apr. u poned. i utorak.

Tisa-Kürt [Jas-N.-Kun m.] 20. apr. 30. sept., tih nedilja i poned.

Tisa-Lök [Sabolč m.] 15. maja 10. jula, 21. aug., 25. sept., 27. nov. tih ned. četvrtkom ako na svetac pada sridom.

Titel [Bačka] 6. apr., 22. aug. 20. okt., tih nedilja poned. i utorkom u slučaju sveca slideći dan biva.

Tokaj [Zempl. m.] 24. marta, 23. juna, 22. jula, 22. sept., 27. okt., 22. dec., tih ned. ponediljkom, u slučaju sveca slid. poned.

Torža [Bačka] 11. juna, 2. okt.

Totkesi [Tolna m.] u poned. prid Gjurgjev, vel. Gospojine i sv. Martina ned u poned. Ako bi dat na svetac pao u utor.

Tot-Pešć [Zoljom m.] 11., 12. marta, 14., 15. jula, 6., 7. sept. i 13., 14. nov.

Tot-Prona [Turoc m.] na Grgura u poned. posli Rogate, na Jakova i Pavla.

Tot St. Marton [Zala m.] 13. juna i 11. nov.

Tot Ujvaroš [Sabolč m.] 6. aprila i 5. jula.

Totvarad [Arad m.] 19. jan. po star. kal. posli uskrsa u četvrtak, na Brašančevo i 26. sept.

Tolčva [Zempl. m.] 8. aprila, 22. juna, 9. sept. i 10. nov. Ako na taj dan svetac pada, onda prija tog u poned.

Tolna u prvi poned maja, 13. juna, 10. aug. i 5. nov.

Topola [Bačka] 18. i 19. aprila, 13. i 14. jula, 4. i 5. okt. prid datum u nedilju i ponediljak.

Torda [Torda-Ar. m.] u subotu posli čiste sride, 24. aprila, 24. juna 9. sept., 6. dec. prid dat. po 3 dana marv.

Torna [Abauj m.] u sridu ili četvrtak prija 2. febr. 19. marta, 1. maja, 1. sept., 26. okt., 25. nov. Ako nepada na četvrtak u prijašnji četv. biva.

Tornja [Čanad m.] u ned. prid Vincenciju, posli Petrova i 17. nov. u ned.

Torontal-Vašarhelj [Toront m.] 19. mart. i 1. sept.

Tovarišova [Bačka] 2. febr. i 16. nov.

Török-St.-Mikloš [J.-N.-Kun m.] 10. jan., 17. aprila, 26. jula, 4. okt. Ako 10. jan., nepada na poned. u prijašnji poned. biva. 27. i 28. nov. uvek u ned. i poned. Ako datum na poslen dan pada, prijašnji poned. i u ned. biva sajam.

Töviš [Alšo-Feher m.] 20. febr., 24. i 27. aug., 4. do 7. nov., prid datum po jedan dan živinski.

Trenčen [Trenčen m.] na osminu Blagovisti i Uskrsa, na Duhove, na Pohod Gospin, na Petra [aug.] na uzvišenje križa, na sv. Luku [okt.] i na sv. Andriju.

Trstena [Arva m.] u poned. posli Do-

rotheje, 24. aprila, posli Duhova u utor. 16. jula, posli vel. Gospe i Martina u poned.

Tura [Pešt m.] posli 18. aprila i 10. okt. u nedilju i poned.

Turski-Bečej Török-Beče [Torontal m.] 25. marta, 17. aug., 3. okt. Ako dat. nepada u ned., u prijašnju nedilju biva sajam.

U

Udvard [Komárom m.] prve ned. juna i Angjela Čuvara ned. [aug. 29.] uvek u pon. i utorak.

Udvarhelj, vidi: Šajo-Udvarhely.

Udvarhelj [Sekelj-Udvarh. m.] u sridu prvu, druge polovine korizme, posli Brašančeva u poned. i utorak, 4. i 5. okt., 21. i 22. dec., prid svaki po 3 dana živinski. Ako marvinskog sajma dan na svetac pada, slideći dan biva.

Uj-Arad [Temeš m.] 1. marta, 16. juna i 8. okt.

Ujbanja [Barš m.] u poned. posli 3 kralja, 12. marta, u sridu prid Spasovo, 24. juna, 7. sept., 19. nov. Ovi sajmovi prid datum bivaju, ako svetac nije; u slučaju sveca ili nedilje sajam za sitn. prid svetac, a marvinski slideći poslen dan.

Uj-Bela [Sepeš m.] 2. febr. u utorak na Duhove, 19. nov.

Ujfalu [Temeš m.] 13. maja, 29. aug., 15. okt., 6. dec.

Ujfalu [Torontál m.] 22. juna, 15. aug.

Uj-Kečke [Pešt m.] 20. febr., 15. maja, 31. jula, 3. nov.

Ujlak [Njitra m.] 1. do 3. jan., 19. do 21. marta, 11. do 23. maja, 30. jula, 1. aug., 19. do 21. nov., 17. do 19. dec.

Uj-Pešt [Pešt m.] febr., maja, jula, okt. 15-og slideće nedilje.

Uj-Peč [Torontal m.] 4. apr., 10. aug., 28. okt. Ako nepada na ned. u prijašnju ned. biva. ♦

Uj-Sivac [Bačka] 3. apr., 10. juna, 23. sept. Ako datum na nedilju il poned.

pada, istog dana, inače u prijašnju ned. i poned biva sajam.

Ulma [Temeš m.] 26. maja, 18. aug.

Ungvar [Ung m.] 25. jan., 12. marta; o Spasovu; Brašančevu; sv. Jakovu; Maloj Gospi; Miholju i 29. nov. poned. i utorkom prid dat. sitnarija, u poned. utor. i sridu prid Spasovo. Brašančevo, Malu Gospu i sv. Jakova za birke i runo sajam.

Usod [Pešt m.] u poned. prid prvi sept.

Uzdin [Torontál m.] 10 maja; 12 sept.

Ü

Üllö [Pešt m.] 4. marta. 10. aug., prid dat. u ponediljak.

V

Vac [Pešt m.] u ned. i poned. prid Uskrs. Pohod Gospe. Gala, i sv. Tomu.

Vadaš [Arad m.] 7. ápr., 24. jun., 2. okt. nediljom.

Vadkert [Pešt m.] u ned. i poned. Gjurgjevske nedilje; u ned. prija 1. nov.

Vajslo [Baranja m.] o Grguru, o Pohodu Cospe, o Franji [okt.], sv. Luci, tih ned. ponediljkom.

Vajda-Hunjad [Hunjad m.] po star. kal. u sridu prid Laetare i prid Snasov u poned., 8—11. jula, 10—11. nov.

Vajda-Kamaraš [Kolož m.] 19. mart., 24. jula.

Varadija [Temeš m.] 22. apr.; 2. sept.

Varašd [Tolna m.] 24. apr.; 25. juna; 25. jula; 5. nov.

Vaškoh [Bihar m.] u prvi petak febr.; aprila; juna; aug.; okt. i dec. miseca.

Vag-Ujhelj u poned. posli septvages.; Reminisc, Quasim.; sv. Trojstva; Prokopije; Mala Gospa; Priobr. Isusa; Sviju Svetih; sv. Tome, za sitn. a prid njim u četvrtak marvenski.

Vamoš-Perc [Hajdu m.] o Karli [jan.]; Sigismundu [maj.]; Ljudevitu, [aug.]; Katalini, tih nedilja poned.

Varjaš [Temeš m.] 1. apr., 1 sept. i dec. misec.

Vašvar [Vaš m.] 27. jan., 15. mart., 4. maj., 13. jun., 10. aug., 29. sept. i 10. nov.

Verbo [Njitra m.] nove godine, Sexages, Cvitnice, Kantate, Vide, M. Mandal., Uzvišenje križa i Martina, tih nedilja utorkom; a prijašnjim petkom marvenski.

Verebelj [Barš m.] 1. febr. 22. marta, 26. apr., 28 juna, 2. aug., 27. sept., 22. nov. i 20 dec.

Verecke [Bereg m.] 3 kralja, o Eleku marta, Gjurgjevske, Marijene aug. Paraskieva, tih nedilja sridom i četvrtkom.

Verešpatak [Alšo-F. m.] poslidnjeg četvrt. i petka marta i 2. okt. miseca.

Verpelet [Heveš m.] 18. jan., 24. aprila, 27. jula, 3. okt. Ako datum na poned. pada, prijašnjeg ponediljka biva sajam.

Vespem, 6. jan., 14. febr., 12. marta, 4. maja., 10. aug., 21. sept., 6. dec.; tih ned. poned. i utorkom.

Vemend [Baranja m.] 27. marta., 17. jula i 30. sept.

Vilagoš [Arad m.] u sridu korizme, na Gjurgjev n ned. iza 1. jun., 2. nedilje aug. i sv. Andrije nedelje nediljom, uvik po star. kalend.

Villanj [Baranja m.] 4. aprila, 31. okt. u ponediljak prid datum. i u poned. one ned. u koju pad, 5. jul. i 1. nov.

Vinga [Temeš m.] po st. kal. i prva ned. posli sv. Stipana i Miholj dana.

Vislo [Baranja m.] 1. apr., 13. jula i 26. okt.

Vizakna [Alšo G. m.] 1. aprila, 6. aug. i 20. dec. prid dat. po 3 dana vašar za živinu.

Vojtek [Temeš m.] 1. maja, 1. sept.

Vöröšmart [Baranja m.] 14. febr., 4. apr., 6. jula, 26. okt.

Vöröšvar [Vaš m.] u poned. posli 3 kralja, Prosnih dana, Petrova, sv. Ane, Sviju Svetih ponediljkom posli označenih dana.

Vörš [Šomogj m.] u pon. posli 3. apr., 5. jul.

Varnj [Krašo m.] 13. apr., 11. jula, 7. nov.

Vrbas-novi [Bačka] 28. marta, 2. juna i 12. sept. prid datum ponediljkom.
Vršac-Versec [Temeš m.] u ned. prid Marinje, po star. kal. na Glušicu, u prvu ned. aug. po star. kal. u nedilju prid sv. Luku, to jest u posljednju nedilju okt. sajmovi se petkom počinaju, 4 dana traju.

Z

Zala [Šomogj m.] 5. apr., 25. maja, 27. aug., 4. okt.

Zalaber [Zala m.] prid Grgura, posli vel. Gospe, posli druge ned. adventa utork.

Zalaegerszeg [Zala m.] 14. febr., posli Cvitnice i Gjurgjeva u poned. u utork. posli Duhova, 22. jula, 9. sept., 28. okt., 30. nov., 28. dec.

Zalatna [Alšo F. m.] 1. 2. mart., 16. do 18. juna, 30. 31. aug., 1. sept.

Zarand [Arad m.] po star. kal. u prvu ned. korizme, po star. kal. na Duhove. po star. kal. na veliku Gospu i prid 7. dec. u nedilju; a u subotu živinski.

Zboro [Šaroš m.] 25. febr., 14. apr., 25. juna, 26. aug., 28. okt., 28. dec. Ako na svetac pada slidećeg dana.

Zemplin, 24. febr., 2. jun., 30. nov., 21. dec.
Zichfalva [Torontal m.] 4. apr., 16. okt.
Zilah [Silagj m.] prvi petak i subotu marta, juna, sept. i dec. miseca.

Zirc [Vespr m.] 19. marta, 1. maj., 26. jul., 29. sept., 4. dec.

Znio-Varalja [Turoc m.] 7. jan., u sridu prid Uskrs, u utorak posli Duhova, na Miholj dan i Nikolju.

Zoljom [Zoljom m.] 12. jan., 23., 24. febr., na vel. četvrtak, 20. apr. marvinski, posli Brašančeva slid. 2. dana sitn., 26. jula, marvinski 4. sept., 19. nov., 21. dec. na sitn. Ako na koji dan svetac pada, slidećeg dana biva.

Žablja [Bačka] 15. apr., 20. juna, 29. sept. Ako na nedilju, il poned. pada, istog dana biva, ako na drugi dan pada u prijašnju ned. i ponediljak biva.

Žambek [Pešt m.] 4. febr., 24. apr., 24. juna, 28. okt., posli dat. četvrt. i petkom.

Žarnoca [Barš m.] 20. jan., 25. marta, 1. maja, sv. Trojstva ned. 25. juna, 21. okt. i 13. dec. posli dat. poned. i utork.

Žombolja [Torontal m.] 19. mart., 29. juna, 8. sept., 11. nov. Ako nepada na ned. u prijašnju nedilju biva.

SAJMOVI (VAŠARI)

Hrvatske, Slavonije, Dalmacije i Hercegovine.

Almaš, 2. jula, 15. aug., 8. sept., i na ime Marije.

Andrijaševci, Srem žup. 30. nov.

Babinagrada, Srem žup. 24. apr., 10. aug. sa trodnevnim marvenim vašarom prid svaki.

Bakar, 13. jula i 30. nov.

Barna Vel. belov. žup., hram 7. maja na hrist. Markovo.

Belovar, po prvom u prvi poned. svakoga miseca, godišnji sajmovi, 11. maja i 20. okt. Ako je na koji ovaj sajamski dan svetkovina, onda se drži sajam slideći dan.

Bošnjaci, sriem. žup., 11. stud.

Božjakovina kod sv. Breka, 1. na vel. petak za robu; 2. u ned. po Tielovu za robu, a slideći dan u ponediljak za blago; 3. u ned. po Pohodu BDM. za robu, a slideći dan u poned. za blago; 4. u nedilju po sv. Jakovu za robu, a slideći dan u ponediljak za blago; 5., 13. studena; 6. na Miholje.

Bribir u Primorju, 29. lipnja i na ime Marijino.

Brod varaž. 24. velj. 21. ožuj. drugi poned. poned. po vel. noći i s blagom, 25. svib., na križ. poned. s blagom, 13. lipnja, 12. srp., 24. kolov., 14. rujna, 30. stud.

Brod na Savi, na hr. Blagovist, na Trojst., 2. kol., 25. stud. Svaki put prije toga na 2. dana prije marvinski. Svakoga četvrt. i nedilje mžoe se marva dotirati i prodavati.

Budrovci kod Djakova. Sajam robe: 6. prosinca. — Sajam marve 6. pros.

Čirkvenica u Primorju, 15. kol.

Čepin, Troj., na hr. st. i hr. Mihalj.

Dalj, na hr. Gjur., na hr. Lučin.

Daruvar, u hrist. bielu nedj. 1. trav. u nedj., po hr. Spasovu, 27. lip., 26. srp., 11. kolov., u pon. po Maloj Gospi 30. list.

Djakovo, trg. sajmovi robe: 1. svibnja, 26. srpnja, 28. listopada, 23. siečnja.

— Sajmovi marve; 24. travnja na Gjurgjevo, 20. srpnja na Ilinje, 18. listopada na Lučinje, 20. 21. i 22. siečnja.

Dugoselo, na Ladisl., 26. srp., 4. rujna i 4. prosinca.

Erdevik, na hr. Mark. i hr. Mih.

Erdut, na Vasilja, na Bernarda.

Feričanci trg., sajmovi robe, 19. ožujka, na duhove, 29. kolovoza, 1. studena. — Sajmovi marve: 14. ožujka, 15. kolov., 26. listopada.

Gaj, dan prije nedjelje po svei. Izidoru 25. studenoga.

Garčin, pož. žup., 1. svibnja, na Duhove, 29. lipnja, 21. rujna.

Gerešnica, bel. žup., na Duhov utorak, 20. lip., 2. srp. 2. stud.

Gorica Velika, 2. siečnja, u ponedjeljak po sviećnici, utorak prije Josipa 1. svib. u pon. po Tielovu 21. srpnja, 10. kol., u pon. pred malom Mašom, 21. rujna, 15. listp. 5. stud. i 14. prosinca.

Gorica kod sv. Ane (Jaska), 27. srpnja marv. vašar.

Gospić, žup. lik.-krb., 1. svib. 10. list. — Osim toga svaki petak.

Gradiška Nova, 25. ožujka, na hr. Duhove, 20. kolovoza i 1. studenoga.

Gradiška Stara, 29. rujna. Osim toga hr. 21. svibnja.

Grubično Polje, belov. žup. 19. ožujka,

5. svibnja, osmi dan po Spasovu, 4. listopada.

Ilok 24. travn., 12. lip., 2. kol., 23. listopada, 25. studenoga.

Indija, na hr. cara Kost., na hr. Malu Gospu, na hr. Poh. Gosp.

Irig, na hr. Teodorika, na hr. čistu nedjelju u postu, na veliku Gosp.

Ivan-Sveti Žabno, 16. svibnja na dan Ivana Nepomuka 6. srp. trgovina marve i robe.

Ivanić-grad, bel. žup., 12. ožujka, 24. trav., 15. svib., 30. lipnja, 12. srp., drugi dan po pravosl. Petrovu, 28. kolov., 20. rujna, 4. listopada i 21. prosinca.

Ivanić-kloštar bel. žup., dan po tri kralja, dan po svieć., dan po nar. B. D. M., dan po vel. Gospi, po maloj Gospi, dan po začecu B. D. M.

Ivankovo, sriem županija, 24. lipnja.

Jaska Jastrebarsko, 7. sieč., na Duh. utor., ponedj. po Skapularu, 9. rujna, 7. pros.

Kamenica, 31. svib., 25. lip.

Karlovac, 8. svibnja, 15. lipnja, 25. srpnja, 29. rujna, 21. prosinca. Osim toga svaki petak vašar ako nije na isti dan svet.

Klakarje, pož. žup., 8. srpnja, na Malu Gospu.

Klanjec, dan po tri kralja, u ponedj. prije poklada, u pon. po svakoj kvatr. ned., u pon. po Cvjetnoj nedj., u pon. po Petr., na Lovr., na Lenard.

Koprivnica: Stalni godišnji sajmovi drže 3. velj., 26. ož., 5. svib., 2. srp., 28. list., 7. pros. Osim toga svakoga mj. po 1. sajam, ali mu je dan nezvistan. Onda svaki pon. sedm. saj., na koji dolazi krmad i svake vrsti žito.

Korenica, lik. krb. žup., svake subote nediljnji vašar.

Kostajnica, banov., 12. ožujka, 29. srp., 14. studen. — Svaki poned. ned. vašar, a preko une raštel.

Krapina, na Blaževo, na Josip dan po Florijanu, na Ladislava, u ned. po

- Škap., u pon. po Zast. Kr., u pon. po imenu Marije, na Miholje, na Martinje, na Nikolinje. — Osim toga svakog četvrtka ili ako je na isti dan svetac, onda slideći dan marvinski i živadji sajam.
- U Krapini kod kap. Majke Božje jerus., Prošić. 1.) o Trojak. 2) u ned. po Margaret. 3.) u ned. po preobraž. Kr. 4.) na ime Mar.
- Križevci, 20. sieč., 3. velj. 21. oz. u pon. po cvitnici, 1. 22. svib., utor. po Trojakih, 15. lip., 18. srp., 10 kol., 29. rujna. 18. list., 11. stud., u poned. prid Bož. Svaki četv. ned. sajam, ako nije isti dan koji vel. sajam.
- Kutjevo, na pohodj. Gospino ili na 2. srp. i na malu Gospu.
- Levanjska varoš (kotar djakovački), 19. ož. sajam marve i ponešto robe.
- Ludbreg, dan prije Cvitnice, 1. svib., nu ako 1. svib pada u ned. to je sajam u poned., dan prije Tielova, na dan gospe Škapularske, subotu prije mal Gospoje, sub prije sv. Tome i svaku sridu u tjednu.
- Mitrovica, srim. žup., na hr. 40. mučenika na hr. Cvitnicu, na hrist. Spasovo, na hrist. Ilinje, na hr. Malu Gospu.
- Našice, trg. Sajmovi robe: 10. ožujka, 13. lip., 15. kol., 30. stud. Sajmovi marve: 5. ož., 8. lip., 10. kol., 25. stud.
- Novi vinodolski (u Primorju); 1. i 20. sieč., 8. rujna i 13. prosinca.
- Novska, pož. žup., 25. ožujka i 18. listop.
- Ogulin svake sride. Zatim (veliki vašari) sva tri dana po duhov. ponediljku, 29., 10. i 11. rujna.
- Okučani, pož. žup., na hrist. Cvitnicu, 20. studena hr.
- Orahovica, trg. Sajmovi robe: 2. velj., 3. svib., 20. ruj., 25. stud. Sajmovi marve: 28. sič., 28. trav., 15. rujna, 20. stud.
- Oriovac, pož. žup., na Emerika, na Tominje.
- Osiek: 20. sič., 24. trav., 22. srp., 18. listopada (svi veliki). Prije svakog 8 dana glavni marv. vašar.
- Otočac, lik.-krb. žup., tri dana po Trojstvu, 6., 7. i 8. list. (veliki vašar.) Osim toga svake sride nediljni vašar.
- Pakrac na hr. Blagov., na hr. Ignatiju, na hr. Duhove, na hr. Ilinje, na hr. Malu Gospu.
- Pazuho Staro, srim. žup., na hr. Ilinje, na Sesvete.
- Petrinja, ban., utorak po Cvit. u petak po Brašančevu, na Lovrinčevo, na Tominje.
- Požega, na Ant. Op., na Cvjet. na Duhov., na Tereziju, na Tom.
- Pregrada, 12. ožujka, četvrtak po uskrsu 8. svibnja, 12. lip., 31. srp., ili Ignat. 14. kolov., 7. studena, treći poned. pred Sesvete.
- Rača, bel. žup., 16. kol., 9. rujna.
- Rieka (u Primorju), 23. trav., 24. lip., 15. kolov. i 8. ruj.
- Ruma, u hr. Čisti četvrtak, na hr. Petrovo, na hr. Miholje, na hr. Trifunovo.
- Samobor, 14. veljače, 19. ožuj., na Veliki petak, 22. svibnja, 28. srpnja, 10. kol., 21. pros.
- Sisak, u sriedu po Sviećnici u utorak po Cvjetnici, na Flor., dan po Zast. K., 15. srpnja, na sv. Klaru 16. rujna, 19. studenoga. Osim toga svaki četvrtak nedjeljni vašar.
- Sisak, bivši gran., svaki četv.
- Slankamen, sriem. žup., 2. srp.
- Slatina, 19. i 20. ožuj. marv., 21. robeni, 8. i 9. srpn., po kat. Pet. Pavla marv., 11. srpnja rob. 30. i 16. pros. po kat. sv. Nikoli, mar., 19. prosinca rob.
- Slunj modr., rieč. žup., svakoga četvrtka.
- Stubica Dolnja, u 1. nedj. adv., u sub. 1. ned. 4. adv., u sub. i ned. pedesetnice, u sub. prije 2. nedj. korizm. i u istu ned. koriz. kvaternu, u sub. prija Cvjetnice i na istu Cvjetnice, u subotu i nedj. Trojst. u sub. i ned. Angj. u sub. i ned. jesen. kvat.
- Stubica gornja, 17. trav., zatim na drugu subotu po Petrovu i Pavlovu i na drugu subotu po Miholju.

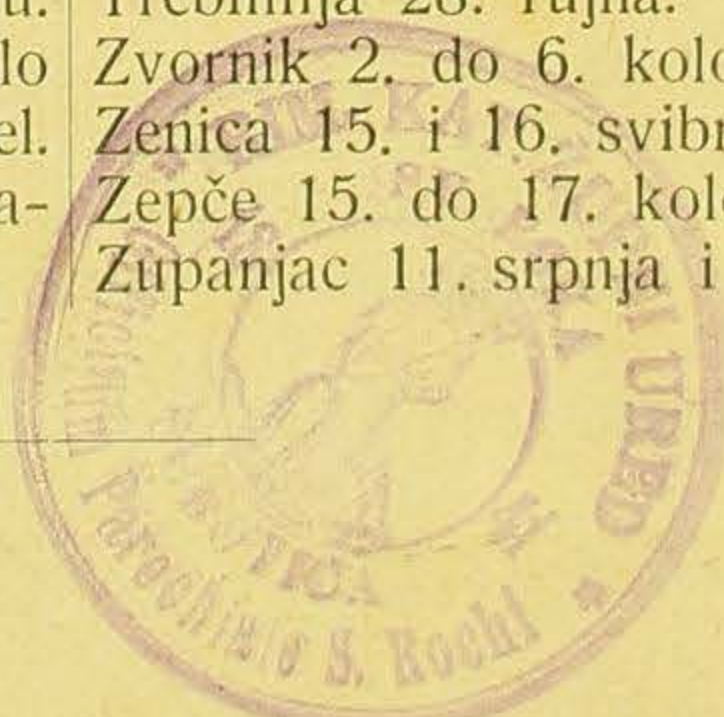
Subocka, pož. žup., 2. srpnja.
 Sunja, banov., svake nedjelje prije 24. lipnja, 22. srpnja i nedjeljni svaki petak.
 Sveti Ivan na Zelini, 26. ožuj. dan po Ivanju 30. stud.
 Sveti Ivan Žabno, r. m. uvijek 16. svb., 6. srp., t. j. pravoslavno Ivanje.
 Svilaj, pož. žup., 24. travnja, u petu nedj. po uskrsu, u ned. po Maloj Gospi.
 Švinica, banov., 7. srpnja, 26. listopada.
 Šamac, srim. žup., na Petrovo, ned. po Velikoj Gosp.
 Šaregrad, na Spasovo, 29. lip.
 Sid, 1. velj. ili na tri Jerarha; 19. ož. ili na Josipovo; 1. stud. il na Svi Sveti; 12. prosinca ili na hr. sv. Andriju, svaki put 4 do 5. dana vel. marv. vašar.
 Terezovac, drugč. Suhopolje. 15. svib. marveni a 16. svib. robeni sajam, 25. stud. marv. a 26. stud. robeni sajam; 8. lip., 28. list. Svaki put tri dana naprvo marv. pazar.
 Toplice varaždinske, prije, dana sv. Marije, onaj poned. posli dana sv. Josipa, sv. Filipa, sv. Ivana Nep., po Tielovu, sv. Cirila i Metoda, po Križevu, po sv. Mart. Svaki put onaj poned.
 Topolje novo, pož. žup., 1. kol.
 Topolovac, belov. žup., 8. svib., rob. i marv. opr.
 Topusko, banov, prva nedelje po hrist. uskrsu 15. lipnja, 2. i 6. srpnja.
 Udbina, lič.-krb. žup., svaki poned. nedeljni vašar.
 Valpovo, na Ivana K., na Zač. Gosp., na Mat. ap. marv. paz.
 Varadin, sriem. žup. na Matiju, na Petr., na Martinje.
 Varaždin, na Gjur., na Ivanje, na Jakobovo, na Emerikovo. I svaki četvrtak i poned. u tjednu. na ned. glušnicu.
 Vinica, u poned. po Markovu, na malo Tielovo, u pon. po Kraljevu, na vel. četvrtak, na Nikolje, u poned. za svakom kvaternom nedeljom.

Vinkovci, brodsk. žup., 16. svib., 6. kol. 1. stud. Prija svakog nekoliko dana marv. vašar.
 Virovitica, 6. siečnja, 1. svib., 2. kol., 21. rujna Svaki put. 6. dana prije marv. vašar.
 Vrbanja, sriemska žup., na Ime Marije.
 Vrpolje, virov. žup., 24. lipn., 20. kol., 11. i 3. velj. m. 14. roba.
 Vukovar, 1. svibnja, 24. lipnja, 15. stud. Skupa po nekoliko dana marvinski vašar.
 Zagreb u četvrtak prije Cviet. nedjelje, dan po Marku na Margaretinje, dan po Stjepanu kralju, na Simunje dan po začecu BDM. Od ovih je znameniti i margaretinski, a najznamenitiji na Kraljevo. Osim toga svake sriede nedeljni sajam.
 Zemun, sriem. žup., na sv. Matiju, 3. svib., 13. prosinca.
 Zlatar, 21. sič., četv. po uskrsu, 21. lip., 11. kol., 5. pros.
 Zrinj, banov., 24. trav.

U Bosni i Hercegovini.

Godišnji sajmovi.

Banja Luka, pred pravosl. duhove do subote.
 Bos. Kostajnica 20. do 22. ruj.
 Bos. Novi 10. do 12. srpnja.
 Bos. Gradiška 20. do 22. ruj.
 Bos. Šamac 29. lipnja.
 Derventa, 27. do 29. kolovoza.
 Fojnica, na Duh. kroz tri dana.
 Gornji Vakuf 11. do 13. srpnja.
 Glamoč 11. i 20. rujna.
 Jajce 11. do 13. listopada.
 Mostar 22. do 24. trav., 16. do 18. kol.
 Travnik 5. do 7. svibnja.
 Trebinja 28. rujna.
 Zvornik 2. do 6. kolovoza.
 Zenica 15. i 16. svibnja.
 Zepče 15. do 17. kolovoza.
 Zupanjac 11. srpnja i 27. kol. i 11. list.

zkvh.org.rs

Zemljodilska štedionica

Telefon :
štedionice br. 307,
drvare br. 341.

dioničarsko društvo
u Subotici.

Telefon :
štedionice br. 307,
drvare br. 341.

DIONIČKA GLAVNICA K. 250,000.

Dilovanje štedionice je kako slidi:

1. **Prima uštedjeni novac na uložne knjižice i u otvorenim računima ukamaćuje ga uz najviši kamat-njak uvijek prema stanju novćane pijace.**

2. **Otvara u svojim knjigama zavodima, trgovačkim firmama i pojedinim osobama otvorene tekuće račune i izdaje im ček knjižice.**

3. **Daje uz najpovoljnije uvjete svakom zavodu, trg. firmi i pojedinoj osobi zajmove na menice, na obveznice, na nekretnine uz intabulaciju, na vridnostne papire, na srebro i zlato i svakovrstne ostale dragoćinosti.**

4. **Daje zajmove na hranu, koja je spravljena u kojem javnom skladištu.**

5. **Učestvuje u stvaranju zemljoprivredni, obrtni i trgovački poduzeća.**

6. **Obavlja izplate za račun svakog pojedinog počitavom svitu.**

7. **Vrši sve bankarske i meničarske poslove.**

8. **U svojoj drvari, koja se nalazi na Segedinskom putu prodaje gorivih drva, prve klase bukovi cipanica i okrugijaća.**

Potanje obavisti daje „Zemljodilska štedionica dioničarsko društvo“ svakomu na upit osobni i pismeni bezplatno i u najkraćem roku.

Upravno više.